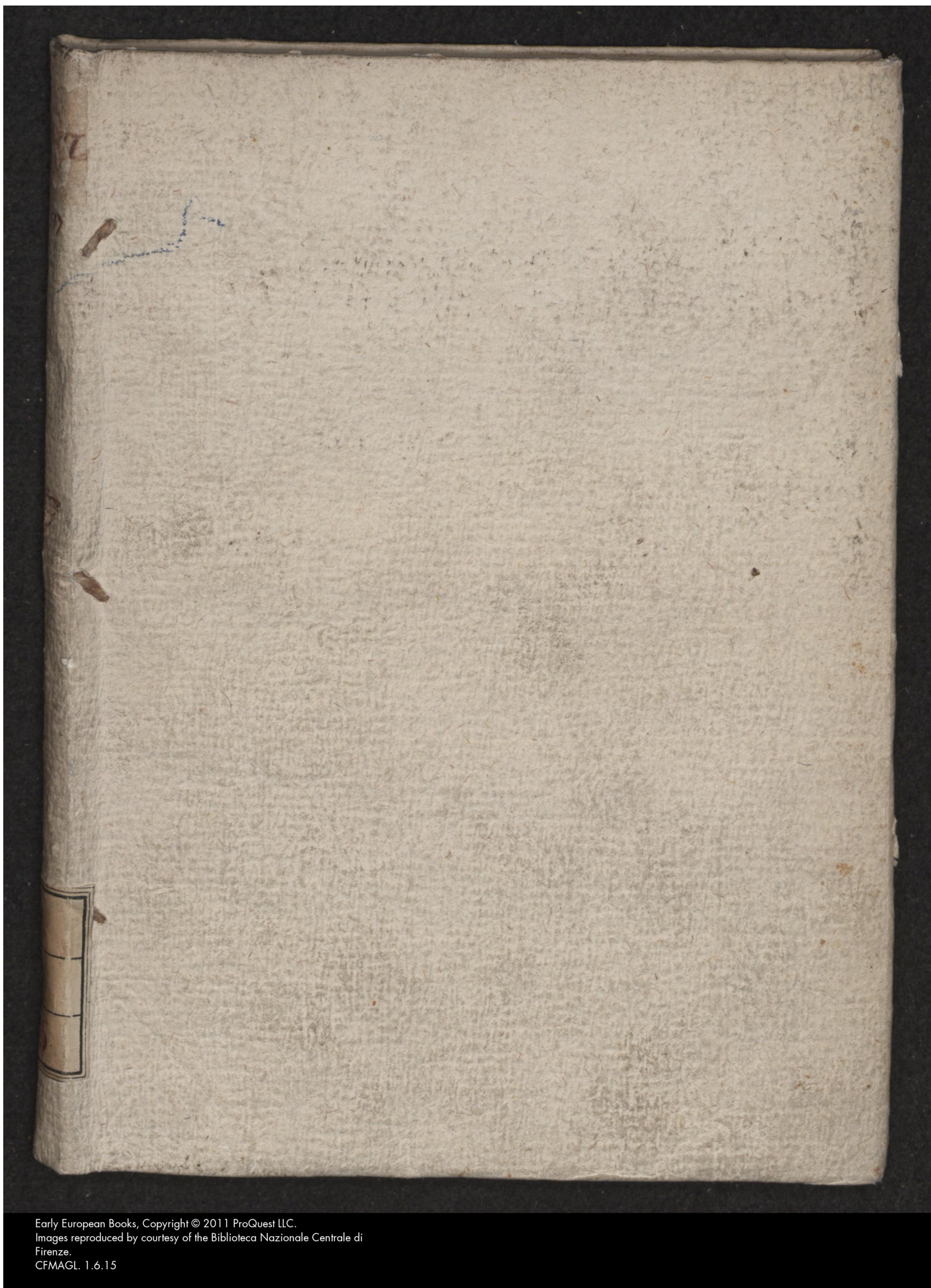
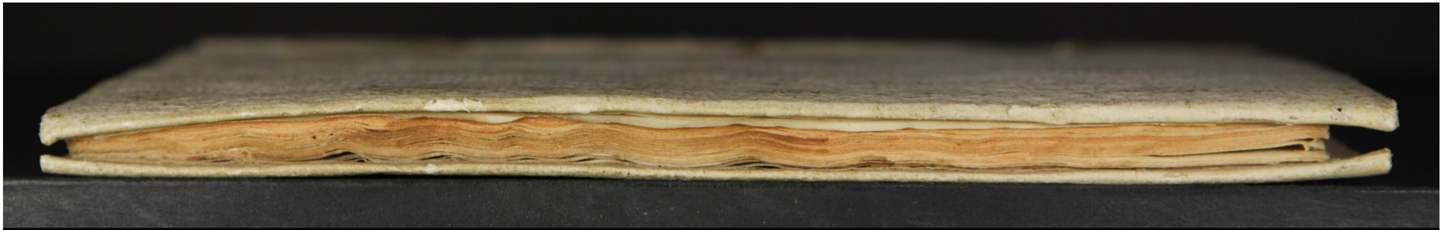

1
6
15

VI
LVCIAN

Opera Luciani philosophi Luculentissimi.

Luciani de ueris narrationibus

Luciani de asino

Luciani philosophorum uite

Luciani Scipio

Luciani tyranus

Luciani schaphidium

Luciani palinurus

Luciani Charon

Luciani Diogenes

Luciani Terpsion

Luciani hercules

Luciani uirtus Dea

Luciani in amorem

Luciani Timon

Luciani de callumnia

Luciani laus muscæ.

¶ Clarissimi Luciani philosophi ac oratoris de ueris narrationibus noui ter castigatus.

¶ Proemium.

Os est athletaruꝫ: ac eoꝝ: qui sūma diligentia corpus exercēt: nō modo boꝝ habitudinis: ac exercitationis habere rationem: uerum & eius: qđ magnam exercitationis uim habere arbitrant̄: nonnunq̄ remissioni corporis ac quiescere. Idem litteraꝝ studiosis fieri oportere censeo: ut cū grauibus: ac seriis legēdis defatigati fuerint: ad animi laxamētū aliquātisper declinent: donec ad futurum labore robustiores: ac uegetiores efficiantur. Maximū uero ex hoc ocio: atq; quiete fructū caperent: si taliū rerū lectioni uacarent: quæ nō modo tenuē: ac ieiunā: uerū neq; rudem: neq; inconcinnaꝫ speculationē pseferrent: quale quiddā & de his scriptis sensuros suspicor. Neq;.n. soluꝫ materiæ nouitas: atq; festiuitas: neq; id: qđ multa: ac uaria mendacia uerisimiliter: ac probabiliter cōfingunt̄: eos ad legendum alliciet: ueruꝫ id pcipue: q; oīs ferme narratio neminē: aut ex antiqs: aut scriptoribus: aut philosophis: q mōstruosa quædam: & fabulis similiora q̄ ueris litteris mandarunt: sine morsu repræhensionis ꝑtermisit. Quorum qui dē oīum nomina subiecissem: nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua: & manifesta fore ītelligerem. Ctesias quidam ctysiochi cnidius mira quædā de indoꝝ regione conscripsit: atq; ea quidē: quæ neq; ipse audiuerat: neq; ab alio q uera narraret: acceperat. Iambolus quoq; de his: quæ ī mari magno sunt: multa ꝑter fidē: ac opinionē hoīum suis libris īseruit: oībus qdē aptū commentus mēdaciū: nō tñ ī suauis: materiæ cōpositor. Multi ꝑterea hos imitati in eadē rōne scribēdi uersati sunt: q errores: ac pegrinationes cōmendarunt: ac immensa belluaꝝ corpora: & effrenatos hoīum mores enarrarunt. Huius uero deceptionis artifex: & inuentor extitit homericus ille ulisses: q & uentoꝝ seruitutem: & monoculos: crudaq; comedentes homines: & multorū capitū: sociosq; meretricū bñficiis pmutatos: multaq; monstris similia rudi phæacū populo est emētitus. In quos quidem cum incidissem: nō multū sane his uituperationis tribuendū statuebam: quū hoc genus sermonū ab his: qui se philosophos esse profitentur: usurpari uiderem. Illud uero nō parum in eis admiratus sum: si quū falsa dicerēt: id alios latere existimarēt. Qua propter & ipse præ inani gloria studēs posteris aliquid relinquere: ne solus expers sim libertatis ī fabulis dicendis (nihil.n. memoratu dignū: qđ uere narrare possem: mihi contigerat:) ad mendaciuꝫ me transtuli: atq; (ut mea qdē fert opinio) multo tolerabilius q̄ cæteri. Nā quū hoc ipsum: q; mētior: uere dicā: iccirco me alioꝝ repræhensiones iure: ac merito effuger̄ existimaui: qm̄ nihil me ueri narraturum polliceor. Ea igit̄ scribo: q̄ neq; ipse uidi: neq; passus suꝫ: neq; ab aliis audiui: q̄ ꝑterea oīo nō sunt: neq; ab initio esse potuerūt. Quare q hoc legerit: nullam his fidē adhibeat: oportet.

¶ Luciani de ueris narrationibus liber primus.

Gressus olim ab Herculeis columnis: & in hesperium oceanum delatus: secũdis qdẽ flatibus nauigabã. Causa autẽ peregrinationis: & argumẽtũ mẽtis solertia: & nouarũ rerũ desideriũ: sciręq; cupiebã: qui sit oceani finis: quiq; hoĩes ultra oceanũ ĩhabitent. Huius igiť gratia cõmeat9: & suppellectilẽ multã ĩposui: aquãq;: ac coetaneos quinquaginta parẽ mihi sñiam habẽtes: & armorũ copiã: gubernatorẽq; optimũ magno ꝑcio cõducens accepi in nauẽ: erat autẽ nauis mediocris ad magnam: ac uiolẽtam nauigationeʒ robusta. Die igiť: & nocte secũde nauigãtes: terra admodũ apparente: non adeo multa ui agebamur. Sequẽti die simul oriente sole uẽtus increuit: & fluctus ĩtumuere: caligoq; cũcta ĩpleuit: neq; iam demitti uellũ poterat. Cũ uẽto igiť cõuersi: & cõmittentes nos ipsos tempestati: hyemauimus diebus nouem & septuaginta: octuagesima uero die oriente iã sole repente conspicimus non longe insulã sublimẽ: & arboribus consitam. Circa eã fluctus nõ asperi frangebantur: & .n. procellæ iam maxima pars quieuerat. Adeũtes igitur: & descẽdentes: ut ex multa maris molestia super terrã strati diu iacuim9. Tãdẽ exurgentes ex nobis ipsis statuimus triginta quidẽ custodes nauis stare: uiginti autẽ mecum ascendere: quæ in insula erant exploraturos. Progredientes igiť quantũ stadiis tribus a mari: per syluã uidemus columnã quandã æreã: græcis litteris circum sculptã: caducis tamẽ: & cõsumptis: dicebant eo usq; Herculẽ & Bachum deuenisse. Erant autẽ & ꝓpe uestigia duo sup petrã: unum qdem instar iugeris magnũ: alteruʒ aũt minus mihi qdem uidebať. Bachi fuisse qđ minus erat. Herculis ãt quod maius: uenerantes igitur locũ ꝓcessimus. Nõ iam lõge aberamus quum ecce flumini supra stetimus: uino fluenti simillimo: latoq; tramite decurrenti: uinũ ꝓfecto tale: quale ex Chio insula habetur. Erat & fluxus inũdans: & multus: ita ut alicubi nauibus esset transitus. Nobis ergo maior addita est fides: ut litteris crederemus: q̃s antea sculptas ĩ colũna uideramus: testimoniũ iã sũ mẽtibus de bacchim pegrinatione. Cupiens tamẽ & fluminis initium inuestigare: ascendebam contra fluenta: & fortẽ qdẽ nullũ: multas tamen: ac magnas uites uuis onustas inuenimus: earũ autem cuiusq; radicitus uinũ scatebat lucens: quod in unuʒ cõfluens flumen efficiebat. Videbamus & in eo pisces: & colore: & gustu uino similes. Quomodo igitur piscari nobis suaderamus: & in capturã plures obuenissent pisces: ad esuʒ illecti ebrietati subcubuimus: & iam errare: ac nutare: & primum stomachari: q̃ præcidentes fæceplenos inueniebamus. Deniq; cõmiscẽtes eos q ex aqua nascuntur pisces: ac comedẽtes uinalem fumum temperauimus. Tunc & flumen traiicientes: qua uadibile fuit uitium: portentuosam rem inuenimus. Nam trũcus inferior: q a terra surgebat: ferax erat: & pinguis superior autem mulieres erant: quãtum & fœmoribus supra perfecta omnia habẽtes. Talẽ apud nos Daphnem scribunt: Apolline iã cõpræhendẽte: in arboreʒ

uersam. A summis autem earu; digitis exoriebantur palmites uuis pleni: capitis p comis inerant clauiculi: & folia: & uuæ. Eæ ergo ad nos accedentes salutabãt: & dextras ptendebant: aliquæ quidem lyda: aliquę inda: plurimæ græca lingua loquentes: oreque nos deosculabantur. Tum deosculatus: inebriatus cõfestim: dubius: ac nutabundus erat. Fructum autẽ decerpi non sinebant: sed eo euulso dolebant: & quidem cum clamore. Gliscebãt autem uehementissime nobis cõmisceri: duoq; ex nobis adherẽtes: ab his nõ amplius soluti: sed ex pudendis cõnexi sunt. Traxerunt enim repente ex eadem spetiæ naturam: & conradicati mansere: iam & ipsis palmites digiti emittebant: & clauiculis circũplexãtibus: uuæ plenæ erumpebant. Derelinquẽtes igitur eos in naui; confugimus: & ascẽdentes qui ibi remanserunt cũ alia: tu; & derelictoꝝ cõmitu; cõmixtionem cũ uitibus enarrauimus. Accipientes ergo amphoras aq̃s hausim9: itẽ & e flumine uinũ: inq; uicino littore noctem duximus. Mane aũt ferebamur: & nõ uiolentis flatibus: circa meridiem uero: nõ iam apparẽte insula: repente corruscans turbo factus est. Qui nauẽ circũuoluẽs: & in sublime eleuãs: q̃tum stadiis tribus milibus nõ iã in pelago deposuit: sed supra suspensam: ingruensq; uelis uẽtus: & sinu facto deferebat carbasu;. Septem igitur dies ac totidẽ noctes per aera decurrẽtes: octaua die inspicimus terrã quãdã magnam in medio aeris: uelut insula; lucidam: & circularem multa luce micantem. Ad hanc ergo delati: portumq; ĩgrediẽtes descendimus. Explorantes aũt regionem inuenimus habitatam: & cultam: & die quidem nihil uidebamus: nocte autẽ apparebant & aliæ prope insulæ: q̃dã ut uidebant̃ maiores: minores quædam igni colore similes. Erat & alia ĩferius terra urbes in se habens & flumina: & maria: syluas: mõtes: quam huic: quæ a nobis incolit̃: cõparabamus. Volentes ergo ulterius procedere: comprænhensi fuimus in equogryphos (sic. n. illos dicunt) incidentes: hi autẽ equogryphi hoĩes sunt: equoꝝ loco gryphonibus ĩsidentes. Magni & enim sunt gryphones: & ut plurimum tribus capitibus ĩnixi: hinc aũt discat q̃s illoꝝ magnitudinem. Malo etenim onerariæ nauis ala quæq; maior: & robustior est. His igitur equogryphis imperatum est circũuolantibus terrã: siquis aduena inueniretur ad regem agere: quiq; & nos cõpræhendentes ad regem duxere. Is uero ut ĩspexit ex ipsis (ut opinor) uestibus similitudinẽ capiens: græci: an ne inq̃t uos aduene. Assentientibus autẽ nobis: q̃uo inquit aduenistis tantum aeris superantes. Et nos illi oẽ retullimus. Tum ille incipiens nobis: q̃ circa eũ fuerãt enarrabat. Quod. s. homo existens nomine Endimion in nostra ortus terra: raptusq; olim dormiens: & eo delatus: in regione. Esse autem terram illam dixit: quæ infra a nobis luna dicit̃. Sed cõfidere nos dixit neq; piculũ ullũ suspicari: & enĩ cũcta uobis aderũt necessaria. Si aũt uicero bellũ inquit, quod nunc solem incolentibus ĩfero: omniu; felicissimi apud me uiuetis. Hinc nos interrogauimus. Qui sint hostes: & quæ odioꝝ causæ. Tum ille. Phethõ ĩquit eoꝝ qui in sole sunt. Rex & enim il-

le ēt habitatur:queadmodū & luna multo iam aduersum nos bellatur tēpo re:cœpit autē ea: quam audietis:ratione. Ego olim pauperrimos quosq;: qui in meo erant: regno congregans:uolui coloniam in luciferum dedu/ cere:desertū tunc:& nullis habitatū Phæthon autē inuida stimulatus tran situm prohibuit:medio in itinere occurrēs:equoformicis aduectus:tūc qui dē uicti (non.a.apptu æqles eramus) secessimus. Nunc autem iterū uolo bel lū afferre: & coloniam traiicere. Qđ si uultis mecū classe communicare: gryphones uobis regalibus dabo unum unicuiq;: & cæteram armaturam. Cras autē faciemus exitū. Equidē: quādo tua hæc ē sententia. Sic inq̄ fiat. Tunc apud eos recepti mansimus. Mane autem exurgens statuebamur in aciem: nunciabant enim exploratores: hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum milia erant: absq; peditibus: & externis auxiliis: item absq; impedimētis: & machinarū peritis. Horū autē octuaginta qui/ dem milia equogryphorū erant: qui autē ab aloleris ferebantur: uiginti mi lia. Est autē alex hæc maxima: oleribus pēnarū loco obsita. Qui uero ex his ueIociores erant: pennas habebant lactucæ foliis maxime similes. Vbi ue ro & cum his cenchroboli ordinati sunt: & scorodomachi. Aduenerunt a septentritione auxilia psyllotoxoti quidem numero triginta milia uento cursores autem quinquaginta milia. Horum sane psylotoxoti magnarum pulicum sessores sunt: unde & appellationem trahunt: pulicū uero magni/ tudo: ut duodecim elephantes. Porro uentocursores pedestres qdem sunt: feruntur autem uento absq; alis per medium aera. Modus autem quo fe/ runtur talis est. Subcingunt se talares tunicas: easq; uento finuantes: uela in paruis scaphis immitant. Hi pugna scutis armati plurimum ualent. Di/ cebantur autem aduentare ab his: quæ supra cappadociam sunt stellis. Stru tobalani quidem numero septuaginta milia: equogrues quinquaginta mi lia. Hos ego non uidi (nō enim uenerant:) quare neque eorum naturas scri bere ausim. Portētuosa quædā: ac incredibilia de his dicebantur: & is qui/ dem erat Endymionis exercitus: omnium autem armatura eadē erat. Ga/ lea quidem e fabarum spoliis. Magnæ autem apud illos fabæ: & durissimum illarum spolium. Thoraces autem squameæ omnes: & squamæ quidem lupineæ: & enim lupinorum lepas consuentes: thoracas faciunt. Sunt autem lepæ ipsæ: ut cornu duræ: scuta: & enses qualia argolica nostra uide/ mus. Vbi uero tempore datum est: sic in aciem deducti sunt. In dextro qui/ dem cornu equogryphi: & rex optimos quosq; circa se habens: & nos cum his: in leuo uero aloleri. Porro inter utrumq; auxilia: ut cuiq; magis pla/ cuit. Erat & peditatus maximus myriadarum sex milliū. Hunc statuere in aciem. Sic araneæ apud illos multæ: ac magnæ sunt: quęq; ex cycladibus in sulis una multo maior. Has iussit itexere medium aeris: quod a luna in luci ferum diffunditur. Idq; ut primum perfecerunt: campus substratus appa/ ruit: in quo peditatū statuunt. Ducebat autē hunc Nycterion bonregu li. Hostiū autē leuum qdem equoformici: & in his medius Phæthon. Be

stiæ & eni magnæ sunt alatæ. Hisq; apud nos sunt formicis præter magnitu dinem nō dissimiles: harū maxima duorū iugerum mensuram implet. Pu gnabāt āt non solum qui desuper insidebant: sed & hæ cornibus maxime. Dicebant esse horū numerū pœne quinquaginta milium. In eorum autem dextro Aeroculices fere qnquaginta milia. Sagittarii oēs magnis in culi cibus delati. Post hos aūt Aerocordaces nudi: ac pedestres: uerum bellico si: & enim lōge iaciebant rapas fundis maximas: percussusq;: neq; parum subsistere poterat: moriebatur. f. cōfestim: uulnere quodā fœtore infecto: nanq; sagittas malbæ ueneno delibutas ferebant. Hos iuxta Caulomyce tes posuerūt armis accinctos: & cominus pugnā tes numero decem milia. Dicunt aūt Caulomycetes: qm̄ scutis quidem fungeis utuntur: hastilibus uero asperagorum uirgultis. Steterunt autem post hos & Cynobalamin: quos ii miserunt: qui canem stellā inhabitant: qnquaginta milia numero: & hi uiri nō humanis: sed caninis uultibus super alatas glandes pugna bant. Dicebāt autem ab ipsis hostibus: & alia auxilia defecisse a lacteo or be emittenda: fundam mittētes. f. ac nubecentauri: sed hi diiudicato iam ꝑlio (utinam minime) aduenerunt. Qui uero funda mittebant: omnino nō aduenerunt. Quare iratū Phæthonta tradunt: in posterū oēm illorum finitimā sibi regionem igne uastasse. Et is quidem Phæthontis exercitus erat. Postq̄ uero signa erecta sūt: & asselli ruditu undiq; constrepuere. (Nā his tubarum loco utuntur) cōmittentes ꝑlium pugnabant: & solarium q dem leuum cōfestim fugit. Neq; enim suferre ualuit instantes equogry phos: nosq; insequebamur cædētes: dextrum aūt illorū cornu superius eua debat: nostro: quod in leua erat: ꝓpulsato. Exeuntes autem æroculices inse quabant usq; ad peditatū hinc auxiliātibus illis: defecerunt e regione decli nātes: idq; maxime ubi senserūt suos: qui in leuo fuerāt: manifeste deuictos. Fuga uero insigni facta: multi qdem capti: plurimi uero confecti occubue re: ī ipsasq; nubes sanguis multus defluebat: ut madidæ ruborē traherēt. Quales apud nos uidētur occidēte sole. Multus & in terrā decidit: ut puta rēt: tale ne aliqd olim cōtigisse: quū Homerus suspicatus fuerit. Iouē in sar pedonis morte sanguineas guttas pluisse. Cōuersi āt a cæde duo trophæa statuimus. Vnū qdē araneis: & pedestri pugnæ: alterū āt aereū supra nubes. His iādudum exactis nūciatum est nubecentauros aduētare: & irrūpere: quos phæthōti antea aduenisse oportuerat. Iiq; ubi aduenere: spectaculū ꝓbuere īsolitū: & iexpectatū: hoīes erant alatis eqs cōmixti. Magnitudo q dem hoīum quantū rhodiorū colossus ex medietate supra: equorū autē simi lis ualide onerariæ naui. Eqdē eorū numerū nō scripsi: ne cui incredibile id fiat: tantus erat. Ducebātur aūt a sagittario: qui est in zodiaco. Vbi aūt ami cos deuictos sensere: ad Phæthōtem qdem miserunt iterū remeare. Ipsi au tē in aciem structi in lunares turbatos irruūt inordinatos qdem ob eā: quā hostibus fecerāt: fugam: & iam spolia diuidentes: oēmq; nostrorū multitu dinē a tergo præmentes fugant. Ipsum aūt regē in sequūtur usq; ad ciuita

tem:atq; ex Illius alitibus conficiunt plurimas. Deiecerunt autem & tro-
phæa: ac oēm aranearum ītextū. Cāpum decurrere: meq; cæperunt & eco-
mitibus duos. Iā aūt & Phæthon aderat: & sub illis trophæa alia statue-
runt. Nos autem ad solē ducebamur: araneæ: fragmento manibus post ter-
gum ligatis. Hi ciuitatem obsidere ignorabāt pœnitus. Cōuersi ergo me-
dium aeris uallauerunt: ut de cætero splēdor de sole ad lunā minus descen-
deret. Vallū autē erat murus duplex nubeus: ut necessario lunæ eclipsis fie
ret: & iam cōtinua nox cuncta tenebat. Qua in repressus endymion mit-
tens deprecatus est: ædificiū demoliri: neq; eos despici in tenebris uictitan-
tes. Promisit autē & tributa persoluere: seq; auxiliarē: & amicum fore: neq;
in posterꝝ bellari: insuper & obsides offerebat. Phæthon uero: & qui apud
illū erāt: cōgregato bis concilio: primo ꝗdem in ira pertinatius īfracti: im-
mobilesq; stetere: postremo respicere: & pacis conditiones admittere: ubi &
fœdera cōscripsere. Solarii: & horꝝ auxiliatores: ac socii: ad lunarios: eorūq;
auxiliatores: ac socios primū solarios demoliri murale: neq; in posterū lu-
nā inuadere: statutoq; precio captiuos reddere. lunarios autem dimittere
stellas liberas: arma ꝗdē; de cætero: solaribus non inferre. Vicissim autem
auxiliari: siquis inuaserit uectigaliū cōditionē: tribuere annuatim regē lu
narioꝝ: amphoras roris decē milia: obsidesq; e suis dare decem milia. Colo
niā in luciferum cōmunē fieri: & ex utriusq; uolētē pticipare. Sculpiri autē
fœdera colūna electrina: erigiq; in medio aeris cōfinio. Qui uero pepigere
ex solarium ꝗdem parte ignereus estiuus: & flameus lunariū autē noctur-
nus: lunatus: ac multilucus: & talis ꝗdem pax secuta est: cōfestim muꝝ de-
moliri: & captiuos restituere. Vbi autē ad lunā ipsi regressi sumus: obui-
uauerunt nobis socii: & cū lachrymis salutauerunt nos: & endymion ipse.
Atqui suadebat is quidē: nos ibi secū remanere & ī colonia participare: da
req; in uxorem mihi pollicebatur suā: quā habebat: prolem. Ego autē nulla
tenus suadebar: sed orabā demitti in mare. Qui ut īpossibile uidit: septē cō
uiuatus diebus: tandē dimisit. Interea in luna uersatus: quæ uiderim: quæ
ue noua: & inaudita cognouerim dicam. Primū ꝗdem eos non generari ex
mulieribus: sed nec quid sit fœmīa omnino scitur: nec masculus. Coeūt āt
inuicem sine ulla sexus discretione: quū tñ utroq; utantur sexu. Nā ad quin
tū & uigesimū usq; annum oēs mulieꝝ habentur loco: eo autē supra nō ha-
bentur: sed habent. Cōcipiūt non in uentre: sed in cruriū posteriori parte.
Vbi āt embrio conceperit: tumet crus: tandē suo tēpore præcidentes edu-
cunt mortua: tum eadē aduentū hiantia ꝓponētes mulcēt: & ad uitam
excitāt. Inde & mihi uidetur ad græcos illud de suroꝝ cōceptu prouerbiū
deuenisse: ꝙ apud illos uentris loco sura concipit. Maiora eorum enarra-
bo. Genus hominum apud illos est: qui dicuntur arborei: idq; tali ordine
nascitur. Testiculum hominis prædicantes in terram plātantiū; more de
fodiunt. Inde autē exoritur arbor carnea maxima: ut phallus. Ramos ꝗ-
dem habet & frōdes: fructus aūt cubitales glādes. Vbi aūt eæ maturæ fue

rit circũſculpentes in homines effingũt. Pudenda qdem habẽt poſitiua: aliqui quidẽ eburnea: pauperes aũt lignea: qbus coeant. Poſtq̃ autẽ ſenue/ rit: qs nõ moritur: ſed ut fumus ſolutus in aerẽ euaneſcit. Cibus eſt oĩbus unus: facto & enim igne: ranas aſſat ſuper prunas. Multæ apud illos ſunt ra næ p aera circũuolantes. His aũt aſſatis circunſidũt: ut ad mẽſam: trahũtq̃ ad ſenſus aſcendentem ex illis fumũ: ac comedunt: & cibo qdem tali alun/ tur. Potus aũt illis eſt aer expræſſus in calicem: liquorẽ in ſe ut rorem ſum/ mens: ii non egerunt: neq; mingunt. Sed ex illis neq; duabus his neceſſita tibus ea in parte: ut nobis natura ſatiſfecit: utpote circa poplitem connu/ bia qui conſumant: quando quidem eo in loco concipiens eſt ſexus. Pul/ cher apud illos putaẽ caluus quis & ſine coma: comatos aũt oderũt. Apud eos uero: q cometas inhabitant ſtellas. comati formoſi habentur. Adue// nerunt enim quidam: qui nobis illorum mores narrauerunt. Barbam aũt ad genua pauſominus emittunt: & pedibus quidem ungues non habent: ſed monodigiti omnes. In ſpeciem caudæ ramus quidã in longum emittitur: continuo germinans: qui & reſupino cadente non frangiẽ. Diſtillant item & mel pinguiſſimum: quiq; ſi quãdo uel labori inſudãt: uel luctanẽ: corpus lacte deliniunt: ut & caſeus coaguleẽ melle paululũ diſtillãte. Oleum autem e cœpis educũt: maxime pingue: ac redolẽs: ut unguentũ. Vineas habent plurimas & diuerſas: ubi & uuarum racemi: ut grandinis grana ſunt: & mihi quidẽ uideẽ: ubi uentus inciderit: uites illas q̃tere: fractiſq; tunc uuis grã dinẽ huc ad nos dimitti. Ventre ut ſacculo utuntur: in eũ quantũ cupiũt imittentes. Apertus & enĩ uenter eſt illis: & iterum clauſus ĩtroq;: neq; inteſti num ullũ: aut epar apparet: uel id ſolũ. Nã dẽſus eſt intus: & obſitus: ita ut & paruuli: ubi algore frigent: in eũ ſubeãt. Amictus ãt diuitibus qdem ui treus: & mollis: cæteris æreus cõtextus. Nã ſunt minerea loca: & metallorum fœcũda: iiq; aq̃ ſuper fundentes: metalla ut lanã exercent. Quales aũt ha beant oculos omnino non auſim ſcribere: ne forte me quis mentiri putet ob ſermonis incredibilitatẽ: tamen & id quidem dicã. Oculos circunexactos habẽt: & cupiẽs accipit: ac cuſtodit quo ad rurſus uideẽ ĩdigeat: itaq; appo nẽs uidet. Et multi quidẽ caſu proprios amittentes. ab aliis mutuanẽ: & ui dent. Sunt & locupletes qui plures habent oculos: occultos quidem: & re/ poſitos. Aures illis ſunt platani folia: præter eos: qui ex glandibus formã/ tur: illi etenim. ſolum ligneas habent aures Cæterum & mirabile aliud in regia conſpicatus ſum. Speculum maximum ſupra puteum adiacens non adeo altum. Hunc in puteũ ſiquis deſcẽderit: cuncta audiet: quę apud nos in terra loquuntur. Si uero ſpeculum intueris: omnes quidem urbes: om/ neſq; gentes uides: non ſecus quã ſi omnibus adeſſes. Tunc & ipſe meos uidi: & patriam omnem: an uero & illi me uiderint: ſatis exploratum nõ ha beo. Quod ſi forte quis erit incredulus: neq; his credendum putet: quũ eo peruenieet: ſciet me uera dixiſſe. Tunc ſalutantes regem: & qui circa illum erant: nauem aſcendentes ferebamur. Abeũti autem mihi dona dedit en/

dymion:uestes quidem uitreas duas:aereas autē quinq;: lupineamq; armaturā omnem:quæ in posterū cuncta in ceto amisi. Misit & nobiscum equogryphos mille stadiis quingentis. Nauigantes autem circa terram illā alias prouincias plurimas dimisimus præter labentes. Peruenimus & ad luciferum nuper inhabitatū:ubi descendētes aquas ausimus. Hinc zodiacū introeuntes:ad leuam quidem solem ptergrediebamur:circa illius terræ marginem subnauigantes. Neq; enim descendimus:& quidem sociis id summe cupientibus:erat enim uentus:qui nos a terra propelleret obuiam tamē sumus puinciam fœcundā:ac pinguē:optimarū aquarū: ac bonorum multorū plenam. Atqui nubecentauri:hi scilicet:qui phæthontis stipendia accipiunt:speculati nos longe:ac delapsi uolauerunt in nauem:quiq; socios esse conspicati:otius abiere:tamē enim:& equogryphis uale feceramus. Nauigantes autem succedentē:ac diem delati uersus occidētem peruenimus ad lucernarum urbem (sicenim illam uocant) iā iter nostrū ad inferiora secantes. Hæc autem ciuitas inter pleiades: ac hyades stellas sita est: zodiacoque multo inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus: lucernas uero multas decurrentes: & in foro: & secusportum deambulantes: aliquas quidem paruas: & ut egenas: ex magnis autem: ac potētibus paucas:& has ualde illustres:ac nobiles. Domus illis & lychnaria seorsum unicuiq; fiebant:nomineq; appellabantur:ut homines:& uocem emittētes audiebamus:neq; nocebant:magis autē uolebāt & hospicio suscipere. Nos tamē formidare:nec nostrū uel unus apud illos cœnare est ausus. Principatus autē illis media in ciuitate celebrat:hic per omnem noctē earꝝ sedet princeps:nomine unamquāq; cōpellās. Quecūq; uero nō paret cōdemnatur ad mortē:ut trāsfuga:mors autē est extingui. Astantes autem nos cōsiderabamus q̄ fiebant:simulq; lucernas respōdētes audiebamus: causasq; quo iure tardauerāt:dicentes. Hic & lucernā nostram cognoui: interrogansq; exigebam:qui domi sunt:quomodo se haberent: ea aūt mihi illa oīa enarrauit: & noctem quidem illā ibi māsimus. Sequenti uero secedentes:iam secus nubes nauigabamus. Hic & coccygiam uidimus nubium urbem: uidentesque admirati sumus:neque in eam descendimus: non enim permittebant flatus. Regnare autem ibi dicebant coronam cotsophioni. Tum ego aristophanis poetæ recordatus sum:hominis quidem sapientis:& ueri: ac in his:quæ scripsit:frustra nō creditus. Tertia autem ab hac die: & oceanum iam manifesta uidebamus: terram autē nusquam præter æreas illas:& ipsæ quidem igneæ:& micantes mihi:ut per phantasiam uidebantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aspirante aura:& subsidente:in mare deposuimus. Vt uero aquam attigimus:mire ac supra modum æstati fuimus: omneq; gaudium ex præsentibus faciebamus: & descententes natabamus:contigit enim pacatum:& quietum esse pelagus. Sed ut uidet̄ sæpe numero mutatio in melius:maiorum malorum consueuit esse principium. Et enim nobis duos tantum dies fœliciter nauigantibus:illucēte tertia ad

orientem solẽ repente bestias uidemus:& cetos:& alia quidem multa. Vnũ autẽ omnium maximũ:& quingentorũ milium stadiorũ magnitudine:adueniebat hians:& maris multum turbans:spumaq; undiq; circunfusus. Dẽtes habẽs his:q apud nos sunt fellis multo altiores: acuti oẽs: ut spinæ: ac ebore cãdidiores. Nos igit quũ postremo nos inuicẽ salutassemus:& amplexi essemus:pstolabamur. Is ãt iã aderat:q ut nos absorbuit:cũ ipsa naui debibit. Non quidem contigit in dentes offendere:sed per eorũ raritatem nauis inducta intro concidit. Vbi autẽ intus couoluti fuimus: primo quidẽ tenebræ erant:& uidebamus prorsus nihil. Tandem eo hiante uidemus cætum magnũ:& omnino altum & latum:capacem quidem:ac decem milium hoĩum ciuitati similẽ. Erant pterea in ipso aditu & parui pisces:& alię quidem bestiæ concisæ multæ:nauiumq; uela:& ancoræ:& hominum ossa: & onera. Circa medium uero & terra:& colles erant:ut coniitio:ex ea quã cõbiberat crassitudine accumulati. Igitur & sylua ĩ his erat:& arbores omnigenæ: oleraq;: ac cũcta cultiuatis agris similia:circuitus autem terræ stadii ducẽti:& q̃dragita. Erat autẽ uidere & marinas aues:laros:& alcyonas ĩ arboribus nidificãtes. Tũc uero plurimũ lachrymati fuimus. Deniq; sub leuãtes cõites nauẽ ereximus:ipsiq; e silicibus excitãtes ignẽ: & accedẽtes: cœnã ex his: q̃ aderant:fecimus. Aderãt.n.oĩgenũ pisciũ carnes:aq̃q; luci fero etiã habuimus. Sequẽti uero exurgẽtes die:si quando hiasset cetus:sæpe quidem montes uidebamus quandoq; solum cælum:quandoq; insulas: nam sentiebamus eum concite ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansione iam assueti eramus, accipiens e comitibus septem deambulabam per syluam:cuncta lustrare:ac explorare uolens. Necdum quinq; stadiis procul inueni sacellum quoddam neptuni: ceu epigrammate apparebat. Non postea multum:& sepulchra:& columnas desuper uenimus:iuxtaq; fontem elucentis aquæ.& caunis etiam latratum audimus:longeq; apparebat fumus:& tuguriis quædam simillima. Studio autem accedentes: offendimus senem:& adolescentem sedule:ac diligenter sulculos quosdam facientes:ac per eos aquam de fontibus diffundentes. Leti simul:ac timentes constitimus:& illi quidem idem:& nobis simile merito passi: sine uoce stetere. Post uero multum temporis:qui uos estis aduenæ:ingt senex: utrũ ne ex marinis estis diis: an uero ĩfœlices hoĩes nobis similes? Et enim nos homines:& in terra nutriti: æquorei nunc sumus: tenemurque hac bestia circunclusi:neque quæ patimur satis nomuimus: mori quidẽ uidemur uiuere autem credimus. Ad hæc & nos homines in quã sumus o pater ipsa cum naui nup absorpti. Accessimus ãt nunc uidi scire: quæ in sylua sunt: qũo se habeant: multa enim nobis:& densa uisa est. Deus aũt ut uidet nos duxit.te.s.ut uideremus: sciremusq; nos in hac bestia iclusos esse: nõ solos. Sed dissere nobis tuã ipse fortunã:quisq; es: & unde huc ĩtroieris. Is autẽ ingt non dicã: neq; quæ apud me sunt scietis ni primũ hospitio recepti ex psẽtibus bonis:me dãte:accipietis:simulq; manus accipiens nos du

xit ĩ domũ. Parauit confestim & abunde: cũ subsellia ponẽs aliaq; extruẽs: olera nobis: & cepas apposuit: & pisces: uinũq; etiam expediuit. Vbi uero uentri pro mensura satisfecimus: exigebat a nobis quæ passi sumus senex. Tum ego incipiens cuncta illi ordine enarraui hyemẽ illã: & nobis quæ in ĩsula cõtigerant: tum aereã nauigationẽ: & prælium: cæteraq; usq; ad ceti absorptũ. Is uero supra modũ admiratus: & ipse ex parte quæ circa eum fuerant enarrabant dicẽs. Genere qdem sum cyprius o hospes egressus autẽ e patria ad mercaturã cũ filio: quem uidetis. aliisq; meis familiaribus multis nauigabã in italiã: naui qdem magna: ac uariis mercibus onusta: quã forte in ore ceti dissolutã uidistis. Igiť ĩ siciliã usq; feliciter nauigauimus. Inde uiolento flatu ablati tertiam post diẽ in oceanũ delati fuimus. hic in cetũ incidentes: & ipsa cũ naui ac comitibus absorpti: cæteris moriẽtibus duo nos euasimus. Tumulãtes aũt illos tẽplum neptuno ereximus: in posterum eã: quã uidetis: degẽtes uitã. Olera qdem ex orto habemus: uescimur ex inde piscibus ac cepis. Multa autem: ut uidetis est sylua: & sane uineas habet plures: e qbus nobis uinum exoritur dulcissimũ: fontemq; non minus optima: ac frigidissima aqua. Lectulũ aũt substernimus e frõdibus: ignẽq; succendimus copiose aduolãtesq; uolucres aucupio depræhendius: piscamur & uiuẽtes pisces ad raucũ bestiæ guttur exeũtes. Hic & abluimur si qñ cupimus: & enĩ stagnũ est non lõge stadiorum uiginti circunferẽtia: qđcunq; in se pisciũ genus habens: in quo & namus: & nauigamus parua in cimba: quã ipse cõpegi. Annos aũt a ceti absorptu septẽ & uiginti connumerauimus: & alia qdẽ æque ferre possemus: sed incolis nobis uicinis ualde malis: & onerosis offẽdimur: ĩmitibusq; & acerbis. Pape inq̃ ego & alii qdam sunt in ceto? multi qdem inqt: & ĩmansueti: ac uisu deformes. Nã occidentalẽ ĩprimis syluæ partẽ: tarichanes inhabitant: gens oculis qdem anguillinis: & ĩfacie gãbarea? bellatrix: furibũda: ac mordax: aliã quæ ad dextrũ deduciť latus: tritonomẽdites tenent: superioribus quidem partibus hoĩbus similes: murilegis uero ĩferioribus: siquidẽ aliis minus ĩmites sunt: ad leuã uero carcinochires: & thynocefali fœdera adinuicem: & auxilia habentes. Mediterraneã deniq; paguradæ: ac psittopodes: genus bellicũ: ac cursatile. Quæ ad oriẽtẽ ipm: scilicet bestiæ os uergunt: deserta ut plurimũ sunt: & a mari stagnantia: tñ & hæc ego teneo: uectigal psittopodis exsoluens annis singulis ostreas qngentas: & ea qdem prouincia talis est. Vos autẽ prospicere oportet: qũo possimus tot cũ gentibus pliari: & quo iure uiuere. Quot inquã ego oẽs hi? Plures inqt mille: armis aũt: qbus utũtur: nullius inqt nisi pisciũ ossibus. Igitur inq̃ ego feliciter dimicabimus: si nos his bello cõgrediamur: ut pote qui armati cum hi inermes sunt. Idq; factũ bene: si enĩ superabimus: cæterã sine timore trahemus uitã. Quæ ut pbauimus abeuntes ad nauẽ accingebamur. Belli aũt ratio futura erat: tributi nõ datio: iam pacto tẽpore ĩminente. Et illi qdem misere tributũ postulantes: is uero supbe respõdens nũcios effugauit. Primi igi-

tur. Psittopodes & paguradæ scintharo sic enim uocabatur) indignati cũ tumultu iuaserũt. Nos uero agressum puidentes stetimus armati insidias statuẽtes hoĩum quinq; & uiginti. Præceptũ aũt erat his: ubi pretergressos inimicos uidisset insurgere: qđ & pfecere. Nã isurgentes a tergo cedebant illos: nos uero & ipsi uiginti qnq;(si qdem scintharus: eiusq; filius comili/tabãt) obuiauimus: cõmittentesq; manũ ira & fortitudine piclitabamur. Deniq; uertẽtes eos in fugam: ad suas usq; latebras insecuti sumus. Cæsi aũt ex hostibus sunt hoĩes nonaginta e nostris uero unus: q & gubernator tergum sardinula pisce perfossus. Die quidem illa: & nocte bellico pstrepui mus sono: tropheumque statuimus aridum delphini tergum infigentes. Sequenti uero die aderãt & alii: quæ facta fuerant sentiẽtes. Dextrũ qdem cornu tarichanes: quos & pelamus ductitabat: leuum Thinocephali: me/diũ carciochires tenebãt: nã ea gens: q̃ tritonomẽdetẽ dicebãt qescebat: neq; sociis suffragia afferr uoluit. Nos uero cõgressi apud neptuniũ tẽplũ obuia uimus: manũq; cõseruimus: multo clamore usi resonabat autẽ cet9: ut ex uo cibus antra solent. Hos itẽ a tergo insecuti fugauimus in syluã: reliquũ ter ræ tenentes: neque post multum nuncios mittentes: sustulerunt suos in bel lo mortuos: fœdera: & amicitias postulãtes. Nobis uero de amicitia uel fœ/dere non est uisum: sed postera die concedentes ad eos: pene omnes cæcidi mus: præter tritonomendetes. Siquidem ii ut uidere quę contigerant: præ uenientes ad ceti reucalia loca exitumq; inde nacti desiliere in mare. Igitur prouinciã circumeuntes iam ostibus uacuam de cætero absque timore ha/bitabamus: palestris: aliisq;: gymnasiis plurimum: ac uenationibus dediti. Quandoq; uineis exercentes eramus: aut ex arboribus poma legentes: & omnino his similes: qui in maximo: & ineuitabili carcere conclussi con uiuãt & gaudent Annum & menses octo ibi exegimus Nono autem mense: qũ bestia ad tertium esset oris hiatum (tunc enim id semel quolibet anni tẽpo/re faciebat: ita ut nos coniectuta assequeremur. quattuor ea esse anni tempo ra) Ad tertium igit (ut prediximus) oris hiatum: confestim uocem ac tu/multum audiebamus: ut nautarum præcipientiũ: ac remigantium. Turba ti igirur ad ipsum bestiæ os ascendimus: stantesque intra dentes inspicieba mus omnium: quæ ipse uideram in auditũ miraculum. Homines magnos dimidii stadii statura. magnis insulis non secus quã triremibus nauigan/tes. Vidi equidem incredibilibus simillima: scribo: dicãtamen. Insulæ erãt in longum porrectæ ardue non multum: quæq; quantum stadiorum centũ circunferentia centumque in se habens: ac uiginti semistadios nautas ho/rum aliqui utrinque insulæ lateribus insidentes: ordine remigabant: cypis/sis magnis ipsis cum ramis: ac frondibus tanquam remiis. Pone autem ad ipsam puppem uidebatur gubernator: ut in colle quodã sublimi: æreum re/gens gubernaculum: longitudine stadiorum quinque. Ad proram ue/ro ex his bellatores fere quadraginta armati pugnabant: hominibus: præter comam: omnino similes. Ipsa enim coma ignis erat: & ardebat: ut

galearum usu non sane profecissent. Pro uelis uero uentus in syluam inci/dens quæ plurima cuique inerat sinuabat insulam: & deferebat: quo guber nator ipse cupiebat. Erãt & in his præfecti ad remigium incitãtes: ac ocius mouentes: quemadmodum in longis nauibus consueuerunt. Primum igi/tur duas uidebamus: aut tres: postremo: ut sex cænte apparuere: stantesque seorsum committebant prælium: ac pugnabant. Multe quidem aduersus se se urgentes proris dissipari mutuo: multæque impulsu obrui. Aliæ poten/ter quidem connexe certabant; neque facile abinuicẽ soluebantur. Qui ue ro ad proram sortiti pugnabant: omnem ostendebant industriam: conscen dentes & mactantes: neminem autem captiuantes: pro ferreis autem ro/stris folpos magnos inuicẽ cõnexos iaciebãt: q & syluis complicari tenebãt Isulas. Iaciebant etiã: ac cedebãt ostreis: quorꝝ unũ uix currũ ipleat: & spon/giis iugereis. Hos autẽ ducebat eolocẽtaurus illos palagopotes. Pugna/re autem ipsis: ut uidebaṫ; cõtigit prædę gratia: & enĩ dicebatur pelagopo tes multos. Eolocentauri delphinorũ greges surripuisse: ut erat audire: uo cãtibus illis uicissim: & regum nomina cõclamãtibus. Deniqꝫ supererãt q ex eolocentauro: & hostium insulas subruunt centum circiter & quadragĩ/ta: tresqꝫ ipsis una cũ hominibus capiunṫ: cæteræ uero puppẽ uertẽtes eua/sere. Sane ii ꝑpaulũ post illos isecuti: uespere facto: ad naufragia cõuersi: plu rima obtinuere: suaqꝫ excepere. Etenim isule non minus octuaginta subrue/rant. Statuerũt autẽ trophæum non nauallis: sed insularis pugnæ: in capite ceti unã ex hostiũ insulis suspendentes. Nocte qdem illa circa bestiam com morati sunt: retinacula ad illam alligantes: & ancoris iacientes. Nam utebã tur ancoris magnis uitreis fortissimis. Postera autem die supra ceti tergum littantes: suosqꝫ ibi tumulantes abiere læti: & ut pæana canẽtes. Hæc qdem quæ in insulari pugna gesta sunt.

Secundus.

INterea non iam ferens ego meam in ceto morã: mansionisqꝫ illius tædio affectus: quærebam quanã ĩde arte nobis pateret exitus. Et primum qdem nõ ĩutile uisum ad dextrum latus fodere: perqꝫ de fossum foramen tentare fugam: incipiẽtes igitur pręcidebamus. Vbi uero icũbẽtes quãtũ quinqꝫ stadia effodimus: nihil proficiẽtes ab ope re destitimus. Tum: syluam ex uere ducebamus: foreqꝫ cetum moriturum qd si fieret: facile licere egredi. Igiṫ ab ultima caudæ regione incipientes cũ burebamus: & dies qdem septem: ac totidem noctes a calore insensibilem se bestia præbuit. Porro octaua: ac nona intelleximus pristino illũ robore non tenęri: quum hiabat nõ solita cũ uehemẽtia: cũ neqꝫ hiatum suspendebat ac protrahebat: sed confestim subsidebat. Decima autem & undecima mori uidebaṫ: deformisqꝫ erat ac male olens. Ad duodecima uix excogitauimus piclitari nos: & in cadauere concludi: inhiãte ceto: cuneos submitteremus: quo pãsæ fauces in posterum nõ cõiuerent. Itaqꝫ maximis trabib9 illius eri/gentes ora nauẽ parabamus: aquæ plurimum inferentes: & ad necessitatem cætera gubernator futurus erat scintarus. Postera quidem die iam ille mor

tuus erat. Nos uero attrahentes nauem: & per raritatem dentium educen/
tes: ac explicantes leniter in mare demisimus. Ascendentes autem in dor
sum apud insulare trophæum neptuno inmolauimus: ibique tribus diebus
mansimus (erat enim tranquillitas). quanta uero nauigantes abfissimus.
Hinc nos multis ex insulari pugna cadaueribus obuiauimus: & applican/
tes corpora dimensi mirabamur. Diebus autem quibusdam nauigaui//
mus multa aeris temperie usi: tandem uiolento se immittente borea fri/
gus magnum secutum est sub eoque totum glacie astrictum est pelagus:
non modo in superficie. sed & in profundum: & alte: quantum passus trecē
ti: ut descendentes super glaciem cursaremus. Quom autem uentus acri/
us increbresceret: nosque sui uehementiā non toleraremus: tale quiddam
facimus. Qui uero in ea re sententiam dicebat erat santitharus. Igitur in
aquam specu maximum fodientes eo latitauimus diebus triginta: ignem
excitantes: ac nutrientes uescebamur piscibus: siquidē fodiendo plurimos
inueniebamus. Vbi uero quæ ad commeatum fuerant defecere: egressi in/
fixam nauem euulsimus: dentesque uelum trahebamus: ut nauigantes:
moliter ac leniter per glaciem delapsi. Quinta autem die tepidiori aura in
spirante omne gelu defluxerat: iterumque fluctus successere glacie peni//
tus soluta. Iam uero & stadia tercentum exegeramus: quum ad insulam de
lati non adeo magnam: & eam desertam aquas hausimus (iam enim defe/
cerant) taurosq; syluestres ibi duos arcu confecimus: Ipsi autē tauri cornua
nō in fronte: sed in ipsis habebant oculis. ut momo placuit. Post nō multum
in pelagus deuenimus: nō iam aqueum: sed lacteum: & in eo insula appare/
bat alba referta uitibus: erat autem insula caseus maximus coagulatus: quē/
admodum postea comedentes didicimus. eius autem circunferentia stadio
rum uigintiquinque. ipse autem uites uuis plenæ: quas cōterentes lac: non
quidem uinum bibimus Templum autem in media erat insula galateæ ne
rei sacrum: sicut ostēdebat epigrāma. Quoad igitur in īsula cōsedimus: esca
quidem nobis ac cibus terra fuit. lac autē ex uuis potus. Regnare autē in
regionibus his dicebatur tyrona salmonei cum a neptuno honorem acci//
piens exactis autem in insula diebus quinq; sexta egressi sumus portu: pa//
cato pelago: ac aura quadam impellente Porro octaua die nauigantes la//
cteum excessimus interumque salsum: ac ceruleū insecantes: uidemus ho/
mines moltos supra mare decurrentes: omnino nobis similes & corpo//
ribus & magnitudine præter solos pedes: siquidem hos suberinos habue/
runt. Quare (uti existimo) & phellopodes appellati sunt. Mirabamur au/
tem uidentes nullatenus demergi: sed fluctibus super extare: intrepide/
que incedere. Qui & accedentes salutarunt nos græca uoce: dicebant au/
tem in phellonam eorū patriam properare. Commeabant igitͥ nobiscum
præcurrentes certo uiarū spatio: postea conuersi ab itinere abibant fœlicem
nobis nauigationem orantes. Postmodum autē nō multo exacto tempo
re & insulæ multæ apparuere. Prope quidem a leua phellona: ad q̄ illi prope

rabant:ubi & ciuitas super magno subere habitabatur. Longe autẽ & ad dextram magis: quinq; maximę insulæ: & eminentes: ignisq; ab eis ascẽde bat multus. Per prorã autẽ una lata & humilis: distans stadiis non minus quingentis. Iam ꝓpe aderamus: & mirabilis quædam aura ad nos pene trauit dulcis: & odorifera: qualẽ historicus herodotus a felici arabia spirare dicit: aut tale nobis dulce afflauit q̄le a rosis narcissis: hyacinthis: liliis: uio lis: myrto: uel lauro: redolere cõsueuit. Odore igitur læti: bonumq; aliquod lõgis ex laboribus pręsumẽtes: iam insulam bræui spatio propinquã specta bamus. Hic & portus uidemus plurimos trãquillos: & magnos nitentiaq; flumina leniter in mare prorumpere: prataq; & syluas: & canoras aues ali q̄s qdem: per littus canentes: multas autẽ super ramos. Aer autẽ leuis: ac placide spirans e regione circunfundebatur: & alacres quædam auræ spi rantes leniter syluam mouebant: eoq; motu lætum: ac continuum quod dam modulamen sibilabat: simile oblique fistulæ in desertis locis modulan ti. Audiebatur tamẽ uirum clamor. & applausus: ut commixte multitudi nis nõ tumultuaris: sed q̄lis ĩ cõuiuio q̄busdã q̄dẽ sonãtibus: aliis ãt exultã tibus: simul ac fistula: uel cithara modulãtibus. His illecti deferebamur ĩ por tum: egressiq; nauem scintharum in ea: & ex sociis duos dimisimus. Proce dentes autem per: florẽs quoddam pratum in custodes inicidimus: ac mini stros qui nos roseis uinculis uincientes (id enim apud eos maximũ est uin culum) ad principem adduxere: a q̄bus & per uiam intelleximus eã esse bea torum insulam: regnareq; in ea creticum rhadamãthẽ: ad quẽ ubi adducti fuimus: stetimus in ordine iudicandorũ quarto in loco. Erat aũt prima cau sa de aiace talamonio: an illi in heroũ numero eẽ: liceat. an uero nõ: accusa batur aũt ꝙ furiis actus seipsum necauerit. Deniq; multo prius habito: ser mone uisum est rhadamanti tradere eum ipocrati coo medico helleboꝝ bi biturum: indeq; iam melius sapientem in heroum consessum recipi. Secun da autem causa amoris erat thesei, scilicet ac menelai pro helena certãtium: cuinam illa cohabitare debeat. Et Rhadamas q̄dem cum menelao iudica uit: qui & coniugii huius gratia tantis olim laboribus sese subiecerit: pericu lisq;. Et enim theseo ipsi alias esse mulieres. amazonem scilicet ac minois fili as. Tertia uero de primo accubitu alexandro scilicet philippi filio & ha nibali carthaginensi: iudicatumque est alexandrum pręcedere: eiq; sedes posita est apud cyrum persem primum. In quartam autem causam nos ad ducti sumus: & is q̄dem interrogauit: quidnam passi essemus: ꝙ iam uiuen tes ad sacrum illum coetũ deuenimus. Nos autẽ ex ordine cũcta illi enarra uimus: tum nobis paululum e loco summotis: diu in causa pensitabat: eam q; communicabat sociis secum assidentibus. Consederant autem cum eo & alii quidam multi: tum & ante alios atheniensis aristides cognomento iu stus: cui: ut placuit: decreuere: ut daremus pœnas curiositatis: & eius ꝙ in populo uersati essemus: quãdocũq; fuissemus extincti: quum moriremur su bire & nos debere iudicium. Nunc uero prætaxato tempore licere nobis in

insula apud heroas uersari: indeq; abire. Prescripsere & recessus terminum non amplius quam menses septem. Tum florũ uinculis: quibus paulo ante nos deuinxerant: soluebamur: ac in urbem adducebamur: ad beatorum conuiuium. Ipsa quidem ciuitas omnis aurea. Murus autem smaragdo lapide constructus. Porro huius portæ septem sunt: simplices quidem: monoligneæ cinamomeæ. Pauimẽtum uero ciuitatis & intra mœnia terra eburnea. omnium deorum tẽpla berylo lapide cõstructa: & altaria in eis maxima uno e simplici lapide ametysto: ubi & diis imolant. Per ciuitatem uero fluuius defluit unguento optimo huiusq; latitudo regalium cubitorũ cẽtum: altitudo: ut cõmode nare posses. Porro ipsis balnea: domus magnæ sunt uitreę: cinamomo succẽsæ. Pro aqua ros tepidus in ænis uersat. Vtuntur aũt uestibus purpureis: tenuissimis: ut araneæ filis cõtextis. Ii corpora nõ habẽt: & ĩpalpabiles sunt absq; carne. Formam autẽ & effigiem solã habent: ac ostendunt. In corpore tamen quum sint: stant mouent: intelligũt: uocemq; emittunt: omninoq; similis uidetur eorũ anima: ut nuda quædã figura corporis similitudine circundata. Si quis autem non tetigerit: nõ credet quod uidetur non esse corpus. sunt enĩ ut umbræ rectæ nõ nigræ. senescit nemo: sed ea ætate: qua se eo contulit permanet. Deniq; hic nusquã est nox: neq; dies clarissima: sed quale crepusculum esse solet: iam aurora apparẽte ante orientem solem: talis lux terram habet: quare & unum solum ãni tẽpus nouere. semper enim uer est unusq; uẽtus spirat zephyrus. At quidem locus cunctis quidem floribus: mansuetis plantis: & umbrosis uiret. Quæ illic sunt uineæ: duodecies annis singulis florẽt: duodeciesq; uuas reddũt. mala uero granata ac mela: cęteraq; poma terdecies dicebãt. Siquidem lunæ ut uidetur cursu germinant: annoq; in tredecim lunas diuiso: terdecies põa reddũt: pro frumẽto uero spicę in sũmitate paratũ panẽ emittũt: ut fungos esse uidemus. fontes sunt per ciuitatem: aq̃ quidem q̃nq; & sexagĩta ac trecẽti: mellis aũt totidẽ unguẽti q̃ngenti: uerũ & hi minores sunt: flumĩa lactis septem: & uini octo. Conuiuium autem celebratur foris ciuitatem in elysio campo. Et enim paratum est pulcherrimum: & circa illud nemus omni arborum spetiæ cõsitum: umbram discumbentibus ex se proferens. stratum autem substernunt e floribus. Ministrant quidem: ac cuncta afferũt uẽti præter uinũ miscere: siquidem eo non indigent. Nam ad mensarum circuitum arbores sunt uitreæ magnæ e micanti uitro. harum fructus calices sunt omni specię operis: ac magnitudinis. Vbi autem quis ad conuiuium accesserit: unũ uel ex calicibus duos uindemians mensis apponit: idq; confestim replentur. Pro sertis uero lusciniæ: musiceq; uolucres cæterę: flores e ꝓximis pratis ore legentes cũ cantu circa ac supra uolantes infra demittũt: discumbentibus odorem suauissimum ingerentes. Cæterum densę nubes unguentum combibentes e fontibus ac flumine supraq; conuiuium sparsæ præmentibus uẽtis leniter: ut tenuissimum rorẽ distillant in conuiuio autem musicæ & cantilenis uacant. Cantant ãt in primis homeri uersus ip-

ſeque homerus adeſt: iſque cum iis conuiuatur ſupra ulyſſem diſcumbens. Igitur & choreæ ſunt e pueris ac uirginibus. ducunt autẽ choreas & conci/nunt eunomus locrus: arion leſbius: & anachreon & ſteſichorus. Nam & hunc apud eos uidi iam ipſi helena reconciliata. Vbi autem ii quieuerunt: ſecundæ choreæ accedunt e cygnis philomenis: ac hirundibus. Poſt has iam tota ſylua modulatur ducentibus uentis: idque maximum ad letitiam habent fontes duo ſunt circa conuiuium: unus quidem riſus: alter au/tem leticiæ: ac uoluptatis. Ex ambobus hi principio omnes bibunt: in cõ uiuio prius nihil omnino deguſtantes: deinde reliquũ læti ac ridentes exi/gunt. Volo ex inſignibus uiris quos apud eos uidi dicere. Omnes quidem ſemideos: qui & ſubilio militauere præter locrenſem aciem: illum ſolum di cebant in impiorum loco mulctari. Barbarorum autem utrunq; cyrum: ſcy tamq; anatharſim & thracem zamolxim numamq; italicum: necnon & la/cedemonienſem ligurgum & photionem & tellum athenienſes: & præter periandrũ ſapientes omnes. Vidi ſocratem ſophroniſi cũ neſtore & pala/mede uerſari: circa quem hyacinthus lacædemõius & theſpiſeus narciſſus & hylas: aliiq; boni. Videbãtur autẽ ad hyacĩthũ magis deflecti: idq; mul tis argumentis. Dicebant autem rhadamantẽ ei iraſci: minariq; ſepenume ro: uelleq; illum a ſacra inſula excludere: ſi ſtulte aliquid admitteret: neque ommiſſa temeritate conuiuari uelit. Solus plato non aderat. ſed illũ fictam ab eo ciuitatem inhabitare dicebant utentem politia & legibus: quas ipſe conſcripſit. Qui quidem circa ariſtippum & epicurum erant: primi apud eos habebantur quum læti eſſent: & alacres & ad bibendum paratiſſimi. aderat & æſopus phrygius: & quotquot ad riſum facile mouẽt. Diogenes qdem ſynopeus tantum a priſtina uita mutatus erat: ut coniugio meretri/cem laidem acciperet: quique ſepe numero ab ebrietate ſurgens nutabat. Stoicorum autem aderat nemo: adhuc enim aſcendere dicebantur erectũ uirtutis collem. Audiuimus & de chryſipo ſcilicet non primum illi licere in inſulam aſcendere: in ſe prius expurget elleboro quater accepto. Academi/cos dicebant uelle quidem uenire: continere ſe tamen: & conſiderare: neq; adhuc compræhendere: an illa inſula talis ſit. Sed (ut coniector) rhadamã/tis timuere iudicium. quoniam & ipſi iudicia demoliri conati ſunt. Ex ho rum numero dicebant commotos eſſe multos: ut una cum his: qui ue/niebant: & ipſi accederent: ſed ut degeneres defeciſſe in uia: timenteſq; ne forte comprehenderẽtur media ex uia repedaſſe. Ii quidem inter præſen/tes digniſſimi erant: & in primo habebantur loco. Honorant autem achil lem maxime: & poſt hunc theſeum. Quod uero ad coitũ & uenerem perti/net: commiſcentur mulieribus indiferenter pallam & cunctis ſpectantibus: idq; nullatenus putatur turpe. Solus ſocrates iurat ſe eo mundum eſſe: & quidem ſcientibus cunctis illum peieraſ: idq; ſepe numero narciſſus & hya cinthus confitenſ: ille autem negat. Feminę ſunt oĩbus cõmunes: nemoq; complici inuidet: ſed ſunt in hoc uel maxime platonici: ipſeq; feminæ uo/

lentibus se exhibent minime reluctantes. Nundum duo aut tres dies exa/
cti erant. & accedens ego ad homerum poetam: quũ ambobus otium esset:
& alia quidem plura: tum & unde esset rogabã. Id enĩ dicens apud nos quæ
ri solere usq; in nostrum tẽpus. Is autẽ neq; se ignorare inquit: quosdã eũ
chium: aliquos smyrneũ: multos phoceum autumasse. Esse autem se dixit
babylonium: & apud quidẽ multos non homerũ sed tigranem nominatũ
esse. Postremo quũ apud græcos obses haberetur denominationem pristi/
nam amisisse. Cæterum carmina: quæ a multis reprobata sunt: interroga/
bam: an ne ab eo conscripta fuerint. Is autẽ cuncta sua esse dicebat. Sperne
bam ego zenodotum & aristarchum grammaticos: illorũq; loquacitatem.
Vbi autem hic abunde mihi satisfecit: iterum illum interrogabam: quare
ab achillis ira principium sumpserit. Sic enim inquit mihi in mentem ue/
nit: nihil solertius cogitanti. Tum & illud an illiadem post odisseam con//
scripsit: quod multi affirmare uolunt: is autem negauit: neq; unq̃ se cæcum
fuisse dicebat: quod de eo multi & affirmare uoluerunt: q; autem cæcus nõ
fuerit statim sciui: uidebat. n. quare non erat opus ipsum percontari. Acce/
dens enĩ interrogabam: isq; ex aduerso prõpte: ac urbane respondebat: ma/
xime post causam: ubi uicit. Erat enĩ libellus conuitiorum quidã contra eũ
latus a thersite: q; hunc in suo poemate spreuit gibbum. Vicitq; Homerus
ulisse orante: & eius causam defendente. Post uero id tẽporis aduenit & py
thagoras samius septies mutatus: qui & in tot animalibus uixit: tunc enim
primũ animæ errores finiuit: iudicatumq; est recipi in sacro cœtu. Dubita/
bat autẽ adhuc: an ne pythagorã se: uel magis euphorbium appellaret. Em
pedocles quidem & ipse uenit: sed circumcoctus: ac totum corpus exau//
stus: non tamen receptus est: q̃q̃ id multis tum precibus postulasset: Proce
dente autem tempore statuerunt agones: quos thanatusia uocant. Certa /
uit achilles quinquies. theseus septies: & alia quidem cuncta longũ esset cõ
memorare. Summã autem gestorum scribam. Iterum uicit Cyrus: qui ab
hercule deducitur ulissem pro corona decertans. Pugillaris æq̃lis fuit ario
egyptio: qui in Corintho sepultus est: & epio mutuo se urgentibus. Ludi au
tem: quẽ pancratium uocant. apud illos præmiũ non ponitur. Porro cursu
certantiũ non plane memini quis uicerit. Poetarum sane (ut uerum fatear)
superabat homerus: uicit hesiodus. Brauia oĩbus erant coronæ cõnexæ ex
pauonũ pẽnis. Certamine quidem iam pridẽ perfecto: nunciatum est: qui
in impioꝝ loco mulctarentur: pi ectis a se uinculis: & custodibus superatis:
p ĩsulã irrumpere. Duces aũt illorum esse phalarim agrigentinũ: & busirim
egyptium thracemq; diomedẽ: Scironẽ: & pityocatapem. Vt uero hæc au
diuit rhadamas: statuit heroas in aciem sup littus. Duces autẽ erãt these/
us & achilles: aiaxq; thelomonius iamdudũ sapiens: committẽtesq; manũ
pugnauerunt. Tãdem heroes: achille multis qdẽ dignius: ac gloriosius pu
gnante: cõflixerunt. Conflixit & socrates in dextero latere ordinatus: mul
tomagis q̃ quum uiuens apud Delum pugnauit. Et enim quattuor ex ho

stium numero irruentibus in eum nō fugit:sed uultu ītrepidus cōstitit. Cuius in posterū rei gratia brauiū pulchrū:ac magnū delegerunt: ortū scilicet ante ciuitatē:ubi sodales & amicos conuocans disputabat necracademiam locum appellans. Cōpræhendentes eos:qui uicti fuerant:& ligantes: remiserunt multo durius puniendos. Scripsit & hanc pugnam homerus mihi que abeunti libros dedit ad nostros homines deferendos. sed & hos in posterum cū & reliquā supellectilē amisimus. Erat aūt poematis initiū. Pande defunctorū bellū mihi semideorū. Nunc dea. Tunc uero fabas excoquētes: quemadmodū lex apud eos est: ubi bello superauerint:comederunt. uictricia dona: festosq; egerunt dies. Solus pythagoras conuiuio omnino defuit. Stabat enī longe ieiunus sedens:& fabarū esum grauiter ferens. Iam uero mēsibus sex exactis:septimoque mediante noua res ac casus insperatus contingit. Siquidē cyniras scinthari filius cū procerus:tū & imprimis pulcher helenā multo iam tēpore deperibat. Ipsa autē nō obscure trahebatur adolescentē amans. nutibusq; in conuiuio agebant:adinuicemq; bibebant: soliq; exurgentes errabant per syluā. Tandem quū exarderet cyniras potiriq; posse desperaret:consuluit helenā rapere:idq; itē& illi uidebatur:abeunteq; ad aliquam proximarum insularum proficisci: aut in phellonā:aut in tyronā: addiderunt & huic cōsilio cōiuratos meis e comitibus tres audacissimos ac robustissimos. Et patri quidem suo id non īdicauit cyniras:ut pote qui uidebatur rei impedimēto fore. Itaq; rem ex sentētia pfecere: ubi enim nox aduenit (ego quidem non aderam:sed contigit me in conuiuio discumbentē dormīre) ii clam aliis helenam accipientes in pelagus delati sunt. Media autem nocte excitatus mēelaus:ubi uacuum thorum sensit: clamorem emisit: fratremq; secum arripiens cōcitus uenit ad regem rhadamantem. Porro illucente die rettulere speculatores nauem se uidere non longe distantem. Quare assumēs rhadamantus ex herois quinquaginta compulit in monoligneam nauem ascendere asphodelinam iussit prædones insequi. At uero ii persequentes:& quidem ex animo circa meridiem compræhendunt eos: tunc primum in lacteum oceani pelagus secus tyronam tātum itineris trāsgressi sunt: ut fugerent roseisq; cathenis connectentes nauem ingressi sunt. Ipsa quidem helena lachrymabat: erubescensq; operiebatur latitans: uultu in terram demisso. Rhadamas aūt perscrutatus: si forte e meis alii cū cynira īterfuissent:ut nullū dixere:cinyrā ac coniuratos suos a uerecūdis uinciens: misit in impiorū locū malua primū duriter flagellatos. Decreuit item & nos ante prætaxatū tēpus excludere:succedenti tātū die in īsula moraturos. Hic ego dolebā & lachrymis profusis angebar:& ego bona quæq; amittens: iterum errare cogerer. At illi contra unū solamen adhibebant:q; eēm eo non post multū temporis una uenturus. Iam in futurū mihi sedem ostendebant:& locum meū optimis qbusq; proximū. Accedens ergo ad Rhadamantem orabā iugiter:ut quæ mihi futura erant:prædiceret:quæq; sit nauigatio futura ostēderet. Is autē inqt in patriā me affuturū: multis primū er/

roribus:ac periculis uersatum. Regressus aūt tempus addere noluit: sed & continguas ostendens insulas: apparebant autē numero quinq;: & alia sexta remotius. Has iusta: insulas inquit esse impiorum sedes: a quibus ignem iā uides plurimum ascendere. Sexta autem remotior illa somniorū est ciuitas: post hanc & calipso: ne est īsula: sed neq; iam tibi uidetur. Postremo ubi has omnes præterlaberis: tum deuenies in magnam illā terram ei: quam habitatis ex aduerso positā ubi multas passus prætergressusq; nationes: innumerabilesq; inter homines peregrinatus: tempore tandem certo in alteram applicabis terram. Hęc ubi dixit euellens e terra malbæ radicem: protēdit mihi: huic horare iubēs: si quando maximis in periculis uersaremur. Admonuit autem: si tempore tandem in hanc rediremus terram neq; ignem gladio cædere: neq; lupinis uesci neq; puero supra octauum decimum annum inhærere: horumq; si memor inquit fueris: spem habe tui ad insulam reditus. Tunc equidem quæ mihi ad futurā nauigationē suppeditarēt paraui: quū uero tēpus erat cōuescebar illis. Succedenti quidē die accedēs ego ad homerū poetā orabam: ut bimitrum mihi epigrāma faceret: qd ut fecit: columnam berylli lapidis erigens supra portum īsculpsi. Id autē tale erant: lucianus diuis hæc uidit cūcta beatis Carus & hinc ꝓpriā contulit in patriā. Manens autē & diem illā sequenti ascendebam comitantibus herois. Hic mihi & ulysses accedens clam penolope epistolam dat in ogygiam calipsonæ insulam deferendam. Transmisit & mecum rhadamas transuectorem naupium: nequis nos cōpræhenderet: si forte ad insulas laberemur: ut aliis ꝓ mercibus nauigantes. Vbi uero procedētes odoriferum aera relinquimus: repente fœtor quidam pessimus suscepit: ut bituminis: sulphuris: & picis simul ardentis. Nidor autem erat ingratus: & importabilis ut assatorū hominum: aer turbidus: & caliginosus: stillabatq; ab eo ros ut picis gutte. Audiebamus & flagellorum sonitum: multorumq; hominum fletum. Ad cæteras quidem non accessimus: in hanc uero descendimus: eaq; talis erat: circum omnis ī præceps: & arida: asperaq;: & cautibus horrida: Arbor autem nulla neq; aqua inerat. Nos tamen applicantes per præcipitia illa inuiamq; quandam senutam ingressi sentibus: ac tribulis plenam: plurimam terræ illius uidimus deformitatem. Procedentes autem ad carcerum & pœnarum loca: primum quidem loci naturam admirati sumus. Et enim omne solum gladiis quibusdam ac tribulis efferbuerat. Circum autē flumina decurrebant: unū quidē lotabri & id terrum: alterum autem sanguinis. Porro in interioribus tertium uidebatur igneum: idq; magnum aprime: & īmensum: defluebatq; ut unda: ac maris more fluctuabat. Habebat: etiā pisces: & quidem multos igneis torribus similes: paruis uero carbonibus ignitos: quos lycniscos uocant. Aditus ad cuncta illa unus erat: & is arctus: terribilis: ac pœnalis portitor stabat timon atheniensis. Ingressi tamē Nauplio ducente, uidemus eos: qui in pœnis erāt. Et quidem reges multos: inferioresq; alios plurimos: eorumq; aliquot agnouimus. Vidimus & cyniron fumo suc

censum a pudibundisq́ suspensum. Apposuerant: & historici supra cuiusq́ uitã: inscribentesq́: & peccata quibus multantur. Maxima omniũ pœna afficiebantur: qui uitas: ac aliorũ mores inscribentes mentiti sunt: ueritatem obscurantes mentiti sunt ueritatẽ obscurantes. In quibus ctesias cnedius & herodotus erat: aliiq́ multi. Hos ego inspiciens bona sum spe cõfisus: ut potè q mihi erã cõscius: in meis ipẽ scriptis nullatenus mentiri. Ocius igit̃ ad nauẽ accelerans (neq́ enĩ uisum amplius ferre poterã) ualeq́ nauplio faciens abscessimus. Post uero non multũ & somniorũ insula pœnes apparuit: instabilis: ac incerta uisu. Habebat autẽ & ipsa somniis aliquid simile: secedebat enĩ accedentibus nobis: & subfugiebat. longiusq́ euadebat. Cõpræhendentes eã tamen: ac in portũ delati: quẽ somnũ untoca: pœnes eburneas portas: qua galli templũ inerat: circa uesperam descendimus. Tum in urbẽ succedẽtes: somnia quidẽ multa: ac uaria uidimus. Primũ quidã uolo de ciuitate ipsa scribere: quando quidẽ antea nemo scripsit: nisi forte homerus; qui neq́ accurate: ut potuit. Hanc quidẽ circũ: ac undiq́ surrexit sylua Arbores autẽ sunt Papauera: ac mandragoræ: hasq́ super uespertilionũ multitudo: ea enĩ sola in insula ales gignitur. Flumen autem iuxta defluit: quod nictiporum uocant. A portis fontes duo scatent hisq́ nomina uni quidẽ negretus: alteri uero pannychia. Ipsa autẽ ciuitatis mœnia sublimia uaria iriq́ colore simillima: portæ quidẽ non duæ sunt: ut homero placuit sed quattuor: duæ quidem desidiæ & molliciei campũ respiciunt. una ferrea: altera e cornu facta: hisq́ mortifera: terribilia: ac crudelia somnia efferuntnr. Duæ autem ad portum & mare: una quidem cornea: altera autem eburnea: qua nos ut bem ingressi sumus. Introeunti autem ciuitatem: a dextris quidẽ est noctis templum. quippe deos colunt: & gallum maxime illiq́ secus mare sacellum est. In sinistra autem somni regia: Is enim apud eos regnat satrapas duos & duces faciens: taraxionem mateogenis: & plutocleum: phantasionis. In medio autem foro fons quidam inest: quem careotim uocant: iuxtaq́ delubra duo: delusionis scilicet ac ueritatis: ubi & penetrale est cortina: ibi prophetans præherat Antipho somniorum simulator ad honoris a somno accipiens: somniorum autem neq́ natura est eadem: neq́ effigies: sed alia quidem procera: & pulchra: ac speciæ multa: alia autem minora. Quædam parua: & deformia. & alia quidem aurea: ut uidebatur: alia in deos: aliosq́ huiusmodi ornata. Horum nos plurima cognouimus a nobis olim uisa: quæ & ad nos procedentia salutabant: ut nota: ac domestica: ab hisq́ ubi hospicio suscepti sumus: discumbentes luculente quidẽ: ac urbane hospitati sumus. Postero die instaurare: ac apparatum instruere: & quidem opulentissime: pollicerique regẽ: & satrapas facere. Quædam uero detulere nos in patriam: domesticisq́ nostris ostendere: unaq́ die retulere. Triginta dies: ac totidẽ noctes eo loci consedimus: iacentesq́ maxime: ac dormientes uescebamur. Post modum uero quum fulmen quoddam e cælo repente disrupisset fragore excitati: ac plurimum turbati recessimus; primum depasti. Tertia ex in-

de die ad ogigiã insulam delati descendebamus. Hic ego primum episto lam soluens: quæ intro scripta erant: perlegi. Erant autem hæc. Vlisses: ca lypsonæ sue salutem. Nolim te ignorare post meum abste discessum: quæ me inuenerint mala. Siquidem ut primum ægressus portus tuos nauiculã: qua uehebar: ut potui reparaueram: quum me hyems: & naufragium comprehendit: ut uix euaderem apud leucothoem in phæacorum insulã: ubi hospitio receptus scitum est mihi: multos uxoris procos in mea domo ad uoluptatẽ nutriri: quos ubi omnes confeci tandem ipsæ a Telegono nato mihi ex circe mortem occubui: & nunc in beatorum sum insula: maximeq; doleo olim deseruisse eam: quam apud te abui conuersationem: & porrectam abste immortalitatem. ubi igitur tempore concedetur: hinc effugiens ad te ueniam. Hęc in se epistola complectebatur: nosq; ut hospitaretur. Ego autẽ procedens parũper a mari antrũ inueni tale: quale Homerus dixit: & ipsam quidẽ squalidã: ac mœrore plenã. Vbi uero epistolam legit: primũ lachrymis illam cõpleuit: tum nos ad hospitiũ orauit: ubi ornate ac abunde discubuimus: inter epulandum imprimis illa de ulisse multa rogabat: & penolopes: qualis in speciæ esset: & si casta quemadmodũ de illa ulisses delirauit. ad nos illi respondimus: quæ ad letitiam esse possent. Tunc abeuntes secus nauẽ ĩ littore obdormiuimus. Mane autẽ ascendẽtes ferebamur acrioribus iã descendentibus flatibus: diebusq; duobus hyemẽ multã passi incidimus in colochyntios piratas. Homines enĩ sunt hi feroces e uicinis insulis ꝑdantes quod ea nauigantes transeunt. Naues autem magnas habent cucurbiteas longitudine cubitorũ sexaginta. Vbi enĩ cucurbitã exsiccãt exẽterantes exhauriunt: & quæ intra sunt: egerentes: nauigant: malis quidẽ harundineis. folio autẽ cucurbitarum carbasi loco utentes. Igitur ii proris ad nos deductis (erant enĩ numero: qui geminas urbes ĩplessent) pugnabant e nostris: cõplures uulnerantes: seminibus cucurbitarum ad nos iactis: cominus enĩ acriter: & uiolẽter pugnabant. Circa meridiẽ uero post colochyntios: caryos piratas aduentare uidemus: hostes aũt erant ii: ut experimento didicimus. Nã ut eos adesse: & post tergũ urgere colochyntii sensere: cõfesti spretis nobis conuertebant: inuicẽq; pugnabant. Nos autẽ interea attollentes uellũ: utrosq; fugimus deserentes eos certantes: & manifeste quidẽ caryorũ nautæ uictores futuri erant: ut pote: qui plures (qnq; & enĩ urbiũ multitudo erat) & a fortioribus nauibus certabant. Erãt enĩ his naues nucũ cõchæ per mediũ diuisæ euacuatæ: magnitudo autẽ cuiusq; conchæ in longũ passuũ quindecĩ. Vbi uero ab his secessimus: & sublatuimus: curare eos: qui uulnerati fuerant: cæterã aũt turbã armis accingere. Sẽper enĩ nobis ĩsidiari copiã timebamus: neq; adeo in uãnũ. Nec dũ enĩ sed occubuerat: quũ ecce ab deserta quadã insula aduersum ferebãt in nauẽ ut uiri uiginti delphinibus insidentes: latrones ii delphines quidẽ insilientes aduehebant eos tute: ac ĩmobiles quisq; similes & infremebant. Quum autẽ e proximo astitissent hinc quidem alii; & alii illinc cædebant nos sepiis; & cancrorum occulis

ad nos missis. Igitur nobis cōtra sagittis utētibus: non substinuere: sed ma
xima eorum parte uulneribus saucia cōfugerūt ad insulā. Circa mediā ue/
ro noctem: quum iam mittesceret mare latitauimus: nido alcyonis omni/
um maximo allabentes. Erat. n. illius circumferentia stadiorum sexaginta:
ubi ad alcyō ales cubās īerat: ouaq; fouēs: & quæ euolans paulominus na/
uem obruit allaꝫ uento īpulsam: ibat igitur fugiens & flebile quoddam in/
sonans. Nos autem illucente iam die descendentes intuemur nidum uastæ
naui similem: maximis ex arboribus congestum: in quo & oua erant quin/
genta singulaq; maiora chiensi amphora: iam quidem & intro pulli appare
bant clamitantes. Securibus igitur ex ouis unū disrumpentes: pullum nu/
dum & absq; plumis egessimus: ingentem: ac gryphonibus uiginti maio/
rem. Vbi uero nauigantes a nido ut stadiis ducentis secessimus: prodigiis
qbusdam magnis: ac mirabilibus perculsi sumus. Si quidem cheniscus: q
ad prorā erat: subitis pēnis pēnatus apparuit: & exclamauit. Porro guber/
nator scintharus caluus iam dudum ac canus repentina cæsariæ capillatus
est: & quod omnium mirabilius: ipse nauis malus germinauit: ramisq; p/
ductis in uertice fructū edidit: ficus. s. ac nigros botros non sane maturos.
Quę ut uidimus: merito exhorruimus: depcabamurq; deos: ut a phantas/
matis huius nouitate nos alienos faceret. Nondum & qngētos stadios exi
gentes: uidemus syluam maximā: ac cōsitam pinis: cipari ssisq;. Nos qdem
imprimis suspicati sumus illam terram esse: id autem erat pelagus: & abys/
sus arboribus: ulla absq; radice supra plantatis. Ipsi tamen arbores recti sta
bant: & īmobiles: ac nauigantibus similes. Igitur secus educti omne explo/
rabamus: quidue acturi essemus in dubio uersabamus. Neq; enim intra
arbores nauigare facile erat: condensis illis: ac contiguis adinuicem se ha/
bentibus: neq; retro dare uidebatur. Ego autē ascendens supra maximam
ex arboribus speculabar ulteriora: quomodo se habebant: & syluā qdem ui
debā per stadia qngenta: aut eo amplius contineri: aliumq; ex inde nobis
oceanum succedere. Et nobis ꝓfecto uisum est nauem supra syluæ (densissi
ma quidem erat) cacumen attollere: perq; arborum comas nauigare: posse
q; tandem ad alterum oceanū applicare. Igitur nauem magna cū harundi
ne circunligantes & in nemoris densitatem ascēdētes: uix illam hausimus:
supraq; ramorū frondeta deponentes: pandentes uela: ut in mari nauiga/
bamus uento impellente acti. Hic & mihi in mentem uenit antimachi poe
tæ dictū: dixit enim ille quodam in loco: his autē qui per syluarum fronde/
ta nauigantes adueniunt. Magno tamen cum conatu syluam superantes
in alterum peruenimus pelagus. Tū nauem similiter demittentes secaba/
mus iā puros: ac lucidissimos fluctus: quoad delapsi sumus ad hiatum quen
dā: ac abyssū maximū quis hīc īde distātibus: qle ī terra sæpe uidemus: aut
terræ motibus aut estibus maximis euenire. At qdē nauis deponētibus no
bis uela facile stetit: quæ paulominus accedens in uoraginē illā cōciderat.
Intuentes autē uidemus profundū penitus: quasi stadiorū mille tremendū

ualde:& admirabile: stabant:enī aquæ: ut diuisæ & ad dextrā nō lōge pōs ex aquis cōpactus: duo maria secundum earū superficiem coniungentibus: ab alteroq; arcu confecto in alterum mare decurrentibus. Allabētes igitur remis eo deferimur: multaq; ui innixi superauimus pontē: ac traiecimus: & quidē præter opinionē q̄ nullatenus speraremus. Hic nos suscepit pelagus placidū: ac mite: insulaq; non magna fertilis: & ad accessum facilis. hāc autē homines incolebant bucephali cornua habentes: quale apud nos minotaurū fingunt. Descendētes igitur procedebamus aquas hausuri: accepturiq;: & cætera quæ ad cōmeatū (iā enim defecerant) essent. si forte possemus: & aquas quidē iuxta adinuenimus: aliud autē nihil præseferebat: & quidē cū circūspecularemur: non longe tamen audiebatur mugitus multus. Quū autē id boū armentū esse putaremus: confestī accedentes homines offendimus. Qui & simul uiderunt nos: & insecuti sunt: & tres quidē e comitū numero cōpræhendere: cæteri uero ad mare confugimus. Hic nos ubi armis omnes accincti fuimus: (neq; enī probauimus socios despicere ut in ultos: irruimus in bucephalos: interfectorū carnes dilaniantes omnesq; magno cū clamore in fugā cōpulimus: & quinquaginta quidē strauimus. Duos autē cōpræhendimus illęsos: ad nauēq; concessimus captiuos trahentes: porro quæ ad cōmeatū essent: nullatenus inuenimus: & quidē alii suadebāt cōpræhensos interfici. Ego autē non probaui: sed uinctos illos custodiæ tradendos censui: donec ad nos bucephalorū oratores peruenirent: captiuos ipsos redēpturi. Intelligebamus autē eos nutibus agentes: & flebile nescio quid mugientes orātibus similes. Quæ uero pro redēptione erant: offerebant caseos quidē: & siccos pisces multos: & ceruos quattuor: tres quēq; habentē pedes: duos quidē retro. qui uero anteriores erant: ī unū cōcreuerāt. accipientes igitur: captiuos dimisimus: unaq; tantū exinde die subsidentes recessimus. Iam & nobis pisces apparebant: & aduolabāt aues: aliaq; multa proxime terræ signa. post non multum & homines uidimus nauticæ nouo quodā modo deditos: ipsi & enī nautæ & naues erant. Dico nauigationis modū: quū enī super aquā resupini iacerent: erigētes uerecunda: quę & magna ferunt: exhisq; extendentes uelū manibus: ut carbasi pedē tenebant: ac incidente uēto nauigabant. alii autē post hos suberibus īsidentes: duos delphines una coniunxerant: habenisq; gubenantes insequebantur cursu. ii accedentes: neq; offendebant nos: neq; inimice insectabantur: sed decurrebāt sine timore: ac pacifice nostre nauis figurā admirati: & circū undiq; conspectantes. Vespere autē iā facto ad insulā delati sumus non magnā. Incolebatur autem a mulieribus: ut putauimus: græca lingua loquentibus. Accesserunt enī: & datis dextris salutauerunt nos amice admodū: & ornate: omnesque pulchre: & adolescentulæ: tunicasq; trahentes ad terrā usq; delapsas. Insulæ quidē nomē: Deiiciēs ciuitatis uero nusquā. Igit̄ mulieres suscipientes nos: quælibet ad proprios abiit lares: hospicioq; recepit. Ego autē paululū substans (non enī mihi ipsi bona prenosticabar) diligentiusq; circūspiciēs:

uideo multorum hoīum hoſſa:teſtaſq; iacētes:& clamorē quidē emittere: ac comites conuocare:ad arma:q̄ ſecedere nō probaui. Ad manus autē mal/uā abens:orabā iugiter a præſenti malo euadere. Poſt nō multū hoſpita mi niſtrante uidi illius crura:nō mulieris:ſed aſini ungulas. Tunc ego educēs gladiū cōpræhendo hanc:uincienſq; omnia percunctabar. Illa autem: & ſi īuita dixit ſe ipſas eſſe mariti mas fœminas onoſceleas nuncupatas:cibūq; eis eſſe aduentantes illuc hoſpites. Vbi autem inquit inebriauimus eos:cō cubentes obtruncamus. Hæc ubi audiui:illam quidē dimiſi ibi deuinctā ip ſe autē ego ſupra tectū aſcendens clamabā:comiteſq; conuocabā: Qui ubi cōuenere enarrabā illis cuncta:oſſaq; oſtendebā. tum exterius illos ad deui/ctam educens: ea autē confeſtim in aquam cōuerſa eſt:& inuiſibilis apparu it: tamen:eſſem in aquam condidi tentans:ea uero ſanguis effecta eſt. Oti us igitur in nauem deſcendentes abſceſſimus. Vbi uero ſequēs dies illuxit: uidentes terram:coniectura intelligebamus eam eſſe:quę huic noſtræ in ad uerſum adiacet. Inclinantes igitur:ac adorantes: quæ futura nobis eſſent: mēte contēplamus. & quibuſdam quidem ſolū deſcendere uidebatur:iterū/que remeare ad nauem:quibuſdā uero nauē ibi deſtituere:ſupraq; medite/raneū aſcendere. & incolarum mores:ac uitam tentare. Interea dū hæc no/biſcū cōferreremus:hyems nimia:ac uiolentus turbo in nauē incidens ad littus diſiecit ac diſrupit. Nos uero uix enauimus:arma ſecū quiſq;:ac ſi qd potuit abripiens. Hæc quidem igitur quæ mihi ad aliam uſq; terrā contige/re in mari ac inter nauigandum in inſulis:in aere:indeq; in ceto. Vbi uero egreſſi peſtem illā euaſimus quæ apud heroas & ſomnia: ac deniq; apud bu cephalos: & onoſcelas. Cætera autē quæ in terra:ſubſequentibus libris am plectar.

Lucianus De Aſino.

QVum in theſſaliam:ubi quædam mihi paternæ ratiōes erant:cum eius gentis uiro proficiſcerer: in theſſalos quoſdam incidi: qui in ipatam theſſaliæ urbem redibant: uehebar equo: neceſſaria quæ/dam uſui ferens:unico comitatus ſeruo:qui ſequæbatur pedes:in/tereundum cum uariis de rebus eloquentes: iam urbi: appropinquaremus: a theſſalis petii: nun eius urbis ciuem noſſent nomine hiparcum (habere enī me ad eū litteras: ut apud ipſum uelut hoſpitē diuerterē) Illi & hominē ſibi notū eſſe dixerunt:locupletū:auarū:qui ſolū domi uxorē:& unicā ancil lā haberet:& quo in loco urbis habitaret deſcribentes ortū quēpiā: in quo eēt eius habitaculū. data deinde ſalute:acceptaq; abierunt. Ego domū hi/parchi adiens hoſtiū leuiter pulſo:acceſſit uxor:quā rogo:an ſit hiparcus do mi. Illa cū & qs eēm:& qd mihi uellē quæſiſſet:a deciano ſophiſta patrēſi ha bere me litteras reſpōdi. Mulier manere paulū hortata:occluſo hoſtio abiit: pauloq; poſt rediens me iubet itroire. Ingreſſus ſalutato homine epiſtolam trado. Erat ille in cœnæ principio: in lectulo ſedēs ad modū paruo:una mu liere diſcumbente:menſa cibis uacua:lectis litteris amiciſſimus. Mihi inqt grecorum excellentiſſimus decianus fecit optime:qui ſuos ad me amicos ſi

denter miserit. Vides luciane habitaculū hoc paruū esse: sed ꝙ satis sit ha-
bitanti: uerū reddes tua præsentia domū: si æquo animo tuleris: ampliorē.
Vocata deinde ancilla palestra: des īquit huic hospiti nostro tunicā: & siqd
secū detulit: cōde: dehinc mitte ipsum ad balneū: qđ longa uia a nobis ab-
est. Cepit me palestra: ostensaq; domo pulcherrima: in hoc īquit lecto nocte
dormies: huic puero tuo lectū substernā: & addā puluinar. Cū hæc dixisset:
ego in balneū profecturus ordeū in cibum equi ancillæ dedi. Lotus cū red-
diissem hiparcus me benignę excipiens pene se iussit sedere: cœna splendida
fuit uinū suaue: & uetus. post cœnā & potus & sermo dignus hospite. Ita po
tando uespere absumpto dormitū profecti sumus. Postridie rogat me hipar
cus quo pergerē: & quot diebus essem apud se affuturus. Laryssam peto in-
quā sed hic fere quinq; diebus morabor (id nequaquā dixi ex animi senten-
tia) optabā siquidē ibi aliquandiu esse quoad aliqua a me maga reperta eēt:
cuius ueneficiis aliquod monstrū conspicerē: aut hominē uolantē: aut lapi-
dē factū. Huic curæ deditus cæpi urbē perābulare: quāuis quo ī modo īqui
rendū esset nescirē. Interim mulierē uideo accedentē: ut ex uia coniici pote-
rat: iuuenē opulentā: uestis enim erat floribus intexta: serui plures: aurum
sumptuosius: appropinquans mulier me compellat. Ego inquit abria sum
amica: siqua unquā fuit: matris! quæ quū eius filios: non secus ac meos di-
ligā: uolo fili apud me diuertas. Magnas inquā gratias tibi ago mater: cu-
pio tecū esse sed pudore īpedior: ne uidear hospitem amicum cōtemnere: si
eius domum relinquam: animo autem & benigno tecum ero. Nunquit hi
parcus auarus ille tuus est hospes inquit! Non his uerbis utaris mater in-
quam! splendidus quippe: ac sumptuosus in me fuit: adeo ut ex nimia im
pensa: lauticiaq; culpari soleat. Illa subridens manuq; appræhensa seorsum
ducens caueas ait uelim omni cura Hiparci uxorē: magna & enim est præ-
cipua admodum ueneficiorum potens: appetens atq; uiros: si quos in ado-
lescentes oculos coniecit: nisi quis uoluntati eius pareat: omni conatu il-
los ulciscitur hos perimens: hos imbelluas transmutās: tu uero fili adole-
scens es: ac formosus: ut facile placeas mulieri. Præterea externus & adue-
na: qui ut plurimum contemnuntur. Ad hæc animaduertens me id: quod
iamdiu quærito habere domi feminam relinquo: abiens mecum ipse cæpi
de uia loqui: age in quam tu: qui tantopere hanc mirandam artem te pro-
fiteris: appete: excita teipsum paulo: atque eam disciplinam condisse: qua
quod libuerit potieris: & quādo quidem amici hospitis uxorem non licet:
aggredere ancillam palestram: tibi illam omni ratione concilia. Nam si
illam expugnaris: absq; labore qđ cupis cognosces: seruis quidem & honesta
& turpia omnia dominorū nota esse consueuerunt. Hęc mecum loquens in
gredior domū: ubi neq; hiparcū: neq; uxorem offendo. Palestra penes focū
sedebat cenam nobis parans. Hic ego opulcra palestra inquamq; uenuste &
ladmodum nates simul & ollam circunfers atq; euoluis: lumbis meis pau-
lum humoris superabundat: ex quo beatus erit si quis paulum degustarit.

Illa lasciuior admodū: & uultu grata: abi hinc inquit si sapis adolescēs nisi ti
bi mauis uitā eripi: & loca fuge ignis & fuligis plena. Nā si me tetigeris: uul
nus tibi inferetur igneū: quo apud me deficies: ab hoc neq; medicus alter:
neq; deus poterit te curare. Sed ego te uestres mirū īmodū dolore afficiam:
cuius curā haud facile sustinebis: neq; lapidibus pulsatus dulcē uitabis dolo
rē. Quid āt rides? quid ita respicis hominē coquū doctū non solū hos uiles
parare cibos: sed homines quoq;: quod his maius ē iugulare? pelē adimere.
partiri in frusta: uiscera quoq; ipsorū & corda rimari? Hoc inquā enarrasti re
cte: nam me quāuis procul a te remotū nō solū cōcalefecisti: sed sibilē in mea
uiscera absq; aliqua iniuria exurēda coniecisti. Itaq; te oro: ut mihi salutē af
feras his asperis & suauibus: quas dixisti medellis: meq; iam mortuum exco
ria: ut iubet. Illa his uerbis arridens cū iam mihi facta esset propitior pollici
ta est postq̄ dn̄i issent dormitū se mecū esse cōcubiturā. Interea cū redisset hi
parchus loti imus cœnatū: potus fuit frequens nobis inuicē cœpulantibus.
Ego summū fingens: cū surrexissem: abii dormitū: ubi oīa mihi optime in
tus præparata erāt: extra lectus seruo stratus: mēsa iuxta lectū sita: & in ea ca
lix: ac uinū una cū frigida: calidaq; aqua: quæ singula disposuerat palestra:
quæ & lectū plurimis quoq; rosis sparserat: & serta supermiserat ex eis confe
cta. Ego symposiū promptū uidēs cōpotricem cēsui expectādā: illa ut patro
nam in lecto collocauit: e uestigio ad me uenit. Erat autē ilaris inuicē nobis:
& potū & oscula ꝑpinantibus: sumpto potu: q nos efficeret in nocte paratio
res. Tum illa hoc præcæteris adolescēs memineris: oportet te in palestram
incidisse: nunc ostēdas licet: an sis factus inter adolescentes agilis: & ad hu
iusmodi certamina exercitatus. Cui haud inquā defugiā hanc prouocatio
nē: ut iam nudari & palestræ exercitio incumbere sum paratus. Tum illa: uo
lo obtēperes mihi ait: ego doctoris: & præsidis more certaminū: quibus te
exerceri uolo ꝓscribā nomina: tuum erit iussis prompte parere. Manda inq̄:
quod lubet? sed aduerte: ut nostra certamina in tēpore. Concinne: cū humo
re fiant: Illa stans nuda: & exuta ueste imperat: exue te adolescens: sumptoq;
unguento: aggredere cōtra certantē: femori coniuncto femore: ꝓsterne me
resupinam: deinde super incumbens: meis in altū cruribus erectis: femori i
hęre: & quaq; uersus percute uulnera: telum etiā ferens quoad fueris defes
sus: & lumbi bellum egrægiū porrexerint. Tum educto telo: rursus illud in
inguem iunge: ac ualidius percute: atq; insta quousq; aduersarium ad parie
tē impellas. Sed quū lapsus eris: paululū tibi indulge: neq; festines postmo
dū cōmuni marte pugnes. His dictis quū oīa: quæ mādata erant: ꝑfecissem
diligēter: finisq; iā nostri certaminis adesset. Tum ego paulo subridens: pa
lestrā alloquor nigrā inq̄ uides quā facile: prōpteq; paruerim tibi. Sed ani
maduertas uelim: an satis recte has mihi imposueritis colluctationes: com
mutes enim luctandi genus: aliud ex alio iubens. Illa me in faciem: percu
tiēs: quem nugatorem discipulum habeo inquit? uide sis ne uapules: ni di
ctis pareas. De hinc surgens: seq; ad nouum certamen parans: nunc inquit

ostendes si uiribus ualidis luctator egregius existas: sisq; in eo lactandi gene re exercitatus: quod genicularium appellant. Tum subnixa genibus: in lecto prona: age tu luctator mediam corporis partē ualenter agressus: pcute: uul/ nusq; adige pfūdius: nudā uides: utere prōptius: iniice ītrorsius telū: deīde ītrosius flectēs: iterq; impellens absconde: & cōprime: ne qcq̄ huic certamini adiicias interualli: caue autē ne citius q̄ iusserim telum extrahas: sed incur/ uans aduersarium insequere: quo prostrato: rursus certamini incumbe: quo ad lassus: uictusq; deficias: & sudore sis madefactus. Ego in risum effusum: uellem magistra inq; a me quoq; aliqua huismodi tibi praecepta tradi: in q bus mihi obtemperes uelim: sed iam te erige: poneq; sedens data dextera mi hi recōcilieris: nam tēpus est iam dormiendi: his uoluptatibus: atq; exerci/ tiis nox traducta: obliuionem penitus attulit itineris in larissam. Cum autē in mentem uenisset occasio: quae cupiebam descendi: o dulcissima Palestra ī/ quā ostende oro te: dominam tuā suis praestigiis usam: in aliquam se formā uertentem. Iamdudum enim aliquod huiusmodi mirandū spectaculū uide re exopto: sed a te pcipue: si quod nosti: q̄ credo minime huius artis ignarā: hoc a nullo alio te praeter (quae anima mea es) percipere cupio. Me qdem: q hactenus uelut adamantinus (ut aiunt) in ullam unq̄ mulierē oculos amo/ ris causa conieci: seruum effecisti: bello amatorio deuictum. Tum palestra. Iocaris inquit: quis enim cantibus superare amorē pōt eius artis magistrū. Ego per hoc caput: ac beniuolentiam erga te meā: iuro me (neq; enī litteras noui) insciam horq; penitus esse: uerū si facultas dabitur: dabo operam: ut ui dere queas dominā in aliam formā transmutatā. His dictis quū dormisse/ mus paucis diebus post: quū nūciat mihi palestra: dominā se in nauē cōuer/ surā: ut ad suū amatorē aduolet: Nunc tempus inquam adest: quo diutino nro desiderio possis facere satis. Bono aīo sis ait: & quū iam nos aduētaret: me apprahensum ad hostium domus ducit: in qua illi dormiebant: meq; iu bet per rimulam hostii introspicientem: quae fierent: animum aduertere. Vi deo patronam: deposita ueste: nudam prodire: accensa lucerna: duo tenente grana: quorū altero thuris ardenti lucernae īposito: multa in lumen locuta est. Deinde grandiusculam reserans arcam: plures continētem pixides: unā effert: quid in ea contineretur incertum: sed quantum oculi coniicere pote/ rant: oleo plena uidebatur. Ex hoc assumens a summo usq; ad imas partes totum corpus perunxit: statimq; alae īnascūtur illi: & rostrum corneum & ad uncū: omnisq; in auē conuersa est. nocturnae cornici persimilem. Vt uero se uolantem aspexit: aspere cantans: pro ut hae aues solēt: perq; hostium euolās abiit. Ego qui mihi uidebar in somnium uidisse: palpebras oculorq; tetigi: ne quaq̄ ōculis fidens: aut q ea aspexerim: aut q essem excitatus a somno. Tan dem: ut uix sensi: aut q̄q̄ dormire Palestram rogaui: ut ego quoq; eo unguē/ to unctus in auem cōmutarer. Cupiebam enim experimento discere: an ex hoc homine auis possem fieri: Illa hostium domus aperiēs pixidem profert: ex qua festinans exutus perungor: totus auis quippe malo homine nequaq̄

sio. Sed cauda e uestigio a posteriori inascit̃ parte: digiti omnes nescio quorsum abierit: ungues in quattuor ungulas uersæ: manus ac pedes iumenti crura effecta: auriculæ lõgæ: magna facies: quæ omnia circunspiciẽs cognoui: me asinum euasisse. Vox hominis ad querendum de palestra defecerat: sed labia dimittens: ipsamq;: qua poterã forma respiciens accusabam: ꝙ me pro aue in asinum uertisset. Illa manibus demulcens caput: miseram me inquit quantum malifeci festinantem: similitudo pixidum me decepit: non capientem ea: quibus homines in auem cõmutantur. Sed confide anime mi: facilis erit huius erroris cura: nam si rosas: comedes statim exues iumẽti formam: & in amatorem meum reddibis: ac una noctæ æquo feras animo: asini formam diluculo curabis. Afferam sane rosas: quas ut ederis: fies homo. Hæc quum dixisset: tractans me: & aures: & reliquum corpus demulcebat: ego corpore asinus: sensu tamen: menteq; hominis fungebar ipse ille Lucius præter uocem. Mecum igitur: multus eratum palestræ conquestus: labiaque mordens abii: ut sciebam: equum meum: & alium uerũ asinum hiparchi eẽ: qui ut me ingressum conspexere: ueriti ne fenum ipsorum comederẽ: demissis auribus: parati erant ad me calcibus repellendum. Quod ego perpendẽs longe a præsepe recessi: stans: ac mecũ ridens: sed risus rugitus erat. Cæpi uero interim mecum cogitare: quid si lupus nunc aliquis ad nos ĩtret: aut alia fera insultet mihi: qui nil mali commisi. Hac detentus cura tinebam aliquã m lam futuram esse fortunam. Nox intempesta quum esset: ac silentium: & dulcis somnus: strepitus quidam exterius tãquam effossi parietis est factus. Iamque adeo dirutus erat: ut ingressui homini pateret. Tum unus: & item alter: pluresque intrant armati omnes hiparcum: palestram: ac seruum meũ colligant: domum spoliant: pecuniam uestem: oẽmq; supellectilem auferũt: adeo ut nil reliquunt domi. Tũ me: equumq;: atq; alterum educẽtes asinũ strauerũt: ĩpositisq; rebus: quas asportauerant ad graue onus: ligno nos abigẽtes: ad mõtes uia dessueta effugerũt. Ignarus erã q̃tũ pressi pondere mei socii paterent̃ laboris. Ego dessuetꝰ absq; soleis iter facere saxis ꝑacutis admodum offendebar: ideoq; sæpius cespitans deficiebam sub pondere. sed e uestigio uir subsequẽs me sæpius feriebat baculo. Quum cæsaris inuocãs presidium: prouoce rugitum edebam. Hoc solum absurde proferens uoce maxima cæsaris uero nomen minime sequebatur. Ad hæc uapulabam magis: ueluti rugitu proderem nocturnos fures. Nil ergo procificiscens rugiendo: statui uerbera silentio redimere. Iam dies aderat: & nos multos transieramus montes: religati ora: ne pascendo iter moraremur. Meridie ad diuersorium quoddam peruenimus hominũ: quibus cum nostris latronibus ueterem esse consuetudinẽ: tum ex mutua salutatione: tum ex oculis poterat percipi. Iubent illi sarcinas deponere: & prandium parant nobis: iumentis ordeum præbuere: quod quũ cæteri comedissent: ego ualde exuriens (nã is cibus mihi esui difficilis erat) cogitans: qua re famẽ sedarem: hortulum retro diuersorium cõspicio: multis oleribus plenum: in quo & rosæ esse uidebã

tur. Itaq; uidens oẽs prandio intentos: accedo ad hortum: tum ut paſcerem
olera: tum ut ederem roſas: quibus in cibum ſumptis: ſperabam me in homi
nem reuerſurum. Horum: ingreſſus: raphanos: atq; apium: q̄bus etiam cru/
dis utuntur homines: ad ſaturitatem comedi: quæ uiſæ fuerant: non erant
roſæ: ſed lauri ſilueſtris flores: laurum uocant homines: malum & aſino: &
equo cibum: cum ferãt ex eo edentes e ueſtigio mori. Hoc aſpiciens horti cu
ſtos rapto ingreſſus ligno: ut olera ita depaſta uidit: tanq̃ irati domini erga
fures dep̄heſos ſolent: neq; natibus: neq; lateribus pepercit: aures ĩſuper ac
totum caput fuſte cõtriuit. Ego iam uerberum impatiẽs: cum ambobus cal/
cibus reſupinũ ſuper olera ſtrauiſſem: aufugi ad montes. Quod ille ut aĩad/
uertit canes aduerſus me incitauit. Hi cũ plures eẽnt: atq; ad urſos expugnã
dos ualidi ueritus: ne me dilaniarent: ſi me cõpræhendiſſent: decreui ſatius
eſſe domum reuerti. Itaq; eodem curſu ad ſtabulum e ueſtigio ſum regreſſus:
illi cõtinuerunt canes currentes. Me uero haud prius percutere deſtiterunt
q̃ ut ex dolore cacarem olera comeſta. Et iam abeundi tẽpus aduenerat: cũ
illi grauioribus rebus: quas furto ſurripuerant: dorſo impoſitis: abierunt.
Ego & uerberibus: & onere admodũ defatigatus: ungulis inſuper de uia cõ
tritis: decreui me in uia proſternere: neq; exurgere: etiam ſi me uerberando
necaſſent: eo pacto ſperaui: illos neceſſitate cõpulſos: ſarcinã: qua p̄ſſus erã:
inter equum & aſinum partituros: meq; ut inutilem relicturos lupis. Sed ne
ſcio quis demũ inuidia motus mea conſilia in contrarium uertit: nam alter
aſinus fortaſſis idẽ cogitans de uia cecidit: quẽ illi miſerum baculis p̄cutiẽ
tes: ubi exurgere neq̄bat: neq; p̄deſſent uerbera: alii cauda: alii auribus app̄
henſium ſurgere implebant. Cum uano labore in caſſum tẽpus tererent (aſi
nus. n. in uia ſtratus ueluti lapis iacebat) illi ad fugam intenti: ne fruſtra tar
darent: dempta ab aſino onera mihi: & equo impoſuerunt: aſellum uero mi
ſerum: captiuitatis: & oneris ferendi ſociũ: abſciſſis enſe cruribus: adhuc ſe/
minianimẽ e loco p̄cipiti deiiciunt: mors illi attulit laborum finẽ. Ego uidẽs
quorſum mea euaſiſſẽt cõſilia: ſtatui æquo animo ferre ſarcinã: & p̄pte iter
cõficere: ſperans roſis aliquãdo repertis: me priſtinã formam recuperaturũ:
præſertim cũ ex latronũ percepiſſem uerbis: parũ itineris ſupeſſe ad locũ: in
quo depoſitis ſarcinis manerẽt: meq; etiã curſu: ſi opus fuerit: ad proficiſcen
dũ paro. Ante ueſperã uenimus domũ: anus uetula intus ſedebat ad ignẽ:
illi depoſitis ſarcinis uetulã rogant: cur ſedeat: ac nõ potius prãdiũ paret.
Illa oĩa eẽ p̄pta ait panes plurios: uinũ uetus: ac ſylueſtres carnes. Collau/
data uetula: ueſtibuſq; depoſitis: ad ignẽ ſe oleo unxerũt. Vas erat aq̃ plenũ
calidæ: qua ſe lauerũt. Sup̄uenere paulopoſt adoleſcẽtes aurũ argẽtũ: ueſtes:
ac muliebrẽ uirilẽq; ornatũ portãtes: cõem oĩbus p̄dã. Quibus rebus ĩtus de
latis: & eodẽ ĩpi pacto ſe lauerũt. Erat illis prandiũ fertile: ſermo homicida/
rum uarius. Anus mihi: & equo ordeũ p̄buit: ille cibũ auide uorauit timẽs
(ut par erat) ne eſſem ĩ edẽdo ſocius. Vbi mulier abeſt ego panẽ: q̃ ĩtus erat
cõedi. Poſtridie relicto: cũ uetula adoleſcẽte quodã: ad opꝰ ſuũ abierũt. Ego

sentiens custodes mihi ipositos diligentes (quidē contēnebā) cum facile ex eius conspectu fugerē. Sed adolescentem præcinctū ense in me sepius respi/ cientē: adq; adseruantem hostiū formidabā. Postridie circiter noctē mediā reuersi fures: neq; aurū: neq; argentum tulere sed uirginem formosam: sane flentem: capillis sparsis: abscissa ueste: hanc in straminibus positā: bono ani mo esse: iubēt: mandantes uetulæ: ut continuo domi esset: uirginēq; adser/ uaret diligenter. Quæ neq; potum: neq; cibum capere uoluit: solū gemens: ac lacerans capillos: adeo ut & ego quoq; illius cōmotus fletu sibi iuxta pro pinquus lachrymarē. Interim extra domū fures in porticu cænāt: facto die explorator quidā adueniens nunciat: quendā aduenā ea die multis cū opi/ bus transiturū hi ut erant armati consurgentes me & equū stratos abeun/ tes ducunt. Ego infelix ignorans me ad pugnā: & bellū duci: cū tarde irem ligno percutiebar: postq̄ ad locū peruentum est: qua aduena ille profectur9 erat: in uehicula & sarcinas incidentes hominē cū familia occidunt: præcio siorib9 rebus mihi & equo in positis: cū reliq̄ ī siluis abscōdissēt: reuersi sunt. Ego cū baculo sæpius ictus eēm: ungula offendo ī lapidē acutū: ex offensiōe fit sūmo cū dolore uulnus: quo factū ē: ut reliquū uiæ cōficerē claudus. Tūc illi: qd opus est īuicē aūt hūc asinū nutrire sepius cespitātē: ex aliquo demus eū pcipitē loco: inutilē bestiā tāq̄ futurā (ut solent exercitus) expiationē. Cū hæc aduersum me machinarentur: ego intelligens omnia: quod itineris su/ perfuit oblitus uulneris peregi. Timor enim mortis oēm abstulit uulneris dolorē. Vt uero ad diuersoriū peruētū ē: onera cū deposuissent a nobis: di/ scūbentes cænant: deinde noctu cū recedere uellent: quo reliq̄ e syluis depor tarent. Quid unus inquit hunc miserū deducamus asinū inutilē propter ungulæ uulnus: hæc quæ supersunt partim nobis metipsis: partim equo de ferenda īponemus. His dictis abierunt: una equum ducentes: Nos cum lu ceret: lunæ beneficio ego mecum locutus. Quid amplius inq̄ expectas mi ser: esca uulturibus: & eorū pullis futurus. Nunquid nō intellexisti quæ isti de te sunt inuicē collocuti? uis ne ex alta crepidine deiici: nox resplendet: fu/ res abiere: pete fuga ab istis homicidis salutē. Hæc mecū cogitans: cū uide/ rē me solutū (laqueus enī suspensus pendebat) ad fugiēdū maxime sum cō motus. Itaq; domū exiens: cæpi cursu fugere. Quod anus ubi conspexit me per caudam retinebat. Ego rē dignā præcipitio: & alia qua uis morte putās si a uetula retinerer: mulierē trahebā. Illa magna uoce īplorat uirginis opē: quæ cū prodisset: conspecta re: facinus est ausa nobile: & memoratu dignū. Nā super me ascendens: fugæ comes facta est ego tū fugiendi cupidus: tū puellæ gratia: extento cursu abibam: anicula post nos relicta uirgo: orabat pro salute deos: ad me uero: si me inquit: ad paternā domū perduxeris: pri mū ab omni opere te liberum faciam: tū ordei medinnus erit tibi singulis diebus cibus. At ego tū interfectores meos fugiens: tum pollicitationibus puellæ motus: neglecto uulnere currebā. Vt uero ad triuiū quoddā perueni mus: hostes nostros redeuntes īcidimus: qui a longe propter lunā infelices

captiuos cognouere currentes: Cũ me cõprehẽdissent ĩ uirginẽ uersi: o spe/
ciosa uirgo: qd misella inquiũt per ignota pgis loca? nunquid dæmones nõ
extimescis: redi igit: nã te tuis restituemus. Quæ quũ redẽtes dixissent: me
retrouerterunt: tũ pedis: & uulneris memoria quũ renouata esset: claudica-
te cæpi. Illi: nunc tandẽ captus claudus factus es aiunt: cæterũ fugiens non
sentiebas uulnus: sed sanus uidebare: equo & auibus uelocior cursu. Hæc in/
ter uerba adeo me lignis percutiebant: ut iã ulceribus posteriora ĩfecta sint:
Domũ ingressi anũ laqueo e petra suspensam ĩueniunt: uerita. n. (ut æquũ:
erat) latrones ꝓpter uirginis fugã: laqo uitã finierat. Qd' illi admirantes:
scisso fune imũ in præcipitẽ egere: deĩde ligata uirgine: sunt ad cænã profe
cti: qua multo potu traducta: quũ de uirgine colloquerent. Quid ait qui/
spiã ex eis de hac fugitiua agendũ? quid: censes alter: nisi eodẽ illã loco: quo
uetulã nostrã præcipitẽ agamus: nã & utilitatẽ nobis auferre conata est: &
nos: artẽq; nostrã prodere: scitis enĩ si ad suos peruenisset: in periculo uersa/
retur uita nostra: nã omnes a pluribus ex in prouiso circũdati fuissemus cap
ti. Quare ulciscamur hanc uitæ nostræ insidiatricẽ: sed nõ ita ut e sexto pro
iecta morte pereat repentina: mortis genus: quo lõge dolore afficiatur: repe
riũdũ est nobis. Cũ de illius morte disceptarent: adiiciã ait huic: qd' & uos
probabitis: asini interitũ: quoniã semper tardũ: nũc uero ficte claudicantẽ
oportet perdere: &. n. fugæ uirginis factus est socius: & minister. Hunc ĩter
ficiamus primũ: tũ scindamus uentrẽ: atq; intestinis abiectis: intus uirginẽ
inducamus: ita ut solũ super extet caput: ne euestigio suffocaretur: reliquũ
corpus infra uentrẽ lateat: quo consuto ambos uulturibus eiiciamus nouo
more præparatũ cibũ. Aduertite quæso ad hoc tormẽti genus: primũ uiua:
mortuo asino: hærebit: deinde sole urente in eius uentre decoquætur: insup
fame ad mortẽ torquebitur: neq; poterit seipsam perimere: cætera: qbus ex/
cruciabit: tũ ex putrefacti cadaueris fætore: tũ ex uermibus scatrientibus.
Prætermito uultures dniq; cadauer depasti: & uiuẽtẽ quoq; una laniabũt.
Ad hoc monstro simile acclamantes omnes: rem cõprobauere. Ego meip/
sum deplorabã tanquã iã moriturũ: neq; tantũ meo interitu dolebã: quãtũ
ꝙ receptaculũ essem futurus ĩfelicis puellæ: quæ nihil admiserat mali. Iam
diluculũ aderat: cũ subito manus aduentat militũ ad hos scelestos latrones
capiendos: quos oẽs uinctos ad eius oræ præsidẽ perducunt. Inter hos mili
tes: qui puellã desponderat: latronũ inuestigator aderat: hic uirginẽ dorso
meo ĩpositã ad suos reduxit. Domestici nos etiã a longe cõspectos ut agno/
uere: me illis aduentũ nostrũ uoce significãte: profecti obuiã domũ perdu/
cunt. Virgo multũ de me locuta: & captiuitatis: & fuge sotio: & una ad
mortẽ destinato: cura mei demandata: cæteris medinnũ ordei præbere ius/
sit: etiã fænũ quantũ sufficeret camello. Ego conspectis canibus: qui in aulã
introeuntes: multa ut indiuitis hominis nuptiis uorabant: palestrã sum exe
cratus: quæ me non in canẽ sed asinũ sua arte transmutasset. Haud mul/
tos post nuptias dies: uolens mihi uirgo promissam gratiã referre: partẽ ut

me liberũ dimitteret: hortata est: Ille subdiuũ cũ equarꝫ armẽtis liberũ in uo-
luptate & equas subagitare cũ uellẽ permisit. Quæ cũ mihi optima genere
redhibitio uisa eẽt: si mei arbitrii res fuisset. Aduocato itaqꝫ equarꝫ pastore:
me sibi permisit lętũ: tanquã non amplius sarcinarũ molestiã subiturũ: eq-
bus pastor immiscuit: ducẽs simul ad pascendũ. Sed cõtra: atqꝫ opinabar ac
cidit: nã qui armento præerat: ĩclusum me reliquit: uxor illa ad pistrinũ il-
ligatũ: & triticũ: & ordeũ molere cogit. Mediocris hic erat labor: grato prę
sertim asino molere: quantũ domino sat esset. Sed mulier ĩtenta quæstui: &
in aliorũ quoqꝫ: qui plurimi in agris erant: opera ad farinæ mercedẽ miserũ
fatigabat collũ: ĩsuper ordeũ mihi debitũ cibũ cõfricans: ac molere cogens
placentas ex eo in suum usum faciebat: dabatur mihi furfur pro ordeo: si qñ
pastor ĩter armẽta ire ad pabulũ equorũ sineret: qui me uelut adulterũ suspi
cabantur calcibus: & morsibus ĩfestabar: adeo ut nullo pacto zelotipiã uale-
rẽ fugere. Macilentus igitur paruo tẽpore factus sum: ac deformis: neqꝫ do-
mi a pistrini labore qetus: neqꝫ in agris pascens: quũ nõ essem ab equorꝫ pse
cutiõe tutus. Destinabat etiã quandoqꝫ ad mõtes lignorũ sarcinas laturus:
quod malũ cæteris erat in oĩbus deterius. Nã primũ ascẽdẽdus mõs erat sa
xosus: aspa: ac dura mihi: ut q absqꝫ soleis eẽm: uia ducebar a puero asinario:
q me aliqñ nouo more ꝑderet. Percutiebat currẽtẽ: neqꝫ simplici solũ ligno:
sed eo: cui freqntes: atqꝫ acuti stimuli eẽnt ĩfixi: is semp posteriora dorsi pur
gebat: adeo ut nates ulceribus inqnatæ: semp ab illo eodẽ loco uapularent.
Onus prætera imponebat: & elephanto graue. Descensus mõtis licet esse
præceps: tamẽ continuis præmebat uerberibus: si q̃do sarcina ĩ alterã decli-
naret partẽ: nequaq̃: aut demebat ligna: aut ĩponebat leuius: ut æquaret la-
tera: sed graues addebat lapides leuiori parti. Ita redibã miser: tũ ligna: tũ
saxa inutilia ferens. flumen erat in itinere absqꝫ naui: ille calceis parcẽs a po
steriori parte post ligna supra me quoad fluuiũ trãsiuissem insidebat si uero
(ut sæpe cõtigit) labore: atqꝫ onere nimio lapsus cecidissem: tũ mihi calami
tas aderat nõ ferenda: nõ. n. deses me subleuabat manibus: aut camo erige-
bat: aut reddebat sarcinã leuiorẽ: sed a capite atqꝫ auribus ĩcipiẽs me ligno
percutiebat continue: quoad plagarũ multitudo me cogeret ad surgendũ.
Aliud quoqꝫ malũ ĩtolerabile sum ppessus: spinarꝫ qppe acutarꝫ fascem: quẽ
ferebã a posteriori parte suspẽsum caude alligauit: ut pẽdens crura mouentẽ
(ut ambulanti necesse erat) acerrime pungerẽt. Neqꝫ uero huic malo obuia
re potis erã: hærentibus semp spinis: ac propter ĩcessum repercutientibus.
Nã si remissimus ĩcedens deuitarẽ spinarꝫ ictus: ligno ualde uapulabã. si ba-
culũ euitarẽ citius ambulans: grauius posteriora torq̃bantur a spinis. Erat
asinario illi omnino me perdendi animus. Itaqꝫ cũ illũ aliquãdo calce pcus
sissem: nunq̃ est id oblitus: iussus stupã de una regione in aliã tranferre: illã
super dorsum meũ arcte alligauit: iteritũqꝫ ex eo mihi machinatus: cũ paulu
lũ ꝑcessissem: raptũ ex igne torrẽ exustũ ĩfra stupã abscõdit: qua subito ĩcen
sa: ego ignẽ sentiens: me cõburendũ: in conspectũ forte de uia stagnum me

cōieci:meq; in aqua una cū stupa cōuolui sæpius quoad ignis extingueret. Ita absq; discrimine reliquū cōfeci uiæ:cū nō daret illi facultas stupā amplius icendendi:limo atq; aqua plenā. At scelestus ille asinarius domū reuersus:omnē in me culpā coniecit:asserens me mea sponte in ignē psiluisse. Alter deinceps īpurus puer ingens aduersum me excogitat malū:nā cū me ad mōtē deduxisset:grādi lignorū īposito onere:rediens uicino agricolæ ligna uendidit: meq; uacuū lignis domū reducēs apud dominū ueluti īutilē accusat:īquiens. Quid hūc asinū amplius nutrimus frustra:difficilē:tardū:graue:īspice quæ sit eius cura:si mulierē:aut uirginē formosā cōspicit: e uestigio calcibus prosiliens cursu ad eā fertur:tanquā homines ad mulieres dilectas solēt: Morsu tanq̄ osculo appetēs nititur concubere: ex quo lites tibi: & odia oībus cōquerentibus: pauentibusq; īsurgūt. Enī uero nūc ligna ferēs: conspecta in agrū abeunte fæmina:ligna abiecta dispersit mulierē:tanq̄ coiturus īsequitur:donec aliis aliunde accurentibus:mulier ab huius formosi amatoris īpetu liberata ē. Hæc patrōus credēs posteaq̄ iqt neq; pariter ire uult:neq; sarcinā ferre:sed mulieres appetēs:amores hoīum imitat: occidite eū:& ītestinis uulturib9 datis:carnes opariis seruate:siqs q̄uo sit mortu9 q̄ret:fingite a lupo ītereptū. Ad hoc absurd9 ille puer gauisus:me subito parat iugulat:sed forte accidit:ut uicin9 q̄dā agricola me ab īteritu uēdicaret: q̄dā cōsulēs aduersū me grauiora. Neq̄q̄ hūc asinū occidas iqt pistrio aptū: atq; oneri ferēdo:neq; ēt magnū:si ī amores mulieꝝ labit:castra ipm summo ta.n.ueneris cupiditate mitis erit:& pīguis:cui nō sit difficile ēt grauissimū onus ferr si q̄uo castret ignoras:triduo āt q̄triduo uiꝝ adducā hui9 artis pitissimū. Approbat a singulis:q aderāt cōsiliū. Hoc audiens fūdebā lachrymas:tāq̄ uir eēm asino dsiturus:neq;.n.uiuere āplius cupiebā: si fierē eunuchus potius ergo:aut inedia deficere decreui:aut ex mōte aliquo me pcipitē dare:ut morte misera effugerē uitā miseriorē. At nocte ītempesta supuēit in agros & uillā nūcius puellā a latrōib9 nup raptā:& eius spōsum meridie iuxta littus deābulātes ab īundātis maris aq̄ raptos atq; absorptos fuisse. Hūc finē & rerū:& uitę sortitos:serui nouis dn̄is uacua domo:decreuere oēs neq̄quā de cætero seruiturē pati:raptisq; q̄ in agris erāt:aufugiūt: q eqs perat: absumptis q̄ poterat:mihi & eqs īponit. Aegre ferebā nō ferre me onus asino dignū:lętabar tn̄ me euasisse id piculū exectiōis. Vniuersa nocte cōfecimus longum iter:tertia die in urbem macedoniæ peruenimus berrinam: quippe magnam:ac populosam: in qua habitare statuerat: qui me ducebat: & simul iumenta uendere. Preco medio stans in foro nos proscribebant: emptores diligenter inspiciebant omnia: aperientes: os atque ex dentibus ætatem cuiusq; coniectantes:emerunt alii iumenta reliqua: me ultimum relictum preco iussit reduci domum:inquiens: hunc solum uides non repperisse emptorem: at fors multare: solens sæpius & commutans in dominū minime gratum parauit Cynedus:erat senex unus ex eis: qui deā syram per uillam & agros circunferentes stipē deæ offerre īpellunt. Huic ma

gno uendor præcio dragmis triginta:quē ligatus ſequor: ubi domū phyle/
ni(hoc emptori noſtro nomē erat)ꝑuenimus: magna ad hoſtium uoce. O
caralia īquit:ſeruū nobis emi pulchrū:ac grādē:genere capadocem. Erāt ea
coralia cynedorū turba phyleni coadiutorum:qui oēs ad illius uocē applau
dentes: exiſtimabant uerū ſeruū emptū eſſe. Vt uero aſinū:uidere: Philenū
increpant qui nō ſeruū:ſed ſponſum ſibi adduxerit ſuis nuptiis dignum:ex
quo certe pullos eiuſmodi q̄ primū paret. Ad hæc cū riſiſſent oēs exercitio
ſuo intenti: paratis domi ſacris:mihi deā ſuper impoſuerūt ciuitatē egreſſi:
cū patriam ꝑambularent in quandā uillā peruenimus:in qua ego deam fe/
rens:conſtiti: quidā qui rei præerat:cū ueluti deo plenus nonnulla protuliſ/
ſet:uerba reliq:mitra proiecta: caput ſubtus guttur ligantes:enſibus lacera/
tos feriūt:līguā inſup foris dētes exectā:quiſq; incidit:ut breui tpe oīa ſan/
guīe manerēt. Hic ego ualde extimeſcebā:ne aſini quoq; ſanguīe:deæ opus
eēt. Eo pacto cū ſibi ſanguinē eduxiſſent:dragmas:& obolos a circūſtātibus
colligunt. Alii caricas præbēt: & uinum:caſeiq; fiſcellas:alii medinnas triti
ci:atq; ordeum in aſini cibum ex his:& habebāt uictum: & ſacra deæ facie/
bant:Perambulantibus illis:aliquando uillam quandā:iuuenē grandiorē a
ſe conſpectum ex piſcatis domū:in quā forte diuerterent:deducūt. Illi mu/
liebria(ut illis nefariis cynedis mos erat) perpeſſi ſunt. Ego dolēs me ī aſi
num eſſe uerſum:cum tantum ſcelus non poſſem ferre:o ſceleſti cum uellē ex
clamare:pro uoce hominis magnum rugitum dedi: Quidā ex ea uilla amiſ/
ſum aſinum querentes:repente audito rugitu nullo præmonito ingrediunt
domum:quū eſtimarent me ſuum aſinum eſſe. Repertis qui infanda patra
bant cynedis:multo cū riſu locum egreſſi:ſceleſtam ſacerdotum nequitiam
per totā uillā diuulgant. Illi ob eorum ſcelera depræhenſa:pudore territi: ꝓ
xima nocte abeunt. Cum in locū ſolitarium perueniſſent increpabant me
irati admodū:ꝙ eorum miſteria pateieciſſem. Tolerabile hoc erat damnū
uerbis mala audire:quod ſequitur non ferendum. Deam quippe deponen/
tes:ſublata ſella:nudum arbori robuſtæ alligant. deinde fuſte ex neruis fa/
cto:me ad necē uerberant:iubentes in futurum eſſe taciturnū:& ſimul poſt
uerbera me ſtatuunt iugulare:qui uillicorum iram in ſe incitarim: neq; per
me licuerit facere conſuetum queſtum. Sed ope iacentis humi deæ id ꝓhibē
tis:ne deeſſet:qui eā ferret:cædem effugi. Poſt multas tamen plagas:repoſi/
ta ſupra me dea:iter proſecuti ſunt. Veſperi in hominis opulenti prædium
peruenimus:qui liberius nos domi excipiens ſacra deæ peregit. Hic ego in/
gens periculū adii: Amicus quidam noſtri hoſpitis partē ſylueſtris aſini do
no miſit:quā canes:qui intus occluſi erāt: coqui negligentia comederunt.
Hic præter modū:ne domini iuſſu uapularet:cū de morte cogitaret:conſi/
lio mulieris pepercit uitæ. Si mihi credes inqt:& te ſaluabis:& reſarcies hoc
damnū. Habent hi cynedi aſinū:quē ſi deduxeris in deſertū locū facile illū
potes occidere:ſumptāq; ex eo partē parare in cibū domino:reliquū corpis ī
p̄ceps abiice. Exiſtimabunt Cynedi aufugiſſe aſinū:neq; amplius depræhē

di posse: Hic uero asinus pinguis est: & persimilis siluestri. Approbato mulie
ris consilio quoquus intelligens eo pacto iram patroni declinaturum; mihi
ꝓpinquat: ut consiliũ & facinus patraret. At ego quid de me futurum esset
præuidens: optimum factu duxi: id periculum subterfugere. Igitur e fracto:
quo ducebar loco prosiliens. feror intus cursu: ubi cynedi cum hospite cæna
bãt. Subito eo aduentu & lumẽ: & mensam subii: existimans hoc scitũ inuẽ
tum saluti mihi futurũ: dominũq; e uestigio me ociosum aliquo tuto in loco
detentuꝝ. Verũ hæc res in extremum est mihi uersa discrimen: nã furiosum
me opinati: ensibu s: iaculis: longis baculis: uelut occisuri me appettiuerũt:
quo piculo ꝓspecto in interiora domus: ubi cynedi dormituri erant curro.
Illi hostiũ loci exterius occludũt: diluculo nebulones illi: dea mihi superposi
ta recedentes: ad aliam ciuitatẽ: copiis & opibus potentẽ pducũt. In qua no
uum ĩteruenit ꝓdigũ: nã cũ dea priuatæ domus diuersoriũ abnueret: in tẽ
plo se poni iussit eius loci: qui a ciuibus maxĩe coleret. Illi libenti aĩo deã ex
ternã ꝑpe suũ deũ in tẽplo collocant: nobis tradunt paupercułæ hospicium
domus. Hic plures cynedi dies cõmorati: cũ abire uellent: deamq; a ciuibus
peterẽt: tẽplũ ĩgressi deã asportãt. Verũ facinorosi hoĩes fialam aureã e tem
plo ablatã furto infra deã recondũt. Qua re palã facta ciues nos ĩsecuti: ut
appropinquarũt ex eq̃s disilientes: cynedos capiũt: ĩpios illos ac sacrilegos
appellantes: cũ fialã ereptã repeterent: scrutati singula eã reperiũt ĩ sinu deæ
absconsam. q̃obrẽ hos mulieres uiros colligatos: in urbẽq; traductos in car
cerem coniiciunt: deã alio in tẽplo ponẽtes: aurũ suo deo restituũt. Postera
die: & res eorũ: & me insuper uẽdunt. Ego a pistore incola ꝓpinquioris uil
læ emptus sum: impositisq; decẽ tritici: quas emerat: mediminis: in uilla dif
ficili: atq; aspera uia perductus. Erat domi iumẽta cõserua: molæq; plurimæ
ab illis agitatæ: oĩa ĩtus farinæ plena: me uero (ueluti seruũ nouũ solent) ac
de uia propter grande onus fessum: eo die quiescere sinunt. Postridie me iu
go molæ alligatum: linteo uelatis oculis molere iubent: Plane noram id sæ
pius expertus quo pacto esset molendũ: sed simulãs me eius operis rudem:
frustra quietẽ speraui: nã plures: qui aderãt: acceptis baculis de ĩprouiso me
id minime expectantẽ (neq; enim aspicere poteram) adeo me percusserunt:
ut e uestigio more turbinis circunducerem molã: Expertus sane didici: ser
uum ad ea: quæ fienda sunt: promptũ eẽ debere neq; expectare domini ma
nũ. Eo labore admodũ macer euasi: & corpore debilis: quapropter hortulão
me uendidit: qui hortũ ceperat colẽdũ. Is olera in forum mea opera ferebat
sepius agro de inde effodiendo: platãdoq;: ac rigando intentus. Ego ĩterim
ociosus: sed uita propter frigus (erat enim hyems) satis molesta: cum patro
nus nedum mihi: sed nec lectũ sibi parare posset: metũ molle lutũ: tum du
ra terra: atq; acuta multũ offendebat. Cibus itẽ lactucæ amaræ: ac prædurææ
erat. Ambobus contingit aliquando nobis ad hortũ adeuntibus: ut obuia
remus generoso uiro ueste induto militari: qui primum uerbis italis hortu
lanum allocutus: petiit ab eo: quo asinum ducat. Ille uocem militis (ut opi

nor)nō intelligens:nihil respondit:miles id ueluti se contemptum ferens: molestius hortulanum fuste cum percussisset:ille militem amplexus ad ter/ram in uia prostrauit iacentem:tum manibus:tum pedibus:tum saxo ferit: Miles cum se tutaretur:minareturq; si exurgeret:se illum ense īterfecturum. Hortulanus quid de se futurum esset præmonitus: extractum euagina en/sem:additis uerberibus longe proiecit. Miles uitæ periculo motus:se ob uer bera mortuū simulat:quod ueritus hortulanus:iacentemq; relinquens:en/se supra se posito:in ciuitatem pergit:datoq; alteri ad colendum horto:ob ti morem pœnes amicum una me ducens:ubi latenter diuerti: deinde amici consilio se in arca inclusit. Me pedibus per gradum abstractum recludunt in superiori ædium parte. Miles ubi de uia surgens:uixq; ambulās ob susceptas plagas in urbem cum rediisset:narrat commillitonibus: qui ob uiam forte facti sunt:iniuriam hortulani. Hi cum nossent:quo essemus in loco:sumpto magistratu uenientes domum lictorem intus destituunt: iubentes eos: qui domi essent:educi: Cum lateret hortulanus exclamāt milites:illum & asinū intus eē:qui domi erant:nullos esse alios preter se:neq; uirum:neq; asinum affirmant. Cum tumultus & clamor plurimus in paruo loco esset excitatus ego:quid nō eēt:cupidus sciendi caput e fenestra extuli: quo illi uiso statim exclamant:in mendacio deprehensos scrutantes singula:hortulanum inue uerunt in arcula iacentem. Extractum iudicibus tradunt errati pœnam da turum:me inferius demissum dant militibus. Ridebant in me uersi omnes: qui meo iudicio prodissem dominum: ex quo id uerbum primum prodiit in uulgus. Ex asino conspecto: quid deinceps patrono acciderit: ignoro. Miles me emit minis uiginti:qui minister erat uiri prædiuitis thessalonicæ macedoniæ ciuitatis. Eius ministerium erat epulas parare diuiti: cum isto conseruus fiat habitabat pistor placentas melle conficient: communia suæ his erant artis:utensilia atque instrumenta. Hi mihi diuersorium dederunt in eo loco:ubi reliquiæ cænæ domini ab ipsis importabantur: per plures al/tero carnes:ac pisces:ab altero placentæ:inter has me inclusum relinquuen tes abuennt lauatum. Ego omisso ordeo humano cibo uentrem refersi:cum rediissent: tum ex ciborum multitudine non animaduertunt cibos a me commestos: tum quia parce: ne quid perciperent comedi. Vbi illos id non perspexisse sensi:eorum fretus ignorantia melioribus frustis corpus repleui. Tandem ut damnum cognouere: alter alterum illa surripuisse suspicatus pudore inuicem reticebant. Diligentius igitur adseruantes reliquas portio tiones deinceps:& frusta adnumerant. Ego uitam uoluptuosam in deliciis agens factus sum corpore pinguior: adeo ut pellis ex pilis nitidis admodū luceret. Illi me pinguiorem:pulchrioremque factum uidentes: ordeum ue/ro nequaquam minui:in suspitionem mei ducti:simulant se foris ire lauan/di gratia clauso hostio quid agam per rimulas aspiciunt:Ego ignorans do lum ad prandium proficiscor. Illi primo ridere incipiunt:in cibo asini desue to conseruis deinde ad id spectaculū uocaris rident simul oēs uehemētius:

adeo ut patronus peteret: quid nam accidisset ut adeo efferent risu. Vt cau
sam pcœpit: surgens a symbosio: atq; introspiciens: postea quã me uidit sil-
uestris apri frusta edentem: statim ridens se intus corripuit. Ego egerrime
tuli: me in furto & gula fuisse deprehensum: Ille sub orto risu me iubet in cõ
uiuium deduci: deinde mensam parari adeo multis cibis: ut nullus alter asi
nus eos potuisset edere. Cocleæ crudæ erant pisces partim garo & oleo: par-
tim sinapi conditi. Fortunam ego accidentem mihi sentiens: cogitansq; his
iocis salutem mihi afferri posse: mensæ astans prandium sumpsi. Qua ex re
uniuersum conuiuium se in risum effudit: cum dixisset quispiam; bibet hic
asinus: & uinũ siquis ministret: idq; patronus iussisset efferri: oblatum pota
ui. Hoc ille præter modũ admiratus duplex eius quo uenditus eram præciũ
annumerari emptori iussit: meq; dari adolescẽti cuidã liberto suo tũ nutrien
dum: tum instruentẽ quæcunq; illũ oblectare possent. Facile fuit illi me doce
re parentẽ sibi: faciẽtẽq; singula: q̃ mostraret: Primum flecti me in genua su
pra lectum uelut hominem docuit: tum sibi alludere: ac stantẽ pedibus ante
rioribus errectis psallere: ad eius quoq; uocem annuere atq; abnuere: omnia
deniq; q̃ poterã ĩmitabar. Vulgatum iam p urbem erat: asinum uinum bibe
re: ludere: saltare: & quod mirabilibus uideretur: uocibus hoĩs obtẽperare.
Cum uellem bibere oculorum nutu admonebam ministrũ: Mirabãtur hæc
omnes ut rẽ insuetã inscii hominẽ in asino esse. Lætabar eorꝝ stultitia: discẽs
ambulare: ferre patronum: currere absq; ulla fessoris molestia. Erã sumptuo-
sus ornatus porphireis fabris: freno auro atq; argento distincto: pẽdebãt in
super tintinabula suauem sonum pbentia. Menocles patronus in thessaloni
cam abiit: ob hanc cãm: ut ferebat: qꝫ erat pollicitus patriæ se gladiatorios
ludos daturꝫ: q cũ ad pugnandũ parati adessent: nos mane profecti sumus:
ferebã dominum uia dura: & uehiculis difficili. Vbi thessalonicã uenimus:
omnes ad spectaculum: & me uidẽdũ cõuenerant. Iam. n. fama diffusa lon-
gius uulgauerat: me in modũ hoĩs saltantem uarios ludos edere. Patronus
post potũ suis cõciuibus (hi nobiles erãt) in cæna me iocos illos ĩcredibiles
iubet edere. Libertus q mihi pꝫerat: faciẽs ex me questũ tenebat ĩclusum: eos
q in eos ludos uolebant aspicere: apta ianua datisq; nummis intromittens:
illi aliud alter in meũ cibum afferebant: & ea præsertim: quæ uentri asini mi
nime cõuenirent: & dñi: & aliorꝫ ciuiũ epulæ: & magnũ: & pinguiorẽ reddi
derãt. Mulier q̃dã: & externa mei uidẽdi cupida accedit: ut me aspiciat pru-
dẽtẽ: ut aspxit e uestigio ĩ cupidinẽ mei exarsit: tũ asini spetie aducta: tũ ĩpul
sa ludorꝫ uenustate. Hæc cũ liberto: ut unam noctẽ mecũ eẽ sinat: magno pꝫ-
cio pascitur q parꝫ curãs mei iacturã: pꝫcio accepto: cum aduespasceret: post
cænã domini iussu abiens me ad locũ: ubi dormiebã pducit. Ibi mulierẽ ĩue
nimus lectũ ĩgressã: puluinaria molia ĩportata erãt: uestes quoq;: & stragulę:
& stratũ dcẽs hũi positũ: mlieris fui alio ĩ loco abeũt iuxta domũ dormitũ. Il
la lume ĩtulit p magnũ igni simile: exutaq; ueste nuda pp lum̃ stetit: deĩde ex
alabastro pferẽs ũguẽtũ: se primũ tũ ĩungit: naresq; ũguẽto ĩplet: p9 modũ

exosculatur ea loquens: quæ amor in hominē dilectū pferre cogit. Deinde me: fune instratū trahit. Ego nequaq̃ tertio egēs hortatore: quo ducor accedēs: cū uino ueteri essem respsus: unguēti quoqꝫ odore īcitatus: pulchritudine īsuper puellæ cōmotus: īclino me dubius: quo nā pacto concumberē cum muliere. Nā ex quo asin9 fui: exps coit9 fui: neqꝫ cū asinis ī ea re cōsueuerā: neqꝫ asinā cognorā. Itaqꝫ haud paruus timor īcessit: ne scīderē: dilacerarēqꝫ ī coitu mulierē: ac post modū tāq̃ homicida meritā subirē pœnā: sed hæc incassum a me cogitabāť: nā mulier multis amatoriis me osculis ꝓuocās: ubi me ad opus paratū sensit: ut hoī supincūbens: me cōplectiť: ac paulū eleuās totū īguē accepit. Ego cū retro cederē: adhuc reformidās: illa meos āplexa clunes ad sese trahit cędentē paulo. Quorsum inqens refugis: atqꝫ acrius cōplexui īhæret. Vt uero sensi suppellectilē iā mihi deesse ad explēdā fœminæ libidinē ac uoluptatē: timore deposito: haud quaquā amplius insequēti cædens: eius obtemperaui libens cupiditati: existimauiqꝫ non esse me pasiphaes adultero deteriorē. Hoc pacto uniuersa nox ueneri data est: in uoluptatē coitus frequenter consumpta. Cū dies aduenisset: abiens mulier custodem meū cōuenit: præcioqꝫ noctē aliā redimit. Ille ditior meo opere factus: cū rē domino significasset: cū fœmina reliquit inclusum: quæ priori exercitio intēta uoluptati operā summo cū desiderio īpēdit. Libertus interim uesperi me inscio ad interiorē: quo dormiebamus locū: producto patrono: me per rimulā ostēdit cū adolescentula coeuntem. Eo aspectu oblectatus rem prohibet: efferri cupiens me in theatrū duci ludorū tēpore: quo id ad me spectaculū in aliq̃ ex his: quæ ad bestias dānatæ essent: fœmina in cōspectu omniū uideretur. Ad me introductā mihi hærere: & demulcere manibus iubēt: ut cum ludorū instar: & dies in theatrum deduceremur: omnibus spectaculo futuri. Lectus erat magnus ex indica factus testudine atqꝫ ornatus auro: in hoc me collocant & ponunt mulierē: deinde supra machinā lectū positū in medium theatri ferunt: magna cū acclamatione populi: plausuqꝫ: manus aduersus me extendentis. Nobis mensa erat pluribus præparata rebus: quæ in cæna deliciarū causa hominibus apponuntur. Astabant nobis formosi pueri pincernæ: uinū nobis aureo poculo ministrantes: ibi custos astans meus: iubet me prandere. Verecundabar in theatro situs: & simul extimescebam: ne qs ursus: aut leo ad me dilaniandum prosiliret. Hic ego inter alios flores recētiū rosarū folia cōspicatus: statim e lecto prosilio: arbitrabantur reliqui: me ueluti saltaturū ad ludū præbendū surrexisse. At ego inter homines ad flores usqꝫ delatus rosas selectas pascor: tum singulis rē admirantibus iumēti speciē depono: omniqꝫ prioris asini sublata forma: in lucium illum priscum ante eos nudus redii. Hoc insperato ueluti mirando mōstro stupefactus populus: magno cohorto murmure in diuersas sententias distrahebant. Alii ut magū: inqꝫ uarias formas mutari solitū statim igni comburrendum. Alii paulo expectandum: meqꝫ prius audiendū censebāt: ac postea sententiam ferendā. At ego ad præfectū urbis: qui aderat in theatro currens: dixi me a

serua thessaliæ uxoris: quæ maga erat unguēto perfusum: in asinū fuisse cō/
uersum. Rogo me in custodiā detineat quoad certior fieret: me loqui uera.
Dic inqt præses tuoꝝ parentū: & cognatorū: si quos habes: & ciuitatis no/
mē? patrē esse mihi larciū respondi: fratrem unum eodē: quo ego uocari no
mine: me hystoriaꝝ: aliarūq; reꝝ scriptorē: fratrē poetā: atq; augurē esse: pa/
triā urbē achaiæ paterē. Quæ ubi præses audiuit: hospitis inqt filius es ho/
minis mihi amicissimi: q me domini solitus est excipere: & donis prosequi:
scio nil te mētiri tali parente natū: deq; sella descendens me amplexus exo/
sculatur: ac deducit domū. Interi meus aduenit frater argētū afferens: aliaq;
multa: cū præses astantibus oībus me missum fecisset ad mare descendimus
præparata iam naui: cōmeatuq; īposito: optimū factū sum ratus priusq̄ abi
rē: fœminā cōuenire: q̄ me asinū adeo dilexerat. Multo. n. magis uirū me asi
no pulchriorē fore sibi caꝝ existimaui. Illa admodū læta me uidit rei miracu
lo delectata: ac cænare cubare secū hortata est: existimabā illā q̄ asinū dilexis/
set multo maiorē ī homine uoluptatē sumpturā. Cū cenassemus unguento
ungor: coronaq; ex amantissimis rosis: ut quæ mihi formā hominis restituis
set: īposita capiti: cū tēpus dormiendi iā nocte intēpesta adesset: uestes exuo
astās nudus: ueluti rē gratā fœminæ facturus: cū pro asino uirum haberet.
Ad illa ut me nudū aspexit: & singula hominē esse: in me expuens: abi hinc
in malā rē ait: abscede otius alibi dormiturus: cū peterē quodnā oberratum
meū id diceret: quoniā non te ait: sed asinū dilexi: quo cū: nō te cū cōcubui.
Equidē arbitrabar te asini solā speciē deposuisse: insigne illud: qđ dilexeram
seruasse. Tū uero omisisti id: quod solū in asino pulchrū uidebatur: atq; uti/
le in simiā quādā conuersus: statimq; uocatis domesticis mandat extra do/
mū foras me nudū eiici. Ego ante domū nudus coronata unctus in nudo
suo iacui. Diluculo mare uersus respiciens nudus: fratri narraui non absq; ri
su īfortuniū meū. Vēto deinde flante nauē ascendentes: paucis diebus in
patriā uenimus: ubi diis meę salutis auctoribus sacra persolui: ac in templo
dona suspendi: nō q ex canis podice (ut uulgo aiunt) sed ex longa asini pere
grinatione: ac uix tandē in patriā redierim salutē consecutus.

¶ Luciani philosophoꝝ uitæ inter locutores uenditor mercurius Emptor philosophus Venditor.

DIspone tu sedilia: & scanna: & appara locū uenientibus. Tu autē si
ste deinceps: & produc in mediū uitas istas. Sed prius exorna eas:
ut formosa & decora facie uideantur ut q̄ plurimos adducant: & al
liciant ad se. Tu uero Mercuri excanta: & conuoca: fortuna prospe
ra ad mercatū emptores iā adesse. Vēdemus enim philosophorū uitas om
nis generis: sectarumq; uariarū. At si quis neq; at statim argentū soluere: in
proximū annū sarciet: dū modo constituerit sponsorē. Mer. plures conuene
runt: q̄ obrē nihil morandū est: neq; ipsos detinere oportet. Vendamus ita/
que: quē uis igitur: ut producamus primū? Ven. Istū capillatū ionicū: nam
& honestus esse: uenustusq; uidetur. Mer. Heus tu pythagorice descende: &

prebe te uiscendũ his:qui sunt collecti: Ven. Excanta iã Mer. Optimã uitã uẽdo & uenustissimã qs emet? qs plusquã homo esse uult:quis scire totius mũdi harmaniã:& reuiuiscere iterũ Em. Vultu quidẽ: atq; specie nõ degener. qd autẽ scit maxime Ven. Arithmeticã:astronomiã: pdigia: uatẽ sũmũ uides:Em. licet ne percontari eũ. Ven percontare in rẽ bonã:Em. cuias tu es. Phi. Samius. Em. ubi es eruditus:Phi in egypto apud eos :qui ibi sunt sapiẽtes. Em. age si te eã:quid me docebis. Phi docebo qdẽ nihil:sed comonefaciam. Em. quo nã modo comonefacies. Phi quũ nitidũ prius animũ reddidero:& īsitã in eo sordẽ eluero. Em. sed puto me iã nitidũ esse factũ: Quis modus est comonefaciendi Phi. principio longũ silentiũ:& mutitas:& qnque totos annos loqui nihil. Em. tẽpus iã tibi est o uir optime croesi puerũ erudire:ego enim loquax: non statua esse uelī. Verũ tamẽ qd post illud silentiũ:atq; qnquẽniũ. Phi. musicã:& philosophiã exercebis. Em. læta atq; lepida dicis:si prius me citharedũ fieri: deinde esse sapientẽ oportet. Phi. deinde etiã numerare. Em. numerare scio etiã nũc. Phi. quomodo numeras? Em. unũ:duo:tria: quatuor: Phi. uides quæ tu putas q̃tuor eadẽ decẽ sunt: & triangulũ ĩtegrũ:& nostrũ iusiurãdũ. Nõ maximũ igitur iusiurãdũ sunt quattuor. Em. nunq̃ diuiniora:neq; magis sacra uerba audiui:Phi. post aũt o hospes cognosces de terra:& aere: & aqua: & igne: quis eis sit ĩpetus: & qua existant forma: quũ mouẽtur. Emp. formam. n. habet ignis:& aer:uel aqua. phi:uel maxime manifeste. Non enĩ possunt sine forma:& sine figura moueri. Præterea cognosces deũ numerũ existentẽ:& intellectũ:& armoniã Em. mirabilia dicis. Phi insuper ad hæc:quæ dicta sunt: & te ipsum unũ putari:& eundẽ aliũ aspici:& aliũ existere intelliges Em. quid ais:alius sum & nõ hic:q nunc dessero:& loquor ad te. Phi. nunc quidem hic es: olim autẽ in alio nomine ĩmaginabere:spatio aũt & pcessu tẽporis iterũ in aliud quoddã transibis. Em. hoc ais ĩmortalẽ me futurũ mutatũ in formas plures. Sed hæc quidẽ satis sunt: quæ uero ad quotidianũ cibum pertinent in his qualis es:Phi. animal quidẽ nullũ epulor: cætera autẽ preter fabas. Em cuius causa habens fabas fastidio. Phi. minime uero:sed sacræ sunt & miranda earũ est natura primo enim genitales sunt:& si uiridem fabam exuas: uidebis uirilibus genitalibus similẽ:eam germine: ac pullulo coctam uero si dimittas ad lunam:noctibus permensis: & moderatis:sanguinẽ facies:& qd maius est:athenienfibus est lex:fabis magistratus eligere Em. omnia bene locutus es:& rebus sacris digne:sed exuare nã & nudũ te uidere uelim:o hercules aureũ est ipsi femur. Deus non homo etiam uidetur:quare emam certe eum quanti hunc uendis? Ven. decẽ misericordiarum. Em. accipio. Vẽ. scribe emptoris nomen:& unde emptor ipse sit: italus qdem esse uidetur ex his qui circa crotonam:& tarentũ:& huiusmodi gretiam habitant. At qui non unus: sed pene trecenti eum emerunt:abducant. alium producamus. Mer. uis squalẽtẽ illum ponticum. Ven. admodum equidem. Mer. heus tu: qui peram suspensus:& humeros:atq; brachia detectus ueni:& in girum cir

cum confesum: uitam uirilem uendo: uitam optimam: & generalem: & li/
beram quis emet. Em. o preco: quo nam modo dixisti? Vendis liberum ho/
minem. Mer. equidem. Em. deinde non uereris: ne tibi litiget seruitutis p
te illatæ: aut te prouocet ad ariopagum? Mer. nullæ ipsi curæ est uenditio/
putat: enim se omnino liberum. Em. quid autẽ q̃spiam isto hoĩe utatur sor/
denti. calamitoseq̃ disposito: nisi forte habere eũ fossorem: & lixã: portatorẽ
que aquarũ oporteat. Mer. neq̃ id solũ: sed etiã: si hostiariũ: ianitorẽ ue asti/
tuas: multo fideliore canibus uteris: deniq̃ canis ipsi est nomen. Em. cuias
autẽ est: & quã ĩdustriã: disciplinamq̃ ꝓfitetur. Mer. ipsum ĩterroga. Em ita
enim facere melius est: timeo uultũ eius tristẽ: & seuerũ: & obstipũ: ne me alla
tret adeũtẽ: aut per iouẽ: ne me etiã mordeat. Nõ ne uides: ut extulit lignũ:
& distrinxit supercilia: & trux: & minax: biliosusq̃ respicit? Mer. ne timeas:
mansuetus enĩ est: & perhumanus Em. prĩcipio uir optime ex qua terra es.
Phi. ex qua uis terra. Em quo nã modo istud ais Phi. mũdi ciuẽ uides. Em.
quẽ aut emularis Phi. herculẽ. Em. cur igitur etiã non pellẽ leonis ĩduis nã
quantũ ĩ ligno es appares similis illi Phi. hoc mihi leonina pellis est: fuscũ
amiculũ: atq̃ ut ille quondã militauit: sic ego etiã milito aduersus uolupta/
tes: non iussus: sed uoluntarius expurgare: lustrareq̃: uitã exoptans: mihiq̃
proponẽs. Em euge diogenes cũ ista optiõe tua atq̃ ꝓposito: sed q̃d te scire
maxime dicamus: aut quã tenes artẽ Phi. liberator sum hoĩum: & medicus
uitiorũ: & quæ sũma est ueritatis: & fiduciæ: propheta esse ueli. Em age o ꝓ/
pheta: si te emã: qua me ĩstitues exercitatione: Phi principio te accipiens: &
exuens delitiis: & inopia: periuriaq̃ cõcludẽs ĩ duã amiculũ: post autẽ labora
re: & fatigari te cogã humi dormiẽtẽ: bibẽtẽq̃ aq̃ ĩpletũ & saturatũ cibis: cu
iusmodi forte cõtigerint. Pecuniã uero si habes: ferres ad mare: & iniicies:
si obtemperare mihi: uelis nuptias uero negliges: & pueros: & patriam: &
oĩa tibi pro deliramentis: ac ĩeptiis erũt: paternamq̃ domum destituens ac
repudians: aut sepulchrum tumulũ ue habitabis: aut desertam turrim: aut
dolium aliquod. Peraq̃ tibi lupinorum sit referta: & pone scriptorum co/
dicem: atq̃ ita te habens beatiorem te esse dices magnis: & claris regibus:
ac si quis te flagellet: aut torqueat nihil horum triste duces. Em. quo nam
modo istud ais: me non dolere flagellatum: non enĩ testudinis: aut locustę
piscis tergoꝛ amictus sũ. Phi. euripidis illđ imitaberis: paꝝ ĩmutãs. Em. q̃đ
illđ ẽ: Phi. dolebit tibi mẽs: lĩgua sine doloꝛ erit: q̃ maxĩe oportet adesse ti/
bi: sunt hæc: procacẽ esse conuenit: & ferocẽ: & obiurgare omnibus: dein/
ceps & regibus: & priuatis: sic omnes spectabunt te: & utilem existimabũt.
Barbaraq̃ tibi sit uox: & sonora loquella: ac plane similis cani: uultusq̃ sit in
tentus: & huiusmodi uultui decens ambulantio: omninoq̃ efera: ut bestia:
& syluestria omnia sint tua: pudorq̃: & equitas & modestia: & moderatio
absit: ipsumq̃ erubescere expolia uultu tuo: & abrade pẽitus. Ex oĩbus autẽ
locis seq̃re celeberrima quæq̃ loca: & maxime populosa: & ĩ eis ipsis solꝰ atq̃
insotiabilis esse uelis: non amicum: non hospitem: admittens. Dirues enim

& demolieris quæ sunt principatus: in conspectu autẽ omniũ: quæ ne priuatim: & seorsum faceret quispiã: ea fidẽs ipse fac: reiq; ueneręæ ellige ea: quæ magis ridicula & iocularia sunt. Postremo: si tibi uideatur: polipum crudũ: aut sepiam epulatus emorere. Hanc tibi beatitudinem conciliamus. Em abidira enim: & pulota: non humana dicis. Phi sed facillima heus tu sunt hæc: & leuissima percensere: ac percurrere: nõ enĩ tibi opus erit eruditiõe: & rationũ: & delirametorum: sed breuis est hæc tibi uia ad gloriam: Nam & idiota si sis: aut coriarius: aut tergorũ molitor. aut salsamentorum uenditor: aut faber tignarius: aut numularius: & colybista: nihil te ꝓhibebit admirandũ esse: si modo impudentia: & audacia adsit: & obiurgare bene didiceris. Em. ad hæc quiden tui non indigeo: nauta: aut hortulanus: siue olitor in tẽpore fortasse fueris: præsertim si absoluere te iste uelit ad summum duorũ opulorum. Ven accipe: & habe: & enim libenter isto hoĩe carebimus: q ita inquietat: & uociferatur: & oĩbus omnino iniuriatur: & maledicit: uoca aliũ cyreneũ istũ: qui in ueste purpurea & coronatus est. Age dũ attendant oẽs præciosa res hæc: & diuitibus hoĩbus ĩdigens. Vita hæc iocunda & sua uis: uita ꝑbeatissima: qs delicias desiderat: qs emit maxime lautum & delicatũ? Em. ueni tu: & elloquere: quarũ rerum gnarus es? emã enim te: si sis utilis: atq; cõmodus. Ven. ne uexa eũ o uir optime: neq; ꝑcontare: ebrius enim est: itaq; tibi nunq̃ responderet: quũ ita lubrica lingua plapset. Em. & quis prudẽs: aut recte sapiens ita corruptũ: & incontinẽs mancipium emerit? at quãtum etiam spirat unguentorũ. ut titubans: & gressibus transuersis ambulat: sed tu saltim mercuri dic: quot bona ipsi adsunt: & q̃ sunt ea: quæ sectatur. Mer. summa quidem uidetur in hoc hoĩe: q; & cõuiuere dexter: & cõpotare idoneus: & cõmessari cũ tibi cæna aptus est: amanti ꝓdigoq; domino. Alia etiam uidentur esse in eodem: nam & placentarum: bellariorumq; gnarus: & cocus peritissimus: & sophista totus: uoluptatis & libidinis ẽ: fuit enim ipse athenis eruditus: seruiuit per siciliam tyrannis: uehemẽterq; eis: & mirifice probabatur. Caput autẽ huius sectæ est omnes contemnere: omnibus: uti: undiq; colligere uoluptatem. Em. tempus iam tibi est alium perspicere emptorem ex his diuitibus: ac pecuniosis: non ego sum acommodus uitã hilarẽ emere. Vẽ. iuuenalis uidet o iuppiter hic nobis manere. Remoueto hunc: alium ꝓducito: ꝑcipue duos istos: alterũ ridentem: ex abdero: alterũ flentẽ ex epheso: simul enĩ eos uẽdere uoluntas est. Descendite in mediũ: duas optimas uitas uendo: atque omnium sapientissimas uitas? Emp. o iuppiter: quæ est ista contrarietas: alter enim ridere non intermittit: alter uidetur quempiam lugere perpetuo enim lachrymat: quid ista. Heus quid rides? Phi. interrogas. nempe quia mihi ridicula uidentur & uestra oĩa: & ipsi uos. Em. quo nam modo istud ais: nos oẽs derides: resq; oẽs nr̃as putas ꝓ nihilo? Phi. sic habe: studiosum. n. in eis nihil: inania oĩa: & attomorum motus: atq; ĩfinitio. Em. non ita certe ẽ: sed tu inanis q̃ uerissime: & demens: atq; rudis: o iniuriã ridere nõ desistes? Tu uero qd fles: o uir optime:

esse multo melius puto alloqui te. Phi. reor. n. o hospes hũanas res lamẽtabi les: & lachrymosas: nihilq́ earũ esse: quod nõ sit corruptibilem: q̃re miseror ea & q̃ror: atq́ ea: q̃ nũc sunt p̃sentia: nõ puto magna: q̃ uero posteriore tpe: erũt oĩno tristitia. Dico autẽ exustiões: & totius mũdi calamitatẽ: hæc lamẽ tor: & q̧ stabile nihil: sed tanq̃ in poculũ cõfusa oĩa cõuolutanť: & est hæc io cũditas iniocũditas: noticia ĩnotitia. magnũ paruũ: sursũ deorsũ: circũeun tia: & alternantia. Em. qd. n. est æuũ. Phi. puer ludibundus: ludẽs alea: & in diferẽs. Em. qd sunt hoĩes. Phi. dii mortales. Em qd aũt dii? Phi. homines ĩmortales. Em obscura heus tu: & cognitu difficilia scrupulosq́: & uerborũ ĩnuolucra cõpõis. plane. n. sicut obliquus appollo nihil declaras: ac planum facis. Phi. Nullæ enim mihi curæ estis. Em. ergo nec emet te qsq̃ recte sapi ens. Phi. Ego ãt oẽs ex ordine: atq́ ex ætate ululare iubeo: simul eos q emũt & q nihil emũt. Em. hoc malũ nõ longe ab ĩsania est: neutrũ ego horũ emã. Ven. inuenales manent ii. excanta aliũ. Mer. uis atheniẽsem illum: lepidũ: & facũdũ? Ven. admodum e qdem. Mer. heodũ ueni tu uitã bonã uẽdim9. qs emit uitã sacratissimã? Em. dic mihi tu qd scis maxĩe. Phi. amatorpuerorꝝ sũ: & sapiens sũ ire uenerea. Em. Quo igiť mõ ego te emero pedagogi ego egebam: quũ mihi formosus puer sit. Phi. quis autẽ me ipso aptior exister cũ manere: & una eẽ cũ formoso? & . n. non corporũ amator sum. aĩam opinor formosam. Deniq́ ẽt si sub eandẽ uestẽ mihi adiaceãt: audies eos a me nihil graue esse passos. Em. ĩcredibilia dicis amatorẽ puerorũ nõ ultra aĩam qcq̃ q̃rere: & in ea solũ eẽ curiosum? p̃sertim in eadẽ ueste decubãtem cũ faculta te: atq́ licentia. Phi. atq iuro tibi canẽ & platanũ: hæc ita se habere. Emp. o hercules absurditatẽ: & ĩconuenientiam deorꝝ. Phi. quid tu dicis? nõ tibi ui deť cãis esse deus. Nõ uides Anubĩ in egypto q̃tus: & in celo siriũ: & apud ĩ feros cerberꝝ? Em. recte dicis. ego autem deerabã: sed qs tibi est uiuendi mo dus? Phi. ciuitatẽ mihi quãdam efinxi: & eã habito: utorq́ republica noua: & leges puto meas. Emp. audire uolebã unũ id ex uřis opinionibus. Phi. au di iam id: quod est maximũ: qd de mulieribus mihi uideť. Nullã mulierem cuiusq̃ ẽt unius: participemq́ nuptiarꝝ eẽ unũquẽq́ q uelit. Em. hoc ais: sub latas esse de adulterio leges. Phi. per Iouem: & simpliciter oẽm sup his per si moniam. Em. quid ãt de pueris tibi uideť pulchritudinẽ: decoreq́ hñtibus? Phi. & ii erunt optimatibus p̃miũ suauiari: præclarꝝ qppiã iuuenileq́ opa tis. Em. o donationẽ & magnificentiã sapientiæ: quod ãt tibi caput ẽ? Phi. ideæ: & exempla rerꝝ oĩum: q̃ sunt: quæcũq́ enĩ uides terrã: & q̃ sup terrã: cœ lũ: & mare horũ oĩum imagines obscuræ existunt extra res oẽs. Em. ubi aũt existunt? Phi. nusquam. si enĩ usquam essent: non essent. Emp. non uideo ista quæ dicis exẽpla. Phi. merito: cæcus enim es ipsius animæ oculos: ego autẽ rerũ omniũ uideo imagines: & te quoq́ uideo obscurũ: & manifestum: & me quoq́ alium uideo: & omnino duplicia omnia. Em. ergo emẽdus es: quũ sis sapiens: & acuta acie perspicax. Age ut uideam: quid a me petes: aut quid exiges ex hoc homine tu. Ven. dato talenta duo. Em. emi q̃ti ais: argẽ

tum tamen soluam in posterum. Ven. quod tibi nomen est. Em. dion syra/
cusanus. Ven. sume: & adhuc in rem bonam. Ven. te epicurum iam uoco:
quis emit hunc? est enĩ ridentis illius discipulus: & ebriantis: illoꝝ quos pau
lo ante uẽditabamus? Vnũ autẽ hic plus q̃ illi sciuit: ꝙ religiosior: & magis
pius est ad cætera: idẽ iocũdus: luxuriandiq; amicus. Em. quod est p̃ciũ. Vẽ.
duæ minæ. Em. sume: illum aũt quẽpiã: ut sciam quibus cibis lætetur. Ven.
dulcibus: & melitis: & maxime siccis ficubus uescit̃. Em. nihil hoc difficile.
ememus enim ipsi palathas: massasq; caricarum. Ven. Voca aliũ tristẽ illũ:
q est ꝓpe: & lõge: ac late detõsum. Tonsurã. n. requirit ad usq; cutem. Mer.
Recte dicis. uidet̃. n. p̃stolari hominẽ magna multitudo ex his: q ad nundi
nas: & forũ diuertunt. Ven. ipsam uirtutẽ uendo: atq; omniũ pfectissimam
uitam: quis scire oĩa solus uult? Em. quo nam modo istud ais? Ven. nempe.
quia solus hic sapiens: solus pulcher: solus iustus: & uirilis: & diues: & rex: &
orator: & legum lator: & alia quotquot sunt. Em. ergo & cocus solus: & p io
uem etiã coriarius: aut tignarius: & alia huiusmodi. Ven. ita uidetur uenio
uir bone: & dic ad emptorem qs es: & illud in primis an feras moleste: quũ
uẽderis: & es seruus. Phi. haud quaq̃. hæc enim non sunt in nobis: quæ aũt
in nobis nõ sunt: ea indifferẽtia esse contingit. Em. non intelligo qd dicas.
Phi. qd ais. non ĩtelligis: ꝙ quæ huiusmodi sint eoꝝ: alia sunt producta: &
promota? e contrario aũt alia sunt improducta: & impromota. Em. nec nũc
qdem ĩtelligo. Phi. merito. nõ. n. es cõsuetus nostris noĩbus: neq; depræhẽ
siuam imaginationẽ habes. At uero studiosus ille: q rationalẽ perspiciẽtiã
didicit: non modo hæc scit: sed ẽt quid significat accidẽs: & queãdmodum:
& quãtũ inter se eadem diferunt. Em. te p sapientiã obsecro: ne ĩuideas hoc
ipsum dicere qd est. id accidens: &. n. haud scio quo nã modo obstipui istoꝝ
modulo: cõcinitateq; pculsus. Phi. nulla ẽ ĩuidia. quũ. n. qspiã si sit claudus:
illo ipso pede claudo lapidem offendat: & ex improuiso uulnus capiat; habe
bat hic claudicationem idest accidẽs: Idem q nũc assumpsit uulnus. id est ad
accidens. Em. o ingeniũ & solertiã: quid autem aliud te maxime scire dicis:
Phi. nempe sermonum perplexiones: quibus suplãto eos: q me alloquuntur:
& obstruo eis os: & silere eos cogo. Frænũ (ut aiunt) in labrum eis oppo/
nẽs: nomẽ autẽ huius scientiæ est memorabilis syllogismus. Em. o Hercules
uiolẽtum qddam itaq; inexpugnabile dicis. Phi. cõsidera igitur; ẽ tibi puel/
lus? Em. quid tũ. Phi. hunc si forte crocodilus rapiat ĩueniens ipm errantẽ
apud fluuiũ: deinde se tibi restitituꝝ polliceat̃: si uerum dicas: quid tibi uide
tur de restitutione infantis? quid dices eũ sentire. Em. rem interrogas respõ
su difficilẽ. hæsito enim: & incertus sum utram ex duabus sententiis: quũ di
xero recipiam: sed tu p iouẽ obsecro responsione usus. repara: recuperaq; mi/
hi filiolum: ne forte ante uertat ille: & deuoret. Phi. confide: nam & alia te do
cebo admirabilia his. Em. quæ ista? Phi. eum qui metit: & qui in omnibus
dominatur: & helectram: & eum qui opertus est. Em. quem istum oper/
tum. aut quam helectram dicis? Phi. helectram quidem illam agameno/

nis: quæ simul scit: nescitq; eandem rem: astante enim ipsi oreste fratre suo adhuc ignoto: scit certe orestem: quod frater suus est. Hunc autem orestem esse nescit: illum autem rursus: qui opertus est: & mirabilem admodum rationem audies: responde enim mihi patrem tuum scis? Em: utique. Phi. quid igitur si tibi quempiam asinam uelatum: & interrogem an hunc scias: quid dices? Emp. scilicet mene scire. Phi. atque hic ipse erat pater tuus. Itaq; si hunc nescis: perspicuum est & patrem tuum nescire. Em. non ita est. nam detegens eum cognoscam: id quod est uerum. Verum tamen quid est tibi finis sapientiæ? aut quid ages quum ad uirtutis summum deueneris? Phi. ad ea nunc ueniam: & circa ea ero: quæ sunt prima secundum naturam. Dico autem diuitias: sanitatem: & quæ sunt huiusmodi. Prius autem est necesse multa ante laborare: & tenuiter libris scriptis uisum apponere: & interpretationes: explanationesque conglomerare: atque solæcismorum: absurdorumq; uerborum impleri: & saturari: ac quod est caput: nullum fas est fieri sapientem: nisi ter deinceps ueratrum bibat. Em. strenua sunt hæc tua: & acriter uirilia: uerum esse fœneratorem: usurarumq; corrosorem: hæc enim tibi adesse uideo. Quid dicamus ea ne esse uiri: qui ueratrum iam biberit: & ad uirtutem sit profectus. Phi. utique. mutuari enim: & fœnerari solum deceat sapientem. Nam quum proprium sapientis sit syllogismis uti. mutuare autem & computare fœnora proximum uideatur esse syllogismorum. profecto quemadmodum illud est solis studiosi uiri: sic etiam alterum hoc: ut non modo simplicia quemadmodum cæteri: sed etiam fœnora capere. An ignoras fœnorum alia esse prima quædam: alia secunda tanquam prolem & sobolem. Vides ne igitur & syllogismum qualia dicat & roncinetur. uidelicet si primam usuram capiet: capiet & secundam. Emp. ergo & mercedes dicamus: quas pro tua insipientia capis a iuuenibus. clarumq; est: quod solus studiosus mercedem pro uirtute sua capiet. Phi. discis. non. n. mei causa capio: sed eius qui dat. Nam quia alter est dissolutus: alter compræhensiuus est. me ipsum studeo comprehensiuum esse. Te autem qui es solus diues: cupio esse dissolutum. Em. cauilaris heus tu: te uerbis ipsis modo des. Phi. sed uide ne te dissagitem illo indemostrabili syllogismo. Em. sed mihi graue a sagitta tua erit. Phi. hæsitatio. cunctatio: & silentium: & distorqueri animum: & cogitationem: ac quod est maximum (si uelim) celerrime te monstrabo lapidem. Emp. quo nam modo lapidem? non enim: perseus o uir optime mihi uideris. Phi. hoc modo lapis corpus est. Emp. utique. Phi. tu animal uideris igitur lapis certe es: quum sis corpus. Emp. nequaquam: sed resolue me per Iouem obsecro: ac de integro facito me hominem. Phi. haud difficile est hoc: sis igitur rursus homo. Dic mihi omne animal corpus est? Emp. utique. Phi. quid autem lapis animal est. Emp. non. Phi. tu autem corpus es? Emp. utique. Phi corpus existens animal es? Em. utique. Phi. non igitur lapis es: quum sis animal? Emp. euax. recte fecisti: nam mihi crura iam sicut niobes dirrigebant: & fixa atque gelida erant: sed emam: te. quantum pro isto soluam? Ven. minas duodecim. Emp. sume. Ven.

solus autẽ eum emisti. Em nõ per iouẽ: sed hi omnes: quos aspicis: multi illi quidem & humeris firmis: ac tolerantes: & meteti ratione digni. Ven ne re morare uoca alium. Mer te peripateticum dico. te honestum: ac diuitẽ. age dum. emitore prudentissimum & omnia animo scientem. Em qualis autem est? Ven moderatus: modestus: aptus: u itæ: ac quod ex maximum) duplex est. Em. quonam modo istud ais? Ven alius exterius apparet: & alius esse interius uidetur. Itaq; si eũ emeris: memento partim internũ: partim externum hominem uocare. Em quid autem maxime scis? aut quid sentis maxi me? Phi. tria esse: quæ bona sunt: eaq; consistere in animo: in corpore: in rebus externis. Em: humana sapis: quanti autem est: Ven uiginti minarum. Em nimium dicis Ven non ita est o beate tu: & enim habere ipse argentum aliqđ uidetur. Itaq; emere eum non facile p̃uenias: præterea cognosces ex eo: quantum culex uiuit tempus: & in quantam altitudinem mare a sole lucem excipit: & illustratur: & qualis est anima ostreorũ Em. o hercules quanta ista sublimitas: diligentiaq; ueritatis. Phi. quid si audias multa alia acutiora: & perspicatiora his: De semine & generatione: & in uuluis? fictiõe embrionũ: atq; ut homo est risibilis: asinus non: neq; risibilis est: neq; fabricat: neq; edificat: neq; nauigat. Em. uenusta admodum dicis: & utilia documenta: itaq; emo eum uinginti. Ven. sit: quis nobis residuus relinquitur? nempe hic meditabundus. Audi tu o Pyrria: citatimq; decantare: iam enim plures recedunt: & refluunt: & in paucis uenditio erit tamen quis & hũc ipsum emit? Em ego. sed ĩ primis dic mihi tu: quid scis Phi nihil: Em quo nã istud modo dixisti? Phi nẽpe quia nihil penitus esse mihi uidetur: nec q; tu homo quidam existis: Em multo magis hoc ignoro. Phi. o ĩopiam: difficultatẽq; sciẽdi. Em. sed qd trutina: & examina ista uolunt. Phi. libro: atq; pondero ĩ eis ipsis rationes: & dirrigo: ad æquũ atq; par. Quum autem diligenter pares & æquilibras uidero tum: demum: tum ignoro quod est uerius. Em rerum autem aliarum quid nam agas apte: atq; ordine. Phi oĩa præterquam fugitiuum persequi. Em quid hoc tibi ĩpossibile? Phi nempe o uir bone: qa nõ dep̃hendo: neq; consequor. Em. merito tardus enĩ esse: & segnis: & ignarus uideris: sed quis tibi scientiæ finis est Phi inscitia: & ruditas: & indisciplinatio: & neq; audire: neq; uidere. Em. ergo & surdũ: & simul & cœcum te esse dicis: & sine iuditio: ĩsuper & sine sensu: & omnino a uerme: & lumbrice nihilo differentem: emendus es propterea: quanti hunc dignum dicis. Ven. Minæ unius atticæ. Em cape quid ais heus tu emite. Phi incertũ est. Em ne quaq̃: etenĩ: & argentũ solui. Phi inhibeo super hoc: & delibero. Em. immo uero sequere me quemadmodum oportet seruum meũ. Phi. quis scit: an uera ista dicas. Em nẽpe preco: & mina: & præsentes homines: Phi. ad sunt enim nobis qui? Em. sed te ego iam coniiciens in pistrinũ persuadebo te eẽ dominũ secũdũ peiorẽ rationẽ. inhibe super hoc. Phi. nõ p iouẽ: sed iã enũciauit: tuliq; sententia. Ven. tu quidẽ desine contendere: & sequere emptorem: qui te emit. Vos in cratinũ reiicio: ut enĩ sunt idiotæ: & opifices taber/

narii:& ĩstitores:& nundinatores:& q in uenditionibus & emptionibus in mercaturis in cauponis comemorantur huiusmodi uitas sumus uendituri.

¶ Luciani Tyrannus. Interlocutores Charon: Cloto: Mercurius: Rhadamãtus: Megapẽtes: Ciniscus. Micillus. Mortuus. Lucerna. Lectus. Charõ.

Issa istæc faciamus o cloto: cimba uero hæc iampridem nobis disposita est: & ut deduci possit: bene pręparata: siquidem & sentina exhausta: & malus erectus: ac uela explicata sunt: & remorũ singuli loco positi. Nihil ĩpedit quantũ in me est: quĩ sublatis anchoris nauigemus. Mercurius tamẽ diu nos hic remoratur: quando eũ præsto esse: iam oportet. Nauigium præterea (ut uides) hoc uectoribus uacuum est: quum licuisset nobis per hunc diem tertio nauigasse: & iam prope aduesperascit. Nos uero adhuc neq; obolũ lucri fecimus: tum aut ignoro plutonẽ insimulaturum me negligentiæ & tarditatis: quum apud alium sit huiuscæ moræ causa. Bonus uero & strenuus ille mortuorũ ductor quantum alius quisq̃ obliuionis aquã ebibit apud superos: & ita ut sui ad nos reditus: plane factus sit ĩmemor Verum aut colluctatur cum ephæbis: aut citharã pulsat: aut orationes nonnullas suo more transigit: ac perorat dicacitatem & ineptias suas palã facturus: aut forte alicubi clam præteriens furatur: est enĩ & hæc una ex eius artibus industria. Deinde ipse apud nos iactabundus gloriatur: & insolescit tã & si noster ex parte dimidia sit. Clo. Quid nosti o charon: uerũ illi aliquid spem præter acciderit negotii. iouis gratia: qui in reb9 superioribus multũ eius opera utitur: est namq; & ille dominus. Cha. nõ tamen adeo o cloto: ut in cõmunem possessionem ultra modũ ĩperiũ habeat. Nam & nos mercurium ipsum quum hinc ad superos magrandũ est: demorati nunquã sumus noui tamẽ ipse: huius rei causam. Apud nos nãq; asphodelus herba duntaxat libationes & inferiæ: reliqua uero tenebrę: caligo: & obscuritas in cœlo autẽ clara sunt omnia: ibiq; ambrosia plurima: & nectar abunde. Qua propter suauis illi uidetur morari apud superos. A nobis aũt quum ab eundum est: statim subuolat: ac si ex carcere quoqua defugiat. Post quã autẽ descendendi ad nos tempus iminet: tarde: & sensim: ac lento gradu uix aliquando demigrat. Clo. ne amplius ĩdignare o charon: prope nãq; ut uides ille adest: quã multosq; ad nos ductat: quin imo tanq̃ gregẽ hosce una cõpellit baculo. Quid uero illđ Agit. n. & q̃ndã uĩctũ ĩter reliquos: q̃ndã uero ridentẽ: aliũ suspensam peram & lignũ in manu habentem: respicientem truce: & insectantem alios: Non ne & Mercurium ipsum conspicaris desudantem: puluere pedes: & consperśum: & hanelantem? maxime est enim & illi os anxiũ. Quid hæc o mercuri quæ istæc festinatio: nam & turbato cuiquã nobis uideris assimilis. Mer. quid aliud o cloto: nisiq; hunc scelestũ refugientem insectatus uix hodie ad uos diuerti. Clo. quis iste: aut cuius rei gratia fugam cæperat: Mer. id quidem clarũ. uiuere enim malebat: est enim imperator quidam tyrannus. utq; ex eius potest eiulatu: & questu cognosci: magna quadam uidetur esse felicitate: uel ipso affirmante: priua-

tus. Clo. deinde demens refugiebat quasi rursum posset reuiuiscere deficiē/
te sibi filiglomere. Mer. refugiebat inqs: quinimo nisi magnanimus iste: q
baculū gestat: me iuuisset. ita ut eū cōpræhendētes uinxerimus abiisset nos
prorsus euadens. Nam ex eo: quo nobis per atropū tēpore demandatus est
toto itinere reluctandus: & pedibus utrisq; in terrā fixis retinebatur: ita ut
non facile deduci posset. Nonnunq̄ uero orabat & præcabatur: se ad breue
missum faceremus. Insuper multa se daturū pollicebatur: ipse uero (ut erat
decens) quum uiderem quæ fieri non possent: postulantem haud permitte/
bam: Postq̄ uero ad fauces ipsas uentū est apud eacū recensentem: eoq; nu/
merū ipsum at symbolū: & tabellam tibi per sororē tuam destinatū conferē/
te: clam nescio quo pacto detestandus fugam ille cæperat: deerat itaq; ad nu
merū unus tū eacus ī me supercilia distringens. Ne semper īquit o mercuri
utere ac tua prædandi arte: satis habent tui in cælo ludi: Quæ uero ad rem
functorū uita spectant: diligentius exquiruntur. Ita ut latere nō possint. Vl
tra mille quattuor habet symbolū hoc: & tabella īpressos: & īscriptos: tu ue/
ro uno minus detulisti: nisi forte dixeris: haud æque tibi eos adnumerasse
atropū. Tū ipse ad uerba erubescens: quū is: qui secundū iter obluctabat
mox memoriæ occurrisset: circunspectans: dū eū nusq̄ uideo: fugam cœpis/
se cognoui: statī igitur sum eū īsecutus quātū mihi īerat celeritatis: ea q̄ itur
ad lucem: optimo uiro hoc subsequēte me. Ita ut utriq; ceu stimulus conci/
tati cursu contendentes: illū in tenaro ipso depræhendimus a deo ex fuga
pcesserat. Clo. nos uero o charō mercuriū negligentiæ arguebamus. Mer.
uerū qd hic moramur: q̄si iā nō satis diu sit īmoratū. Clo. recte īquis īgrediā
tur: ipsa uero libellū capiens: ac sella de more īsidiēs. aduenientes singulos
plegā: Quis: unde: quo mortis genere & fato defunctus. Tu uero o mercu
ri hosce excipiēs dispone: & ordina: & primū hos recens natos īferto. Mer.
quid enī mihi possunt rendere. Heus tu o portitor: ii numero trecēti sunt cū
expositis. Cha. o uenationē optimā acerbos: & īmaturos deducis mortuos.
Mer. libet o cloto illugubres: & īdeffetos post hos producā. Clo. seniores di
cis: fac ut libet. qd. n. me oportet habere negotiū: si uelī ea: q̄ ante euclidis
tēpora gesta sunt īuestigare. Mer. uos qui sexagenarios exceditis ānos: ade/
ste. Quid illud est? nō isti me audiunt præ annis obtusi aures? necesse forte
mihi erit uel istos sublatos alios afferre. Ecce & ii duo de q̄drigētis p̄maturi
oēs: & tēpestiue ellecti: & me ioue passæ uuæ sunt. Clo. post q trucidati sunt
pducito o mercuri: & priores dicite: quo pacto huc euecti aduenistis qnimo
uos oēs in his scriptis ītuebor. Heri in medea quattuor & octogīta oportuit
bellātes cadere: & cū his una oxiarti filiū gouarē. Mer. adsunt pcōtare. Clo.
p̄terea ubi nā met illi: quos philosophus theogenes: & cum eo alii septē per
causam scorti megarēsis iugularūt. Mer. Ecce astāt. Clo. qui uero ab adul/
tero & uxore īterrēptus est? Mer ecce tibi proximus. Clo. Producito & iure
sunt cæsi: illos dico qui capite dānati: uel qui sude transfossi: qui uero a p̄do/
nibus occisi quinq; & decē ubi sunt o mercuri Mer qui gladio cæse sunt: ad

sunt oẽs ut uides. uis & mulieres ꝓducã? Clo. etiã qui naufragio ꝑiere: una enim modo tui sunt: & fato simili ac pari. Mer. uis & qui febre? Clo. & hos simul ac cũ eis agathoclẽ medicũ: uerũ ubi nã & philosophus cyniscus: cui quũ esset hecates cœnã & expiationũ oua epulaturus: prætereaq́ꝫ sepiã: mo riẽdũ fuit. Cyniscus iãpridẽ tibi asto: heus tu optima cloto: quo nã meo fa cinore uel ĩprobitate ꝑmisisti: me tã diu apud superos q̃si ut arbitror totũ in me fusum explicasti. Quinetiã quũ tẽtassem sæpius intercidere: nescio quo pacto disrũpi nõ poterat. Clo. equidẽ te humanorũ facinorũ reliq̃rã contẽ platorẽ: & medicũ: ingredere tamen fortuna bona. Cy. per iouẽ nisi prius uinctum hũc introduxero haud quaquã ingrediar: uereor enim te præcã do: & rogitando seducat. Cloto age dũ uideã: quis nã is est. Cy. megapen tes lachydi tyrannus. Clo. ingredere tu Me. nequaquã o hera mi cloto. qui ĩmo permitte me parũper redire ad lucẽ: deĩde uero ad te ueniã uocante ne mine. Clo. quid illud est: cuius gratia abire hinc cupias? Me domus primũ mihi esset tuo ꝑmissu absoluenda: quæ per me semiperfecta relicta est. Clo. deliras: ingredere iã inq̃. Me. nũ multũ exposito temporis o diua mi cloto: unũ saltẽ: & hic diẽ finito me manere apud superos: quousq́ꝫ uxori palã fa ciã: quo in loco thesaurũ magnũ habuerĩ defossum. Clo. esset id tibi uolupe haud ĩpetrabis. Me fiet itaq́ꝫ tanti auri iactura? Clo. minime fidens esto me gacles mẽpe tuus nepos capiet. Me. o iniuriã: ille me ne mihi ĩfensus & ho stis: quẽ ipse ante hac præ ĩcuria ac negligentia nõ ĩteremerim? Clo ipse idẽ & tibi erit ad quadragesimũ annũ superstes: uel paulo plusculũ. Itẽ & concu binas: uestẽ: & aurũ oẽ tuũ habebit. Me haud recte mecũ agis o cloto: mea omnia mihi ĩfestissimis impatiens. Clo. tu uero o præstantis animi uir: nõ ne chydimacũ: cuius fuerant hęc omnia substulisti ei uita: insuper spiranti adhuc illi liberos adiugulasti. Me nunc uero mei iurisdictionis erant effe cta. Clo. ergo earũ possessionis tẽpus: & tibi decessit. Me. uerũ audi obsecro o cloto quę uelĩ tibi seorsum: audiente nemine dicere: uos uero secedite pau lulũ: si me missum feceris: abireq́ꝫ permiseris: polliceor me tibi hodie daturũ talenta mille auri signati. Clo. etiã nunc aurũ o ridicule menti habes? Me. crateres binos si libet addã utrosq́ꝫ: talenta cẽtũ auri puri appẽdentes quos: enecto cleocrito: surripui. Clo. trahite hunc: uidetur. n. nõ libens ad nos itu rus. Me. uos testor equidẽ imꝑfectus mihi relinquiť occeptus murus & na ualia: quæ procul dubio perfecissem: si ad quintũ super uixissem diem. Clo hæc haud tibi sint curæ: aliq̃d molietur: & construet. Me. illud tamen iure exposco. Clo. quale illud ẽ. Me. eo usq́ꝫ reuiuiscere: quo ad subactis ꝑsis: & ly dis tributa imponam: mihiq́ꝫ monumentum excitem: ac statuam peregregi um: ubi cuncta per me bella magnifice gesta: dũ essem in uita ĩscribam. Clo. heus tu his rebus conficiendis haud certe diei unius: sed annorum uiginti tẽporis exposcis. Me. quin etiam paratus sum sponsores dare tam celerita tisq́ꝫ reditus: uel si libet: antandrum amantissimum filium meum pro me tradam. Clo. o inquinatissime: illũ in quis quẽ persepe ꝑcabare relĩquere ti

bi in terris supstitem. Me. precabar hæc olim: in præsentiarum uero id uelim: quod mihi uideo præstare. Clo. ueniet tamē & ille post te paululū p nouū imperatorē trucidatus. Me itaq; ne illud mihi cōtra dixeris o diua. Clo. quod illud est? Me. uidere uelim q̄ post me futura sunt: queadmodum se sint habitura. Clo. ausculta ergo: ut his cognitis angaris magis: & doleas: uxorem medas seruus: quam & olim adulterauerat: habiturus ē tuā. Meo hominem execrādum: quē ipse uxori p̄ eo præcanti morē gerens dimisi liberum. Clo. filia uero inter præsentis tyrāni cōcubinas diliget. Imagines autē & statuas: quas quomodo dā tibi ciuitas erexerat: euersæ risum præbebūt spectātibus. Me dic mihi amicorū nemo moleste istæc fert? Clo. quis. n. erat tibi amicus uel cuius rei gratia effectus? An ignoras q te uenerabantur: dictaq; ac facta tua efferebāt laudibus: uel timore: uel spe aliqua id egisse: quū essent principatus: & dignitatis amici: & tēpori īseruientes? Me. in conuiuiis tamen frequentes: & uoce sublata: & uotis mihi bene esse cōprecabantur: uel si licuisset prōptissimos esse eorum singulos meæ uitæ suā post habere: & priores obire mortē: deniq; solus erā illis iusiurandū. Clo. cur igit̄ apud horum quēdā heri quū cœnasses e uita sublatus es? qd. n. tibi postremo bibendum oblatum est: te istuc transmisit. Me. ergo ea pp nescio qd præ sensi amaritudinis. uerum qd ille uolens id effecit: Clo. multa pcontaris quū ingredi iam tibi necesse sit. Me unū illud me angit maxime o cloto: quo paululū reflectere ad lucem cupiebam. Clo. quid illud est? apparet enim aliquid p magni eē. Me. carion meus uerna: quū primū me mortuū inspexit sub uesperū domū: ubi ipse iacebam: ascēdit: quūq; id illi p ocium liceret: nemo. n. erat: q me custodiret relictus: clycerium cōcubinam meā seorsum agens p̄ pristino (ut arbitror) libidis comertio: attracta: & occlusa porta īcestabat: ea licētia ac si nemo intus affuisset. Quū aūt satis cœpisset uoluptatis ad me cōuersus inqt: tu uero inquinate homuntio plagas mihi haud merēti sæpe intendisti: his dictis barbā euelebat: & cedebat caput. Deniq; quū pingue quoddā excreasset: me inspuit: & hic superabi inquiens ad impiorum loca excessit. Ipse uero ira incēdebar: neq; illi quū exāguis essem: & frigidus officere qcq̄ poterā: ancilla uero scelesta illa quū primum aduentantiū quorundā strepitū psensisset: saliua oculos circunlita: q̄si me defluisset clamitans: & me insup nomine appellans abscessit: quos si comprehendero? Clo. desine minari: et ingredere? tēpus iam est: ut te in iuditiū offeras. Me. Quis autē audebit cōtra tyrānum sentētiā fere? Clo. contra tyrānū nemo: contra mortuū et rhadamātus: quē cōfestim iustissimum spectabis: et pœnas singulis p̄ meritis inferentē: quantū uero ad pn̄s spectat tēpus ne teras. Me. saltē me priuatum & ciuē facito odiua: uel e numero inopū: aut ex īperatore seruū: id modo sine me reuiuiscere. Clo. ubi nam ille ē: q baculum gestat? & tu o mer trahite hunc intro a pedibus: nō. n. ultro inscendet. Mer. sequere nunc fugitiue: excipe hūc tu o portitor: & acerrime deliget̄ ad malū. Me. p̄fecto throno me īsidere eēt decētius. Clo. q̄obrē? Me. quoniā me ioue tyrānus erā: & armatos habebā

inumeros. Clo. deinde nōne merito uellebat te carion quū sis adeo ieptus: & finister? uerū si lignū degustaueris: pacerbā hanc tuā habebis tyrannidē. me. audebit itaq; ciniscus iste mihi baculum ītēdere: nonne ego te dudum: quū dicatior esses & ad mordēdū acrior ppe sude trāsfodi? Cynea: ppter ma nebis huic malo afixus. Micy. Dico mea cloto: de me uero nulla uobis habe tur rō: uel forte: quia iops sum: eo & ipse postremo sum ingressus. Clo. tu ue ro quis es? Mi. credo & coriarius. micyllus. Clo. deinde adeo ægrefers mo/ rā nōne uides quāta tyrannus iste polliceat̄ sedaturum: si ad breue fuerit di missus: subit me itaq; admiratio nisi & tibi p grata sit hæc tarditas. Mi. au/ di o dearū optīa: non multum me cyclopis delectat donū pollicentis se ut in ultimo cōmessurum: me igitur uel primū: uel postremū iidē expectant dētes præterea nihil est mihi cum diuitibus simile: longe. n. differens mea ac illo/ rum (ut aiunt) ē uita: Tyrannus. n. quū felix uideretur eē in uita: minabun dus cunctis erat: & conspicuus: Quumq; tantū auri & argenti reliquisset: uestē insuper & somnos: cænas: & optime formæ mulieres merito dolebat: & ab his reuulsus angebatur: Nescio. n. quo pacto istiusmodi rebus tanquā uisco ihærescit animus: neque ab his discedere facile patitur: quibus olim inhærescit: quin etiā disrumpi nexus ille nō potest: quo eos uinciri: & ob/ stringi cōtigerit: utpote & si huc inuiti deferunt̄: clamitant: & obtestantur: Quumq; fuerint in reliquis audētes: timidiores ad uiā: q̄ ducit ad iferos: ad eundū reperiunt̄. Itaq; se retro conuertunt: nō secus ac solēt: qui nimio amo re rapiuntur. Volūt enī lucē: ac superos: uel eminus pspectare cuiusmodi rē leuissimus hic factitabat: qui secundū iter fugitans: nunc & īprecatur: & ob secrat: Ipse uero: q nihil in uita habuerī: qd me teneret: nō agrū: nō domū: nō auȝ: nō uasa: nō gloriā: n̄ imagīes: merito erā expeditus & liber: adeo ut quum mihi dumtaxat atropos inuisset: ipso cultro: uetustoq; corio: & crepi/ dis ipsis: quas in manibus habebā: reiectis: libens: ac desiliens statim: & nu/ dis pedibus nondū atramentum & nigredinē absters secutus sum: qn im mo præuius fui: & ductor anteriora pspectās. Nihil enim me: quod dimisis/ sem: retrahebat: aut reuocabat: & me ioue: quæ apud uos sunt: bōa mihi ap/ parēt oīa: Nā & pares hic esse hoīes: & neminē a pximo differre suauissimū eē uidet̄: Video etiam hic & debitores ipsos haud repeti: neq; tributa dari: & qd maximū ē: neq; hyeme ipso algere quenq̄: aut egrotare: neq; a potētio/ tibus cædi. pacata enī sunt oīa: Insuper & res ipsæ a nostris lōge diuersæ: & ī contrariū reuolutæ. Nos. n. inopes & calamitosi ridemus: anguntur aūt: & ingemiscunt diuites. Clo. iamdudū te o Micille ridentē īspexi: quid autē il/ lud erat qd tibi maxime risum mouebat. M. audi diuarum ueneratione di gnissima: quum enim apud superos tyranno: & mihi commune fuisset do micilium: diligentius animaduertebam quæ per eum gererentur: & ita ut mihi tū: deo cuipiam simillimus esse uideretur: ex ipsoque purpureo flore: quo induebatur: perbeatum existimabam. Insuper & sequentium se turbā: aurū: & uasa gemmis ornata: lectulosq; argento excultos: & paratæ cœnæ.

nidorem:qui me suffocabat:conspicatus:d iuinus quidam uir mihi apparebat:adeo ut reliquos homines quasi multũ pulchritudine anteire uideret: & forma:Siquidẽ ellatus mẽte grauiter: & distenta ceruice ob uiis quibusq; terribilis:& minax ĩcedebat. Postq̃ uero naturæ cõcessit deliciis spoliatus ridiculus qdã mihi uisus est:nec minus me ipsum irrisione di gnum existimo: q̃ tale scelus demirarer ex nitore coniectans hoĩs felicitatẽ: & ob coclearum sanguinẽ:quæ in laconico sunt mari:beatũ dicerem:neq; hunc solum:sed feneratorẽ etiã gniphonẽ:quẽ nunc uideo ĩgemiscentẽ:& pœnitentẽ: q; suis nõ sit pecuniis pfunctus:sed illis ĩgustatis obierit mortẽ: p digo & incesto rodochari bona relinquens sua. Is enĩ pximus illi erat genere: unde & primus lege in hereditatẽ uocabatur. Itaq; nõ possum mihi satis a risu tẽperare:pſertim quũ memor sim:q̃ ille pallens semp esset:& sq̃llidus: ac frontem curis oppletus:solis digitis quibus talenta ĩnumera:computarunt ditescẽs: paulatim colligens quæ paulopost p beatũ rodocharem effunderet: sed qd nõ abimus? Interuigandũ nãq; dabit:& de reliquis ridendi locus: quando & hosce uidemus cõgemere:& lamẽtari. Clo. ingredere:ut anchorã suspendat portitor. Cha. heus quo tendis referta nobis est iam ratis hæc:& oppleta oppire ĩ crastinũ:te.n.prima luce trãsuectabo. Mi haud recte mecũ agis o charon:quũ inanẽ & leuẽ relinquis mortuũ equidẽ iniuriæ per me apud radamanthũ insinuabere. o eq̃ male mecum agitur: iam nauigãt: ipse uero hic relinquor solus. Verũ cur nõ ad ipsos enato:neq; enĩ uereor si forte desecerim:quũ sim mortuus:ut demergar:Insuper neq; obulum habeo:unde p traiecto mercedem dependam. Clo. quid illud mane o micylle. non.n. fas est:te hoc pacto tranare. Mi. quinetiã uos forte:nãdo pueniam. Clo. nequaq̃ o micylle:nos uero hunc adnauigantes excipiamus: tu uero o mercuri cõpone eũ & cura. Cha. ubi nam assidebit:oppleta sunt:ut uides oĩa. Mer. humeris & dorso si uidet tyranni. Clo. Recte mercurius excogitauit. Ascende itaq;:& collũ scelesti tyrãni huius ĩculca:nos uero recta nauigemus. Mi. heus tu o charon optimũ esse arbitror:uel hinc tibi uera pdicere: ego quũ nauigandi finẽ fecero:careo quẽ tibi dẽ obolo:nihil.n.mihi pter hanc peram & lignũ hoc:ut uides inest. Reliq̃ paratus sum ferre:q̃ lubẽt:uel si speculatorẽ eẽ iusseris:aut si rectum mihi & ualidũ remum concesseris:nihil eris de me q̃stus. Cha. remiga:id enim ex te accepisse erit satis. Mi. uel si qppiã esset succinendum. Cha. per iouem si nautici cuiuspiam fueris carminis gnarus. Mi. noui pleraq; o charõ. sed obstrepunt hi (ut uides) deplorantes:ita ut nobis cãtꝰ oĩs obturbaret. Mer. heu q̃lis mihi facta ẽ rerũ iactura quos agros reliqui. At at q̃lẽ domũ: quot talẽta meus hæres suscepta hereditate male disponet:eh eh nup natos quos dimisi liberos:quis uero uineta:q̃ anno supiori plãtauerã:leget? uel faciet uindemias? Mer. micylle tu nõ nihil q̃reris. neq;.n. fas ẽ quẽq̃ apud nos ne lachrymis traiicere: Mi. desine nihil ẽ qd deplorandũ cẽseã:quũ tã bona utar nauigatione. Mer. Tñ p consuetudiẽ uel paululũ ĩgemisce. Mi. ingemiscam itaq;: qñ id tibi uĩ o mercuri. Veh mihi

ubi nã mea ſarcita ſunt coria: heu ubi & uetuſtæ crepidæ: at at ubi putreſcen
tes: & obſoletæ ocreæ. Nõ. n. ipſe amplius a mãe ad ueſpeꝝ uſqꝫ manebo ĩpa
ſtus: neqꝫ ꝑ hiemẽ diſcalciatus: & ſeminudus uagabor dẽtes ꝑ algore cõcuſ
ſans. Quis igiꝛ meũ habebit cultrũ: & ſubulã? Mer. ſatis deploratũ ẽ. iamqꝫ
ꝓpe modũ nauigãdi finẽ fecimus. Cha. agite: ꝑſoluite iã pro tranſuectatio
ne hac mercedẽ: & tu oĩum primus o micylle redde obolũ: Mi. iocaris o cha
rõ. uel in aq̃ (ut aiũt) ſcriptitas: ſperans a micyllo obolũ te aliquẽ acceptuꝝ.
Primũ eq̃dẽ ignoro: utrũ q̃dratus obolus iſte ſit: an rotũdus. Cha. o uena
tionẽ optimã hodiernã hãc: & lucri plenã. Sed ꝑdite iam mihi: nãqꝫ equos:
boues: & canes: ac reliq̃ aĩantia adeundũ eſt: traiectura enĩ & illa ſunt: Clo.
recipe hoſce tu mercuri: & ducito: ipſa uero ad alteram fluminis partẽ naui
gatura ſum indopatẽ & hiraminthrẽ deductura. ii enĩ quũ pro terræ limiti
bus altercarenꝛ: abinuicem trucidati ſunt. Mer. proficiſcamur o uos uno
ex ordĩe oẽs me ſequamini. Mi. o hercules: quales hæ ſunt tenebræ? ubi nũc
formoſus megillus? uel q̃s hic queat diſcernere ueꝝ ſimiche pulchrior: Phri
nis ſit? Cuncta enĩ æqua: & colore ſunt pari: multaqꝫ hic eſt inter bonum &
melius cõparatio: Nã & atritũ hoc paliũ quod mihi antehac deforme uiſum
eſt ĩperatoris purpuræ efficiꝛ ſimile: ĩuiſibilia nãqꝫ utraqꝫ ſunt: & eadẽ caligi
ne opta: Tu uero o Cyniſce ubi nã gẽtiũ es? Cy. hic ſum & alloquor o mi
cylle: uerũ ſi lubet una incedamus. Mi. recte inquis ingere mihi: dexram: dic
mihi fuiſti unq̃ in eleuſinis ſacris iniciatus? Ci. id ſcilicet. mi. nonne & tibi
hæc eſſe illis ſimilia uidẽꝛ? Cy. recte inquis. ſed en appropinquat quidã te
dã geſtans: trux: & minax: proſpiciens nunq̃d hęc erinys eſt? Mi. ita appa
ret ex habitu. Mer. excipe hos o theſiphone: ecce q̃ttuor ſunt & mille. Erin
nis. at qui iam diuinos radamãthus ꝑ̃ſtolaꝛ. rhadam. ꝓductio hoſce o erim
nys. Tu uero o mercuri ꝓnũcia & cõuoca. Cy. o radamathe ꝑ tuũ & gẽitorẽ
oro me primũ oĩum deductũ ad te cõtẽplare: & inſpecta. Rhadam. cuius rei
gr̃a? Cy. uelĩ enĩ incuſare quẽpiã: & enuntiare quot mala: quoꝝ ipſe nõ ſum
neſcius in uita geſſerit. Itaqꝫ neqꝫ ipſe ea narrãs fide dignus haberi poſſum:
niſi prius appareã: qualis ſim: & quẽadmodũ uixerĩ. Rada. q̃s nã tu es? Cy.
cyniſcus optime tu aĩo: ac mẽte philoſophus. Ra. huc accedito & prior iudi
cium adito. tu uero conuoca accuſatores. Mer. quicunque cyniſcum hunc
accuſaturus eſt: huc prodito. Cy. nemo accedit. Rha. id mihi non fa
cit ſatis o cyniſce: uerum exuere: ut te uel ipſis ſtigmatibus: & ſignis con
templer. Cy. ubi ego ſtigmaticus factus ſum: & obſignatus. Ra. quæ
cunqꝫ. n. ueſtꝝ q̃ſpiã ĩ uita ĩprobe geſſerit: ꝑ his ſingulis ſub oſcuriora q̃dã ſi
gnæ aĩæ ĩpræſſa ꝑfert. Ci. ecce adſto iã tibi nudꝰ: itaqꝫ diſq̃re: q̃ dicis ſigna.
Ra. q̃ prorſus iſte nitidus: & terſus ẽ: ꝑ̃ter tria hæc ſtigmata? aut q̃ttuor ſub
nigra admodũ: nec ſatis patẽtia. Veꝝ q̃d illud ẽ: ueſtigia hæc & pleraqꝫ inu
ſtionũ ſigna: neſcio quo pacto delata ſũt: & abſterſa. Quo nã modo hæc ſe ha
bẽt o Cyniſce? uel unde tã mũdus effectus es? Cy. dicam: olim quum eſſem
ex ĩperitia ĩprobus: & ea ꝓpter plurima mihi ſtigmata uẽdicaſſem: poſtq̃ ce

lerrime philosophari occepi: illius tam bona: ac perutili medella paulisper ex anima maculas abstersi omnes:& dilui. Ra. proficere igitur ad beatorũ insulas cum optimis una futurus: accusandus tamen est per te prius: quem dicis: tyrannus. tu o mercuri uoca alios Mi. certe o radamanthe quod ad me spectat: pusillum est: & breuiori inquisitione indigens: asto enim tibi iã diu nudus: itaq; & me circunspice. Ra quis enim tu es. Mi. cerdo: & coriarius mycillus. Ra. bene habe o mycille nitidus totus es: & in circũscriptus: ito & tu cum cynisco hoc tyrannum iam uoca. Mer. megapenthes lacydi tyrannus adesto: quo te uertis? accedito: te tyrannum appello: corripe eũ: & produc o ctesiphone in medium: & apprehenso collo compelle. Ra. tu uero o cynisce argue hunc: & incusa: uir enim hic ĩpropĩquo est. Cy. omnino aũt neq; uerbis est opus: cognosces enim hunc mox ex ipsis stigmatibus: qualis fuerit. Veruntamen detegã ipse tibi hominẽ: & dicendo ostendam clarius: quæ autem detestabilis hic egerit: quum priuatã uitã duceret prętermittenda mihi uident. Postq̃ uero audacissimos quosq; armis munitos sibi asciuit: & ciuitati ĩsurgens tyrãnus effectus est iniudicatos occidit: ultra mille: & bona singulorũ dirripuit. Quum autẽ ad diuitiarum apicem esset hoc pacto euectus: nullam ĩpietatis & sceleris spetiem omittens: quauis crudelitate: & iniuria in ciues usus est: Virgines enim corrupit: ephæbos dehonestauit: & quouis modo fuit subiectis iniuriis. Ob insolentiã uero hominis: & animi tumorem: & in obuios quosq; supercilium: & minacẽ obtutum: nemo unq̃ posset de eo digne supplicium sumere. Facilius enim quis solem potuisse quã hunc fixis & ĩmotis oculis ĩtueri. Pœnarum enim genera: & modos ad crudelitatem ĩuenta enarrare nemo posset. In ĩferendis autem suppliciis istiusmodi: & pœnis: uel domesticis: ac familiaribus ipsis haud abstinuit: Hæc itaq;: ne forte uana: & leuis quedã in eum uitiorum uideatur obiectio: affirmabũt sane: qui sunt per eũ enecti: si illos exciueris: qui etiam inuocati (ut uides) adsunt: & eũ circũsistũt: urgentq; undiq;: & præmũt. Hi omnes o radamanthe sunt ab impiissimo hoc & ĩsidias passi: & necẽ partim uxorũ gratia: q; decoræ essent: partim: q; egerrime ferrẽt: suos liberos ad decus & flagitiũ rapi: partim etiã: q; locupletes essent: & probi: & quibus res suæ gestæ minus placerent. Ra. quid ad hæc dicis omni quinatissime? me q̃s narrat cædes perpetraui equidem: reliq̃ uero adulteria: & ephæborũ iniurias ac uirginũ incestationes falso in me cyniscus comentus est Cy. de his omnibus o radamanthe testes producam. Ra. quos istos dicis? Cy. uoca o mercuri tyranni huius lucernã: & lectũ: hi enim quum accesserint: perhibebũt quorum sunt gnari testimoniũ. Mer. lectus: & lucerna megapentes adeste. o bene factũ. ecce adsunt dicto audiẽtes: narrate ergo quorum estis. megapenti huic conscii: & tibi o lecte sit locus dicendi prior. Lect. Vera oĩa cyniscus tyrãnũ criminando dixit: me uero o radamanthe pudet dicere cuiusmodi essent: quæ me super gesserit. Ra. apertissimũ ad hæc omnia satis tuũ hoc facit testimoniũ: siquidem: explicare ea haud toleras. Tu uero o lu-

cerna dicito:& ipsa de tyranno:quid sentias. Luc. qualia ille interdiu egerit clã me habent. non enim aderam: quæ uero noctu tum factitaret: tum pateretur: tedet dicere: Vidi tamen pleraq3: quæ nec dici possunt: & quoduis facinus: & scelus excedunt: unde prosæpe quum extingui mallẽ quã ea spectare: abstinebam oleo: ille uero me uel inuitam adducebat his: quæ gerebant: & lucem mihi prorsus inquinabat. Ra. satis iam habemus testium: uerũ exue re hac purpura: ut & stigmata enumeremus: pape totus hic liuore oppletus: & obscriptus est immo luridus & obnigratus ex stigmatibus ipsis: & teter factus. Quo nam igitur afficiendus est supplicio? nempe in phlegetontis ĩmittendus est ignem: uel cerbero ipsi tradendus. Cy. minime, uerum si id animo est: nouã tibi ac decentẽ suggeram pœnam. Ra. dic ut & ipse ob eam rẽ maximã habeam gratiam. Cy. mos est cunctis: quum uita excesserint obliuionis aquam ebibere. Ra. id quidem admodum. Cy. is itaq3 solus sine potu maneat. Ra. quamobrem Cy. grauiorem enim subibit cruciatũ: si suas delitias reputando meminerit: qualis ante hac fuerit: & quã esset in uita potens. Ra. recte inquis condemnatus itaq3 apud tantalum deductus illiget: eorum memor quæ uiuens gesserit.

¶ Luciani Scipio. Interlocutores. Alexander: Hanibal. Minos. Scipio.

O Libyce: me dicet præponi: melior quidẽ sum Ha. immo uero me. Ale. iudicet ergo minos: semper iustissimus iudex est habitus. Mi quis es tu Ale hic est hanibal carthaginẽsis: ego autem Alexander philippi regis filius. Mi. per iouem utriq3 gloriosi: sed qua de re uobis altercatio est? Ale. de præstãtia; dicit enim is sese me meliorem q̃ ego ducem exercitus fuisse: ego uero non hoc solum: sed omnibus ferme: qui ante meam ætatem fuere in re militari præstãtiorẽ me fuisse affirmo. Mi. dicat ergo uterq3 pro parte uirili. tu o libyce prius loquaris. Ha. unum hoc me iuuat: ut & hic sermonem grecum didicerim: ut neq3 etiam hac in re alexander me superet. Illos maxime laudis dignos puto: qui quum parui a principio fuere: propria uirtute ad magnam gloriam euascere: potentesq3 facti: & principatu digni uisi sunt. Ego igitur cum paucis quibusdam hesperiã primum inuadens: quũ subcõsul essem optimus a fratre iudicatus maximis rebus idoneus uisus sum: tum celtiberos cœpi: gallos deuici: & quũ magnos montes trãsmigrassem: omnẽ heridanũ trãscurri. multasq3 ciuitates euerti: & planam italiam subiugaui: & usq3 ad suburbia romam grassatus sum. Totque uno die romanos occidi; ut eorũ annulos modiis mẽsurari oportuerit: & ex cadaueribus pontes fluminibus fecerim; atq3 hæc omnia peregi; nec amonis dictus illius: neq3 deũ me fingens: aut matris insomnia narrans: sed me hominem fatebar: pugnabamq3: cõtra duces magna prudentia: contra milites: magna audatia: atq3 fortitudine præditos. Nõ aduersus medos: aut armenos: qui anteq̃ quispiam sequatur: fugiunt facile: cuiq̃ audenti uictoriam tradũt. Alexander uero patris regni successor: & id fortunæ quodã impetu ampliauit: qui quũ uicerit illũ miserũ dariũ: apud ipsum & arbellas

uictoriam cepit antiquam ex patre consuetudinem omittens delabi nõ tur pe putauit: seseq; ad medorũ delitias inuitari libenter tulit: atq; in cõuiuiis amicos interemit quibus quũ morerentur: auxiliari conatus est. Ego autẽ patriæ dominatus sum: quę quũ me reuocaret: hostiũ magna classe aduersus libyam nauigante: parui continuoq; me hominem priuatum dedi: & dãnatus æquo animo rem tuli. Quæ quidem egi barbarus notus: omnisq; græcorũ disciplinæ expers: & neq; homerũ: ut hic: edidici: & neq; aristotele magistro eruditus: sed solũ mea natura optima sum usus. Hæc qdem sunt: quibus me meliore alexandro esse puto. Si uero ea causa mihi hic præferendus est q; caput eius diademate ornauerit: id deorũ forsan apud macedones est: non tamen ob id ꝑstantior hic uideaẗ generoso duce: & uiro q mẽtis sentẽtia magisq; fortuna est usus. Mi. hic. n. orationem: neq; ingenerosam: neq; ut libycũ decebat: dixit. Tu uero alexander quid ad hęc inquis? Ale. oportet quidem o minos homini adeo temerario nihil respondere. Solũ enim te nomen satis edocere potest: qualis ego rex: qualis hic latro habitus fuerit. aduerte tamen: an parũ ipsum superauerim adolescens adhuc rem aggressus regnũ obtinui: & de patris mei ĩteremptoribus ultus sum. At quũ thebas subuertissem: toti græciæ terror fui: ab ea dux ellectus neq; dignũ putaui macedonũ regno me contentũ esse: quod pater reliquerat: sed totũ terrarum orbem: durũq; putans: nisi rerum omniũ dominus essem paucos quosdam mecũ agens in asiam me traduxi: & apud theogonium cum magna pugna uici: lidiam: ioniam & frigiam: cæpi: & tandem: quæcunque transierim subiugans: ueni ad ipsum locum: ubi darius me expectabat: infinitos exercitus agens: Post hæc o minos nescis: quot ad uos uno die mortuos miserim? Dicit enim charon tunc sibi chapham insuffecisse: sed ligna quædam adiungens illorũ plures transportasse: atq; hæc confeci me periculis opponens: & in pugna uulnerari non timens. Et ut quæ apud thorũ: & arbellas gesta: sunt ommittam: usq; indos ueni: atq; oceanũ mei regni thronũ feci & illorũ hominũ elephantes habui. Pyrrũ uero meũ captiuũ coegi. & scytas homines certe non spernendos subiugaui: tanaim supertrãsiens magna equitũ pugna uici: ac amicos meos remuneraui: de inimicis ultus sum: Si uero deus hominibus uidebar parcendũ illis est: nam rerũ magnitudine: ut tale aliquid de me crederent: inducti sunt: tandem mors me regem occupauit. Hic uero hanibal apud prusiam bitiniũ exulauit: & crudelissimo: & pessimo homini conueniens erat: q; uero italos uicit: ommitto dicere nam non uirtute: sed malitia: atq; perfidia: & dolis id peregit: nunq̃ uero alicuius claritudinis: aut iusti memor: sed quoniam q; delitiose uixerim uituperauit: oblitus mihi esse uidetur eorũ: quæ apud capuam admiserit. Ibi enim mulieribus deditus est & uoluptatibus: his uir mirabilis per belli tempus inseruiebat. Ego quoq; ea: quæ sub occidente sunt parua quidẽ putans: nisi uersus orientem me ĩpulissem: qd magnificũ perfecissem: sed non digna mihi uisa sunt illa: contra quæ pugnassem inclinata redii dominũ me faten

ria. Nam italiam: atq; libyam ditioni meæ adiungens usq; gades facile iussissem. Iã dixi. tu quoq; o minos iudica hæc quidẽ e multis sint. Scip. non nisi me prius audias o minos. Mi. quis tu uir optime es? aut unde: q hisce claris ducibus te conferre audes? Scip. italus scipio romanus. Mi. audiendus q͞ppe es scipio. Ego o minos hæc non dicam: ne preferri uelim: nunq̃ enim huiusce generis honoris auidus fui: sed semper esse q̃ uideri malui: nec qđ isti utriq; fecerunt in me laudando alios uituperẽ? iam puero mihi omne uitiũ displicuit: & bonis artibus a primis annis deditus: humanitatiq; inseruiẽs: scire solũ turpe putabam: sed opere semper ꝑficere quicqd magnificũ a maioribus natu: aut litteris didicissem: conatus sum. Ita adolescens uixi: ut maxima patriæ spes fuerim: quæ illam frustrata non est. Nam quũ senatus maximo timore: an esset patria relinquẽda cõsultaret: uix iuuenis: quũ ei ætati non liceret: in medios senes ꝓsilii: & stricto ense patriæ hostẽ me habiturum profiteor eũ: qui deserendæ patriæ sententiam protulerit. Quare uix quartum & uigesimũ annũ agens dux electus non cũ magno exercitu uersus carthaginem iui: atq; hanibalẽ secutus uici; atq; eũ in turpem fugam cõuerti? Et deuicta carthagine non rei felicitate ellatus sum: eũdem me amici: eũdẽ me patria post uictoriam habuit. Diuites uero in bonis amicis esse putaui: non in auro: nam per quattuor & quinquaginta annos: quibus uixi: nihil unquam emi: aut uendidi: ex foro quoq; nunquam diuertissem: nisi quempia mihi aliquo modo amicum fecissem: & ut mercatoribus pecunias lucrari studiũ est: ita mihi ut adipiscerer homines omni metallo præstantiores curæ erat. Quibus qualis fuerim tutus liuius: cęteriq; historici testari possunt. At ex carthagine reuersus triũphum egi: censorq; factus sum: ægyptũ: syriam græciam percurri: iterumq; absens consul ellectus bellũ maximum confeci: & numantiam euerti: atq; alia egi: Nunquam me aut in prosperis eleuãtem fortunam: aut in aduersis opprimentem uidit quin tanta animi liberalitate usus sum: ut quũ grandis dominis esse potuerim: quattuor & uiginti solum libras argenti reliquerim. Illud non tacebo: scilicet me nunquam iniustum: aut crudelem fuisse: aut alicuius generis uoluptate corruptum. Et hęc uti insipiens dixi: non ea rõne: q præferri uelim rettuli: sed graue erat non modo strare: ut est romanos omni genere uirtutum cæteras gentes superasse: Itaq; ut uiuus ꝓ patria pugnaui patriæq; pietatem mihi: & rebus cæteris prætuli: sic nunc apud te o minos pro patria hæc dicta sunt. Mi. per iouẽ o scipio & recte: & uti romanũ decet loquutus es. Itaq; quũ disciplina militari: rebusq; bellicis hisce æq̃lẽ: aut te p̃stãtiorẽ discamus te p̃ferẽdũ censeo & alexander secundus: sit & tertius hanibal: nec hic qdem spernẽdus est.

❡ Luciani Scaphidium locutores. Charon. Mercurius. Menipus. Carmolaus. Lampicus. Damasias. Craton. Nico philosophus. Charon.

AVdite: quoquidem pacto nostra se negocia habeant: parua enim (ut uidetis) ac uetus nobis est nauicula: rimisque fatiscit: ac fluctuum impulsione naufraga est. Vos uero nonnulli simul aduenitis plu-

rima quisq; secum deferentes. Si ergo his cum rebus scapham ascẽdetis: ue-reor post modum uos pœnitebit. maximeq; quisquis nare ignorabit. Quo itaq; consilio tute nauigemus: ego uos docebo: nudos: omniumq; uacuos re rum ingredi quoscunq; oportet: ac cuncta superflua in ripa deponere: hoc itaq; modo: nostra capax uix erit nauicula. Quare o Mercuri hoc tibi de cæ-tero sit curæ: præter nudatos: omniumq; uacuos: neminem admittere in ip so stans introitu: pepla aliaq; (uti diximus) facito quẽcunq; deponere: agno sce: & recipe: sed nudatos ĩgredi coge. Mer. perpulchre dicis: sic enĩ faxo: sed quis nã est is prior. Me. ego sum menipus: at uide o mercuri perã: baculumq; in lacum ꝓieci: ac palam minime tuli. Mer. ascende menipe omnium fortis-sime: primumq; apud naturam locum tene: quo possis omnis intuerier. Quis est hic alter? Car. carmolaus megarẽsis amore semper perdito affectus: cu ius duorum talentum unicum fuit osculum. Mer. hunc desere decorem: la-bia: oscula: comam perpexam: orisq; ruborem: ac uultus nitorem: o factũ be ne ingredere iã: Sed quis est alter purpurea ueste ĩdutus: caputq; diademate præcinctus? Lam. ego sum lampicus. Mer. tot: tantaq; ueniens tecum fers. Lam. decet ne o mercuri hominem regem nudum aduenire. Mer. regem mi nime: mortuũ uero potius: quare his te exue. Lamp. en gazam abiicio. Mer. & insolentiam: atq; seuitiam abiicias o lampice: hæc. n. sua grauitate nostrũ submergerent phaselũ. Lamp. sic faxo: sed saltẽ diadema concede: ac uestem regiam habere. Mer. nequaq̃: hęc etiam cõtinuo depone. Lãp. fiat nunquid uis aliud? nunc oĩbus (uti uides) sum exutus. Mer. crudelitas: temeritas in-iuria: iracũdia: aliq; huiusmodi sũt ꝺponẽda. Lã. nudus iã nudus sũ. Mer. er go ascende. Sed tu tam pinguis: tantaq; carne sustultus? Damasias athleta. Mer. uideri uideor te in palestris exercitatũ esse. Da ita: sed me admitte nu-dum uenientem. Mer. nudus uenis tanta carne refertus: ea est deponenda: nam unico dumtaxat pede hoc nostrũ submergeres scaphidium: hæ quoq; coronationes: præconiaq; sunt abiicienda. Da. profecto nunc q̃dem sum nu dus: atq; aliis par mortuis. Mer. sic esse magis decet: ingredere iam. Et tu craton has abiice opes: luxuriam pariter ac molitiem: tecum ista ne deferas monumenta nec non tuorũ auctoritates maiorum desere. Item & genus: & gloriam tuæ liberalitatis: famã popularẽ: præterea simulacra: ac epigrãma-ta: hæc enim o craton sunt per grauissima. Cra. minime ferã. cũctaq; quidẽ inuitus tamẽ deseram: proh dii immortales: quid iam sumus perpessi? Mer. dii boni: & tu his emicans armis: quid tibi uis? etiã quid sibi hoc tropheũ? Ni. Quoniã o mercuri ardua domi militiaq; facinora feci: ob quæ ciuitati bus donatus fui. Mer. arma tropheum humi deferas: nam apud inferos om nia sunt summa pace composita: nihilq; his opus est armis. Sed quis est his: qui sub honestatis habitu supcilia elatus: curaq; onustus: ac pexa barba or-natus: tam lento pede aduenit. Me. quidem o mercuri philosophus: imo ma gus: prodigiisq; refertus: quo circa iube eũ spoliari: o q̃ multa ridenda: ioca bundaq; uidebis. Me. in primis hunc depone habitum: tum & reliqua etiã.

Proh iupiter quantam iactantiam: atq; arrogantiam: quantamq; ignauiā: insaniamq;: & lites: & uanitates: uerbaque scrupulosa: labores uanos: nugas ambages: atq; omnium genera deceptionum secum tulit? q̄ primum his te exue: & quoq; mentiri: & potissimum arbitrari: & cæteris potiorem esse non quinqueremis hæc dum taxat fere ualeret. Phi. cunctis me exuā? Me o mer curi fac ei barbam abradi: nam est res grauissima. Mer. item depone barbam philosophe. Phi. quis est tonsor. Mer. ecce menipus: cape securim me nipe: barbamq; philosopho abrade. Me serram potius concede: ut res sit magis ridicula. Mer. satim est securis: o iam barbam deposuisti. Me: non uis & supercilia ei abradi? Mer. maxime quid est hoc philosophe: quid lachrymas mortem ne formidas? ascende bono animo. Me. aliud restat magis pōderosum: quod clanculum te gerit. Mer. quid cedo? adulationes: blanditiæq; q̄ alia in uita sibi ualde proferunt: Phi. & tu menipe: qua gratia hanc tuā non abiicis liberalitatem: lætitiam: risum: ac fortitudinem: num ceteros solus es derisurus. Mer. menipe huiuscemodi tecum habeto: nam leuia: utiliaq; sūt: & inter nauigandum oportuna: Sed tu orator desine tantam elegantiam: copiamq; uerborū: & quæstiones: ac ratiocinationes: atq; huiuscemodi plura: nam p maximæ sunt grauitatis. Or. morem tibi geram. Mer. scaphidiū satis est refertum. funem igitur a littore soluite: anchoram a prora rethraite: scalas tollite: malum scandite: agite: uela uentis tradite: tu quoque nauta clauum dirrige: Ad quid fletis umbræ amentes: maxime tu philosophe? an quia modo barbam deposuisti? Phi. non Mer. quamobrem ergo? Phi. quia īmortalis eē putaui. Me mētit: alia retristat. Mer: q̄? Me. qm̄ eleganter: copiosēq; quēadmodū solitus ē de cætero nō crapulabit: neq; noctu clāculū scortari: dieq; adolescētes ornatiūculis alicere: ac eos pecūia emūgere ualebit: quo sobrius sūmo afficitur dolore. Phi. tu uero menipe non formidas mortem? Me. quo pacto quum ad mortem festinauerim: nemine uocante: sed īter nauigandum nonnulla exauditur uox: uti quibusdam a terra acclamantibus. Mer. ita est menipe: nam quidam ad subsellia pergunt: qui lampici morte cōgratulantur: eiusq; uxor magna mulierum frequentia domum reducitur: ac filii lapidibus ex urbe peluntur: alii clophantum laudant oratorem: quidā in cratonem condunt epitaphia: materq; damasiæ cum muliebri comitatu in funus prodit. Te uero Menipe nemo profecto plorat: solus uenis cum silentio. Me minime. nonne rixantes audis canes: coruosq; crochizantes: a qbus summo cum certamine iam humor. Mer. strenuus es. Sed iā pfecimus iter descendite uos: rectaq; in ius pgite: nobis uero charon pro reliquis nostræ ad iter reuertamur: Quid tanta cum mœsticia cōtemplamini ius subire: ius est: feruntq; acerbissimas hic esse pœnas: scilicet lapideas: ac uultures: atq; uitam examinari cuiusq; necesse est.

¶ Luciani Palinurus. Interlocutores. Palinurus & Charon.

OBsecro te o charon: sine me: ut iam nauim conscendam. Cha. quis me appellas? Pa. ego nauita quomodo dā illius: quem nuper uiuen-

tem trãsuectasti æneæ troiani. Cha. tu ne ille es: qui apud portus uelinos in humatus iacebas? Pa. ille ipse sum: sed crede cælestium nutu fieri: ut trãsue- har: quorum ꝓdigiis longe: lateq; actæ finitimæ gentes: & ossa mea iam ex- piauerunt: & tumulum mihi: tumuloq; insuper solemnia statuerunt. Quare te oro o iustissime charon: patere tandem: ut ingrediar: sic prospera semper sit nauigatio tua: si solida nauis tua: atq; inconcussa. Cha. rem iustam petis palinure: ĩgredere: ut libet: uos uero tã cõsertæ umbræ qd fatigatis: me pci- bus: quid fatigatis: quæ nam hæc uis desiderii. Expectate tantisper dũ trãs flumẽ hunc porto: regrediar quam primũ. Pa. habeo tibi charon immorta- les gratias: q me his tandem eripuisti e malis: qui me dira hac tandem qua detinebar trãsfretandi cupidine liberasti. Cha. amo te eqdem. palinure tum propter æneã regẽ: quẽ mihi nominasti: q & super oẽs unq̃ uiderim morta- les uisus est mihi singulari quadam pditus pietate: tum ꝓpter meũ etiam: quod olim cõe fuit tibi magisteriũ: par. n. sibi quisq; parẽ effectat: delectatq; magis: quæ inter pares fit: uel cõfabulatio: uel uitæ actio. Afficiebar porro nõ modico dolore: quũ uidebam iãdudum te in citeriore hac ripa errantẽ: incertũq; sedis tuæ. Neq; licebat tibi succurrere ꝓpter legẽ mihi datam: ne quenq̃ nisi humato prius corpore trãsportẽ: sum. n. ego minimus inter infer nos habitatores: subiectusq; alienæ potestati: cui patere nõ tam pulchrũ mi- hi q̃ alias necesse sit. Gaudeo autẽ nunc: & lætor: q; ea aliquando se sors tibi obtulerit: quo & tuum ĩplere desiderium: & meũ releuare dolorem (salua le- ge officii mei: & possum. Pa. Immo ego nõ minus ꝓpter te dolebam o cha- ron: quia perspiciebam tot te graues: assiduosq; labores perferentem sine ul- la relaxatione. Neq;. n. me latet: quot: quantisq; uexari malis solẽt nauiũ gu- bernatores: qui nihil aliud in uita q̃ nauigationem exercui: atq; ita exercui: ut nihil illa grauius: nihil periclitatius contingere mortalibus putẽ ꝓpter quod credibile magis tibi uideri potest: si angebat me utiq; fatigatio tua re- petente aĩo antiquas: q̃s iuuenis etiam substinebam: nauticas fatigationes meas. Quarũ experientia iã edoctus sciebam probe pari malo tuo cõdolore. Cha. frustra ꝓpter me dolebas palinure: nam nihil molesta mihi ẽ ars mea. Pa. Quid ais. Cha. aio gratã me habere: & iocundã artẽ meã: uides ut cru- da uiridisq; senectus est mihi? memini haud unq̃ ab ipsa: qua iã omniũ an- nos supero: longeua ætate mea: ptesum me esse laboris mei: quĩ quotidie in sto alacrior: atq; ualentior: sed ĩtelligo cur tu aliter tibi psuadeas. Est enĩ cõ- munis hic morbus mortalium: ut sortis suæ quemq; distedeat semp: uiuatq; contentus nemo studiis suis: laudẽt uero longe: ac beatiores existimẽt oẽs: qui diuersas a se artes: atq; actiones sequuntur: uerũ falluntur maxime opi- nione sua. Nam si recte intueri uelint cognoscent pspicue: nullum esse in uia eorum statum: qui nõ magnis scateat miseriis: quẽ nõ magnæ: grauesq; per turbent undiq; molestiæ: & uexatiões. Et si det aliquãdo: ut alter in alterius studia transferatur: q̃ uideas tũc sua cuiq; leuia uideri: quæ prius præ graui tate accusabat: cõtraq; ea grauiora: quæ prius leuia uidebantur. Itaq; si bene

consid eres palinure:nõ est ita grauis mea cõditio:ut censes:neq; ppterea:q nauclerus sim.sum eo miserabilior. Sed tu(ut uideo)sequeris uanos errores mortaliũ:ego uero ĩtegritatẽ tantũ:iudiciiq; ueri lucẽ secutus:dego contentus:ac lætus sorte mea:neq; ad scribo mihi calamitatem:q desudẽ quottidie nauigando:& defatiger. Neq; ob hoc arbitror:quẽpiã horũ:qui mecum simul ultimas sedes colunt:me esse beatiorem:nõ ipsos iudices minoẽ:rhadamantũ:& ęacũ:q̃q̃ magna oẽs emineãt potestate:nõ ipsum ditẽ:q̃q̃ sce ptro potens sit:atq; regna ista moderef. Sunt nãq; & illi sui labores:suæque molestiæ:& maiores forte:quo & maiore regimĩs sarcĩa pmũf. Pa. potes de te tibi charõ psuadere:ut libet:mihi.n.de me nũq̃ psuadere poteris:quĩ ars nr̃a sine ulla cõparatiõe cęteras laboribus:& piculis excedat. Q d liqdo tibi pbarẽ:nisi q uereor tedio te afficeret fortasse lõgior narratio nr̃a. Cha. ĩmo summa me afficeret recreatione:nam & delectat me tecũ sermocinari:& nauigantibus etiã magnã aĩorũ refocilationem afferre solent huiusmodi confabulationes. Pa. quando igitur non est tibi iniocundum psequar suscepti sermonis nostri rõnem:ut intelligamus nõ esse duriorẽ ullam q̃ nautarum sortẽ:quod tibi facile persuadebo:si aĩaduertas:quos estus & frigora tolerare eos:quos perhorrescere tonitrus:& fulgura:quibus perfundi imbribus:qua uentorum rabiæ agitari quotidie necem sit. Si conoscas:quotiens eos torquæri famæ:& siti quotiens squalore etiã teterrimo consumi contingat:si atendas habitationẽ eoꝝ ĩstar carceris suppellectilem:uel nullam:uel sordidissimã:strata dura:cibaria aspera:potum ĩmundissimum:indumenta spurca:ĩcõmoditatẽ rerum oĩum:noctes insomnes & sub diuo semper:& inquietates. Taceo perpetuum alioquĩ quoddã eoꝝ exiliũ:quos patriæ eoꝝ:exteros profugos:uagos:pallantes:ignaros quietis:priuatos omni(quo nihil ẽ in uita dulcius)coniugis sobolisq; fructu:ac iocunditate? Quis nõ abiectissimos:longeq; omniũ mortaliũ miserrimos esse iudicabit:Prætereo scyllam charibdim:syrtes symplegades:tot infesta nauigantibus maris pericula. Omito tẽpestates:qbus nec uisu quicq̃ est tristius:nec horribilius:qbus & ad summũ uitæ usq; discrimen quottidie iactantur:quatiuntur:&(quod sæpe accidit)submersi tandem obruunf. In qua re nemo est:qui idoneus magis q̃ ego testis adhiberi queat. qui quũ multis fuerĩ quas satus tẽpestatib9 tum ea maxime quæ me ex sicilia in italiã nauigantẽ ĩuasit:tã sæua:atq; horrens ut horrori sit adhuc mihi eius recordatio. Non possum certe(ut par esset)explicaret tibi acerbitatẽ illius tẽpestatis. sed quanta extiterit ex hoc facile cõiecturã facere potes:q æneã ducẽ:cuius summa cõstãtia:& animi fortitudo ubiq; decãtaf:uidi ego eũ cõtremẽtẽ grauiter:atq; ĩgemẽtẽ:extẽtisq; ad cœlũ manibus beatos lõge ĩclamãtẽ eos:qbus ad troiã oppetere cõtigisset:lamẽtãtẽq;:pari ab eoꝝ morte:ac fortissima a diomedes gladio se ereptũ extitisse crudelẽ eãdẽ diẽ illuxisse oĩbus ultimũ. neq; ex nũero nr̃o queq̃ putaui euasurũ:Non ipsum æneam:non illi oneũ:non achatem:non abantem:grandeuũ ue aletem:quorũ naues longe disiectas:ad summũq; pene exitiũ

adductas nescio quæ uis illa: nisi diuina liberauit. Cha. nõ incognita mihi narras: hæc enim ea ipsa die resciui. Pa. quo id modo. Cha. quo id modo rogas an acrem illũ: fidũq; orontem ignoras ductorem liciæ nauis: is quidẽ tũc submersus concessit ad me illico: exponẽs mihi & ex ordine oĩa: quæ tu disseruisti ĩplorans deinde opẽ: rogitansq; multũ: ut se ulteriore in ripa sisterẽ: qđ nunq̃ passus fui: quũ inter fluctus adhuc corpus suũ sine sepulchri honore iactaretur. Nũc agit sese circũ hæc stagna mœstus: atq; errabũdus uidisti illũ? Pa. & uidi: & unicũ meorũ malorũ solatiũ habui: dũ tantisper in ripa moratus pari cũ eo detinebar infelicitate. Nec enim falsa de tristi eius interitu retulisti: cuius ad huc imago subit mihi: dũ excussum e puppi: contortũq; ter eũ: atq; circũactũ horrendũ afflluctu rapidus tandem equore uortex absorpsit. Sane qđ ad me pertinet: nihil edisseram: qui licet eam euaserim tempestatẽ: amarũ tandem aliquando etiã uitæ meæ finem inueni: excussus & ipse pariter: atq; iactatus inter undas (qđ deerat) insuper ferro præterea obtrũcatus. Ex quo nec tantũ mihi timui q̃ æneæ meo: ne tantis undis surgentibus spoliata magistro nauis deficeret. Hæccine eorũ delitię: opes: trãquilitas: sic illis uiuitur: sic moritur: tui nũc & aliorũ defende studia: & artes contẽneq;: si libet: maiorẽ esse etiam eorũ miseriam: & calamitatem: qui patrias incolentes suas: uxorũq;: ac filiorũ societate beari quiescũt: gaudent: ludũt: hortantur: amicitias colũt exercentur commode: habitant magnifice: uestiũtur culte: conuiuantur læte: cubant molliter: iocundos suos: ac geniales agũt dies. Adde qui in urbibus optimates: & primarii magnam sibi uendicant auctoritatẽ: habenturq; summo in precio: atq; honore: qui ius dicũt: qui causas agũt aliorũ: qui fasces gerũt: qui ducũt exercitus: qui uel assistũt prĩcipibus: uel principes ipsi magni: illustresq; sunt: quibus nec optabilius quicq̃ in uita esse uideo: neq; beatius. Cha. falleris lõge palinure nam quos beatiores esse arbitraris: miseriores illi sunt ulla sine dubitatione. Neque enim negauerim sortẽ subiectam esse nautarũ magnis malis: sed ita subiectam: ne comparatione aliarũ: quę maioribus etiam grauant̃ incõmodis minus certe misera iudicanda sit. Quid enim tristius (ut ad tuos ueniam) qui patrias suas colunt: quid miserabilius: quam domi suæ agere: & ita agere: ut iocundiorẽ aliquando uitam mortẽ optes? Quæ ulla maior calamitas quam circundari urbem hostibus: ingruere bellum: uolitare tela: stringi enses: perfodi muros: fremere tormentis: saxa dirui domos tremefieri & cõcuti? quemq; fame: sitiq; deficere: corrũpi aerẽ: occupari mœnia: spoliari templa: dirripi patrimonia: publicari bona: incendia parari: malos exultare: bonos torqueri: affici conuitiis: expelli domibus: uulnerari: carcerari: relegari: deportari: trucidari filios ante parentũ ora: uim pati uxores stuprari gnatas. Videntur an hæc tibi mala palinure: & an his: quæ tu meministi: ulla ex parte cõparanda? Pa. q̃ uera narras o charon q̃ nunc uel audiens ista perhorresco. Venit enim mihi in mentẽ grauis illa: & deploranda patriæ meæ desolatio troiæ: inquam tam præpotentis olim: atq; prædiuitis: cu

ius euersione nihil credo referri posse crudelius: aut lachrymabilius: tantaq; fuit calamitatis eius magnitudo: ut longe plura etiam atq; tristiora quã tu supra memoraueris sibi contingerint: quæ si uelis omnia tibi ut rem cercius agnoscas: explicabo: Cha. haud opus est palinure: quoniam & tem pus non patitur & ego hæc omnia non secus ac tu nota atq; comperta habeo. Nam & mihi renunciauerunt: ut quęq; aduentabant animæ ex illo bello profectæ. Nihil certe: ut nunc tu dixisti peruenit ad aures meas crudelius: aut lachrymabilius. Pa. faxo ut iubeas: sed aduertas charon grauissima licet hæc sint: rariora tamen contigere q̃ ea nautarũ: quæ supra exposui. Cha. referam ergo alia frequentiora: & ex ipsis quidem met ciuitatibus: quarũ relatio augebit etiam earũ miseriam. Vade oro & per ciuitatem: plateas: porticusq; discurre: quid aliud ostendes q̃ oblatratiũ maledicta: insimulationes pestilentissimas: optimi cuiusq; dilacerationem qd non exploratorũ insidias: inuidẽtiũq; uenẽa. Diuerte mõ: do gressum: & artificũ: mercatorũq; tabernas: ac cõuẽtus pete qd aliud depræhendes q̃ sermonũ nebulas: fucos: mẽdatia: deceptionesq; manifestas. Transfer dehinc te in fora publica: sedesq; iudiciarias: quid aliud audies q̃ undiq; omnia magno strepitu: ac clamore misceri? Quid intelliges aliud q̃ cedes hominũ: compilationes: furta: grassationes: conspirationes: proditiones? Quæ alia occurrent tibi nisi litigatorũ iurgia: & contentiones: testiũ periurationes: causidicorum præuaricationes: iudicũ corruptiones: præsidũ ambitiones: ac rapinæ? Quos ibi alios obuiam tibi habebis q̃ exultãtes improbos: lugentes bonos: oppræssas uiduas: ꝓculcatos pupillos: egẽtes ꝓstratos: Attolle postea altius oculos & atria prĩcipũ ꝑscrutare: q̃ nõ uidebis ibi a sentatorũ exaltationẽ: speculatoꝝ acceptionẽ: militũ audatiam: fœneratorũ uoratitatem: quæstorũ ĩprobitatẽ: quã non potentũ hominũ in tenuiores uim: atq; ĩsolentiam? Quas non concussiones. quas non populationes: quos non inocentes accusari: criminari: carcerari: proscribi? Pa. grauia hæc nimis: ac miserabilia. Cha. ad restãt alia: quæ non minus tibi grauiora: & miserabiliora uidebuntur. Pa. ꝑge. Cha. quæ fortassis etiam: grauiora & misera biliora iudicabis quoniam domestica ac frequẽs magna est eorũ pestis. Pa. fare. Cha. nolo tibi palinure afferre in mediũ graues: longosq; artificũ: & negociatorũ labores: non eos quibus afficiũtur agrorũ cultores: non quibus milites: non quibus causidici cæterarumq; disciplinarũ sectatores æstus: algores: inediam: peregrinatiões: anxietates: uel pericula? uulnera: cædes destrictas: habitationes: infinitaq; agendi: cubandi. uescendi incõmoda: uel fastidia: lassitudines: uigilias: solicitudines: odia & infamationes: Nam si cõplecti cũcta sermone meo: atq; exequi uoluerim: tot tantaq; dicenda se offerent: ut præ longitudine malorũ ac mole: citius nauigatio nostra quam oratio finem possit inuenire. Omitam itaq;: & commemorabo tantũ: quas inter domesticos parietes tũ seruorũ: tũ uxorũ ac filiorũ molestias: ac turbationes pessimas perferre solent: qui gubernationi præsunt rei familiaris cuius si ita ut naualis expertus: facile quicquid di-

cturus summe etiam tacente: & intelligeres: & approbares. Nam seruorum primo in dominos semper prōpta maledicta: furta: īpositiones: fugas: arrogantiam: negligentiam reꝝ dominorum: temulentiam: edacitatem: somnolentiam: tarditatem: ignauiam: nemo est qui non uideat magnam afferre his: qui patiuntur infœlicitatem: Deinde filios: quoꝝ amore nihil dulcius esse fert: quanta animi cum amaritudine aspiciāt parentes: uel ægrotare: uel mortē obire: quod frequēter admodū fit. Satis existimo etiā te ītelligere: q̄ uero grauē: & anxiā credis esse eorum uel parturitionē: uel educationem: uel īstitutionē. Quotiens pro eis bonos parētes gemere: suspirare: dolere: torqueri: quanta etiā putas perturbatiōe affici: dū quos ꝑgenuerunt: īmensaq; adeo cura aluerunt: uel parū sibi audientes: uel rebelles: ac infestos postea habere contingat: qua dolentur eos ferre arbitraris: dū īsani: & uecordes sunt: dū ebetis: & crasii ignei dū effœmīati: & molles: dū dilapidāt: & euertūt patrimōia: dū nullo bono opi: & studio ītēdūt: dū p ꝑcipitia uitiorū oīum uitā ducūt suā. Quid de uxoribus loq̄r q̄s dos tūidas: genus īsolentes: forma suspectas: deformitas reddit: īuisas? Quarū līgua nihil perniciosius: quarū audatia nihil ꝓdigiosius: quarū īprobitate nihil execrabilius: Quæ iurgiis semper & contentionibus obtundunt uiros: quæ semper cōq̄rūtur: semper exprobrant: semper insidiantur. Quibus quū desint cætera: nunq̄ tamen lachryme: gemitus: & suspiria: quæ ceca sua: qua tantū ardēt: ornamentorū ambitione exhauriunt opes: labefactāt domos: cogunt maritos in malos quæstus in dira scelera. Non refero turpisiima adulteria: quib9 nec punitur minus: nec peccatur magis quicq̄: ea quanto dolore afficiāt bonos cōiuges: nemo satis unq̄ iuditio meo enarrare posset: sed magnū doloris argumētū ꝑstāt: & grauisiimas cedes: & īgētia: q̄ sæpe pp corruptas uxores bella exarserūt. Pa. hoc plusq̄ uellē scio nā arduū illud: qd' ego uidi grecorū & troianorū bellū ꝓpter helenæ raptū in eā excreuit rabiā: quā nulla mūdi regio ignorauit. Cha. quæ toti mundo manifesta sunt: ea tantū nostri palinure: at si singula: quorū nihil me latet ītelligeres: ad ducereris in tantum stuporē: ut stupescens etiam præmiseratione coniugalē uitā lachrymares. Pa. hui quid narras. Cha. narro quæ quotidie uideo: & pertracto. Pa. ergo conubia putas poluta: & conquinata? Cha. minime id nunq̄ dixerim. Pa. at qui multas memini me uidisse ea præditas honestate: ea religione: ac uitæ ītegritate: ut dīnū quoddā magis q̄ humanū redolere uiderētur. Cha. & multas utiq; eiuscemodi esse confiteor: sed eas quidem quæ optimis: honestissimisq; ortæ parentibus: ebiberūt a primis annis sobrios: & castos mores. Quæ sanctis parentū suorū exemplis educatæ uitā īstituerunt: peccare castigatæ: sapienter ad mansuetudinē edoctæ: ad pietatē: ad fidē: ad diuinū cultū: ad rectū: compositumq; regimen rei familiaris: quæ se a thiasis: saltibus: iocis: quę se a spectaculis: ab īmodestiore cultu: ab licentiore colloquio abdicarunt. Cæterū quæ contra sanctitatē: quæ malis institutis: peruersisque parentū exemplis ībutæ molliter uixerint: assuefactæ delitiis: quia tur-

pi ocio. quæ nihil nisi: saltare canere: fides pulsare didicerunt: quæ præterea oculis suis auxerũt matrũ: præsertim obsenitates: & immũditias: Hasce qua fide: & integritate esse putas erga maritos? Illabũtur siquidem tanquam uenena tenellis mentibus parẽtum exempla: inde rarior etiam qua reris est himenealis honestas: ꝙ qui eas uel emandatis instituant moribus: uel sancto iuitent exemplo: parentes simul rariores habeantur. Proderunt postea in publicũ: quæꝙ etiam procatiores aperta fronte: directo gressu quasi pudicitiam ipse consecrasse uideantur. Et quæ secretũ ĩtra cubile probra gesserũt: quũ uestem induerint: illa contexisse: atꝙ ocultasse existimant. Vosꝙ ea uanũ uulgus: ita ut cernitis: uera ducentes esse arbitramini. At ego nihil ac res se habet de eis iudico: nuda enim hic omnia: atꝙ aperta sunt non ueste hic tegũtur maculæ: non palio obnubuntur scelera: exertos omnes: ac nudatos: rerũꝙ omniũ uacuos prorsus huc ĩgredi oportet: Quicquid in uita male tentatũ maleꝙ actũ est: hic fronte coram ipsa demũ gestatur: dispoliatur: ostentatur: quare non mirũ tibi uideatur: si quorũcunꝙ nota habeo crimina. Qui quorũcunꝙ etiam nudas ita ut prædixi: transueo umbras: q̃ proinde ingentem uideo earũ turbam quæ quũ impudicitiã longe apertam ostẽdant: suam: pudicissime tamen in uita habeantur: Quantas secũ in maritos fraudes gerũt: quot simulationes: quot proditiones: quantã ypocrisim: quot aliorũ obscenos amores: quot pollutiões: quot suppositos partꝯ: quot mentitas enutritiones: quot alieni seminis susceptas messes. At: quod rediculũ magis est: lugent postea ignari mariti: hasce sibi extinctas uxores Laudant iter cætus: & prædicant q̃si pudiciciæ principes. Statuũt mauseola plurimi quoꝙ epigrãmata cõdi orationes scribi: & pronũciari curant in laudẽ: ac memoriã castitatis: fideiꝙ earũ sempiternã. An hæc tristia & amara esse censes palinure? & an cõparationẽ ullã habere putas cũ his nautarũ: quæ ea seueritate: & acrimonia recẽsuisti: ut cętera læta: fausta delitiarũꝙ plena (si tibi fides daretur) existimãda eẽnt. Pa. haud equidẽ tãta in ciuitatibus: priuatisꝙ domibus: quanta modo enumerasti mala: regnare credidissem. Cha. ita ꝓficit inexpertos sermonẽ aliquãdo inire cũ his: qui multarũ rerũ usum: atꝙ experientiã habent. Pa. ita fit. Cha. quid si animaduertas labores: quos perferunt nautæ: corpori magis q̃ animo ĩfensos ire concedes amplius etiã sentẽtiã meã. Nã huiusmodi res duræ assiduo quodã usu: & assuefactiõe mitiores fiũt: & quodãmodo domãtur: quas uero ego memoraui: quũ animũ magis affligũt: nõ ita usus & assuefactio mitigare: atꝙ edomare potest. Pa. conscentio tibi iam: gaudeoꝙ ĩ eam lucem te illustrante peruenisse: ut ĩtelligam tam magnam aliorũ: & maiorem etiam q̃ nautarum miseriam. Sed illud non possum ĩtelligere: qn prĩcipes saltem: ac magni uiri: non dicam nautis: sed cæteris insuper quibuscunque mortalibus beatiores sint. Cha. Cur. Pa. quoniam omnibus abundent: atque affluant bonis. Cha. quibus. Pa. honore gloria: opibus: delitiis: amicis: potentatu: imperio. Cha. hisce? Pa. hisce & multo pluribus. Cha. erras. Pa. errorem hoc optas-

ſem in uite mihi. Cha. deliras. Pa. maluiſſem ita delirare q̃ tua cum ſenten-tia ſapere. Cha. quid ſi nihil illis miſerius? Pa. quid ſi nihil beatius? Cha. haud unq̃ hoc mihi demoſtrabis. Pa. non tibi ii beati uidentur: qui q̃cquid ad explẽdas uoluptates optari poteſt: aſſecuntur: Quibus cõuiuandi: cubã-di: unguendi: lauãdi: ludẽdi: uenãdi: aucupandi: ad oẽm nitorẽ: atq; ſacieta tem ſemper facultas ſit. Quibus quot quot uelint concubitus fœminarũ: quot quot uelint arua equi canes: quibus tot ſunt ſerui: tot exculta palatia: tot munitæ arces: oppida. Qui tantũ poſſideãt auri: gemmarũ: ueſtiũ: ſup-pelectilis quibus audiant omnes: adſurgant: inclinent: quos populi ueren-tur: timeant: ludent: decantent. Qui leges dicant: mandent: exerceant: pro ſcribant: puniant: extollant amicos: uindicent inimicos: trucident rebelles: Cha. non eſt tam magna: ut exiſtimas: palinure eorum beatitudo. Non pa-rit certe faſtidium tanta bonorum: continuatio tantaque affluentia: neque ſapit tantum: quæ non aliquando intermititur uoluptas? Præterea quomo do eos tu beatos iudicare potes: qui tantis opibus: atq; delitiis ſuis nunquã fruũt cũ iocunditate: nunq̃ cũ gaudio: q̃ in tãta rer̃ copia nunq̃ exhilarẽt ſe: nũq̃ releuẽt aĩum nũq̃ exultẽt. Qui tãta licet bonor̃ ubertate redũdãtes: triſticia tñ ſp̃ obducantur: ſolicitudine p̃manẽt: anxietate torqueanẽ. Non tibi multo obtabilior uidetur priuatorum conditio: quorũ & uita ſecurior: & uoluptates etiã: ſi mentem intendas: maiores ſunt. Quos ſumma ſemp condit hilaritas: mulcet feſtiuitas: explet alacritas. Quantam putas affer-re delectationem cõis: quæ cũ uxoribus & filiis uita: exigitur. Dũ cubant tu te: ueſcuntur læte: iocanẽ modeſte: q̃ dulcẽ eſſe arbitraris amicorũ inter ſe: & æqualium parem uitã: domeſticam uſum: frequentẽ conuentũ? Quid eor̃ amore ſuauius: cõfabulatione gratius: curis melius: atq; cõmodius? Quãtũ credis letitiæ: & exultationis habeant eor̃ conuiuia: ludi: cantus ſolationes: Quantum dilatent animos: & p̃mulceant: quantum emanet mellis: cuius nec ſtillam prĩcipum aliq̃s deguſtauit. Pa. haud intelligo charon hanc: quã refers regum triſtitiam: atq; anxietatem: qui inter riſus tantũ: blandicias: io coſq; uerſentur: quibus ſemper pſallatur canaẽ: plaudaẽ: & quicq̃d ad tran-figẽdũ hilarẽ uitã excogitari poteſt: exhibeaẽ. Cha. etiam ut uideo iudicas palinure quę oculis tantũ patent: quo errore decepti mortales plurimũ ſedu ci ſolent: ſed quod certũ afferre poſſunt iudiciũ exteriora corporis: quæ uela menta quædã magis ſunt ueritatis. Aut q̃d certi p̃mittere & oſtentare po teſt frons hominũ: quæ plures q̃ p̃theus ſpecies mentiri: atq; ĩ plures muta-ri queat. Cõſiderandæ ſunt ſecretæ animi fibre: perſcrutãdæ ſunt interiores mentis latebræ: quas ſi peruidere ita ut frontem poſſes: proh dolor quantã ibi malorum turbã: quantam formidinum: atque ſtrepitationũ aciem intro ſpiceres. Quot angores: ſolicitudines: ſuſpitiones: quot peſtilentes morbos & p̃turbatiões: q̃ta apirẽẽ ulcera: quot plagæ & cædes: quot enſidiæ: quot enſes: & telorum infinita genera: quæ nec ſomnos eor̃ quietos: nec cibos placidos: nec opulentiam dulcem: nec imperium iocũdum: nec delicias: io

cosq; lætos esse permittant. Pa. nesciebam ad huc hæc eorꝝ: qui dominantur mala: sed cur illis contingant tanta non capio. Cha. contingunt tanta propter graues inimicitias: acerbaq; odia: quas continue cũ finitimis ciuitatibus: cũ subditis sibi populis. cum sibimet ipsis etiã gerunt. Quo fit ut ingrauescentibus odiis: increscẽtibusq; iniuriis: quibus quotidie afficiunt queq;: necesse sit illos torqueri & affligi grauiter: confidere nemini: suspicari omnia possunt: extimere muscas etiã (ut aiunt) uolantes: gaudere & lætari nunq̃: tristitia & mærore detineri semper. Pa. Adducis me facile: ut credam suspectas eos habere finitimas ciuitates: cum quibus & infensa odia confiteor propter continua: quæ exercẽtur bella: & dominandi libidinem: qua plurimum incenduntur. Cum suis uero: quibus imperant populis: nihil accipere possum nisi amorem & dulcissimam pacem? Porro si cum finitimis sint inimicitiæ: si oriantur bella: ac demũ etiã augent̃ imperia subducuntur oppida: profligãtur acies: spoliant̃ & captiuantur hostes: populatiões magnæ fiunt tropheis decoratur patria: uictoriis celebratur: triumphis extollitur. Ob quæ & principum gloria: & urbium ornatus: & inimicorum timor & populorũ inter se lætitia: atq; erga principes fides: & amor crescit. Cha. at tantum narras quæ ꝓspera sunt: & læta: ac quæ frequentibus accidunt aduersa & tristitia ꝑtermittis. Quasi semper eos putes debellare hostes. potiri uictoria: triumphis exultare: nunq̃ uero uinci: posterni agros suos populari: bona sua diripi & e suis se oppidis deici: sed maiora hæc prætereamus: de minoribus tantum dicatur. Quipe si conferas quas strages suorꝝ: & cædes sustinẽt comperies longe maiore damno q̃ lucro ꝑtas eorꝝ uictorias constare: discussaq; rõne decessisse plus illis q̃ accessisse. His addicias: ut populorum etiam suorum odia: ne dum finitimorum intelligas: q; ad inferenda bella: & persequendos hostes opus illis est ingẽti: & munito exertitu: multo nauigio: longa armorꝝ: & machinarꝝ præparatione: quæ quũ magno & inestimabili cõstent sumptu: nec proprii suppeditent redditus necesse est nouis uectigalibus uexare populos: nouas ĩducere: ꝑstationes: nouas angarias: augere tributa multiplicare onera: exhaurire æs omnium: eradi marsupia: imo uiscera pauperum: paruos atq; magnos diripere: spoliare: conculcare. Inde fit ut quũ ĩuisos manifeste se cunctis intelligant: suspectum tum sibi incipiant habere quemq;. Nullius fidei: nullius amicitiæ credere: coniectari omnia ĩ malam partem. Habet. n. hoc in se pessĩmum malefactorũ conscientia: ut quos iniuria affecit: nunq̃ reuocari in amicitiam: nunq̃ mitigari: & aduenĩã moueri posse putet: proinde magis insurgitur: grauiores initur iniurias hunc proscribunt: illũ carcere includunt. Quorundã patrimonia publicant: alios iugulari: aut strangulari iubent uoluntate pro rõne utũtur: eorꝝ quoq; quos tantis lesẽrũt malis cognitos affines: amicos: socios: seruos quasi fidei suæ diffidentes persequuntur. Tum cæteri: qui chariores etiam uidebãtur: exẽpla aliorꝝ præponunt sibi: acutumq; ipsi non minus odia. Nam non minus rebus suis: ac saluti suæ timent. ita pedetentim ciuitas omnis indignatur:

obmurmurat:rapitur ira:odiis incenditur:coquit nouas cogitationes: no/
ua concilia molitur. Mox eo deueniunt:ut hæc intelligentes uideant:quãtæ
ruinæ:quãtoq; pcipitio subiaceãt:q̃ tenuissimo quasi quodam filo pendeant
ĩperia sua. Tũc cernas eos pallere:tristari cõsumi expauer:oĩa torq̃ri scelerũ
suorũ cõsciẽtiæ:q̃ pría est pœnarũ oĩum. Timere hostiũ ĩsidias: ciuiũ:cõspira
tiões:domesticorũ pditiões:oppssorũ uindictas. Tũc securũ nihil existimare:
nisi qđ ui ac ferro tueant. Propterea nõ credũt se tuto cuiq̃ nõ ministris:nõ
necessariis: nõ germanis quorũ maiorũ etiam q̃ aliorũ auctoritatẽ magis for
midant:arcẽt se ab aspectu & presentia oĩum:cingunt se fossis & aggeribus:
claudunt se arcibus quasi ad perpetuas damnati carceres:custodibus etiã tã
q̃ ad expeditionẽ belli paratis:ut obsideri eos putes circũuallant. Nihil illis
dulce:nihil sapidũ:nihil iocundũ. Dormiũt cũ magna inq̃etudĩe:cũ maiore
etiam uigilant. Terret illos conuentus hominum:angit solicitudo timent
colloquia:timẽt salutatiões:timẽt dona : suspecti illis aditus:suspectæ sellæ:
suspecti cibus & potus:q nec etiã nisi pgustati sumuntur: suspecti pellicũ &
item oxorũ thori. Quibus mirũ est:cur sine cuiusq̃ prægustatione congre/
diantur:ipsos uero:quorũ se custodiæ comiserunt:non minus extimescunt:
quibus quum carere nequeant ob tutelam suam : ergo magis augetur eo/
rum timor & miseria quo armatos pro firmiore illos præsidio esse necesse sit:
quare alienigenas: & barbaros homines:atq; abiectissimos quosq; sibi deli/
gunt:eosq; frequentius comitant. Deiiciunt sæpius:ac exterminant quo sa
luti sue(& si nõ alia:at salte hac uia)cõsultũ ire possint. Quid fœdi9 & igna
uius dici queat q̃ hominibus ĩmanibus flagitiosis se cõmittere: suos uero
prudentes:sobrios:iustos spernere:atq; deuitare. Quanta ista tyrannorum
fœlicitas quos continuus & ingens semper angore afficit metus: quo non
modo animi grauirer excruciantur:sed cuncta insuper dulcia mundi dona
fugantur:& dissipãtur:q̃tæ iste eorũ deliciæ:quanta gaudia:qui tranquillita
tem nunq̃:& pacem sibi:ne dicam populis suis:aut hostibus concesserũt ex/
pertes:omnino tam sanctissimi atque omnium dulcissimi boni. Quæ nam
ubertas ista bonorum:qui distracti aliunde neq; sciant:neq; uisant : neq; per
tractent:neq; gustent unq̃. Quanta ista imperii bona: quæ quũ ipsi uidere:
& attrectare non possunt:coniectant necesse est aliorũ curæ & gubernationi
ignari rerum suarum:nesci omnium ferme quę sub se gerunt:fraudati quot
tidie:& decepti ab his præsertim:quos præceteris hauserunt : quibus tamẽ
quũ se credant:quot innocentium criminationes:quot facinorosum falsas
comendationes audiunt. Quotiens eorum fidem sequuti bonos pro malis
malos pro bonis ducunt:atq; hos beneficiis:illos pœnis afficiunt. Quodq;
grauius est:quotiens ipsis etiam uidentibus:hi quos tantum extulerunt p
sententia sua in foro quosq; ledunt:concutiunt:opprimunt:atq; dilaniant.
Quid mirum:si exardescunt postea populorum odia: si labefactatur postea
eorum status ; atque desolatur. Quanta ista quamque optanda imperia:
cum quibus & seruitutem pessimam degant ; subiecti tantis perturba/

tionibus: tantis insidiis: subiecti ipsis etiam: quos sibi subiecerunt: con/
stricti quasi quibusdam regni compedibus: clausi intra arces: quasi ma//
gni alicuius criminis rei: coartati instar ferarum: exclusi ab omni: quæ
foris capitur recreatione: priuati libertate: quod est tam dulce & omni/
bus optabile bonum: non hominibus modo: sed cæteris insuper quibus/
cunque animantibus: cuius priuatione quid est quod tristius: aut infœ
licius contingere possit. Pa. non credis charon bonos aliquos: mitisq;
& moderate naturæ tyrannos esse. Cha. immo multos credo: sed tan/
ta est dominandi libido: tantus: ardor: tanta nescio quæ pestis ingeni/
ta ut quos semel inuaserit sint summa quamuis bonitate præstantes: adeo
illiciat eos: illiciensque deprauet: ut uita potius quam imperio: quod iam
occupauerunt carere possint: uel ad conseruandum: uel & ad amplifican//
dum contendunt unguibus dentibusq;: ac propterea nemo est tam bonus
tyrannus: cui conseruationis: amplificationisq; suæ gratia multis non ma/
gnas inferre iniurias: atque ob eas illatas non plurimum timere: plurimas
ue pati anxietates contingat. Pa. miror cur tantis in malis: quæ plane ita
ut narrasti uera esse puto: appetant tantopere mortales imperium: nisi id
fortasse faciunt cupidine honoris: & gloriæ. Quid nimium tam præstans
atque excellens bonum tolerabiliores reddit: tantas quas modo exposuisti
miserias. Dulce quippe est mandare aliis: preferri omnibus: eminere præcel
lere: uenerari: timeri: suppliciter exorari: assurgi sibi: uia decedi īclinari cerui
cem: flecti genua: audire laudes suas: & rerum bene gestarū decantationes.
Quæ quū & diuina numina plurimum capiant: facile intelligi pōt quantū
& his quoq; mortaliū mētes capiāt. Cha. quæ tantum capere potest tyran/
nos ullius honoris aut gloriæ exhibitio: qui se certo inuisos omnibus esse sci
unt a quibus: si laudētur: si audiatur: si assurgatur: atque incuruetur intelli/
gunt palam uel assentationis: uel timoris causa id fieri. Quare non est
ita dulcis: ut putas: huiusmodi honoris & gloriæ extersio: magis quam ex/
hibitio. At uero dulcior is est: qui in priuatos homines ab amicis & beniuo
lis honor exhibetur ꝓpter aliquod eorū egregium facinus: aut excellentem
uirtutē: Vera ista gloria: uerus iste honor ac dignus q̄dem: quo & diuina nu
mina capiant. Pa. nullā ergo uideo causam: cur tātopere īperia desiderent:
desiderataq; conseruent: nisi q; habendi cupido: qua tantum trahit huma/
num genus: ī his maxime explet. Quo. n. quisq; plus auri: agrorū: ædificiorū
oppidorū: agrere possit: nullo parcit labori: q̄ntūcūq; uis magno & ītolerabi/
li: neq; ullus tam amarus labor: qui: pp q̄stum & maiorem rerū cumulationē
dulcescat. Ita quū tyranni sup oēs plus possideāt: super omnes & beatiores
uidentur: licet cætera eis tristitia sint atq; peracerba. Cha. neque istud qui/
dem affert ullam beatitudinem: nam in primis nō efficit diuitem maior ha/
bundantia sed minor cupiditas. Qui enim paruo contentus est: id tantū cu
pit: quod necessitati uitæ sufficiat. Is habunde est locuplex propter hone/
stum: quod facilius implere potest desideriū: quod quum & impleuerit libe/

ratus est ab omni qua alii rapiuntur habendi anxietate. Qui uero quantũ libet diues plura concupiscit pluribus indiget: quia perseuerante aquirendi in facietate efficitur minus uoti cõpos. Quo enim magis crescit multarũ rerũ possessio: magis etiam cupiditas: neq; finem unq̃ habet uorago illa cupiditatis. Deinde nõ est iudicandus quisq; uel locuplex multitudine: uel paup paucitate diuitiarũ: sed uel rerũ magis implemento: uel necessitate. Nam si multitudinẽ excedunt sumptus: quomodo potest is credi diues q minus habet q̃ necesse esset: quare quũ necessitatem sepius magnam patiantur: qui tantam ĩperii molem administrant: indigentiores etiam putandi sunt priuatis hominibus: quibus licet tenues sint opes: at necessitatibus saltem suis uel pares uel superiores. Taceamus graues: quas quottidie expiationes uel rapinas pferunt a quæstoribus suis: & ab his maxime: quorũ fieri magis credunt: qui quo maiora etiam nacti sunt imperia: eo maiora utiq; furta maioremq; proinde rerũ suarũ diminutionem: patiuntur: a quibus priuatos saltem homines liberos esse constat. Qui & diligentius patrimonia sua ipsi p se curare: & attentius omnia intueri possunt. Dicamus uero curas & labores: quos in administrandis tantis opibus: gubernandoq; tanto potentatu tolerare eos oportet: quorum fortiores q̃ herculis humeros necesse est ad sustentandam tantam molem: plures etiam q̃ argi oculos ad tantam rerum uarietatem preuidendam: atq; distribuendam: plura quoq; q̃ iani: aut uertuni capita ad intelligenda: examinandaq; tot ac tanta quũ hostium: tũ populorũ suorũ: quæ illis negotia deferuntur: Quæ tanti animi uis: quæ non debilitetur? quæ tãta soliditas: quæ non concutiatur? quæ tanta promptitudo quæ non remitatur? Cuius est tanta ualitudo: tantum robur: qui se tam uasto curarũ ponderi parũ audeat polliceri? Cuius est adeo equabilis: & moderatus animus? adeo perseuerans: qui tam multis tãq; continuis laboribus nõ defatigari: nõ quassari nunq̃ atque ĩfringi possit? Omittamus mortales: de nobis tantũ: qui hæc ultima loca colimus loq̃mur. Verũ putas palinure beatiorẽ esse uel me: qui pauperrimus sum omniũ: qui nihil preter hãc quã cernis pusillã lĩtrẽ possideo: uel plutonem tã latitãque ĩmensi regni tyrannũ: intelligo: & si taceas quale de hoc sis iuditiũ prolaturus Crede mihi minime meũ cũ suo statu cõmutarẽ. Pa. quare. Cha. quia lætus ago: & summa animi qete. Nõ ullius rei ullã gero nisi trãsuehẽdi hasce huc descẽdentes animas: & conseruandi incolumẽ hunc fascellũ meũ solicitudinẽ in qua dicã tibi quicqd est: qđ me grauet. Quũ.n. ꝓpter uetustatẽ fatiscat aliquando rimis: curare me oportet ut restituatur ĩtegritati suæ. Quare eũ consuo sæpius & obstruo: si quid rimarũ est: hæc omnis mea cura est: hic omnis labor. At pluto cũ tantis diuitiis suis: ac regno tãto nunquã letatur: nunq̃ qescit: tot curis carpitur: quot repletur hic umbris locus: ĩplicatũ semp habet ubiq; animũ: hinc fertur: illinc rapitur: omnibus intentus locis: oĩbus occupatus ministris: huic mandat: illũ terret: alios acciri iubet metũ illi omnia ĩcuciunt: nunc terræ hiatus: nũc motus formidat. Sæpe illũ trepidare cogit lã

pas phœbi:ne ulla ex parte irradiet regno suo. Sæpe & fulmē magni fratris: ne penetret auerna atq; labefacte:quotiens uidi ego illū dū rebus suis timet iniectū summo curru peragrare omnē hāc regionem: lustrare fines: scrutari omnia diligenter:ascendere etiā in superū orbē:circuire terras peruestigare quodcunq; periculū perferre posset nihil omnino incauti & inexplorati reliquere:quæ quū multis in locis:ut maxime ea solet efficere in terris siciliæ: q̄ magis etiā eū terrent propter magnas reluctationes Thiphœi gigantis: q̄bus totā conquassat illam patriā. Non postq̄ ipse ausus fuit bella inferre cœlo:iniecere superi eius corpori trinacriā:sub qua ab oībus undiq; montibus præssus & grauatus cōatur sæpe se atollere impositaq; sibi reicere. Proindeq; magnos concitat motus : ac tātos quidē ut hæc loca nostra concutiat grauiter: & tremefaciat:cogita nunc quā leta & optanda sit sors huius inferni tyranni: cuius tot diuidit animus curis tot propellitur: tumultuationibus: quē tot oporteat precauere pericula tot dispensare ministeria: omnia percēsere:omnia corrigere: omnia uel ipse gubernare: uel aliis gubernanda cōmittere. Attende rogo:& uel ex hoc uno collige eius fœlicitatē: Nam si me deficere contingere: huic nauiculario ministerio quod ita necessariū est: ut uides:necesse esset eū uices meas subire: ne alioquin deficiente portitore regno suo male succederet. Pa. hoc profecto non modo uerū esse uideo:sed manibus etiam ipsis (ut aiunt) tango. Nam ea nocte: qua alias somno grauatus e puppi in mare excussus fui: id continuo sensit æneas meus qui errantē sine magistro nauē intelligens gubernauit eam tota ipsa nocte: non idignatus:q; quæ sceptrū gestare solebant:remū etiā manus attractarēt. Cha. de magno eius germano nihil loquor non me latet quantos & ille labores ac curas sustinet. Sed id præcipue scio quū temeritate phetontis totus pene orbis conflagrasset: quātū tunc regno suo timuit:quantū tota cæli mœnia circuit: & ne quid labefactū uiribus ignis corrueret: explorauit. Prætereo tertiū fratrem moderatorem undarū:cuius plurimæ etiam:ac maximæ curæ non facile explicari possent: sed prę sertim quæ sub illa quoq; phætontea conflagratione ad summū pœne usq; exitiū cū toto regno suo eū affecerunt. Pa. de hoc possum:quod oculis meis uidi:afferre testimoniū:uidi equidē tēpore illius: quē supra retuli horrendæ apud siciliā tempestatis commotum grauiter neptunū:& ex alto prospicientē uocasse ad se eurum:& zephirū increpatis acriter eis pro tanta suscitata tempestate:placasse ocius omnia:atq; tranquilla reddidisse quod argumentum prę stat mihi euidens plurimarū: ut inquis:ac maximarum: q; omnia in latissimo imperio suo paria sint curarum suarum. Cha. dic oro palinure: putas ne iam beatam esse tyrannorum uitam. Pa. minime. Cha. optares ne uiues eorum sortem? Pa. ut quid optarem : in quo nihil omnino optandum esse manifeste intelligo. Cha. ergo certo eos arbitraris miseros. Pa. non miseros modo:sed omnium etiam miserrimos. Cha. mirum q; modo eos tāta frui beatitudinem prædicabas. Pa. quid mirum si cæcus laudet tenebras;quas postea luci restitutus dānet.

Cha.uis ut & alia eorũ mala tibi referã? Pa.restãt itẽ alia. Cha.& alia:& gra
uiora. Pa.qd audio grauiora:haud unq̃ istud credã:posse his : mõ dixisti
grauius aliqd addi. Cha.credes quũ audieris. Pa.dic ergo. Cha. uides ut
appropinqm9 iã ripæ : nõ possũ lõgiora tecũ iã facere uerba. Pa.rogo te mi
charon: ne fallas auidissimã expectationẽ meã. Cha.an cæterarũ umbrarũ
quas in litore reliq auidissimã etiã expectationẽ uis ut fallã? Pa.nũ diu mo-
raberis pge o mi charon. Cha.immo diutius quã soleo demoratus sum:sed
lentus etiã nauigaui propter te:cuius fabulatione delectabar. Pa. age ergo
ut facis lentiorẽ ptrahe nauigationẽ:ut quæ reliqua sunt dicẽda psequi pos
sis. Cha.ea tandẽ tãta est tibi audiendi cupiditas? Pa.tanta. Cha.morẽ ti-
bi gerã qua in re illud te scire uelim: ꝙ plurimũ miserã reddit mortaliũ uitã
instabilitas scilicet & ruina reꝝ. Nã certũ nihil & permanens in uita quisqꝫ
sibi polliceri queat. Quomodo is beatus censebitur: cuius summã quantũ-
uis & plenam beatitudinẽ minima omnis disturbatio uiolare & auferre po
test:sane quũ omnia apud mortales infirma atqꝫ mutabilia sint. Nulla tamẽ
ĩfirmior sors est:atqꝫ mutabilior q̃ tyrannorũ: quorũ etiã quũ maior sit exal
tatio & sublimata:magis status altitudo:magis est pinde quũ mutari eos
contingat) casus & ruina. Inde tantæ tyrannorũ proditiones: euersiones:
trucidationes:ut nemo eorũ fere unquã euaserit: qui non uel regno depul-
sus:uel ueneno necatus:uel cruenta aliqua & pessima morte cæsus: uel perẽ
ptus sit. Qui talem eorũ uitam optabit:qui pro modici temporis foelicitate
(si tamẽ illa foelicitas appellanda sit) tam tristi postea : tamqꝫ amaro fine cõ
sumatur. Horret animus dicere: nam ne credas his tantum mortales subie
ctos malis esse sensimus : & horum magnam partem aliquando nos inferi:
licet tam ualida nobis:& munita sit ciuitas:tam firma: & præpotens : atqꝫ
omnibus undiqꝫ præsidiis circunsepta. Non possum sine dolore meminisse
illius diei:qua hercules heros ille fortissimus hæc regna penetrauit perfre-
git fores inuasit regem : exteruit reginam : quam & ante socii eius rapere
adorti erant : abstraxit cerberum: uinctumqꝫ & cathena cum magna ui in
orbem duxit. concessit loca omnia:trepidare omnes umbras : atqꝫ ipsos iu-
dices fecit me quoque non modicum lesit : quem erepta cimba conto hoc
meo percussit : impulsumque grauiter in mediam paludem exturbauit: ti-
mui equidem tunc desolatum iri baratrum totum: credidi tunc supremũ
plutoni finem aduenisse regni sui:neqꝫ minus illum cum coniuge in prædã
duci ad superos quã tartareum canem:sed paulo humanius cum eo actum
est:quæ opinabar. Nam tandem sibi:ac regno suo bene consultũ est: neqꝫ ta
men ita consultũ est: quin triplici custode suo:q tam pernecessarius erat spo
liaretur ꝙ si opinionem meam:q̃ cõmunis erat: fata coæq̃ssent : tũc cernere
fuisset uerũ:beatior uel meus uel plutonis tanti regis status esset. Ego qdẽ
nihil ambigo:priuatus fuissem hac nauicula:hoc.n.habeo tãtũ : qđ adimi
mihi possit:priuatus etiam fuissem rege meo:sed quot quot alios uoluissem
reges pcul dubio iuenissem:q ministerio meo indigentes seruitiũ meũ p li-

bẽter sibi delegissent:& fortasse hoc lucri fecissem:q̄ ꝓ uetusta & attrita:q̄lē hãc ĩtueris:nouã mihi &magis solidã lẽbũ acq̄sissem. At pluto quãtas opes quãtos honores quãtũ regnũ amisisset:quãtã in egestatẽ:quãtã in calamitatẽ decidisset. Qui neq; par quã aliud regnũ uti parẽ ego uel meliorẽ nauĩ: neq; parẽ aliũ famulatũ uti parẽ:ego uel meliorẽ dominũ ĩuenissem. Excedo iã modũ dicendi:sed si tẽpus fineret narrarẽ:& q̄bus olim curis uexatus: quantoq; timore percussus propter bella gigãtũ fuit summus olimpi rector cuius narratio maiorẽ etiã augeret eorũ: quæ supradixi malorũ: confirmationẽ. Pa. haud opus est exemplis mihi:nam nemo mortaliũ fuit qui maiora q̄ ego unquã uiderit eorũ maloꝝ exempla. Quid enim extitit his temporibus troiano rege maius:quid opibus suis cumulatius: quid opibus munitius:& pulchrius:& quid demũ exitu tantorũ bonorũ tristius: quid crudelius:quid flebilius? Vidit infœlix pater tam arduũ & longũ bellũ:tot cruẽtas mortes natorũ suorũ. Vidit euersam funditus & incensam urbem: Vidit latrantem coniugem captiuatas nurus & filias populationẽ tantarũ diuitiarum: ipse quoq;:quod ultimũ restabat illi senectutis suæ solatium:Pyrrhi ense confossus:& crudelissima morte consumptus est:Cha. quis melius me hæc nouit:qui cunctos hac scapha transuexi:a quibus& omnem calamitatem suam seriatim perdidici. Notus est abunde mihi priamus cuius cognito acerbo casu non potui non dolere. Notus est troilus noti hector & dei phœbus:nota est cętera tot filiorũ ac nepotũ turba:noti innumerabiles:qui illo bello perierunt. troiani: pariter & grai duces. Nota est infinita: quæ tunc occidit populorum manus. Nullo memini tempore longiorem interfectorum multitudinem huc descendisse quã illo:quo ita lassatus fui: ut præ multitudine omnibus transuehendi minime hæc cymba sufficeret. plane quid opus est tibi monitore ad aperiendas eorũ miserias:quas tu subiectas oculis tuis habuisti:q̄ si pro angustia tẽporis liceret (iam enim uideo propius nos applicare ripæ narrarem & milia aliorum tyrannorum:ex quibus cresceret etiam magis tibi opinio eorũ calamitatis. Nã illud possum: quod certo scio tibi uerũ confirmare: nullum fere me uidisse unquam tyrannorũ huc descendentiũ (descendunt porro omnes) qui non: uel alicuius ueneni infectionẽ:uel magnas ulcerũ cicatrices:& sanguinolentæ alicuius mortis horrida signa præ se ferret:ita mirũ est uidere tot ac tantos necatos:confossos cruentatos:trucidatos. Pa. quis nunc se tantis in malis tyrannũ unquã esse optabit? quis ĩperia assequi quæret: quæ iam certius certo cognosco magis fugienda etiam quã meduseum caput. Cha. audisti quibus apud superos tyranni malis torquentur:sed si intelligeres:quæ hic apud inferos grauiora etiam illis parantur:perhorrescceres:& longe magis eorũ sortem. Pa. ergo & alia hic tyrannis parantur. Cha. credis palinure scelera quæ patrãt mortales:hic aliquando ĩpunita esse. Pa. hoc modo aĩaduertebã. Cha. animaduertendũ est igitur tibi quodcũq; in uita peccatur:pari demũ post mortem & respondente peccatis pœna puniri. Nam ut capias quod dico:si

tu palinure artem tuam nauicularíam uiuens male exercueris: si in dominũ tuum mali quicq̃: uel cogitaueris: uel cõmiseris: si inaudiens dicto suo extiteris: inuenies hic tibi preparatas his: quæ deliqueris similes pœnas. Pa. nihil prophecto: charon scio: quod male egerim uel in dominum meum peccauerim nisi somnolentam illam dormitionẽ meã: qua negligentius certe qua debebam me gessi. Nam magno in periculo nauim simul & dominũ: quem uehebat meũ reliqui: nisi uigilantior ipse & cautior melius sibi consuluisset: sed pœnarum satis tum ob hoc crassum peccatũ meum etiam inuita recepi. Cha. recipies etiam in morte. ibis enĩ quũ e naui te demisero ad seueros iudices nostros: qui examinant: & censent delicta omnium. ducent quoq̧ te ĩ examinationem: scrutabunturq̧ crimina tua. Videor uero uidere q̃litate iudicabunt pœnæ subiiciendum. Pa. quali? Cha. parem peccato tuo tibi pœnam statuent: nam quum somno peccaueris: æterno etiam te somno damnabunt. Pa. dormiam ergo in æternum? Cha. ita puto: nisi grauius sit aliud peccatum tibi. Pa. sic mites habeam iudices: ut non sit grauius aliud mihi. Cha. nullam ergo nisi somni pœnam patieris. Pa. non hæc grauis pœna mihi uidetur. Cha. neq̧ asinis etiam: & bobus: at magnis: & excellẽti aliqua uirtute preditis uiris grauissima existimatur. Pa. q̃s uero dic pœnas p̱ferent tyrãni? Cha. audis tot clamantes & lamentantes uoces: tot orificos planctus: tantũ stridorẽ ferri: tot tractus cathenarũ. Pa. delectabat me adeo sermocinatio tua: ut his minime aĩum intenderem. sed quid audio tam triste: atq̧ horrendum q̧ præ horrore pœnæ aures meæ sustinere nõ possunt? Cha. sunt hæc quæ audis tormenta tyrãnoꝝ nam quũ illi ĩ uita carcere quẽ q̃ inclusĕrint: spoliauerĩt: flagellauerint: trucidauerint in summum luctũ: in sũmã egestatẽ: & calamitatẽ deduxerint: damnati sunt etiã ab incorruptis iudicibus ad perferendas pares pœnas. Ideo teterrimis quoq̧ carceribus inclusi: spoliati: flagelllati: rotati: cæsi mẽbrati: ac mille atrocissimis mortibus cruentati: tantos edunt quantos audis gemitus: tantum luctũ: tot ac tantos reboatus: clamores: atq̧ eiulatus. Pa. dic etiam mihi charon: an his pœnis plectuntur q magni: atq̧ primarii tyrãnis asistunt. Cha. prorsus hisdẽ: nam suasu. & consilio eoꝝ maxime comittũt tyrãni scelera sua. Pa. an & in uita illi beati. Cha. nõ secus ac tyrãni: q̄bus asistũt: nã hisdẽ quoq̧ malis subiecti sũt: eadẽ enĩ sunt in eos populoꝝ odia: maiora etiã ĩter se eædẽ curæ: eadẽ picula: & qđ miserabilius ẽ: deiiciunť sæpe a tyrãnis suis: & uel carcere: uel morte aliq̃n pessima afficiunť. Pa. tãta est ergo tãq̧ generalis oĩum calamitas: ullam uero prorsus esse putas hoĩum sortẽ q̃ beata duci possit. Cha. immo beatos aliquos nõ nego fuisse mortales sed praros tñ. Pa. quos perraros? Cha. qui amore uirtutis & litteraꝝ contẽpserunt cætera mundi bona. Qui se innocuos: puros: castos: ĩtegros: ĩcorruptos: cõseruantes extulerunt aĩum altius ad gustãdã diuinã excellẽtiã: humana q̃si sordida: & abiecta relĩquẽtes. Nam uirtus p se tã dulcis: tamq̧ iocunda res est: ut ĩcredibiles amatoribus suis afferat uoluptates. Tam nobilis & p̃stans est eius possessio: ut

summa quadam ubertate ditet possessores suos. Quã qui uere ẽ assequutus: nihil ꝑter litteraꝶ studia dulce: nihil ꝑter dei cognitionẽ hẽt amabile. Quæ tãtum ꝑdulcia sibi bona stabilia: perpetua: ĩcorrupta præeligit: custodit: am plectit: reliqua uero mũdi supremo tandem gustu amara: infirma: momẽta/nea: corruptibilia fuco mẽdatiora: hilo inaniora: hilla ieiuniora: papis uolã/tibus leuiora: fugit: cõtemnit: abiicit: conculcat. Contentusq; seipso ac ho/nestissimis: suauissimisq; studiis suis totũ nihili mundũ ducit: ruentẽ etiam non formidat. In his recreat: refocilat: letam & iocũdã agit uitã: ridet tan/tas hoĩum: tãq; stultas: & ultro sibi quæsitas anxietates: tot ineptias: tot cas/sos labores: tot inanes curas: nemini nocet: nemini molestus est. Laudãt eũ oẽs prædicant: admirant beniuolentia cõplectunt: fauore ꝓsequunt: q̃ ue/re hic beatus est: qui conscientiæ suæ ĩnocentia: & integritate: fruit. Quod primũ est: & dulcius oĩbus bonus: securusq; sui nullo timore angit: nulla an gustia torquet: nõ timet larga (q̃bus caret) q̃sq; nihili facit diuitias sibi a po tentioribus eripi. Non timet a quocunq; se ledi: q nec quemq̃ se lesisse certo ĩtelligat: q̃ uere hic fœlix est: qui tot: tãtisq; semotus curis: & periculis: tanta rum uacuus ꝑturbationũ: sibi semꝑ: aliisq; iocundus letet semꝑ & omnibus quot quot sunt mundi honestis: & his etiam: q̃ cælibũ cõmunes sunt ꝑfrua tur uoluptatibus: qui humanioribus: sanctioribusq; deditus studiis contem nat oĩa: cõtẽnesq; oĩa posideat. Nam is possidet oĩa uidet: nõ qui omnibus abundet: sed cui nihil deficiat. Porro illi nihil deficit: qui nihil cõcupiscit. Concupiscens autẽ nihil: cõtemnit oĩa: contenẽsq; ita id assequit. quod de siderat. Desiderio non suo ea demũ uera & sola beatitudo: beatorũq; oĩum plenitudo est. Pa. hi ergo quũ nihil mali egerint: pœnarũ & nihil patiunt. Cha. nihil prorsus immo ꝓpter transactã bene uitam meritum magnũ asse quunt. Pa. qđ. Cha. uel celi fiunt ĩcolæ cõicãtq; æternũ illis cœlestis bonis: uel si huc descendũt: mittunt in elisiũ: Qui locus est quietis: ac deliciarum: ubi sedes fortunatæ: cãpi apti: læti oĩum oĩo pœnaꝶ expertes. Pa. o si mihi ad mortales redire aliquãdo cõtingeret: ĩclamarẽ q̃ magna possem uoce: ad monerem ꝓ suo quẽq; officio: & dignitate: accusarem tãtam laborũ frustra/tionẽ: tantã cura rũ uanitatẽ: tot corruptas opiniões ꝑuersasq; iuditia: sed q̃ maxĩe increparẽ: q uel magistratu quopiam magno: uel ĩperio cæteros an/tecedunt: ostenderem tanta: quæ antea ignorabam: sed te docente nunc in telligo mala eoꝶ grauissima: dictu horribilia: reuocarem oẽs a uitiis: ab infe rendis iniuriis: ad meliorem uictum: a supfluua agendaꝶ rerũ cura: inten/derem: desiderio uirtutis laudarẽ ĩnocentiam: prædicarem frugalitatem: exhortarer cunctos ad bene grauiter: castigateq; uiuẽdũ: ad se cognoscendũ ad contemnendũ tot caduca: & somni cuiusdam uel umbræ magis similia mundi bona: inuitarem ad honestas artes: ad ingenuas exercitationes: ad studia litteraꝶ ad spem: ac cõtẽplationẽ diuinę bõitatis. Cha. & recte sane sed uides: & ripam attigisse egredere iã. Pa. & iam egressus sum: ad iudices eo: placidã opto tibi semꝑ nauigationem: salue o charõ: & uale: Cha. & ego

ad reliq̃s umbras redeo:placidos opto tibi sp iudices:salue o paliure & uale.

¶ Luciãi Charõ siue speculantes locutores: Charõ & Mer. Mercurius.

Vid rides o charon? quid ue relicta cymba insolens admodũ ad hæc nostra uenisti? cha. desideraui o mercuri quæ in uita sunt cognoscere:& quid uiuentes: agãt: qbusue priuati: cũ ad nos descẽderint: oẽs plorent. Ex ipsis. n. nundũ quisq̃ sine lachrymis anna uigauit. Quoniam igit̃ ĩpetraui a plutone diei unius uacationẽ queadmodũ adolescẽs ille thessalus ascendi ad hanc lucẽ: oportune q tibi uideor occurisse. Scio enĩ optime te mihi ducẽ futurũ: quæq nosti ostensurum oĩa. Mer. non ocium mihi o portitor. nã ioui maximo aliquid humanarũ rerũ ministraturus abscedo. Irascit̃ ille facile: qua re uereor: ne si fuero tardus: totum me uestrum fore: iubeat: coniiciatq ĩ tenebras: uel & mihi quod uulcão eueniat: ut de cœlo in terrã deiectus: œnochous altero pede claudicans ridiculus diis manibus fiã. Cha. oberrantẽ igitur me super terrã aspernabere: præcipueq cũ inter nos magna intercedat familiaritas: unaq & nauigemus & transuectemus. bene tñ sese res habet o fili maiæ: si meministi: q tibi: neq ut remigis fungereris officio: neq ut sentinã exhaurires iussi unq̃: cum tñ humeros fortissimos habeas: sed stertis tu quidẽ in lecto iacens: uel si quem nactus ex mortuis fueris per totam cũ eo nauigationẽ cõfabularis. at ego senex cymbã trahens solus remigio. Sed per louẽpatrẽ ne me desere mi mercuriole. Verũ per oĩa: quæ sunt apud supos circunducito: ut redeã cũ uiderim aliquid. Quod si me deseris: cæcis haud quicq̃ interero: nã ut illi errãt & labunt̃ in tenebris. ita rursus & ipse tibi cæcutius lumẽ aspicio. Sed sine te exorẽ mi cylleni. qm̃ nõ in ĩagratũ: sed in eũ: qui semper meminerit: beneficiũ cõferes. Mer. in me hæc cudet̃ faba. Video enim qui optime: si tibi ducatũ pstitero: quã sim habiturus mercedẽ colaphis & pugnis oĩno cædat. mos tamẽ gerendus tibi est. Nã qua qs dignus ẽ pœna: si ab amico coactus aliquid fecerit? Verũ & enim fieri haud quaq̃ potest o charon ut uideas omnia diligenter: multorum enĩ annorũ futura mora est. Deinde præconiũ facere tãq̃ ab ioue aufugerĩ me oportebit. Itemq publicanus æacus ægre feret si ne obolum quidem lucrabitur. Verum ut capita rerum uideas: quid facto opus est cõsyderemus. Cha. tu ipse præcipias: nam eorũ quæ sunt supra terram quum sim peregrinus noui nihil. Mer. excelsiore quodã loco nobis est opus o. Charõ unde omnia queas despicere. quod si cœlum posses ascendere: nõ laboraremus nam ex eo loco tanq̃ e specula quadam cuncta intueri liceret. Sed tibi qui semper es inter mortuos: & deos manes iouis regiam nõ est fas ingredi: qua propter res admonet: ut aliquẽ eminentiorẽ locũ inueniamus. Cha. quæ tibi o mercuri internauigandum soleo dicere ea te meminisse decet. nam quando uis uentorum uela uehementer impetit: fluctibusq unda attollitur: & uos nauigationis imperiti iubetis nunc uela laxari: nunc conthrai: nunc ea uentis permittere: ego in puppi sedens clauo inhærens non ignarus eorum quæ facto opus sunt: silere uos iubeo. Eodem mo

do tu o mercuri ceu gubernator nuuc ea facias : quæ tibi meliora uidentur: Ego uero ut lex est apud epibatas:tacitus:sedens quæ iusseris parebo. Mer. dicis pro belle iam sileas iubeo inueniam certe speculam nobis idoneam:nũ quid caucasus:aut celsior parnasus:uel eminentior utroq; olympus erit cõ/modior?non enim frustra aspexi olympũ:sed tua mihi opus est opera. Cha. iube:nam quicqd iusseris faciã ꝑ uiribus. Mer. homerus poeta ait duos alœi filios quum essent adhuc pueri ossam a radicibus euellentes olympo super imposuisse deinde pelion sup ossam ratos per hunc modum posse cœlũ ascẽ dere. sed quia Iouis hostes dederunt merito pœnas:nos uero quũ nihil ad/uersus deos agamus quid obstat:ne montes mõtibus superimponamus : ut ex sublimiore quodam loco cuncta intueri possimus. Cha. poterimus ne o mercuri nos pelion eleuare & ossam? Mer. quare non charon? an censes nos qui inter deos annumeramur illis adolescẽtibus esse imbecilliores. Cha. mi nime:sed res uidetur perdifficilis factu. Mer. obtuso es ingenio charõ: & im peritus:minimeq; poeticus:nam homerus poeta celeberrimus duobus uer/sibus ascensum nobis facit in cœlum:adeo facile mõtes mõtibus superim/ponit. Et miror si tibi hæc monstra uidentur:qui atlanta cognoueris:qui so lus cœlum sustinet:& quæ in cœlo sunt omnia sed ut atlas ab eo aliquãdo la bore qesceret:asserunt herculẽ fratrẽ illi tantæ moli supposuisse caput. Cha. ego ista audiui o mercuri:sed an uera sint:ne:nosti tu:& poetæ nos negotiũ nostrũ peragamus: Mer. uerissima sunt o charõ: nec sapiẽtissimos homines ista finxisse existimes. Itaq; ossam sũmoueamus prius ueluti homerus archi/tectus egregius nos admonet carminibus: & sup ossam pelion frondosum. Vides ne q̃ facile ac poetice confecimus hanc fabricam? Eia igiť ascẽdã : ut uideam satis ne hoc:sit an adhuc ædificare oportet. Papę in loco humili ac depſſo adhuc sumus:nãq; ab oriẽte uix ionia lydiaq; uidenť:ab occasu solũ italia & sicilia:ab Aquilõe hister ab austro creta:nec illa bene apparet: Qua/re oetã quoq; nobis summouendum est ac supra oẽs parnasum ipsum poni oportet. Cha. ita faciamus : sed uide ne supramodum opus extollentes una cum illo ruamus:amaramq; homeri fabricam perfractis ceruicibus ex/periamur. Mer. confide in tuto cuncta consistent: transfer oetam : superim pone olympum. Cha. en tibi. Mer. ascendo rursus bene sese res habet oĩa ui/deo :ascende iam. Cha. porrige dextrã o mercuri: non enim paruam iubes molem ascendere. Mer. si omnia o charon cupis cognoscere : nequaq̃ simul hæc duo:ut tutus sis:& spectandi cupidus : tene dextram: caue ponas in lu/brico pedem. O factum bene ascendisti & tu:quia parnasus biceps est : com præhendamus utrunque uerticem:ut sedentes cuncta queamus aspicere: circunspice iam totum terrarum orbem. Cha. uideo terram amplam a sta/gno quodam peringenti circundatam. Video montes:flumina : quæ & co/cyto sunt & phlegethonte maiora : homines etiam pusillos:& eorum qua/si quosdam nidulos. Mer. urbes illæ quidem o charon : quas tu nidos ap/pellas. Cha. nequicquam o mercuri elaborasse nos uideo : & parnasum

cum castalio fonte: oetamq & montes alios transtulisse. Mer. quamobrem? Cha. quia nõ ueni ut mõtes: fluminaq prospicerẽ: sed cupiens res hominũ actusq cognoscere quod tibi scire tunc licuit: quando ridenti mihi factus obuiam: cur ita effuse riderem interrogasti. Audiuerã. n. quempiã: atq ideo supra modũ sum lætatus. Mer. quid nã id erat. Cha. uocatus quidã ab amico: ad cœnã arbitror: cras inquit ueniã: ac inter incedendũ a tegula: quæ e tecto decidit: nescio quomodo ex edifico occisus est: hoc cũ aspexi risi uæhementer: quia quod promiserat prestare: miser non potuit. Sed uolo discedere: ut longe plura & audiã & uideam. Mer. mane heuabo ego te huiusmodi cura: lynceũq breui efficiã cũ ab homero quædã: & incantationẽ: quę ad id accõmodet: accepero: atq interim dũ dico carmina: memineris: non te adhuc uisu habeti cernere: uerũ aperte uidere omnia. Cha. dic modo. Mer. iã ex oculis animo ui caligınẽ: ut benecognoscas: & deũ & hominẽ. Cha. quid est. Mer. iã uides. Cha. Lynceus ille præme tanq̃ cæcus admodũ. Itaq tu me doce: responde interroganti: sed uis ut: & ego homerice ĩterrogẽ? ut scias: & me non ignarũ esse homeri. Mer. tu remo & naui semper ĩcumbens nostri homerũ? Cha. noli artẽ nauigandi deridere: quod te haud quaq̃ decet: sed q illũ ꝓbe norim hinc scire maxime potes: nã p acheronta cũ illũ naui trãsuehere: orta tẽpestate illos uersus canere cœpit: quibus ĩfaustũ nauigantibꝰ iter describit. Neptunus nubes collegit: atq ab imis sedibus mare totũ commouit trifido tridente: omnibusq procellis. Hæc & multa alia cũ caneret unda uæhementiore turbine concita puppim repente irruit: illiusq pœne euertit ui carminũ. Cũq nausearet ille multa euomuit carmina de scylla carobdi & cyclope: nõ mirũ igitur si extanta uomitione pauca asseruaui. Sed dicas mihi uelim: quis nam sit ille uir nequam: qui tanta carne suffultus forma & corporis magnitudine decorus uertice sup eminet cæteros. Mer. ille est milo crotõiates: cuius de laudibus uniuersa pæne græcia reboat: qđ uiuũ taurũ ĩ medio stadio arripuit: atq humeris tulit. Charon. quãto ego maiore dignus sum pręconio qui paulo post milonem ipsum corripiens imponã supra scaphidiũ meũ: qui cũ se prostratũ abiectũq uidebit: palmarum ac laudũ suarũ memor ualde plorabit. Nunc quia taurũ humeris in stadio sustinet: nunqđ existimamus putare se ad nos aliquando esse uenturũ. Mer. in tanto corporis robore non cadit cogitatio mortis. Cha. omittamus in præsentia risum quem dum nauigabimus milo nobis abunde præstabit: quum non solum taurum: sed ne culicem quidem sustinere poterit. At quis ille specie: & forme honestus non græcus ceu ex ipso habitu apparet? Mer. cyrus o charon filius cambisis: qui a medis in persas imperium transtulit: quique nuper deuicit assyrios: ac babylonem redegit in ditionem suam: & nũc lydiam petit: crœsumq regno priuatus uidetur futurus omnium princeps. Cha. ubi nam crœsus ille. Mer. coniice oculos ad magnam illam: altamq urbem triplici muro circundatam: sardis illæ sunt. Est item ille cræsus: qui aureo strato recumbens uerba facit cum solone atheniensi philo sopho: uo

lumus ne quid inter se confabulantur audire? Cha. quid ni cresus. attice hospes uidisti ne diuitias: & thesauros meos: & quantum non signati argenti: atq; auri: & quã multæ mihi sint opes dic mihi quẽ ante omnes homines esse putas fœliciorẽ? Cha. quid respondebit Solon? Mer. sis animo bono: nõ dicet quicq̃ humile: atq; plebeiũ o Cha. nõ Solon. perpauci quidẽ o crœse fœlices: ex iis quos ipse noui. cleobin ac bytonẽ puto fœlicissimos extitisse sacerdotis filios. Cha. narrat hic oriundos argis qui iugo colla sũmissi statim postquã ad iunonis ædẽ: matrem sacerdotem plaustro impositam pertraxerunt una ambo interiere. Crœ. habeant illi primas partes fœlicitatis dic age quis est secundus. Solon. atheniensis tellus: qui bene beateq; uixit: atq; pro patria mortuus est. Crœ. ego uero o sceleste tibi fœlix esse nõ uideor? Solon. Non dum scio o crœse: nisi ad finem usq; uitæ perueneris: nã quod quis in uita fortunatissimus fuerit: mors est argumentũ certissimum. Cha. optime respondisti o solon: quoniam nõ es nostri immemor: nisi nos cymba nostra uexerimus: non putas posse fieri horũ uerũ iudiciũ. sed qui sunt quos cressus emittit? quid ue supra humeros ferunt? Mer. lateres pythio apollini aureos dono mittit mercede oraculi: quo morietur breui. est profecto uatũ perquam studiosus. Cha. illud est igitur aurum splendidũq; atq; suppalidum: nunc primũ uidi: & si audiui semper. Mer. illud quidem o charon clarũ nomine: pro quo inter homines pugnat̃ assidue. Cha. nihil inesse boni in eo uideo: nisi forte illud solũ quod portantes aggrauat. Mer. nescis adhuc quot apud insanos homines propter aurũ bella: insidiæ: latrocinia: periuria: cedes uincula: quot item longæ nauigationes: quot ad emẽdũ: uendendũ ue itinera: quot seruitia fiant o charon. Cha. nõ tamẽ o mercuri multũ ab ære differt aurũ æs enim ego noui quando (ut scis a singulis quibusq;: quos cymba prætereueho: accipio obolũ. Mer. ita est certe: sed æris magna est copia atq; ob id nõ est curæ mortalibus. Aurũ uero est quã rarissimũ: quod ex terræ uisceribus effodiunt: nõ enim nisi e terra est aurũ: ut plũbũ: & cætera metalla. Cha. extremam hominũ dicis insaniam: qui rem pallidam: pergrauemq; ita discupiunt: amantq; uehementer. Mer. at ille solon o charon aspernatur aurũ crœsumq; & barbari iactantiã (ut cernis) deridet: & mihi quidem tale quid dicturus uidetur. Cha. audiamus igitur. Solon. dic mihi o Crœse putas ne apollinem hisce indigere lateribus? Crœsus. certe per iouem non: est enim delphis tale quid munus. Solon. igitur beatiorem existimas uidere deum si una cum cæteris aureos habeat lateres? Crœ. quare non? Solon: ingentem dicis o Crœse in celo penuriam: si ex Lydia transmitti aurum ad se cupiant cœlicolæ: Crœ. ubi nam tantum auri quantum est apud nos? Solon. dic mihi nascitur ne ferrum in lydia? Crœ. non. Solon. melioris igitur indiga est lydia. Crœ. quomodo ferrum est auro prę stantius. Solon. scies utique si respondere non fuerit graue. Cre. percontare quicquid placet o solon. Solon. urrum qui salutem aliis afferunt an qui efficiuntur salui meliores? Cre. qui saluos alios faciunt. Solon. si ergo cyrus

(ut dicunt nonnulli) aggrediatur lydos aureos: ne tu gladios militibus feceris: an erit opus ferro? Crœsus. ferro certe. Solon: & nisi si ferrum paraueris: tuum aurum captiuum migrabit in persas. Cr[illegible]. non inficias eo o solõ. Solon. absit ferrum enim auro melius esse uideris concedere. Croe. iubesne igitur: ut & deo ex ferro lateres mittam? utq; aurũ in posterum rursus implorem? Solon. neq; ferro illi opus est: siue æs sine aurum dono mittas: alii profecto aliquando possidebunt: & lucrum dederis hisce muneribus: aut phocensibus: aut delphis: aut bœtiis ipsis: aut tyranno cuipiam: aut latroni. deo autem parue curæ est aurum tuum. Croe. semper mecũ altercas propter diuitias: mihiq; inuides. Mer. ægre fert lydus o charon audaciam uerborum & ueritatem. Verum dura res ei esse uidetur homo pauper qui nihil timet: sed quod adest libere loquitur. At uero solonis breui meminerit quãdo ipsum captiuũ imponi supra rogum cyro iubente oportebit. Audiui enĩ dudũ clotho uniuscuiusq; fila recensentem: ubi cum multa: tũ hæc inscripta erant: crœsum a cyro captum iri cyrũ uero ipsum a massageti de illa esse occidendũ. Vides ne stridem illam in equo albo agentem? Cha. uideo certe. Mer. ea est tomyris: quæ abscisum a se cyri caput in utrem iniiciet plenum sanguine. Vides ne ipsis etiam cyri filium adolescentem: ille est cambises: qui patri succedet in regnum. cumq; milies in libya æthiopiaq; errauerit postremo furens interfecerit apia ipse peribit. Cha. o rem cachino dignam sed quis ipsos nunc intueri queat aspernantes alios? siue quis crederet unquam: quod paulo post hic erit captiuus? illius uero caput erit in utre pleno sanguinis: ille uero o mercuri quis est purpurea ueste indutus cum diademate: cui reddit anulum coquus exenterato pisce in amphirete insula. quendã uero se esse regem ostentat. Mer. dicis optime o charon: uerum polycratem uides samiorum tyrannum: qui se putat esse fortunatissimum omnium. sed ipse etiam a menandro seruo oretæ satrape hosti traditus cruci effigetur miser qui ex tanta fœlicitate tam breui deciderit: & enim hæc dũ clothofila recenset accepi. Cha. admiror te generosa clotho eos ipsos o optima obtrunca: horum capita abscinde: crucifige: ut cognoscant quod homines sunt tolluntq; in altum ut lapsu grauiores ruant: itaq; magis doleant. Ego uero ridebo quando unũ quẽq; eorum nudũ inuenero in scaphidio: neq; purpurã neq; tiaram aureum ue lectũ afferentem. Mer. & horum quid est sic sese res habeant: sed populos cernis ne o charon quorum hi nauigant: hi bella gerunt: hi pro tribunali cognoscunt causas: hi agros colunt: hi fœnerantur: hi sunt una littera plusquam medici? Cha. uideo sane populos uarios: uitãque hominũ tumultu: atq; erroribus plenam: & ipsorum urbes aluearibus similes: in quibus suum quisq; habet aculeum: & proximũ quemq; pungit. Pauci quidem agũt: ac ferũt humiliorem ut uespe. sed hæc turba: quæ ipsos circũuolat palam: qui sunt Mer. spes o charon & insania: & uoluptates: & auaritia: & ira: & odiũ: & id genus cætera: quibuscũ ignorantia qdem immiste est: simulq; uersatur: & per iouem etiam odiũ: ira: zelotipia: inscitia: indi-

gētia:auariria:Sed eorū:q supra uolitant:timor qdem irruens percutit & p terret interdū. Spes uero imminentes capit: cū maxime sperant hoīes obliuiscūtur ipsorū:& euanescūt:ipsosq; hiantes deserūt:& frustrant̄ ut unda tātalū: quē uides apud inferos excruciari:si uero acrius intuearis: uidebis parcas sua cuiq; stamina trahere: ac tenuissimis omnes ceu arachnæ alligatos filis pendere. Cha. uideo optime tenuissimū quodq; filū: multaq; perplexa tū uni:tū alii supra caput. Mer. digne:ac merito o portitor. n. in fatis:ut ille ab hoc:atq; ab illo:hic uita priuetur:& hic illius:ille huius fiant hæredes:& cui angusta sæpes est:is locupletis bona consequatur:hoc autē perplexitas illa significat. Nonne uides omnes tenui quodā pendere filo: quandoquidē pōdus pferre amplius haud q̄quā potest:ingenti sonitu ruit præceps:hic uero paulisper ab humo sublatus:si cadat:nullus fiet strepitus: uixq; a uicinis propioribus audietur casus. Cha. ualde hæc ridicula o mercuri:& plena insanie. Mer. at qui non posses unquā dicere pro dignitate satis hæc esse ridicula:& maxime cū summo ista studio exqrant homines:quæ dū sequuntur: mors optīa eos arripit:cuius nūtii:& ministri ualde multi (ut uides febres uariæ:uomicæ:pulmonaria:gladii:latrocinia:aconita:iudices: tyrāni: quorū nihil unq̄ eis uenit in mentē:ut bene faciant. Ve℞ cū in hos incidunt casus:tunc frequens illud:heu:heu:ab:o:hei: quod hui: si ab initio considerarēt se esse mortales: breuissimāq; esse uitam hominibus datā tanq̄ e somno e uita descederent terrenis omnibus derelictis. uiuerentq; prudētius: atq; obeuntes mortē longe minus dolerent. Sed quia putant se ab his rebus nunq̄ posse auelli:quādo mortis minister adest:uocatq;:& febri uomicans abducit enectos:q̄ plurimū dolent:& conqueruntur e uita excedere:q nunq̄ priuarā iri se terrenis:& caducis rebus existimabāt:qui sūmo studio:curaq; ędificat: inquietatq; operarios:faceret ne:si se domū nō habitaturū:sed perfecta illa: statim moriturū hærediq; relicturū:nec semel qdem in ea cœnaturū cognosceret miser. Alius autē o charon:quia filiū peperit uxor:ī cōuiuiūq; amicos conuocat:atq; patris nomē īponit:si sciret mendicū īteriturū esse filiū: uidetur ne tibi eo filio gauisurus? sed causa est quia patrē athletæ gaudio sūmo affici uidet:quoniā ex olympico certamine uictor domū redierit filius. Vicinū autē filii efferētē funus nō uidet:ignorat: q̄li etiā ipsius filius stamine pendeat. Qui uero de agrorū finibus litigant: quiq; ut sibi pecuniam congregent:nunq̄ quiescunt:quales sint uides:qui priusquā partis potiri cœperint:ex iis:quos prædixi nunciis:ac ministris mortis arripiūtur: abducūtur que ad īferos. Cha. oīa certe uideo: mecūq; ipse cōsidero qd dulce illis inuita sit:qdue sit illud:quo tantū doleant:lugeantq; priuati. Nā si reges eos secū quis cogitet: qui fœlicissimi esse omnium uideantur in uita præter incertam: ambiguamque (ut aiunt) regum fortunam: plura esse illis amara quam dulcia inueniet metus: tumultus: odia: insidias: iras: adulationes: horum enim omnes sunt participes. Prætereo luctus: morbos passiones honorum æqualium: quæ ipsis imperant: & dominantur. Nond um

enim tempus: ut hæc qualia sint in priuatis hominibus connumeremus. Dicam tibi igitur o mercuri: cui nam similes esse homines putem: uitamq́ eorum omnem. Vidisti ne unq̃ ampullas in aquis repētinis himbribus generatas: dico inflationes ex qbus cogitur spuma? Sunt enim ex illis nonnullæ paruæ: statimq́ ortæ euanescunt. Aliæ paulo durant diutius: quæ aliis superuenīētibus in magnū tumorem excrescunt: sed tamen & illæ extinguntur pœnitus: aliter enim fieri non potest. Talis est hominum uita: omnes enim uitali aura tumentes: hi maiore quidem alii uero minore: atq́ his quidem angusta est uita: auraq́ cito interitura: hi uero una cum esse cœperint extinguntur. Omnibus tamen moriendū est. Mer. Non minus propriam similitudinem q̃ homerus: fecisti o charō: qui foliis humanum comparat genus. Cha. atque cum breuissima sit uita hominis: quid agant uides: & quē-admodum alter alterum in principatu honoribus: diuitiis: & cæteris generis eiusdem superare pro uiribus expetit: quibus omnibus derelictis: oportebit eos unum dumtaxat habentes obolum proficisci ad charonem. Et quoniam in excelso sumus loco: uis ut exclamans peringenti uoce ipsos admoneam: ut ab insanis abstineant laboribus ac modeste & quieto uiuant animo: mortem præoculis semper habentes. Dicam o stulti: qui insanitis in rebus uanis: quid tanta animi inquietudine deliratis? quiescite iam: abstinete inanium laborum: nō enim uiuetis semper: eorum: quæ istic sunt: non est quicq̃ æternum: non aliquid moriens quispiam secum affert: nudum proficisci necesse est: domū uero: & agrum: atq́ aurum modo horum modo illorum esse: transmutare identidem oportet dominos: si hæc & huiusmodi ex sublimi hoc loco illis clamabo: nonne existimas uitæ admodum utile: multoq́ sapientiores futurum. Mer. o fortunate: charō nescis: q̃ta sit illis ignorātia: q̃tus error: ut ne terebella qdē eorum aperire aures queas: tāta illas cera cōcluserūt q̃ta sociorum aures ulysses syrenū metuens dulcis cantus. Vnde igitur illi: si rumperis etiam clamans possent audire? Quod lete apud nos: apud homines ignorantia potest. Sunt tamē ex ipsis pauci: qui aures cera non occluserunt: ueritati acquiescunt: & res humanas acute perspiciūt: atq́ quales sint haud faciunt pili. Cha. illis igitur exclamemus. Mer. superuacuum & hoc: ut illis quæ obtime norint inculces. nonne uides: ut abstinentes multa: quæ fiunt derident: & nequaq̃ eis placent. Sed certum est eos secundum nos de uitæ curriculo iam consulere: habentur enim odio ignorantiam eorum coarguentes. Cha. euge o generose. sed per pauci o mercuri. Mer. sunt & hi multi. sed iam descendamus. Cha. adhuc unum scire cupio o mercuri: cum illud ostenderis a te mihi cumulatissime satisfactum fuisse fatebor: ubi nam corporum apothecas effodiunt scire uelim. Mer. monumenta o charon: & tumbas: tumulosq́: & sepulchra hęc uocant homines: uerumtamen cernis: ne ante urbes aggeres illos: ac statuuas: & pyramides? Mortuorū thecæ sūt omnia: & sarcophagi. Cha. quid igitur illi coronant saxa: atque unguento illinūt: Quid uero ante tumulos: structa pyra foueaq́ effossa: lautas ibi ado

lent cœnas: uinum effundendes: ac melicratum. Mer. nescio o charon quid prosint hæc hiis: qui descenderũt ad ĩferos. sed credũt eas aĩas circunuolã/tes nidorẽ uictimæ: fumũq; delibare: & a fouea bibere melicratũ. Charon il los bibere & comesse: qui ossa sunt sicca: & perarida: ridiculus sane tibi uide/or ista cõmemorãs: qui quottidie agas co℞ eĩas. nosti enĩ: an qui semel sunt sepulti: redire ad supos queãt. Præterea ego o mercuri q̃ plurimis negotiis impeditus cachino diga perferrem: si me nõ semel illos: sed iterum deduce re oporteret. O stulti q ignoratis: qd inter mortuos: uiuosq; intersit: & qua/lia sint ea: q̃ nos habemus: & q nil inhumatus eo differt: quirite sepultus.

Atq; eadem atridæ: & fortuna binominis hyri.
Non est deformi thersite maior achilles.
Aeque imbecillum miseris caput omnibus: æque.
Nudi omnes: arent herbosa: ut prata calore.

Mer. optime home℞ adducis o charon: & quia id meministi sepulchrũ tibi achillis ostendã uidesne illud in littore apud troianũ sigeum? e regiõe uero in rheteo aiax sepultus est. Cha. parua illa qdẽ sũt o mercuri sepulchra. sed iã celeberrimas urbes: quas audiuimus: ostendas mihi uelĩ: & quæ nini fuit: quæq; sardanapali: babylona: mycenas: cleonas: ipsamq; iliõ: pmultas equi dẽ memini: ut q decẽ totos annos trãsuectari illĩc ad nos pfectas aĩas: ut nõ modo nõ discedere unq̃: sed ne sentinã qdem exhaurire potuerim. Mer. ni/ni qdẽ o portitor delata est pœnitus: ut ne uestigiũ qdẽ appareat: neq; locũ: ubi nam fuerit: possis ostẽdere. Illa uero est babylõ bene turrita: ac muris cin cta q̃ latissimis: uerũ: & ipsa paulopost (ut nini) pœnitus delebit. Mycenas uero: cleonasq; pudet ostẽdere: atq; iliũ maxime suffucabis: scio: cũ descẽde/ris homerũ: qui urbes istas ita illustrauerit carminibus: uerũtamẽ olim fue/re illæ fœlices: nunc & ipsę interiere: nã ipsæ quoq; urbes o portitor ut hoĩes pereunt: & quod uix credas: flumina etiã oĩno extinguntur. nam inachi ne alueus qdem relictus est apud argos. Papæ homere hisce laudibus & nomi/nibus sacra ilios & lacinia bñq; ædificatæ cleonæ: sed dũ loqmur: q sunt illi: q bella gerũt: uel quã ob cãm se inuicẽ ĩterficiũt: mutuisq; uulneribus? Mer. argiui & lacædemonii sũt o charon: ille uero exanimatus: ac semi mortuus est othryades imperator: qui suo nomini trophæum ascribit. Cha. qua re est inter ipsos bellũ o mercuri? Mer. Propter campũ ipsum: in quo pliantur. Cha. o summã demẽtiã: o stultissimos hoĩes: o cęcũ humanum genus. Ne/sciunt miseri: q si totam ipsorum qsq; possideret peloponessum: uix pedalem acciperet ab æaco locum. Campum uero ipsum alii: atque alii sæpe colent agricolæ: qui funditus trophæum aratro euertent. Mer. ita qdem hæc futu ra sunt o charon: nos uero iam descendamus: montesq; destruentes rursus in locum suum transmutemus ac abeamus: ego quidem quo missus sum: tu uero ad porthmeum & cymbam; ueniam autem paulopost: & ipse agens mortuos. Cha. fecisti probe o mercuri: sane tuum hoc in beneficium nulla unquam delebit obliuio. Didici enim te duce: quale sunt res ĩfœlicium ho/

minum:ostendisti reges.lateres aureos:solemnia sacrificia:pugnas. Sed de Charone nullus unquam sermo.
Luciani Diogenes locutores. Dio. Alexan. Dio.
QVid hoc o alexander:& tu quoq; e uita migrasti: quemadmodū & nos oēs. Al. miraris o diogenes:haud quaq̄ admiratione: si homo cū essem mortuus sum Dio. ammō igit̄ mentitus est. te quū suū eē filiū fateret̄. Al. eq̄dē philippi sum p̄fecto:nō.n.e uita decessissem: si ammonis fuissem filius. Dio. quippe olympiadē in cubiculo draconē con uenisse asseuerabat:inde ex ipso te peperisse philippū uero summopere deci pi cū putaret:te suū esse filiū. Al. at egomet eadem audiui: sicut & tu hac ue/ ro tēpestate p̄lucide intelligo & mihil sani neq; mater ipsa:neq;:ammoni ua/ tes p̄fitebant̄ Dio. sed ipsorū mendaciū non inutile tibi ad res gerendas fu it o alexander:deterrebant̄ enī q̄plurimi te deū esse putantes:dic mihi ama/ bo:cui tam ingens reliquisti ī periū? Ale. latet me o diogenes:quū circa hæc cogitare nihil potuerim p̄ter id solū q̄ moriēdo perdicæ annulum tradidi. Sed tu q̄so currides o diogenes? Dio. quid autem aliud est q̄ q̄ in mentē de/ uenerunt:quæ græci(iā nō diu est)blandientes egerunt:quū te præsidē: & aduersus barbaros imperatorē deligerent. Quidā uero & te duodecī diis quū adderēt templū ædificarunt:ac sacrificia tanq̄ draconis filio obtulerūt Verū dicas quæso: qua in parte te macedones sepelierunt. Alex. babyloniæ iaceo tres modo iādies. Sed ptolomæus armiger meus pollicitus est:si cōtin gat ab ī pediente eū tumultu ocium ducere:me in ægyptū deferre: ibiq; ac/ curatissime sepelire tanq̄ unū ex ægyptiorū diis. Dio. non igit̄ ridebo o ale/ xander:quū cernā te in inferno adesse:& adhuc insanire: sperareq; osiridē: aut aminidem fieri?sed hoc idē o diuinissime ne speres:cū nefas sit & illis:q semel paludem transfretarūt:ut redeat aliquis: aut qui infra ipsius os trāsie rit. Nō enī segnis est eacus:non cerberus cōtēnendus:uerū ego id abste pli/ bentissime audirē:quo aīo fers te:quū intelligas tantā in terra reliquisse fœ licitatē:corporis custodes defensores:milites:auri tantā copiā:te gentes in/ numeras uenerantes babyloniā:bactra:ingentes bestias:honorem: gloriā ī signē esse:ac opera summo studio dante:ut & tuū caput splendida corona: & corpus regia purpura ornet̄. Nō ne tristant te hæc quū in memoriam re/ deunt:cur fles o stulte:Nōne aristoteles ille sapiens te res huiusmodi docuit? non firma: non stabilia fore:quæ fortuitu fiunt? Al. sapiens ille omnium: q fuit adulatorum p̄ditissimus. Me tantū mitte quæ aristotelis sunt scire:quæ a me poscit:q̄ iubebat:quo adhuc pacto erga disciplinā meā usus est diligen tia:& cōmēdās:& blādiēs nūc q̄dē ex fortūa:tanq̄ ipa p̄s sūmi bōi existeret nūc āt ex rebus gestis:aut:q̄ rursus & parrē sūmi bōi eē affirmabat:ut & ipse/ met accipiēdo nō erubesceret. Homo o diogenes deceptor:atq; ueneficus nē pe nisi tristitiam ex eius adeptus sum sapientia: quemadmodum ex bonis illis: quæ deinceps ego apud me non connumerabo. Dio. scias denique ue lim quid acturus sis. medicinam enim huiuscemodi tristitiæ īponam. hoc

in loco quum eleboris ualitudo non uagetur. Tu uero obliuionis aquam diripiens q̃ auidissime bibe: & rursus bibe: & q̃ sæpissime. hoc.n. pacto de ari stotelicis demum quã habes tristitiã: maxime interimes. Cæterum & clitũ illum: & calistenem cerno: qui & qbusdã cũ aliis in te impetum ferũt: quo te in primis lacerent: ac de his: quæ in eos egisti ulciscantur: quãobrem alterã tu hanc uiam deambula: & sæpe: queadmodum dixi: bibe.

Luciani terpsion locutores. Ter. Plu. Terpsion.

IVstum ne hoc est o Pluto: me quidẽ e uita obiisse. xxx. quũ sim an norũ. Tu critũ uero senẽ septuagenarium: & ultra adhuc uiuere? Plu. iustissimũ qdem o terpsio: nam & si ipse uiuit: ad nullius tãtũ mortẽ affectus ẽ: tu uero oĩ tpe suam hereditatẽ expectans: eũ mo ri auidissime cupiebas. Ter. nonne opus fuerat quũ senex sit: nequeatq; de cætero eius uti diuitiis: locũ dare iuuenibus. Plu. nouas o terpsio statuis le/ ges: quum ad uoluptatem diuitiis uti nequeat: ipsum e uita decedere: aliter autẽ & ipsam sortẽ de eo & nr̃am statuisse ur̃. Ter. hac de causa huiusmodi accuso ordinem. opus. n. foret: eas res successiõe graduq; fieri: senem primo: deinde q in ea ætate sequeret̃: mori: haud quaq̃ se exercere: aut uiuere ex se/ necta põt: tres dumtaxat dentes: illi relicti sunt: uix deseruiunt oculi: curua tus a quattuor famulis deducit̃ deguttantes nares: lipposq; oculos habẽs: nihil deniq; uoluptatis degustans: haud aliter existens q̃ aĩatum quodã se/ pulchrũ ab ipsa iuuẽtute derisum. Vt moriat̃ optimi: atq; robustissimi ado lescentes haud secus esse ur̃: aut si flumina sursũ deferant̃: aut saltẽ scire ne// cesse foret: qñ & senibus qlibet obiret: ne aliquos: ꝑut eis mos ẽ: fallerẽt: qp/ pe in presentia est illud ꝓuerbii: ut aiunt. quadriga bouẽ sepissime ducit. Pl. hæc qdem o terpsio prudentius fiũt q̃ tibi ꝓfecto uideant̃: uerũ & uos quid passi estis? rebus enĩ alienis gaudetis: dum senibus filiis orbatis: uosmet tã topere tradatis q̃obrẽ in derisum adducti ab illis sepelimini: qd̃ qdem pluri mis fit p iucundũ. Nã q̃to uos magis illos mori pobtatis: tãto plus oĩbus q̃ gratissimũ est: si ante eos uos mori contingat. & enim nouã quãdam im me/ dium adducitis artẽ: uetustos atq; decrepitos quũ amatis: p̃sertim qdem: si liberis sunt orbati: q uero liberos habẽt: illoꝝ uobis non est cura: q̃q̃ ex his qui amant̃ plurimi: mimine uero ignari astusi eis liberos esse contingat: il/ los odisse dissimulãt: ut & ipsi habeant amatores. Inde his in testõ exclusis: qui munera diutissime obtulerunt liberi: sicuti qui facto dignum est: omnẽ eorum substantiam consequuntur. at illi tristitia affecti: suaq; spe delusi den/ tibus fremunt. Ter. omnia hęc uera sunt quæ autumas ex meis: quanta tu critus: quum semper eum mori putarem. Introducebat enim me dum in an gustia pusitus eẽt: atq; sub uelamine quodã tanq̃ ex ouo pullus imperfectus garrulabat. Vnde quãto citius eũ ad sepulchrũ duci existimabã: tanto plus mea me fallebat opinio: quũ semp magis se differre pararet: & ne ii: q ĩ amo re concurrebat muneribus me præclaris uincerent: plurima sollicitudine ex citatus iacebã singula enumerans: atq; causa mei fuerũt interitus. Is tandẽ

adeo mihi hamũ dilacerantem ĩpræſſit: ut prius me deridens ſepulchro tra/
deret. Pl. euge o tucrite diutiſſime uiuas: una & diuitiis abundans & huiu/
ſcendi homines deridens: neq; prius moriaris: quam hos blanditores cun
ctos præmittas. Ter. hoc quidem o pluto periucundiſſimũ mihi foret ſi an
te tucritũ careados uita decederet. Pl. boni animi ſis o terpſio & phido etiã
& melanthus: & omnes penitus ipſum præcedent: & ipſiſmet: ut prædixi/
mus: curis. Hæc ego ſummopere commendo o tucrite diutiſſime uiuas.

¶ Luciani Her. locutores. Dio. Her. Diogenes.

Vnquid hercules ipſe eſt? haud quiſquã me hercule alius: arcus: claua pellis leõina: magnitudo ipſa: totus deniq; hercules eſt. Igi tur e uita deceſſit: qui iouis fuerat filius! dic quæſo o præclariſſi me: mortuus ne es. Ego enim quum terræ ſupereſſem tibi haud ſecus quam deo ſacrificaui. Her. recte quippe ſacrificaſti. hercules enim ipſe in cœlo una cũ diis immortalibus conſiſtit: ebem apud ſe habens cruribus formoſiſſimã. ego uero q te alloquor ſua ſum umbra. Dio. qdnam dicis ama bo umbra ipſius dei. Her. fieri enim poteſt altera eũ ex parte deũ eſſe: altera uira deceſſiſſe. Dio. utique. Her. ille enim nequaquam mortuus eſt: ſed ego dũtaxat: qui ſui ſum imago. Dio. perpendo nunc peroptime: te ipſum pro ſua uirili parte plutoni tradidiſſe. Her. ſic res. ſe habet. Dio. quo pacto igi/ tur calidiſſimus quum ſit æacus te eũ nequaquam eſſe non nouit: ſed admi ſit tanquam ſubinductum herculem? Her. quoniam ſibi ſum per quam ſimi lis. Dio. uera autumas. nam ita perſimilis: ut ille ipſe ſis caueas igitur ne con tra ſit: tu quidem hercules exiſtas imago uero apud deos immortales ebem in uxorem duxerit. Her. audax nimium es: atq; loquax: & niſi ab argutiis: quas in me intuliſti: deſinas: ſenties quamprimum qualis dei imago ſim. arcus enim nudus eſt: atq; paratus. Dio. cur autem de cætero te timeam q̃uum ſemel mortuus ſis. Sed per tuum herculem dic quæſo: dum ille uiue bat: eras ne una ſecum: & tunc imago exiſtens: aut unus quidem eratis in ui ta: poſteaq; e uita deceſſiſtis: ſeperati: ille quidem ad deos immortales ad uo auit: tu uero umbra: ut dignum uidetur ad inferos aduenisti. Her. & ſi fas equidem foret: nequaquam reſponderem uiro ſophiſtice percunctan ti: at tamen aures quoq; ad hoc porrigas. Quicquid enim amphitrionis in hercule erat: id ipſum morte affectum eſt: quod nempe ego ſum ut dixi to tũ: qđ autem ioui attineret eſt cũ cũ diis immortalibus cõſtitutũ. Dio. per ſpicue nũc intelligo. autumas enim eadẽ uice alchmenã duos peperiſſe her/ cules: unũ qdẽ ex amphitrione: alterũ uero ex ſũmo ioue: ex quo factũ eſt: ut gemini unius matris utero lateretis. Her. nequaq̃ o inſane: idẽ profecto ipſe eramus ambo. Dio. neq; adhuc ad intelligendũ id facile eſt: duos hercules in unũ cẽ compoſitos. niſi qs diceret: uos tanq̃ ippocẽtaurũ in unũ fuiſſe co pulatos hominẽ uidelicet atq; deũ. Her. nõ ne ſic tibi homines cõpoi ueſter animo & corpore? unde qd prohibet animũ qdẽ ipm ex ſũmo ioue natũ ad eſſe cælo: me uero mortalẽ ad ĩferos aduenisse. Dio. utiq; eleganter hęc di

seruissem si corpus hac tēpestate esses: sed in corporea es imago: itaq̧ pericu lū est te triplicem iam fecisse herculē. Her. quo nam modo triplicē. Dio. hoc quidē modo nam si unus in cœlo existit. tu uero apud nos imago; corpus au tē apud tumulū iam in puluerē uersum hæc tria iam confecta sunt. Animad uertas igitur uelim; quem tertiū corpori esse ītelligas patrē. Her. audax es atq̧ sophista. sed quod nomen tibi est: qui huc aduenisti? Dio. diogenis si/ nopei imago: ipse autem per ipsum iouē minime cū diis me immortalibus: sed cū mortuoꝝ optimis cōstitui homeꝝ atq̧ huiuscemodi fabulas deridēs.

¶ Luciani Virtus dea locutores Virtus. Mer. Mer.

Irtus dea per epistolas orauit modo: ut se irē: eo percontes: qdnā me uelit: illico ad iouē redibo. Vir. salue mercuri: ago tibi gratias: quandoqdē tua in me pietas atq̧ benignitas efficit: ut non peni/ tus despecta ab omni cætu deorū: sim. M. expecto quid narres tu modo per breues narrationes facito. nam edixit: ut confestim ad se redirem iuppiter. Vi. etiā ne tecū nobis non licebit nostras erūnas exponere. Quos igitur habeo ultores iniuriarū: si non modo apud ipsum maximū iouem: ue rū & apud te: quē semper in fratris locū habui: colui: obseruaui: condolendi facultas negatur. O me miseram ad quos cōfugiam: unde auxiliū petā: me quidē cū ita dispiciar: malo esse truncū aliquē quā deam. M. tandem effare dū præbeo operam. Vir. uiden quā sim nuda & fæda? hoc ita ut sim efficit fortunæ deæ impietas: atq̧ iniuria. Aderam sane ornata apud elisios cāpos īter ueteres illos amicos: platonē silicet socratē demostenē: ciceronē: archi/ menidam: policerem praxitelem; & eiusmodi uiros doctos: qui me dū uitā agebant: piissime: ac religiosissime coluere. Interea loci: cū iā nō pauci saluta tū ad nos aduolassent: e uestigio fortūa dea īsolēs: audax: temulenta: ꝑcax: maxima armatorū turba cōsepta: atq̧ stipata ꝑperans ad nos iactabunda. En inquit plebeia tu ne maioribus diis aduentantibus nō ultro cedis? Do/ lui iniuriam nobis īmeritis eo pacto fieri. Ac nō nihil ira cōcitata inq̄. Ne que tu maxima dea his uerbis me plebeiā efficiens: neq̧ si maioribus ceden dū est: tibi turpiter cedēdū cēseo. Illa uero illico in conuitiū sese effert aduer sum me. Pręetereo hic quas cōtumelias in me primū: dū hæc īter nos gerun/ tur: effunderit. Iccirco plato philosophus cœpit cōtra nōnulla de deorū of ficiis disputare: illa escandescens. Apagite hinc uerbose inq̄d: non enim de/ cet seruos deorū causam suscipere. Cœperat & cicero orator plura uelle sua/ dere: at ex turba armatoꝝ erupit. Mer. antonius pręotens latera illa sua de gladiatoria ostendens: grauissimūq̧ pugnū in os ciceronis iniecit. Hinc cæ teri mei amici perculsi metu: fuga sibi propere cōsuluere. neq̧ enim policle/ tes poplites peniculo: aut phidias scalpro. aut archimenides oroscopo: aut cæteri inermes aduersus audacissimos armatos: eosq̧ ꝑdis: atq̧ homicidiis suetos bello ad sese tuēdos ualebāt: ergo me īfelicissimā ab ipsis diis oībus: q tum aderant: atq̧ hominibus desertam pugnis: ac calcibus totam confrege re: uestes meas diripuere: in lutum prostratam reliquere: demum abire: ouā/

tes. Ego uero ita confecta: cũ primũ licuit: conscendi huc ut. IO. M. his de rebus facerẽ certiorem: iam quidẽ mihi ut ĩtromittat expectanti mẽsis elapsus ẽ: dũq; id: ut ĩpetrẽ oẽs deos exeũtes: atq; redeũtes ꝑcor nouas semp aliq̃s excusatiões audio. aut. n. deos aiũt uacar ut ĩ tẽpoꝛ cucurbitæ florescãt: aut curare: ut papiliõib9 alæ ꝑ pulchræ pictæ ad sint. Quid igit᷑: ne uero aliq̃d semp habebũt negotii: quo nos exclusas teneãt: ac floccipẽdãt. Tũ etiã & uilic9 suscepit curã dudũ: ne cucurbitę siti peant. nos tñ neq; diis neq; hoĩb9 cordi sum9. Has obres te iteꝝ atq; iteꝝ ꝑcor: obtestorq; mercuri: q ſp apud deos ipsos ĩterpres extitisti: & ut causam hãc meã iustissimã: atq; piissimã suscipias. At te cõfugio: te supplex oro in te oĩs mea sita est spes: atq; expectatio. Da q̃so operã: ne dũ a uob is excludor ipsis quoq; mortalibus sim ludibrio. Nã erit q̃dẽ dedecus deoꝝ ordini: ubi homũculi me tã & si ĩfirmã deã floccipendant. Mer. Audiui: doleo: uerũ ꝓ uetere nr̃a amicitia unũ admoneo: durã nimis atq; difficilẽ causam te aduersus fortunã suscepisse. Nam & iuppiter ipse: ut cæteros omittã deos: cũ se ab accepta beneficia nimiũ fortunæ debere sentiat: illi9 uires: atq; potẽtiã ueret᷑. Ea. n. ad cœlũ diis ascẽsum ꝑstitit: atq; ubi uelit ualẽs sua armatorum manu eiiciet. Qua de re: si sapis: inter plebeios deos ignota quo ad fortunæ odiũ extĩctũ sit latebis. V. Aeternũ latitandum est: ego & nuda: & despecta abeo.

¶ Luciani carmina heroica in amorem.

Perdiderat natum genitrix cytherea uagantem
Anxia sollicito: quẽ dum per cõpita passu
Quærit: ab excelso tales canit aggere uoces.
Errabunda meus uestigia forte cupio
Qua fugiens tulerit: quisquis monstrarit aperto
Indicio: huic merces ueneris libanda ferentur
Oscula: captiuum si quisquam adduxerit: illi
Mox aliquid gaudens ultra dabit oscula mater.
Quo reperire queas puerum. bisdena dabuntur
Signa tibi: cautus memori: quę mente recondes
Huic non candor inest: rubor igneus inficit omnem
Corpus: & ardescunt acri contenta nitore
Lumina nec dulces: sequitur mens subdola uoces.
Quippe hyblæa sonus uincit dulcedine mella
Sed male fallaci respondent pectore sensus
Feruidus accensa si quando exæstuat ira
Indomitos animos gerit: immansuetaq; corda.
Seducit uerbis: nec uera fatebitur unquam.
Est puer ille quidem: magno sed prouidus astu.
Ludit & interdum: sed ludens seria tentat.
Dependent humeris crispi certo ordine crines.
Nec pudor audaci: nec inest reuerentia uultu.

Sunt illi paruæq; manus: paruiq; lacerti.
Sed tamen exiguo longos de corpore iactus
Dirigit: ima ferum telo sub terra ditem
Perculit: & regem manes sensere subactum:
Candia cum stygio rapta est proserpina curru.
Corpora nuda gerit nullo uelamie: tectus
Verum animus uario prudens ornatur amictu:
Præterea aligero suspendens membra uolatu.
Hinc nymphas petit inde uiros: ultroq; receptus
Visceribus sedem sibi ponit: & ossibus imis
Est breuis huic arcus: sed quo fatalis arundo
Vsq; sub astra suum seruat propulsa tenorem.
Auratam cernes humero pendere pharetram.
Pestiferosq; intus calamos: quibus impius ille
Ipsi sæpe mihi lætalia uulnera fecit.
Omnia sæua quidem: sed cunctis sæuius illud.
Dextra facem uibrat: miseras quæ iacta medullas
Pascitur: hæc ipsum solem succenderat æstu.
Hunc si nexilibus poteris constringere nodis
Duc arcte uinctum: ne tu miserere precantis:
Quamuis aspicias manantia lumina fletu
Decipiare caue: nec si ridentia cernas
Ora: graui iubeas laxari uincula nexu
Quod si te blandis inuitet ad oscula uerbis
Effuge: nam labris certum est habitare uenenum
Si uero facili promittet uulnera uultu
Telaq;: gnosiacosq; arcus: pictamq; pharetram.
Noxia dona time: quicquid tetigere perurunt.

¶ Luciani. Timon locutores. Timon. Iuppiter. Mer. Diuitiæ. Paupertas: Ggnatonides. Philiades: Demeas. Thrasycles. Blepsias.

IVppiter amabilis: hospitabilis: amicabilis: uestalis: fulgurator: adiurabilis: collector nubiũ: tõitruũ opifex: & si qd aliud te altissoni pœte uocãt: pserti cũ tuo ad eoꝝ carmĩa fauore ĩdigẽt. Tũc.n. illis multoꝝ nominũ fact9 metri ruinã fulcis: hac hiãtia supples. Vbi nũc ualde resonãs fulgur & grauis frẽit9 tõitruũ: ardẽsq; ac luculẽtũ & terribile fulmẽ qppe oĩa hęc pter: solũ nominũ strepitũ: delirameta: & fum9 uer̃ poetic9 uidet̃: tua uero famosa & pcul missilia: promptaq; arma: nescio quomodo frigida facta prorsus extincta sunt. Quispiam ergo ex his: qui periuria perpetrant: fere lychnum citius timuerint: quam fulminis cuncta domantis flammam: adeo semiustum quendam stipitem uibrare uideris ipsis: ut ignem quidem: uel fumum ex illo nõ metuant: solũ autẽ hoc se consecutos putent ex uulnere: q fuligine pleni sint. Iam itaq; tibi propterea salmoneus retonare ausus

te non falso credit sic ad irã frigidum:idque merito:quum ueluti super mã/dragoram dormias:qui nec piuros audis: nec iniusta operantes attendis: ea quæ fiũt temnis:aures[que] ceu decrepiti obstrusas habes. Quũ enĩ iuuenis eras:uelox:& uiuax ad iram:multa aduersus iniustos:ac uiolẽtos agitabas: nullæ[que] tibi erant feriæ:nunq̃ uacabat fulmen.egis etiam quassabatur: toni trua murmurabant:& fulgura ceu iacula quædam inter confertas hostium manus sine intermissione iactabantur:motus uero terræ frequentes: naui um[que] cumuli:ac saxeæ grandines:ut[que] tecũ graue loquar: impetuosi hĩbres & ualidi:spumantia[que] flumina. Ita[que] huiusce temporis in momento naufra gia sub deucalione facta sunt.ut substernentibus cunctis: qui submersi fue/rant:una uix arcula illisa littori saluaret̃:fauilla humani generis regeneratio nem maioris uicii seruatura! Meritas ergo desidiæ pœnas luis:quũ tibi ho/stias:uel coronas:nisi forte quis in olympicis: non religione aut uoto: sed uetusto quasi quodã more:nemo iam offerat. Te[que] o diuum:at[que] hominum rex sublato paulatim honore saturnium esse dicunt. Quotiens iam templa tua expoliarunt:nonnulli quo[que] tibi in olympiadibus uiolentas iniecere ma nus. Tu[que] altitonans:uel ad suscitandos canes:uel ad uicinos inuocandos: ut cum clamore citato gradu illos cõprehenderunt:adhuc paratos ad fugã piger extitisti. Quin tu fortis:gigãtum[que] deletor:ac titanũ uictor sedebas: intortam cęsariem ab illis tondebaris: undecim cubitorum fulmẽ tenens dextra. Hæc itaque o admirande quous[que] cessabũt: adeo sine cura inspecta: quandoue de tanta iniuria pœnas sumes? Quot phætontibus & deu/calionibus opus esset: ut tam ingentis contumeliæ ultio digna sumere/tur. Cæterum ut omissis publicis propria dixerim:quot athenienses in subli me extuli:illustraui[que] diuitiis:ac in cunctis necessitatibus adiuui! repenti/nas quo[que] ad beneficiũ amico[rum] opes effudi. postq̃ uero p̃pea inops sum fa ctus ab his:q̃ paulo añ mecũ timor̃ mirabãt̃:& colebãt nutu[que] pẽdebãt meo: tanq̃ ignotus uilipendor. At si carpens ĩter obuius eis fiam: ueluti quandã statuam diu mortui supinã:& multo p̃stratam tempore prætereũt. Qui ue quũ me procul aspexerint:infaustũ ac inexecrabile quoddã omẽse uidisse ar bitrati:quẽ pridẽ saluatorẽ esse dicebant:& benefactorem diuertunt. Ita[que] hac malo[rum] mole præssus endromide tellurẽ collo:quattuor obolo[rum] mercede cõtentus:& hac solitudine bidenti operando! Sed pro lucro mihi pono:si deinceps nõ uideo q̃ plures indignos feliciter agere.nã hoc me uehementer coquit. Quãdo igitur o saturni rheæ[que] nate altum hũc: sempiternũ[que] sopo/rẽ excuties. Iam enim ultra epimenidẽ dormiuisti fulmen[que] quaties aut ex oeta facta ingenti flãma ostendes irã fortis & adolescentis iouis! nisi forte uera sunt:quæ de te:tuo[que] sepulchro cretes fabulantur. Iup. quibus est hic o mercuri qui ex attica ad hymeti radices uociferat̃:totus sordidus: ac squal/lens & amictus endromide ĩcuruatus arbitror terrã fodit:homo loquax: & temerarius:philosophus ne est! Ne[que] enĩ aduersus nos tam impia:at[que] exe cranda iacularet̃ uerba. Mer. quid ais o pater! ignoras ne timõ a echecrati/

di de colyttea:hic est qui quõdã diues sæpe nos sacris in solemnis centũ ci-
bauit tauris:& apud quẽ consueuimus splẽdide in iouialibus epulari. Iupp.
o mutationẽ:bonus ille diues? circa quẽ tot amici? quæ igitur passus ẽ squal
lidus:miser effossor:mercenarius:& (ut apparet) tam graue tractans biden
tẽ. Mer. illum (ut ita dixerim) benignitas:& humanitas:ac erga oẽs ĩdigos
miseratio? utq; uerius loquar:consuetudo:& amentia:prodigalitasq; sic con
triuit:qui haud intelligebat. quid esset adulatoribus & lixis gratias impen-
dere. A tot uero:tantisq; uulturibus infœlix epar corrosus amicos suos ex
beniuolẽtia:quam ad eũ ob uoracitatem habere simulabant:eos arbitraba-
tur:qui denudatis:obsisq; ossibus:medulã:si qua inerat exorbebãt: & postq̃
summa cum diligentia hoc fecerant:abibant illum arridum: absci ssumq; ra
dicitus deserentes:nec amplius cognoscentes:aut aspicientes. unde nãq; di-
xerim eos impẽdisse auxiliũ:uel gratias egisse. Ob hoc itaq; amictus endro
mide:ac bidente armatus præ pudore urbe derelicta mercede:ut uides fa-
ctus agricola: malis indignatur: q ab illo ditati ipsum quodam cum fa-
stu pretereunt:nomẽ timonis ignorantes. Iupp. haud negligendus est uir:
infortunio quippe suo irascitur non ĩmerito. Nam & nos similiter ꝓfanis il
lis adulatoribus faciemus:minime obliti uirũ:qui tot taurorũ femora: & ca
prarũ adipes nobis super aras adolere consueuerat. Adhuc enĩ olocaustorũ
nidorẽ in naribus habeo. uerum ꝓpter occupatus uarios:ac deierantiũ tu-
multus:& uim atq; rapinas facientium:ob metũ quoq; sacrilegia perpetran
tium (Multi quippe & ineuitabiles hi sunt:qui ne uel parũper oculos claudã
sinunt) multo iã tẽpore atticam non despexi:præsertim ex quo philosophia:
& uerborum contentiones multiplicatæ in illa sunt. Quũ enĩ inuicem liti-
gent:& clament audire uota nequeo: sic ut obstrusis auribus me sedere præ
stet: obteri ab ipsis: qui nos uirtutem quandam incorpoream:deliramen-
tisq; simillimam fore magna uoce confirmant. Et ideo cõtingit:ut hic a no-
bis neglectus sit:qui certe malus nõ est. Cæterum o mercuri assumptis diui
tiis ad illum uelocius accede diuitiæ uero secum ducant thesaurũ: amboq;
apud timonem maneant nec sic facile abscedant: q̃q̃ præ benignitate illas
ex domo rursus expelleret. De adulatoribus uero:illorumq; ĩgratitudine po
stea deliberatum:meritasq; pœnas dabunt:dum interim fulmẽ reficio. Fra-
cti nãq;:& obtusi sunt duo eius radii maximi:quando ambitiosius illos pau
loante ego acui contra sophistam anaxagoram:qui suis familiaribus persua
sit nullos omnino nos esse deos. Sed ab eo aberraui:super ipsum nanq; peri-
cles suam posuit manum:fulmen autem anacæũ irruit: illudq; incendio fla
grauit:ast ipsum paulominus contritum est petram. Cæterum illis ingens
tormentum erit:si timonam diuitẽ uiderit: Mer. quantum fuit querulum:
importunumq; & audacẽ fuisse:hi quippe soli iuditia tractant. en continuo
ditissimus ex inope timon erit:eo q clamauerit:ac fidenter orauerit: iouẽq;
ad sua uota conuerterit. q si cum silentio tellurẽ effodisset: adhuc incuruus
foderet a ioue derelictus. Diui. ego quidem o iuppiter nunquã ad illum re-

deam. Iupp. quare o bene diuitiæ præsertim quũ id iubeã. Diui. edepol: q̃a me contumeliis affecit: ac expulit: meq; patris sui amicam partitus in plura est: deq; domo quibusdam quasi (ut ita dixerĩ) furcis eiecit haud aliter q̃ ii: qui e manibus ignem excutiũt. Redibo ne inter parasitos: & adulatores: ac meretriculas rursus diuidenda? Ad illos me mitte iuppiter: qui diuinũ munus intellecturi me fruituri sunt: quibusq; desiderabilis: atq; in præcio sum. Hi uero ardeis similes: cum paupertate: quam præhonorãt: simul sint sumptaq; endromide cũ bidente gaudeãt miseri quattuor assuũ mercede: qui decem talenta sine meditatione largiuntur. Iupp. nil tale deinceps operaturus est timon: bidẽs quippe illum: nisi forte renum dolorem pœnitus nõ sentit: apprime castigauit: ut te necessario paupertate præeligat. Cæterum mihi semper de his uisa es queri: quibus nunc incusas timonẽ: qui foribus aptis libere te uagari permisit: nec te reclusit: aut tui. zelotipus fuit. Nonnunq̃ uero aduersa cõtra diuites querebare: te quibusdã seris ac uectibus signorũq; ĩpressionibus inclusam usq; adeo detinentes: ut te erigere in lucem non ualeres. De his itaq; lamẽtata es: q̃ multis in tenebris pœne suffocabare: & ob id nobis pallẽs: curisq; plena: uncisq; articulis præ assiduitate comparatorũ uidebare: si tempus se obtulisset discessura. Graue namq; tibi uisum est: ut æneo: aut ferreo thalamo: ceu altera dane ab auarissimis: iniquissimisq; pædagogis usuris: & computationibus enutritã uitã agas. Itaq; illos intolerabilia tibi irrogare dicebas: qui te ultra modũ diligant dumq; liceat frui: nequaq̃ audeãt: siue quũ dñi sint: amore non utantur: sed multis cũ uigiliis signa custodiãt: claustraq; ĩmotis oculis obseruẽt: proq; magno fructu ducãt: si fructu careãt: neminiq; cõmunicent: ceu canis in p̃sepio q necordeũ comedat: nec esurientẽ equũ manducare sinat. Rursusq; auaros & custodes irridebas: quid haud nouerãt nequã seruũ: aut dispensatorẽ: aut furciferũ clam subiturũ: & contumeliis affecturũ infelicem: ac immitem dominũ ipsumq; ad nigrã: angustiq; oris incernulam: stuppasq; sitiẽtes usuris uigilare dimissurum: quo pacto igitur nõnunq̃ ista tua querella est? Diui. At si uerũ p̃conctaris iuppiter: utcunq; non sine ratione fecisse uidebor tibi. Hæc nanq; timonis permagna remissio: negligensq; nulla prorsus in me beniuolentia tibi uideret̃. Rursus qui me hostiis: ac tenebris clausam seruant: ut pinguior fiam: nec me cõtrectant: aut in lucẽ agunt: amentes: iniuriiq; arbitratu meo sunt: ut pote: qui me de ipsis benemeritam tantis in uinculis putrefieri compellant: ignariq; non multo post tẽpore abibũt: me cuipiam fortunato relinquentes. Nec illos igit̃: neq; ipsos ꝓdigos mei laudauerim: sed eos qui (ut dignũ ẽ) modũ rei ponũt. nec oĩno abstinẽtes nec: ꝓrsus abiiciẽtes. Cęterꝫ q̃so iuppiter: si qs formosam adolescentulã lege ducat uxorem: postq; nec illius custodiam: gerat: aut zelum habebat: permittens ut die noctuq;: quo uelit eat: cũq; illam uolentibus simul sit: insuperq; mœchos ipsos adducat: & patentibus ianuis leno fiat: omnesq; ad illam uocet: an hic amare uidebitur? Nõ equidem arbitror iuppiter: ut qui sæpe amasti hoc dicturus sis. Si

quis uero contra libera: ac liberali muliere in domum legitimæ traducta fi/liam arantis adamet: ac uiuidæ: formosæq; uirginis sperãt amplexus: nec ui deri illam sinat: sterilemq; & absq; liberis uirginitatẽ seruare cõpellat: hocq; faciat amare sic asserẽs: idq; indicet: & pallor: & macies: & oculi concaui: nõ ne hic uidebitur insanire: quum opus esset nuptiarum fructu procreationi li berorum indulgere? Sed decorum uultum sic exterminet: puellamq; formo/sam ceu alteram ceteris sacerdotem per omnem uitam nutriat. Ita & ego in dignor quũ absq; honore a quibusdam calcitrer: auidisq; ĩmergar faucibus: & effundar. A nonnullis uero ueluti seruus nigrantibus liuoribus casti/gatus tractet Iup. quid igitur aduersus illos indignaris? utrique enim me/ritas pœnas dabunt: & hi quidem: ceu tantalus: sitientes atq; ieiuni: solũq; auro faucibus inhiantes. Alii uero haud aliter q̃ phineus rapta ex gutture ab harpyis esca. sed ad timonem uade: illum pœnitus sobriũ repertura es. Diui. ille enim quando quiescet: festinabit exhaurire me tãq̃ ex cophino per forato: anteq̃ tota influam studens præoccupare affluentiã: ne ego affluens plus q̃ ille possit exhaurire eũ ĩundẽ? Quare ad danaidũ dolium aq̃ ferre mi hi uideor: & frustra exhaurire: uase non tolerante: sed effundẽdo id: q̃da fflu it ante prope q̃ influxerit: adeo est latus hiatus hydriæ ad effusionem: & exi tus liber. Iup. igit̃ nisi obturaberis hunc hiatum: & semel tantum euolans: te breuiter effusa: in doli fece Endromidem: ac bidentem rursus ĩueniet: sed abite iam tandem: diuitemq; illum facite. Tu uero mercuri tuo ĩ reditu me/mor esto ab ætna ad nos ducere cyclopes: ut fulmen acuant: quũ cuius acu/mine opus sit. Mer. abeamus o diuitiæ quid hoc est? claudicans me o gene/rosa: hactenus latuisti: quum cæca sis: & clauda. Diui. non semper hoc mercuri: sed quum ad aliquem imperio iouis accedo: nescio quo pacto tarda sum: & utrunque claudam pedem: ut uix terminum attingam: ac ut nonnunquam senio confectus sit: qui me manet. quum uero discessu/ra sum: uolucrem uidebis: ac somniis ociorem. Simul ergo flagellum ce/cidit: & ergo iam uicisse prædicor stadio transito: plerunque etiam his: qui aspectaculum sunt: nequaquam cernentibus. Mer. in hoc aperte men/tita es: multos quidem tibi nominare possem: qui externa die nec assem: quo laqueum emerent: habebant: hodie repente locupletes effectos: al/bos ducere biiuges: quibusque aliquando nec asellus erat: nunc rubenti amicti purpura: & manibus auro micantibus incedunt uix creden/tes (ut arbitror) quia non in somniis diuites facti sunt. Diui. secus est mer/curi: neque enim pedibus tunc uado meis: ad illosque non iouis: sed di/tis imperio: qui est magnificus diuiarum elargitor accedo: quod ex ipso nomine liquere potest. Quum autem opus est: ut de altero in alterũ transeant: tabellis immissam & accurate ligatam sublatam transferunt: & is qui mortuus est: in aliqua domus tenebrosa parte iacet: ueteri linteo te ctus supergenua: pro quo more catino pugnatur. Qui uero me habere spe/rant: ĩ foro hiantes: ceu hirundinem circunuolantem stridulus nidus expe

ctat. Quum autem signum ablatum: uincula fracta: aperte tabellæ: nouusq;
dominus publicatus fuerit: siue cognatus: siue adulator: siue minister
scelerum ex compedibus honoratus: adhuc barbam rasus ob multiplices:
& diuersas uoluptates: quas olim extraneus illi suppeditauit: ingenti ac-
cepta mercede: generosus ille quicunque fuerit: me raptis tabellis cur-
rit exportans pro pyrrio: uel dromone: uel tibio: siue megacles aut mega-
bizo aut protarchus nomen habeat: illis nequaquam hiatibus seque alte-
rutrũ ĩtuentibus derelictis: uerumq; luctum agentibus: utpote: quibus de
profundo sagenæ gremio ingens thynnus effugit qui non modicum deuo
rarat escam. Cęterum is qui me repẽtinus inuasit: ignarus boni: duratusq;
laboribus: homo adhuc hortens compedes: ac si quis transiens cum flagris
cadebat auicula: arrigens aures molendinumque: ceu regale palatium uene
rans: non amplius tolerabilis est his: qui obuii fiunt: sed & liberis contume
liam irrogat: & conseruos uerberibus cedit: licet eiusmodi expertus sit: quo
ad in meretriculam quampiam inciderit: equosq; mittat uel se adulatori-
bus dedat: qui illum iurent: & formosiorem mereo: & generosiorem cecro-
pe: seu codro: ac prudentiorem ulyxe: & crœso ditiorem: sex & decem in tẽ
poris momento miser effudit talenta: quæ multis cum periuriis: & rapinis:
atq; pallatiis fuerant paulatim cumulata. Mer. communia pene sunt ista
quæ narras: cæterum quum tuis ipsa pedibus incedis: quomodo cæcam ui-
am inuenis? Aut ad quos te iuppiter miserit: quum illos dignos esse iudi-
cat: ut diuites fiant: nostri. Diui. putas ne me inuenire: qui sint hercle non
semper: neq; enim aristide relicto ad hipponicum: aut calliam accederem: cõ
pluresq; alios ex athenis: qui nec obolo digni sunt. Mer. uerum quum fueris
destinata quid agis? Diui. nunc sursum nunc deorsum circumiens erro do-
nec in aliquem incidam: qui non intelligat: quicunque uero mihi obuiam
uenerit: me secũ abducta uenit teq; pro ineffabili: ĩsperatoq; lucro ꝓnus eat.
Mer. iuppiter ergo decipitur: putans te (ꝓut ipsi uidet̃) diuites facere eos:
quotcũq; dignos duxerit: q ditent̃. Diui. imo maxime: nec ĩmerito o bone:
qui quũ me cæcã uideat mittat q̃rere rẽ adeo difficilis: laboriosæq; ĩuẽtiõis:
& multo tẽpore abscõditã: quã neq; lynceus facile ĩueniret: adeo terrã & par
uã. Igitur quũ bona tã pauca sint: mala uero plurima: urbesq; cunctas occu
pent: facile in huiusce ĩcido: ab illisq; irretior. Mer. præterea quomodo reli-
ctis illis facile aufugis ignorans uiã. Diui. quippe ad fugã dũtaxat acuto lu
mine cerno: pedibusq; ĩtegra sum. Mer. itẽ uelim respõdeas mihi: quomodo
cæca quũ sis (pace dixerim tua) & pallida: grauisq; cura: tot amatores habe
as: teq; cuncti mirent̃: seseq; felices autumẽt: si te cõsecuti fuerĩt. ꝙ si nõ: uita
odio sit. Noui igit̃ quãplures adeo amatores tui: ut in altũ pelagus se ꝑcipi
tes dederint: deq; saxis solẽ ipsum uertice pulsantibus a te contẽni existimã-
tes: quoniam ab initio illos nõ uideras. Sed scio: ꝙ & tu nõ ĩficiabere: si qua
tibi mens est illos ĩsanire: qui hoc amore ĩsaniant. Diui. an putas: ut eis q̃-
lis sum uidear: uel clauda: uel cæca: aut cætera: quæ ĩsunt mihi huiusmodi?

Mer. & quare non & ipſi omnino cæci ſunt. Diui. cæci haud quaꝗ̃ ſunt ſed
amētia:errorq;: quibus nunc oīa plena ſunt:illos obũbrat:ego quoq; ne pr/
ſus deformis uidear:ſumpto perſonatu quodā amabili:auro:gēmiſq; diſtin
cto uariis īduta:illis obuiā uenio:qui perſonam cernere arbitrati meā deco
rē amant:pereuntq;: niſi conſequant̄:quod ſi quis totũ denudauerit:meq;
illis oſtenderit conſtat utiq;:ſeſe accuſatũ ire:qui non acutis luminibus talia
ītuitus res minime amandas:deformeſq; amauerit. Mer. cur igitur diuites
effecti iterũ falluntur! Ac ſi quis eos diuitiis priuare contendat: cernis ca/
put:quā perſonatũ abiiciant! Neq; enim licet eos tunc ignorare: qua ſi for/
ma ſuperlata ſit:quũ omnia introrſus īſpexerint. Diui. mercuri etiā ad hoc
me pauca adiuuant. Mer. quæ! Diui. Nam ſiquis primo ad uotũ apertis me
ualuis admiſerint:ambitio:ignorantia:iactantia:mollities:contumeliæ:er/
ror:cæteraq; huiuſmodi una mecũ ītroeunt. Itaq; īfelix animus ab omnibus
captiuatus nō admirandam miratur: & appetit fugienda: neq; omniũ ma/
trē malorũ illis circunductam ſtupet:uniuerſaq; potius mala pateretur:quā
me reiicere ſuſtineret. Mer. quũ ſit res quædam maxime delicata: & lubrica:
& fugitiua:nullumq; certum porrigēs:capulum:ſed anguilla:uel ſerpens in
ter digitos effluas (neſcio quo pacto inopia uiſcoplena: & captu facilis:in/
numeriſque hamis obſita: Sed dum interea ambagibus intenti ſumus: res
haud parua delituit. Diui. quæ. Mer. theſaurum enim: quo potiſſime indi
gebamus: non attulimus. Diui. hac parte confide: in terra namque ſem/
per illo relicto ad uos uenio monens: ut intus hoſpitia maneat:neminique
aditum pandat: niſi me uocante adierit. Mer. iam atticam deuenimus:pro
inde deſequere me pallium tenens:donec terminum attigero. Diui. bene
agis mercuri manu me ducens ſi enim ſola uager: in hyperbolum: uel cleo/
nem forſitan incidam. Sed quis hic ſtrepitus ceu ferrum ad ſilicem! Mer. ti
mon hic ꝓpe montanā:lapidoſamq; tellurem bidente ferit:proh & pauper/
tas adeſt: & improbus labor:tollerantia quoq; ac ſapientia: & fortitudo:cæ/
teriq; omnes:quos fames erudiit longe præſtantiores q̃ ſatellites tui. Diui.
ut quid ergo mercuri uelociter nō abimus: nihil enim dignũ faciemus ra/
tione cũ uiro qui tali eſt ſtipatus exercitu. Mer. haud hoc uiſum eſt ioui:nō
ergo timeamus. Pau. quo hanc argi peremptor manu reducis! Mer. A Ioue
huc ad timon amittitur. Pau. nunc diuitiæ ad timonem accedunt: quem
ego olim male in delitiis habentē aſſumpſi: & his ſapientiæ ſcilicet & labo/
ri uirũ fortē tradidi:ꝓcioq; multo dignũ feci. Ita ne! ego uobis irridenda:in
iuriiſq; digna ſum uiſa! ut mihi hāc ſolā poſſeſſiunculā auferre uelitis. quam
cũ ſumma cura ad uirtutē uſq; percolui! quē quũ diuitiæ rurſus aſſumpſe/
rint:contumeliis ſuperbiæ tradant! ſimilēq; priori effœminatũ:ac degene/
rem: & īſanũ efficiant: mihi rurſus lacera ueſte obſitũq; reddant! Mer. ſic io
ui placitũ eſt. Pau. abeamus itaq; o labor: & ſapientia: uoſq; cæteri ſequimi/
ni me:hic uir forte cogniturus eſt:qualē reliquerit me cooperatricem opti/
mā: & magiſtrā uirtutũ:cũ qua illi ſemper fuit mens ſana in corpore ſano:ui

riqꝫ duxit uitam: seqꝫ respexit: ac superflua: & multa eiusmodi aliena: ut sunt dixit. Mer. abeunt: nos autem adeamus. Ti. qui estis o maledicti: uel quid querentes huc uenistis uiro agricolæ molestiam illaturi? Sed abite potius cum malo execranda cohors: alioquin in uos glebas: & lapides ia cio. Mer. absit timon: ne iacias: non enim mortales ferires: ego quidem mercurius sum: ista uero diuitiæ. misit autē nos iuppiter uotis anteuertens tuis: itaqꝫ bona cum fortuna accipe diuitias: & a laboribus requiesce. Ti. ploraturi estis licet dii: ut aitis: quippe una omnes & deos & homines odi: hanc uero cœcam: quęcunqꝫ sit: bidente pulsabo. Diui. ad Iouem redi re consilium est o mercuri. Hic enim homo: ut uidetur: non mediocriter in sanit: ne quid igitur mali ultra recipiam habeo: Merc. Nihil inhumanum agas timon: quin hac tua omni feritate deposita protende manus bonam cape fortunam: iterumqꝫ diues esto: atheniensiumqꝫ primus: ac despice ingratos illos solus felix. Ti. nihil nobis opus est: nolite mihi molesti esse: hic bidens mihi copiosæ diuitiæ sunt. Cæterum fortunatissimum me fore arbi tror: si mihi nemo sit proximus. Mer. sic o amice inhumane: utqꝫ uerius di xerim īpie: crudeliter: ac pertinaciter agis: merito: forsan homines oderis: a quibus tanta perpessus es? cur uero deos odio habeas ignoro: qui tantam de te curam gerunt. Ti. tibi uero mercuri: iouiqꝫ de cura: quam erga me ha buistis gratias ago: has uero diuitias nonquam admissurus sum. Mercu. quamobrem? Ti. quia olim mihi mille malorum causa fuere: quæ & adu latoribus me tradiderunt exposuerunt insidiis: odium suscitarunt: uolupta tibus corruperunt inuidiosum reddiderunt: tandem repente: īfideqꝫ ac (ut uerius loquar) proditario quodammodo deseruerunt: optima uero pauper tas laboribus me uirilibus exercuit. Etenim fide: ac uirtute mecum obseruata laboranti mihi necessaria præstitit: superfluaqꝫ illa contemnere. Spesqꝫ omnes uitæ meę ex me ipso perfecit: & quę erant diuitiæ meæ: quas nec adu lator: nec calumniator: nec populus concitatus: nec sententiam proferens concionator: nec tyrānus insidiosus auferre possunt: ostendit: bona itaqꝫ ua litudine ex laboribus fretus agrum hunc libenti cum labore colo. Nihilqꝫ eo rum: quæ sunt in urbe considero: copiosamqꝫ ac sufficientem mihi ex biden te farinulam habeo. Itaqꝫ reuersurus abi o mercuri ad iouem diuitiis tecum ductis. Mihi autem hoc satis: superqꝫ fuerit: si iussu iouis omnem ætatem: querellis plenam mortales agant. Mer. absit timon: neqꝫ enim modo tales omnes sunt querellis idonei. Cæterum iracundiam hanc pueriliaqꝫ ista dimitte: sumeque diuitias: non spernenda sunt iouis munera. Diui. uis ti mon tecum disseram: an si tibi loquar indignaberis? Timon. dic haud lon ga tamen & sine proemiis: ut praui rhetores: patiar quippe te si pauca dictura. es ob hunc mercurium. Diui. forsan opus fuerit prolixo sermone: ut quæ a te sim tam uehementer accusata: uide tamen: si quid tibi: ut ais: iniuste feci quæ oblectamentorum tuorum omnium causa fui: honoris: prælationis: coronarum: cæterarumque delitiarum: propter me clarus: &

famosus & celebris fuisti: q si quid haud gratum ab adulatoribus passus es: non sum in causa: quin potius ego a te iniuriam passa queror: quod me maledictis uiris absque honore submisisti: qui te laudibus efferebant: & mentem tuam præstigiosis carminibus alienam reddebant: mihiq: modisq omnibus insidias ponebant. & demum a me proditum asserebas: quum econtra ego te possim merito criminari: qui me prorsus expulisti: deque tua domo præcipitem eiecisti. Pro molli igitur clamide hanc te circa endromidem honoratissima tua paupertas dedit. Mercurius autem hic mihi testis est: quam supplex iouem obsecrauerim: ne ad te rursus accederem: adeo hostiliter a te tractata sum. Mer. sed nunc uides o diuitiæ: qualis iam effectus est: itaq fidenter secum obuersare: tu bidentem ut potes exerce: tu uero thesaurum sub bidente subducito: nam is te uocante exaudiet. Ti. persuasum iri mihi crede mercuri: iterum fieri diues cupio: quid enim pateretur qui cum diis uim inferat. Sed uide quæso in quas res me trudas infelicem: ut hactenus beate uixi: tantum repente aurum quum nulli iniuriam fecerim: accipiam tantarumq curarum mole premendus sim. Mer. mei gratia quæso patienter feras timon: quamquam durum hoc sit: & intollerabile: ut adultores illi ob inuidiam crepent: ego autem per ætnam in cælum reuolabo. Diui. ille ut uidetur abiit: hoc autem ex remigio alarum coniicio: tu hic mane: ego uero quum abiero thesaurum tibi mittam quin fode: tibi autem auri thesaure dico huic timoni obsequere: teque ipsum permitte capi: bidente percute timon altum deferens ego a uobis abero. Ti. age o bidens nunc mihi tuum robur ostende: neque defatigeris ab intimis terrę uisceribus thesaurum eruere. O mire iuppiter exultantesq amici: & mercuri lucifer unde tantum auri: Somnia ne sunt hæc? Vereor ne quum excitatus fuero: carbones inueniam: sed aurum quidem est insigne: subruffum: graue: pulchrum uisu. O aurum dextra optimaq res mortalibus: ardens ignis: utpote qui nocte dieq fulges. uenio o amantissime: nimiumq dilecte. Nunc equidem credo iouem aurũ factũ esse: nã quæ uirgo aliquando non accepisset tam preciosum amatorem per tecta dilabentem? O mida: & crœse: & uota delphica: quam nihil fuistis quantum ad timonem: & timonis opes: cui nec persarum rex par fuit: o bidens amantissimaq endromis: bonum mihi uisum est: ut uos huic pani offeram. Ego uero empta uniuersa regione hac: superq thesaurum structa turri: soli mihi satis uiuam ipsum quoq sepulchrum moriens hoc in loco uisum habere est mihi. Fixa sunt hæc: & pro legibus ad uitæ reliquias cum nullo uersari: neminemq cognoscere: aspernarique omnes. Amor uero: & hospitalitas: & amititia: & misericordiæ ara: ceu: nugæ quædam: commiserari autem lachrymantes: uel indigentibus auxiliari pręuaricatio legismorumq subuersio: uita uero solitaria ceu lupis: & amicus unus timon. Alii autem omnes inimici: & insidiatores: conuersari cupiam abominationis instar: & si quid uidero sinistri omnis dies illa sit: ut breuiter dixerim: a statuis lapideis

uel eneis: nihil distet: nullum inter nos pacis fœdera procurantem admit-tamus: æternum nobis nullũ: perpetua solitudo terminũ inter nos: po-nat: contribules quoq;: atque cognati: patriaq; ipsa frigida quædã: & infru ctuosa sint nomina dementiũ uana iactantia. Timon: solus dux esto: cun-ctosq; despiciat: inq; se tantum deliciis gaudeat: blanditiarum laudumq; põ deribus liberatus diis immolet: conuiuia celebret: solus ibi: & uicinis: & af finibus exclusis reliquis semel se ipsum dexterum faciẽdo. Si mortẽ obierit: sibimet inscribat hæres: ad eũ corona pueni t: nomẽq; prædulce sit. O sors hominũ & morum ĩsignis: difficultas asperitas: rusticitas: ira: ĩhumanitas. At si quẽ uidero igne flagrãtem: & ut extinguã incẽdiũ supplicantem oleo: piceq; succurram. Si quem uero hieme cũ impetu torrens trahat. isque proie ctis manibus auxiliũ poposcerit: hunc merso deorsum capite trudam: erre pta illi sursum leuandi uerticis facultate æquitatẽ iudicii reportet Timon echecratides colitteus: si recursum ad leges habuerit: timon ipse acclaman te populo sniam tulit. Hæc hactenus nobis rata sint istis uiriliter pseueret. Sed satis: superq; nota oĩbus facta sunt: quia prædiues sum: ipsa qppe res il lis forsan laqueus fiat. Sed quid hoc o uelocitatem undiq; concurrunt pul uerulenti: & anhelantes: nescio unde aurum adorati sunt: uerum igitur hoc cliuo transcenso insequar dextra lapides iaculando. An sic contra leges age mus qui sumus eis amicitiæ glutino semel iuncti: ut despecti maioris tristi tiæ stimulis crucientur. Hoc enim præstare arbitror: iam itaque illos patien ter admittam: Eia ergo uideamus: quis hic eorum primus est. Gnatonides adulator: a quo quum pauloante quippiam postulassem: laqueum porrexit: qui apud me sæpenumero tota uasa uomerat. sed benefecit ad me uenire: nã præ aliis ululabit. Gna. Nonne dicebam q; dii timonem haud negligerent uirum bonum. Salue formosissime: & gratiosissime: ac liberalissime timon. Ti. proh iuppiter: tu ne ille es gnationides uulturum: omnium edacissimus & præ omnibus mortalibus consumptor: Gna. semper fuisti mordacitatis amator: sed ubi conuiuium nouum tibi canticum dithyrambum a me nu-per editum deferens uenio. Ti. hoc pulsatus bidente cantabis elegos. Gna. quid est: hoc me uerberas timon: te hercules testem uoco: e heu accusabo te uulneris ariopago. Ti. si paulisper tardus fueris: homicidii forsitan me ac-cusaturus. Gna. absit sed sana uulnus modicum superfundens auri: est enim ualde restrictiua sanguinis medicina: Ti. adhuc manes: Gna. abeo: tu autẽ minime gaudebis: adeo agrestis ob aurum factus. Ti. quis est iste caluus: q uenit philiades adulatorum omnium spurcissimus: hic autem agrum totũ a me cum accepisset: ac filiæ dotem duo talenta mercedem laudis: quia me cantantem tacentibus cunctis solus prælaudasset: iuramento affirmans me cygnis conciniorem fore: quem languentem me pridem uidit: qui ad illum accesseram auxilium imploraturus: mihi uir egregius plagas dedit. Phi. o decus nunc timonem agnoscitis: nunc gnatonides amicus: & cõuicia meri-to quidem passus est: quũ adeo ingratus sit: ego uero qui olim eius familia-

ris coetaneus:conuicaneusq; fui:mediocriter cum illo agam:ne illi uidear i/sultare. Salue mi domine:attendas oro quemadmodum ab his adulatori/bus te custodias:qui in mensa solum tibi asistunt nō dissimiles coruis ad ca dauera. Amplius uero non est credendum huius temporis mortalibus:om nes enim neq̄ & ingrati sunt:ego uero talentum attuli tibi ceu illo tibi opus sit. In itinere uero constitutus intellexi te ingentium opum copia redunda/re. Venio itaq; moniturus:q̄q̄ per te ipsum sapias:in nullo forsan tibi uerbis meis opus erit:qui etiam nestorem ipsum moniturus sis. Ti. sint ista philia des:uerū accede:teq; benigne cum bidente recipiam. Phi. accurrite uiri in/gratus hic hō:mihi ceruicem fregit:quando ipsi sane cōsulebam. Ti. en ter tius hic orator demeas adit:libellum dextra gerens: qui cognatum mihi se fore iactitat: hic quum a me quadam die sex & decem in urbe accepisset ta/lenta(condemnatus quippe fuerat:uictusq;:illis non redditis:ego misericor dia motus ipsum absolui. Nam pridem ęrarium in erectheidem tribum sor te diuidendum acceperat. Ego uero quum illum adiens postulassem debitū reddi:ait se haud quaquam nosce me ciuem fore. De. salue o timon p̄cipuus fructus generis:columē ciuiū: tutella patriæ. Iamdudum plebs congregata est teq;:tuumq; consilium expectat. primo tamen audi sententiam:quā de te scripsi. Timon echecratides colytteus uir non modo bonus:atq; optimus: sed & prudens adeo:ut nullus in græcia per omne tempus perseuerāti r fue rit:agens bonum patriæ:pugnando:& luctando:& currendo in olympia p̄ fecto curruū atq; biga uictor euasit. Ti. at ego nunq̄ olympiam uidi. De. q̄d ergo? postmodum uisurus es:multa uero huiusmodi addere præstat: uirili/ter quoq; se pro patria priore āno gessit uersus archaneas:strauitq; duas pelo ponensium acies. Ti. quo pacto ob id forsan:q; arma non habui:uel in cata logo scriptus non fui. De. mediocriter de te sentis:nos uero īgrati essemus. si non memoria teneremus. Item & sententias proferendo:& consilium dā/do:ac militando patriæ non modicum profuisti. Pro his utiq; omnibus cō/silio uisum est:populoq;:ac iudicum ordini:patribus priuatimq; plebi:& cō muniter omnibus:aureū iuxta paladem in arce timonem fabricare: fulmen habentem dextra:& radios circa caput septemq; illum ex auro ornare coro/nis:ac hodie coronas ipsas in dionysiis per nouos tragedos declarari. Ho/dierna quippe ob illum bacchi solemnia celebrari opus est. Cognatus deme as orator sententiā dixit:eius proximus:atq; discipulus:orator quippe opti mus. Timon & omnia quæcunq; uoluerit ista quippe de te sententia est: fi/lium quoq; meum ad te mecum ducere uolui:quē tuo nomine timonē appel laui. Ti. quomodo de mea quum sicut accepi nōdum uxorem duxeris. De. ast si concesserit deus anno secuturo nuptias celebrabo: procreaboq; filios: ac eum qui nasceretur: masculus quippe erit: timona nominabo. Ti. utrū nuptias celebraturus sis nescio: sed interim hanc a me plagā assumito. De. heu me quid hoc est? tyrannus est timon:liberos cædis:qui non ex omni par te liber:aut ciuis es:sed breui pœnas dabis:& propter alia & ob illud:q; arcē

cōbusisti. Ti. sed o scelus ars neq̄q̄ igne succēsa est: quo fit te manifestam per petrasse calumniā. De. at diues effectus es persosso sacrario. Ti. etiam illibatum manet: ex quo sequitur uera non esse: quæ dicis. De. perfodietur quidē postea iam enim omnia in ipso habes. Ti. aliam igitur sume. De. hei renes: Ti. Ne clames tertiam equidē tibi dabo: quoniam prorsus ridicula paterer: ego qui geminas lacedæmoniorū acies inermis fudi: unū hominē nō conteram? frustra? quippe in olympia: & pugnando: & luctando uictor euaserim. Sed quid istuc? nunquid nō thrasycles philosophus hic est: immo nō alius pmissa barba: & superciliis ptensis: in seipso meditabundus uenit: toruum intuens: hirsutam a fronte comā repellens boreæ haud absimilis: uel tritoni: quales zeusis pinxit hic honestus & habitu compositus gradu ueste sobrius: sub ipsum diluculum de uirtute: quæ dici possunt: explicat: uoluptatibus gaudentes accusat: & frugalitatem prædicat: quū lotus ad cœnam ueniat: puer quoq; illi fœcundū calicem porrigat: puro diluit̄ mero: ceu lethes aquam absorbens: multum sibi inuicem aduersa sermonibus illis matutinis ostentans. Dapes haud aliter q̄ edax uultur præripiens & proximum admonens: quum habeat unguentis: & aromatibus barbam plenam: se more canino replens: & incuruus sperans in sartaginibus inuenire uirtutem: patinis: atq; catinis pollice diligenter extersis: ita ut ne parū quidem intrite relinquat: semper querelus: licet placentas integras: totumq; suum præ aliis solus acceperit. Quidquid lecacitatis: & insacietatis fuerit illi & ingens utilitas: ebriosus: & temulentus: non ad cantum usque: saltumque modo: sed etiam ad maledicta: & iram: ad hæc & sermo copiosus ad calicem. Tunc enim præcipue de sobrietate: honestateque: & a cæteris huiusmodi uerba dicit: iam tunc ebrietate uictus ridiculose balbutit: præterea putentes sequuntur uomitus. Demum quidam illum elleuantes de symposio tibicinæ ambabus manibus appręhensum exportant. Cæterum quum sobrius est: nulli primorum cedendum putat ob mendacium: uel temeritatem: aut auaritiam: & tamen adulatorum est primus: & ad periurium prōptissimus: ac ueneficii princeps: in illo pudor fumus: & tota prudentia: & in omnibus exacta diligentia: & consumata perfectio: plorabit tamen ad longum spatium temporis non existens bonus: Quid hoc ē: pape nobis tardus est thrasicles: Thra. non ut multi uenio ad te timon ob diuitias tuas: quodammodo in stuporem uersi: argenti quippe uel auri sumptuosæ uel cœnæ illecti cōcurrunt: blanditias multas præ se ferentes: ad te uirum utpote simplicem facultatesq; tuas communicantem. Nosti enim: ut aridus panis copiosa mihi sit cœna: delicatæque epulæ porrum: aut cardamum: aut si quando exculentius parū: salis, potus uero fons nouē fistularum. Hæc uero rudis tunica: quamuis purpura carior. Atqui aurum non preciosius mihi uidetur quam littoris lapilli: tui uero gratia ueni timon: ne te corrumpat pessima hæc: insidiosaque possessio diuitiæ. quæ multis intolerabilium damnorum sæpenumero causa fuit: q; si mihi dederis fidem: totas in mare deiicis: ceu mini-

me necessarias uiro bono: qui potest uarias philosophiæ diuitias contempla ri non tamẽ optime timon illas in profundum demerges: sed usq; ad pubẽ ingressus parum ante terram fluctuosam me solo uidente. Sin autẽ hoc non placet: tuq; alium potiorem modum inuenisti: celeriter de domo illas eiicias nec uno tibi esse relicto distribuens cũctis indigentibus: huic quidem drach mas quinq;: illi autẽ minam: alii uero medium talentũ. Siquis aũt philoso phus fuerit: dignus est ut duplã accipiat partem: mihi uero non mei gratia peto: sed: q amicorum necessitatibus tradam: satis est si peram hanc opplẽs tribuas duoꝝ caprinorũ uberũ uix capacẽ: frugi enim & mediocritatis ami cum decet esse philosophũ: & nihil ultra peram sapere. Ti. laudo ista thrasy cles: sed ante peram (si uidetur) eia tuum caput pugnis implebo illos biden te cõnumerans: Thra. o magistratus: o leges: oh a blassemo in libera urbe ce dimur. Ti. quid indignaris uirorũ optime. Thra. repecutiam te timõ. Ti. Edepol ultra numerum quattuor addam: sed quid hoc est: multi cõueniunt: blepsias ille: ac laches: & eniphon: peniteusq;: ordo eorũ: qui ploraturi sunt. itaq; iugum hoc ascendam: & iam lassum bidentem aliquantisper pausare sinam. Ego autem quãdo quidem multos congessi lapides in modũ gran dinis procul iaciam. Blep. ne iacias timon abimus enim. Ti. sed nec incru enti: nec in uulneribus sine.

¶ Luciani sermo de calumnia.

GRauis: ac molesta res ẽ ignorãtia: & multoꝝ maloꝝ hominibus cau sa: tanquam caliginem quandam infundens rebus: & ueritatem obscurans: & unicuiusq; uitam obumbrans. In tenebris igitur er rãtibus omnes similes sumus: immo potius cæcis similia patimur: nunc oberramus quidem temere. nunc uero ulterius quam oporteat labi mur: & quod prope est: & ante pedes non cernimus. Quid autem longe: & ualde distans tanq̃ molestiam allaturum timemus: & omnino in rebus agẽ dis omnibus labi nõ desistimus. Itaq; infinitas iam tragedis occasiones ad fabulas hæc ipsa res prębuit: abdacidas & pelopidas: & his similia. ferme enim plurima ex his: quæ in scænam ueniũt malis: inueniret aliquis ex igno rantia tanq̃ quodam tragico numine suppeditata. Hoc autem dico etiã ad alia quidem respiciens: sed maxime ad non ueras contra familiares & ami cos calũnias: a q̄bus iã & domus deletæ fuerũt: & ciuitates funditus p̄ditæ sũt: & parẽtes cõtra filios suos ĩsanierũt: & fratres cõtra cõsanguineos. & fi lii cõtra parẽtes: & amatores cõtra amatos multæ ãt amicitiæ cõcisæ sũt: & domus cõfusæ ex eo q calũniæ fides habita fuerit. Vt igiť q̃ minime ĩcida mus in ipsas: demõstrare uolo oratiõe tanq̃ in quadã pictura: q̄lis res sit calũ nia: & unde p̄cedat: & qualia efficiat. Magis autẽ apelles ephesius pridẽ hãc p̄posuit imaginem: & enim hic quoq; calũniatus apud ptolemæũ regem tã q̃ particeps fuisset coniurationis: quæ cũ theodata in tyro cõflata est: Apel les uero neque unquam uiderat tyrum: neque quis esset theodata norat: nisi q audierat ptolemæum quendam principem esse curantem res phœ

niciæ. Verũtamẽ emulorũ quidam nomine antiphilus ex inuidia honoris: quẽ ille apud regẽ obtineret:& zelotipia in arte: accusauit eũ apud ptolæ-meũ:ꝙ ipse omniũ rerũ societatem iniisset: quodꝙ ipsum uidisset quidam in phœnitia conuiuantẽ cũ theodota & per totã cœnã ad aurẽ eũ alloquentem:& demũ ostendit tyrii defectionẽ:& pelusii captiuitatem ex apellis consilio factam. Ptolemæus autẽ: ut qui neꝙ in aliis rebus ualde mente captus esset: sed in adulatione regali nutritus: sic accensus est:& perturbatus ex hac incredibili calũnia: ut neꝙ uersimilem ullã ducens rationẽ neꝙ ꝙ æmulus artis erat callũniator: neꝙ ꝙ pictor minor erat ut tantã ꝓditionẽ posset facere:& hæc beneficiis ab ipso:& supra quemcũꝙ eiusdẽ artis honorata: sed neꝙ ꝙ omnino apelles in tyrũ nauigauerit perscrutatus ira statim correptꝰ est:& clamore repleuit regiam: ingratũ uociferans:& ĩsidiatorem:& coniuratorem apellem & nisi ex captiuis quidã ægre ferens antiphili ĩpudentiã: & miserũ apellẽ miseratus; dixisset: nullius rei ipsis coniuratoribus participem fuisse: hominem illũ obtruncatus capite esset:& particeps fuisset malorũ: quæ fuerũt in tyro: quũ ipse nihil causa fuisset. Ptolemæus igitur adeo dicitur pœnitentia captus super his quæ facta fuerant: ut apellem quidẽ centũ talentis donauerit: antiphilũ autẽ ut seruiret ipsi tradiderit: Apelles autẽ memor periculorũ: quæ adisset: tali quadã tabella calũniam ultus est. In dextra quidem uir sedet per magnas habens aures: ferme auriculis midę similes manũ ꝓtendens longe ad callũniam adhuc accedentem. Circa ipsum uero stant duæ mulieres: ignorantia mihi esse uidetur:& suspitio: ex alia parte accedit callũnia: muliercula supramodũ pulchra: ardens autem & concitata: sicut per rabiem & iram ostendens: sinistra q̃dem facẽ accesam tenẽs altera uero adolescentem quẽdam per capillos trahens: manus tendentem in cælũ:& testantẽ deos. Præcedit autem uir pallidus: & deformis acute intuens:& similis his: qui ex longo morbo sunt exicati: Hunc igiẽ esse inuidiã aliquis coniectaret. At qui & quædã aliæ duæ sequunẽ: dirigentes: & adornantes callũniã: Postꝙ autẽ ut mihi interpres imaginis significauit: altera quidem ĩsidia erat: altera autẽ fraus. post tergũ uero sequebatur ualde lugubriter quædã adornata: pullis uestibus induta: laceraꝙ: penitentia: & hæc dicebatur: retro igitur flectebatur lugens:& cũ uerecundia ualde ueritatem aduenientem aspiciebat. Hoc modo apelles suũ periculũ in tabula est imitatus. Eia autẽ & nos: si uidetur: secundũ Ephesii pictoris artẽ percurramus: quæ adsunt callũniæ. Prius autẽ diffinitione quadã describentes: ipsam (sic enim nobis imago fiet) Est igitur callũnia accusatio quædã ex sollitudine facta: latens accusatũ: ex una tantũ parte sine contradictione credita: tale quidem argumentum est orationis. Quũ autẽ sint persone sicut in comœdiis callũniatoris & callumniati:& apud quẽ callũnia fit: secũ unã quãꝙ ipsarũ consideremus: qualia uerisimile est ea esse: quę fiunt. Primũ si uideẽ traducamus fabilæ actorem. Dico autem factorẽ callũniæ. Hic autẽ: ꝙ quidem non sit homo bonus; omnibus notũ puto. Nemo enim quũ bonus existat: malo-

rum causa fieret proximo suo:sed est bonorum uirorum ex his quæ bene fa-
ciunt ipsis amicis:non aut ex iis : quibus alios iniuria afficientes accusan-
tur:& odio haberi parant:probari opinionem beniuolentiæ uendicantes.
Postea autē ꝙ iniustus :& iniquus est:& impius:& utentibus damnosus: fa
cile est perdiscere. Quis enim non fateretur æquitatem in omni re:& nihil
plus iusticię opera esse.iniquum autem & improbū iniusticię esse: qui autē
callumnia aduersus habentes furtim utitur:quomodo non impium totum
auditorem sibi uendicans & præoccupans:eius aures & obturans: & secun
de orationi omnino inaccessibiles parans: ipsas callumnia prius impletas:
extremæ iniustitiæ tale:ut dicerent optimi legum latores solon & draco : ius
iurandū iudicibus facientes:ut ambos similiter audiant:& parem beniuolē
tiam reis tribuant:donec alterius oratio comparata peior altera:aut melior
apparuerit:antequam autem perscrutati fuerint defensionē contra accusa-
tionem:ipium omnino & impurum arbitrati sunt fore iudicium. Et enim
etiam deos diceremus moleste ferre : si accusatori cum licentia:quę uellet di
cere permitteremus:obturantes autem aures accusato:autore silentes con
tra eum suffragia ferremus priori capti oratione: ut secundum iustitiam &
secundum iusiurandū iudicis quispiam deceret calumnias fieri . Si cui au-
tem legum latores fide digni non uidentur laudantes sic iusta & sine altera
parte fieri iudicia: poetam mihi uideor optimū inducere oratione : qui de
his optime locutus est.imo autem legem posuit. Dicit autē neqꝫ litē iudica
ueris : priusꝗ amborū audieris orationem:nouerat enim puto & hicqꝫ:quū
multæ sint iniuriæ inuita:nullam quispiā īueniret peiorem: neqꝫ iniustiorē:
quam īdicta causa quēpiam cōdemnari. Quod qui calumniatur: facere om
nino aggreditur absqꝫ iuditio:subiiciens reum ire audientis: & latebris ac
cusationis defensionē detrahens. Et enim sine audatia sunt : & timidi om-
nes huiusmodi homines:qui in lucem nihil educāt: sed quoniam admodū
īsidiantes ex obscuro alicunde sagittas mittentes:ut neqꝫ contra īstrui quis-
quam possit:neqꝫ repugnare:sed in difficultate:& ignoratione belli corrum
patur. Quod maximū est signū calūniantes nihil uerū dicere: quin si quis
sibi ipsi cōscius esset:ꝙ uere accusaret:hic (puto) manifeste argueret : & reū
faceret:& oratione ita perscrutaretur. Quemadmodum nemo: qui manife
ste posset uincere: īsidiis nunquā & fraude uteretur contra hostes. Maxime
autē aliqs posset hos uidere in regū aulis:& iis:qui circa amicitias eorū:qui
īperant:& potentes sunt ꝓbantur:ubi multa inuidia : īfinitæ suspitiones:ꝑ
multe adulationum: & calumniarū materiæ. Vbi enim maiores sunt spes:
hic & īuidiæ difficiliores:& odia suspectiora:æmulationes : ad malas artes
īueniendas acutiores:& ingeniosiores:omnes igitur acute sese inuicem spe-
ctant:& quemadmodum singuli certamine pugnantes obseruant: si quam
corporis partem nudatam uiderint:& unusquisqꝫ uolens ipse primus esse de
pellit:& cōtra ꝓximū luctaꝛ:& quē ante se habet:diuellit:si possit supplātat:
ubi & bōus manifeste statim subuertitur & laceraꝛ. & postremo ignominio-

se extruditur. Assentator autem & ad huiusmodi prauos mores uerisimilior probatur: & omnino preueniens uincit: quoniã ea homeri sunt uera: q̃ communis hostis mars & interficientem ĩterficit. Igitur tanq̃ non de paruis rebus sit certamen uarias inter se uias excogitant: quarum celerrima & tutissima est calumniationis. quæ principium quidẽ capit ab iuidia spei dimidiatæ: sed miserabiliores & tragicos inducit fines: & multarũ calamitatũ plena est: neq̃ tamẽ paruũ est hoc: neq̃ simplex: ut aliquis suspicaretur. Sed multæ artis sagacitatisq̃ non paruæ: & q̃ cercioris cuiusdam ĩdigeat diligentiæ. Non enim tot damnis afficeret calũnia: nisi uersimili quodam modo fieret: neq̃ contra ueritatem quæ oĩbus rebus ualidior est: ualeret: nisi multa quæ inducerentur: & probabilia essent: Et ĩfinita alia contra audientes pararentur. ut plurimũ igitur maxime calumniis circunuenitur is qui honoratur & propter hoc his qui post ipsum relinquuntur: est inuidiæ. Omnes enim in hunc sagittas iaciunt: eum tanquã rem quandam: quæ prohibebat: & impedimento sit prospicientes. Et unusquisq̃ putat seipsum primũ fore: si illum: qui summus est: per obsidionem expugnauerit: & ab amicitia abstraxerit: quale quidam; & in gymnicis cartaminibus inter cursores fit. Illic enim bonus cursor: ut primum repagulũ cecidit: primum locũ cupiens: & mentẽ dirigens ad finem: & ĩ pedibus spem uictoriæ habens: contra proximũ nulla utitur calliditate: nec quicquã quod sit secundũ aduersarios: curiose agit. At malus ille: & imbellis aduersarius: spe celeritatis amissa: ad prauitatem artis conuertitur: & hoc solum ex omnibus considerat: quomodo currentem inhibens; aut impediens frenet: & supprimat: tanquam si ab hoc aberrauerint: nunquam possit uincere: Similiter autem: & in amititiis horum; qui beati sunt: contingit. Qui enim excellit: hic statim insidiis petitur; & sine custodibus in medio maliuolorũ deprensus discerpitur. Ii autem amantur: & amici uidentur ex his: quibus alios damnis uisi fuerint effecisse: & id: quod dignum sit: cur calumniæ credatut: excogitant: non ut contigerit: sed tanquam in hoc eis tota res consistat: ueriti neu quid absonum attingant: & alienum. Vertentes igitur in peius: ut plurimum ea: quæ ad sunt ei: quem calumniãtur: non improbabiles faciunt accusationes sicut medicum calumniantur tanquam ueneficum: diuitem autem tanquam tyrannum: tyrannicum uero & familiarem regis tanquam proditorem. Interdum tamen auditor ipse subiicit calumniæ differentias: & ad illius mores malis præditi moribus ipsi se accõmodantes coniectant. Si enim ipsum zelotypũ uiderint esse: innuit (aiunt) uxori tuæ in cœna: & ad ipsum aspiciens ingemuit: & suspirauit: & stratonica ad eũ non ualde: iocunde: & omnino amatorie: & quædã: & adulterinæ ad ipsum calũniæ. Si autẽ arti poeticæ sit deditus; & in hoc ualde se efferat per iouẽ subsanauit phylosenus tuos uersus; & carpsit: & sine mensura dixit ipsos; & male cõpositos ad piũ autem & deorũ amantẽ amicus accusat tanquã qui deũ repellat, negetque prouidentiã. Qui autem audiuit tanquã stimullo

aure percussus incensus est: tanq̃ uerisimile sit: & amicum auersatur non ex/
pectata certiore probatione. Omniuo enim talia excogitant & dicunt: quæ
maxime nouerunt posse ad iram prouocare audientem: & sciens ubi unus
quisq; sit primus: ad illum sagittas mittunt: & in ipsum iaculantur: ut statim
ira perturbatus: ocium amplius non habeat ad ueritatem exquirendam.
Fuit olim & apud ptolemæum: qui dionysius cognomento est appellatus:
qui demetrium platonicum callumniaretur: ꝙ & aquam biberet: & solus ex
omnibus fœmineos habitus non indueretur in bacchanalibus: & si dilucu/
lo: neq; biberet spectantibus omnibus: neq; ueste indutus subtilissima pul/
sasset cymbala: & saltasset: periisset: utiq;: ꝙ regis uita non delectaretur: sed
esset sophista grauis: & ptolomæi delitiarum æmulus. Apud uero alexãdrũ
maxima omnium callumnia fuisset habita: si quis hephestionem neq; cole/
re: neq; adorare constituisset. nam postq̃ hephestion ex amore ĩteriit: uel hoc
addere magnificentiæ uoluit alexander: ut deum faceret hephestionẽ mor/
tuum. Templa igitur statim construxerunt urbes: consecrabantur luci: arę:
sacrificia: ac nouo huic deo dies festi procurrabantur: maximumq; iusiuran/
dũ erat oĩbus hephestion. Si quis uero uel surrisisset ad ea: quæ fierent: uel
non sane q̃ pius & religiosus uisus fuisset: morte moriebatur. Cum ergo as/
sentatores hanc puerilem alexandri cupiditatem cognoscerent: accedebant
illico: & insufflabant de hephestione narrantes insomnia: eiq; & uisiones q̃s/
dam: & curationes attribuebant: & prædicabant oracula: & postremo præ/
senti: morborumq; expulsori deo sacrificabant. Delectabatur autem alexan/
der audiens: & demum credebat: ac multum gloriabatur: ꝙ non solum esset
dei filius: sed ꝙ facere etiam deos ualeret. Quot igitur existimamus ex ami/
cis alexandri cœpisse fructum ex diuinitate hephestionis temporibus illis?
insimulatos quod communẽ omnium deum non colerent: ob eamque cau/
sam expulsos: ac regiis beniuolentiam perdidisse. Tũc & agathocles samius
præfectus militum apud alexandrum: & qui honore afficiebatur ab eo plu/
rimum: una cum leone ferme conclusus est: accusatus quoniam ad sepul/
chrum hephestionis profectus illachrymauit. Verum illi attulisse opem
perdicas dicitur iuratus deos omnis & hephestionem: uenanti sibi ma/
nifeste apparuisse deum. ac innuisse ut diceret alexandro: ꝙ agatho/
cli ignosceret: quandoquidem neque ut incredulus. neque ut in mor/
tuo illachrymasset: sed ꝙ antiquæ consuetudinis meminisset. Assen/
tatio igitur & calumnia locum tunc habuit: maxime ad alexandri com
posita passionem. Quemadmodum in urbis expugnatione non ad
excelsa loca: & munita muris. eoque unde ruant præcipites se hostes
conferunt: uerum ubi quid in custoditum: debile ue: aut depressum
senserint. Illuc enim totis uiribus una omnes conuolant tanquam fa/
cilime inuadere: & capere queant: sic etiam callumniatores eo impe/
tum faciunt: admouentq; machinas. ac expugnant tandem. obstante ne/
mine: & prohibente ingressum: quod animo infirmum: ac imbecillum: &

accessu facile intellexerint. Deinde ubi intra muros semel ingressi fuerint: iactant ignes: & incendunt: omnia: iugulantq;: & exterminãt: qualia si captus animus & in mãcipium redactus fuerit: pars est & decens ut sint opera. Callumniatorum uero contra absentem hæ machinę: doli: mendacium: periurium: preces: impudentia: & cætera id genus ĩfinita scelera: & calida opera: Sed omnium maxima: quæ est consanguinea: immo quædam potius callũniæ soror: assentatio. Non est quisq̃ adeo generosus: ac adamantino muro: accinctus: animum: qui callumniosis assentationibus non arrigat aures: & præcipue si fundamenta effodit: surripitq; callumnia. Quæ foris fiunt sunt huiusmodi. At intus proditiones plurimę adiuuant: quæ manus extendũt: & porrigunt: portas recludũt: atq; multifariam: ut capiatur auditor se accomodãt: primum quidem cupiditas rerum nouarum qua hominibus omnibus a natura innara est. Similiter & satietas: ac illud deinde: q; ea: quæ præter opinionem audita sunt cõsequitur. Nam quo nã modo lætemur omnes: quotiens occulte dicta: & plena suspitiõis audimus: ignoro equidem. Itaq; noui nonnullos: quibus ita suauiter excalumniis pruriunt aures: ac si pennis leuiter attingantur. Postquã igit̃ ab his omnibus expugnati ceciderĩt: omnino puto: capiunt: ac destruunt: neq; difficilis fit uictoria nemine cõtra instructo: & repellente impetum: uerum auditor quidem seipsum cum sponte præbeat:: ignoretq; accusatus ĩsidias. Sicut enim nocte: urbe capta: dormientes accusati pereunt. Et quod est omniũ miseratione dignissimum: ille quidem: qui accusatus est accedit ad amicum hylaris: ut qui nihil sibi mali factũ ĩtelligit: & quæ cõsueuerat: & dicit: & facit circumuentus miser omnibus modis. Is uero: cui accusatus est: si quid generosi habeat: & liberi: & audaciæ statim prorumpit in iram: atq; effundit bilem: & tandem ubi amici excusationem pcepit: nequicq̃ iratũ se amico fuisse cognouit. Quod si ignobiliore: & abiecto sit animo: accedit quidem: & sũmis aridet labris: sed odit & clam desecat dentes & exacuit: & (ut inquit poeta) præmit iram corde pfundam: quo equidem nihil esse puto iniuste. neq; seruile magis: ut labrum quis mordens clam bilem nutriat: atq; odium in seipso inclusum exaugeat: aliud qdem sentiat: aliud dicat. & hylari: ac iocunda facie agat tragœdiam aliquam: & doloris: & luctus plenam. Hoc autem patiuntur maxime: quando inter culumniantem: & eum: qui accusatus est antiqua esse uidetur familiaritas: faciat similiter. tunc enim ne uocem quidem accusatorum: excusantium ue audire uolunt. Adhibendam esse fidem accusationi iccirco existimant quoniam accusatori cum accusato uetus intercedat familiaritas. Et non considerant plurimas odii causas: latentes cæterõs sepe inrer amicissimos incidisse: ac interdum quibus ipsemet obnoxius est aliquis: hac ipsa re præueniens: & confisus accusauit propinquum: effugere hoc modo conatus calumniam. Et omnino inimicum quidem callumniari nemo audet. Incredibilis enim esset ibi accusatio: habens manifestam causam. eos autem maxime inuadunt: qui amicissimi esse uideantur. Innatã sibi esse erga audien-

tes beniuolentiam:sic uideri uolunt. quoniam ad illorum utilitatem:ne ab amicissimis qdem abstineant:sunt autẽ qui & si sciunt postea sibi fuisse amicos iniuria accusatos:pudore tamen eorũ:quæ crediderant:neq; admittere amplius:neq; aspicere eos audent tanquã affecti iniuria:quoniã nihil fecisse illos cognouerũt iniuriæ.Itaq; multorũ malorũ refecta uita est ex calũniis: quæ facile:& sine inquisitione creduntur. Antea enim inquit. Intereas Proete:aut interfice Bellerophontẽ. Qui uoluit me cũ coiisse:nec ipsa uolebã. cum tamen ipsa prior agressa fuisset:& despecta : & ferme periit adolescens in congressu contra chimęrã:cum continentiã seruaret : & reuerentiã erga hospitem passus est a muliere mala insidias Phœdra uero : & ipsa similiter calũniata priuignũ fecit : ut execrabilis fieret a patre Hippolytus: cũ nihil o dei fecisset ille ĩpii:sed est certe dicit quispiã ĩterdũ callũnianti credendũ:q & iustus &prudens esse uideatur in rebus cæteris:& fidem ei ad hibere oportet:q; tale quid machinatus alias minime fuerit. An est igitur aristide aliquis iustior? Sed & ille quidẽ conspirauit contra themistoclem: & cõcitauit populũ. Laborabat enim ille(ut aiunt)ciuili ambitione iustus qdem quoad alios aristides:sed homo & ipse fuit:irascebatur:amabat:oderat. Et si uerũ est quod fertur de palamede:qui grȩcorũ prudẽtissimus fuit:atq; aliis in rebus optimus ĩsidias ex inuidia composuisse dicitur contra consanguineũ: & familiarem uirũ:& qui ad idem periculũ cõnauigauerat sic huiusmodi in rebus naturale omnibus est hominibus uitiũ. Quid dixerit qspiam : uel de socrate:qui iniuste apud athenienses accusatus fuit: ut impius & ĩsidiator? uel de themistocle:aut miltiade:qui post tales tantasq; uictorias suspecti facti sunt græciæ proditionis? Infinita adduci possent exempla: & plurima fere iã cognita. Quid igit ei faciẽdũ est:q mẽtẽ habeat : q ue de uirtute : aut de ueritate desceptet: Quod & homerus (existimo)ubi de sirenibus cõfingit fabulã interpretatus est:quãdo præter nauigare iubet : pernitiosas has auditus uoluptates: aureſq; occludere nec eas fluxe reserare passiõe affectis. Sed ad ea:quæ dicuntur:diligentẽ hostiariam constituere rationem. & quę digna sunt:admittere:& cõparare:quæ uero praua:& turpia excludere:atq; repellere. Esset enim sane ridiculũ si domus ianitorem quis constituat : aures uero & mentẽ patere permittat. Quando igitur accesserit aliquis : q narret huiusmodi:oportet eũ qui audit ita sit nec ne:secũ diligenter inquirere: & considerare etiam:atq; etiam: ac mente euoluere : neq; dicentis ætatem: neq; ante actam uitã : neq; illius in dicendo solertia uidere : atq; prospicere. Quanto enim aliquis aptior ad persuadendũ : tanto diligentiore opus est examine. Non est ergo fides adhibenda alieno iuditio:uel odio potius accusanti:sed ipse secũ adiutor studiose ueritatẽ inquirat: faciatq;: ut rumpatur calũniator inuidia. Et cũ utriusq; animi manifestauerit argumẽtũ:& amet: & oderit. si priusquam id fecerit : mouentur prima callumnia. O hercules quam puerile:& abiectum atq; iniquum est(ut ab initio diximus)ignorantia:& in tenebris prouoluti mores. Quod si deus uelamen auferet ex oculis

hominum: abiret statim callumnia in baratrum: quę nullum habens locum profugeret: illustratis rebus a ueritate.

¶ Luciani laus Muscæ.

Vsca est sic minima uolucrum: ut possit cum muscellis & culicib9 comparari: sed tanto illis est maior: quantum ipsa ab ape relinquitur. Pennata est autem: non eo modo: quo cæteræ uolucres: quarum hæ quidem pennas in toto habent corpore: hæ uero uelocibus utuntur: & pernicibus alis. Sed ex pelliculis sunt illi pennæ: quemadmodum locustis: & cicadis: & apibus: sed tanto molliores habet pennas: quanto græca ueste tenuior & mollior est indica. Siquis muscam diligenter inspitiat: quando in sole alas expandit: & concutit: uariis eam pictã coloribus: ut pauones uidebit. Est illi uolatus non continuo pennarum remigio: ut uespertilionibus, neq; saltu: ut locustis: neq; cum stridore: ut uespis: & crabronibus: uerũ: flexibilis ad quãcunq; aeris partem se moueat. Adde q; non uolat quiete & cum silentio: sed cũ cantu: & melodia. non itẽ immite: & sæue quemadmodũ culices: & muscellę: neq; cũ graui fremitu apũ: aut uesparũ horribilem ostentans sonũ: & minacem: sed tanto uolat his suauius musca: quanto sunt tuba & cymbalis tibiæ dulciores. In reliquo uero corpore caput quidem tenuissimũ collo continetur: & est uersatile: non compactum: & affixũ humeris: ut ẽ locustaꝶ. Oculi uero ꝓminẽt: q cornu plurimũ habẽt pect9 est bene cõpactũ: sunt ei ĩnati pedes: nõ ut uespis astricti ualde: & cõplexi. alu9 aũt minuta est: & ipsa: & thoraci similis: zõas latas: & squamas habẽs: ulciscit̃ tñ nõ aculeo: ut apis: & uespa: sed ore: & ꝓboscide: q̃ & ipsa eo dẽ mõ hẽt uel elephãti: ꝑpascitur q;: & assumit: & ĩhærẽs cõtinet cõcauo uase ĩ sumitate ꝓboscidis: ex ipa uero dẽs foras ꝓminet: quo pũgẽs bibit & lac sed dulcis & suauis ẽ ipsi uel sanguis nõ magno cũ dolore haust9 eoꝶ quos pupugit. Sexipes uero est: quattuor solis incedit: duobus aũt anterioribus etiam ut manibus utitur. Videres igitur ipsam gradientem quattuor: atq; edulium aliquod tenentem sublime: manibus more: ualdeq; humano: atq; ut nos. Nascitur autem non statim talis: sed uermis ab initio uel ex hominibus mortuis: uel ex aliis animalibus deinde sensim & pedes effert: & producit alas: Fitq; ex reptili uolucris: & concipit paruum uermẽ: qui musca fit postea conuiua autem: & contubernalis: & commensalis hominum degustat omnia: præter oleum: mortem enim ei affert epotum oleũ: & tamen breuis est uitæ ualde enim angusta data est illi uita. luce plurimũ gaudet: & in hac ciuiliter uersatur: nocte uero quiescit: & silentium agit: & neque uolat: neque cantat: sed contrahit se: & non mouetur. Non paruam esse eius intelligẽtiam queo dicere: cum insidiatorem & hostem suum araneum effugiat: insidiantem enim & obseruat & contra intuetur declinãs illius impetum: ne capitur irretita: & in bestiolæ incidens casses: fortitudinem enim & robur ipsius non oportet dicere: sed homerus poetarum maximus cum quereret: quo nam modo laudaret heroum optimum: non

leoni:pardo ue:aut apro comparat robur illius:ſed audaciæ muſcæ: & intre pididati:& conatus magnitudini:neq̄ enī audaciam: ſed fiduciam eſſe illi refert:quanq̄ eſt(inquit)repulſa:non deſiſtit tamen. ſed eſt appetens morſus:ſic autem laudat magnopere muſcam:& amplectitur ut non ſemel: neq̄ paucis in locis de ea meminerit:ſed ſæpe exornat ſic carmina:commemorata muſca:nunc enim gregarium eius uolatum ad lac exponit:nunc autē minéruam curanti matri dormientem infantem comparans:quando a Menelao telum repellit:ne ad lætalia loca incidat:muſcam rurſus ducit in exemplum. At qui pulcherrimo eas adiectiuo ornauit cantatrices appellans: & cum gregem earū gentē uocat:ſic autē fortis eſt:q̄ mordens aliquid uulnerat non hominis ſolum pellem:ſed & bouis:& equi.elephantē quoq̄ mœrore afficit in illius ingreſſa rugas & pro magnitudine proboſcidis lacerans. Coitus uero:& ueneſeorū:& nuptiarum eſt ipſis multa libertas:nec:ut galli:cum inſcenderit mas:ſtatim reſiluit:ſed uehitur a fœmina diu: fertq̄ illa ſponſum:conuolantq̄:nec ærium illum coitū uolatu deſtruunt:obtruncata uero capite muſca plurimum uiuit parte reliq̄ corporis:reſpiratq̄. Quod autem eſt maximū in natura ipſarū:non ē ſilentio p̄tereundū:quod Plato in ſermone de aīa:deq̄ aīorum immortalitate ſolū præteriiſſe mihi uidetur. mortua enī muſca ſuperinfuſo cinere reuiuiſcit:& noua ei generatio quædam: atq̄ ab integro alia fit uita:ut uere p̄ſuaſum ſit omnibus q̄ illarū quoq̄ immortalis eſt animus. ſi quidem & digreſſa reuertitur iterum: & agnoſcit & ſuſcitat corpus muſcāq̄ uolare facit:& uerificat de hermotino clazomeno fabulam:q̄ ſæpe eū reliquiſſet cū anima per ſeipſam ibat peregre: deinde reuerſa implebat iterū corpus:& ſuſcitabat hermotinum. Et q̄q̄ ocioſa & remiſſa eſt muſca:ueſcitur tamē quæ laborant̄ ab aliis:& plena ubiq̄ eſt ei mēſa:nam ipſi & capræ mulgent̄ & apis non minus muſcis laborat q̄ hominibus:atq̄ huic coci obſonia cōdiunt. & deguſtat anteq̄ ipſi reges deābuláſq̄ per mēſas una cum ipſis cōuiuat̄:& ſimul ueſcitur omnibus. Tuguriū aūt: ſeu nidum nō in uno loco conſtituit:ſed errabundum uolatum tollens more ſcytharū:ubi a nocte deprehenſa fuerit:ibi & domum facit & lectum. In tenebris uero:ut dixi:nihil operatur. neq̄ dignum putat aliquid latens efficere. neq̄ quid turpis facere exiſtimat. quod in luce factum ſit ipſi dedecori. Ait uero fabula perpulchram olim mulierem fuiſſe muſcam:loquacē tamē: & garulam:& cantatricem:& in amore contēdiſſe cum luna ambas eodem tempore Endimionis: deinde cum dormientem adoleſcentulum aſſidue excitaret:friuola loquens:& cantans:& circa ipſum laſciuiens: ægre illum tuliſſe. lunam uero iratam in hoc animal tranſmutaſſe muſcā. Et nūc propterea omnibus inuidere ſomnum qui dormiunt Endimiōis memorē & adoleſcentulis præcipue:& teneris. Morſus autem ipſe:& cruoris auiditas non ruſticitatis:ſed amoris eſt:& humanitatis ſignū:nam eo quo poteſt modo fruitur & ex pulchritudine decerpit aliquid. Fuit etiam apud antiquos mulier quædam cognomento muſca poetria perq̄ formoſa & docta:& alia perinſi-

gnis athenienſium meretrix:de qua ait:poeta comicus:ad cor uſq; eum muſca mordebat. Sic autem neq; comica gratia dedignata eſt:neq; muſcæ nomen excluſit a ſcena:neq; pudebat parentes hoc nomíe filias appellere. Tragœdia uero magna etiam cum laude de muſca meminit ſic in his. Graue q dem & moleſtum eſt forti robore ſaltare muſcam in uirorum corpora: ut cæde impleatur. uiros autem armatos hoſtilem haſtam timere. Multa etiá de muſca pythagoræ poſſem dicete:niſi nota omnibus eſſet hiſtoria. Naſcũtur & maximæ quædam muſcę:quas militares multi appellant: nonnulli uero canes ſonitu aſperrimæ:& uolatu uelociſſimæ. Hæ & longiſſimæ uitæ ſunt: & tota hyeme incibatæ perdurant:contractæ præſertim:& connexæ tectis: & culminibus. In quibus & illd eſt admiratione digniſſimum:q utrunq; & fœminarum & marium faciunt conſcenduntq; uiciſſim:ut mercurii & ueneris filius:qui miſta natura fuit & duplici forma. Poſſẽ etiá adhuc multa dicere:ſed finiá orationẽ:ne uideat ſecũdũ ꝓuerbiũ ex muſca elephátẽ facere.

¶ Ad lectorem.

¶ Hæc lege plena iocis:imiſtaq; ſeria ludo:
Quando relaxandi cura tibi eſt animi.
Luciano ex græco plures fecere latina:
Collecta hinc illinc:preſſaq; Bordo dedit.

FINIS.

¶ Thomas Regazola.

Endimioneum lunæ:phœbiq; duellum
Et caſtra amborum noſcere quiſquis auet.
Scripta legat lucis multa uigilata lucerna:
Excultiſq; ſales quos dedit ingeniis.
Non poterunt non blandidulos afferre cachinos
Humanæ uites:ſquamiferumq; pœcus.
Tandem exanclatis tot caſibus ut Ioue natus.
Exuit arcadicis lucius ora feri.
Poſtremo inuictus poſt tartara linquit amœnis
Cecropios uates:Romuleoſq; patres:

¶ De morte carmen horrendum.

Qua mors lege capit:& magnos:atque puſillos.
Nunc hos:nunc illos precipitando rapit:
Pauperis & regis communis lex moriendi
Dat cauſam flendi ſi bene ſcripta legis.
Guſtato pomo nemo tranſit ſine morte.
Vado mori certa:q nihil certius illa
Hora ſit incerta:nec mora. uado mori.
Vado mori ſectans alios ſectandus & ipſe
Vltimus & primus non ero:uado mori.

Vado mori præſul baculum:ſandalia:mitram
Nolens:ſiue uolens deſero:uado mori.
Vado mori monachus mundi moriturus amicis
Vt moriatur amor:ueh mihi:uado mori.
Vado mori iudex:cum plures iam iudicaui
Iuditium mortis horreo:uado mori
Vado legiſta mori:quia fui defenſor egenum
Cauſidicus cauſas deſero:uado mori
Vado mori loycus.alios concludere noui
Concluſit breuiter mors mihi:uado mori.
Vado mori medicus medicamine non redimendus
Quicquid agat medici potio uado mori
Vado mori princeps:quid prodeſt gloria mundi
Vado mori miles belli certamine uictor
Sed mortem uincere nequeo uado mori
Vado mori pugil doctus ſuperare duello
Sed ſuperare necem neſcio uado mori
Vado mori iuuenis:quia nil ualet ipſa iuuentus
De nece me protegi nequeo:uado mori.
Vado mori ſenior iam finis temporis inſtat
Iamque patet mortis ianua:uado mori
Vado mori ſapiens:ſed nec ſapientia nouit
Mortis cautellas fallere:uado mori
Vado mori ſtultus:mors ſtulto:nec ſapienti
Non iungit pacis fœdera:uado mori.
Vado mori diues:ad quid mihi copia rerum
Cum mortem nequeam paſcere: uado mori
Vado mori pauper:nil mecum defero mundo
Contempto mundo tranſeo:uado mori.
Vado mori pulcher uiſu:mors ipſa decori
Vel fortune neſcit parcere: uado mori:
Vado mori gaudens:non gaudeo tempore longo
Mundi dimitto gaudea:uado mori.
Vado mori cultor:collegi farris aceruos
Quos ego pro uilli computo:uado mori
Vado mori miſer:ſententia dura. beato
Grata mori:ſequitur uiuere:uado mori.
Vado mori cuius in cinerem & rediturus
Ordine quo cœpi deſino:uado mori.
Vado mori ſperans per longum uiuere tempus
Forte dies hæc eſt ultima:uado mori
Vado mori neſcio ſed: quo uel quomodo:quando

Me quocunq; loco uertero: uado mori.
Vado mori cernens: q mors cunctis dominatur
Tensa uidēs mortis retia uado mori
Vado mori miserere mei rex inclyte christe
Omnia dimittens debita: uado mori.
Vado mori sperans uitam sine fine manentem
Spernens præsentem sic bene: uado mori.
Annuat hoc munus qui regnat trinus & unus
Mors resecat: mors omne necat quod carne creauit
Mors fera: mors nequam: mors nulli percit & equam
Conctis dat legem: tollit cum paupere regem
Hæc tibi sint menti carmen superare uolenti.

❧ Finiunt omnia opera preclarissimi oratoris: necnon philosophi acutissimi Luciani accurata diligentia. Impressa uenetiis per Melchiorem sessam & Petrum de rauanis socios: Anno domini. M.D.XVII. die .XX. mensis septembris.